

๕
บทที่ 5

ชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

การศึกษาชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้วิจัยได้จำแนกการศึกษาออกเป็น 6 มิติคือ ชีวิตนักศึกษาด้านชีวิตประจำวัน ชีวิตนักศึกษาด้านวัฒนธรรมและประเพณี ชีวิตนักศึกษาด้านการศึกษา ชีวิตนักศึกษาด้านเศรษฐกิจ ชีวิตนักศึกษาด้านสังคม และชีวิตนักศึกษาด้านการเมือง การปกครอง ซึ่งปรากฏรายละเอียดในแต่ละมิติ ดังต่อไปนี้

1. ชีวิตนักศึกษาด้านชีวิตประจำวัน

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองในด้านต่าง ๆ จากการศึกษสามารถสรุปรวบรวมลักษณะการดำเนินชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้

ชีวิตในหอพัก ปัญหาการปรับตัว

นักศึกษาที่พักในหอพักของมหาวิทยาลัย มีชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างสุขสบาย มหาวิทยาลัยได้จัดบริการและสวัสดิการที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาในหอพักมากที่สุด เช่น การให้บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ และการใช้ไฟฟ้าในหอพัก โดยไม่จำกัดในเรื่องเวลา และลักษณะอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในหอพัก แต่การอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากย่อมต้องมีปัญหาต่าง ๆ ตามมา นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้และรู้จักแก้ไขปัญหา และต้องมีการปรับตัวเพื่อจกได้ดำรงชีวิตของตนได้อย่างเหมาะสมตลอดช่วงเวลาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาใหม่จะมีความรู้สึกตื่นเต้นในการเข้าพักหอพักมหาวิทยาลัย และมีความคาดหวังว่าหอพักมหาวิทยาลัย จะเป็นหอพักที่ดี และมีสภาพที่เหมาะสมกับชีวิตนักศึกษาและระดับการศึกษาชั้นอุดมศึกษาดูแล แต่ในสภาพความจริงที่นักศึกษาใหม่ได้พบ เมื่อเข้าพักในหอพักไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องจัดหอพักให้นักศึกษาได้เข้าพักมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น หอพักนักศึกษาหญิงบางหอพัก

ต้องจัดนักศึกษาเข้าพักจำนวน 3-4 คน ต่อห้อง ส่วนหอพักนักศึกษาชาย แม้ว่าจะจัดให้นักศึกษา
 เข้าพักตามสภาพที่เหมาะสมแล้วแต่การหมกนักศึกษาชายสิ่งหออยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้สภาพหอพัก
 ต้องแออัดคึกคัก หอพักบางห้อง นักศึกษาใหม่จะต้องนอนบนฟูกหน้ามาใช้ปูนอนกลางห้องพัก
 ทำให้ในหอพักไม่มีบริเวณหวางพอที่จะใช้เดิน หรือแต่งตัว ทำให้นักศึกษาใหม่และนักศึกษารุ่น
 เกิดความรู้สึกอึดอัด และไม่สะดวกสบายอย่างควรจะเป็น ทำให้เกิดปัญหาในด้านต่าง ๆ ตามมา
 เช่น นักศึกษารุ่นใหม่พอใจหมกนักศึกษาใหม่ เข้ามารวมในหอพักของตน เพราะทำให้หอพักแออัด
 มากขึ้น อุปกรณ์เครื่องใช้ในหอพักต้องใช้ร่วมกัน ไม่สะดวกสบาย บางครั้งต้องแบ่งเนื่อหตุเสื่อผา
 โต๊ะอ่านหนังสือ ราวตากผ้า และอื่น ๆ ในนักศึกษาที่เขามาอยู่ใหม่ด้วย ปัญหาเหล่านี้ได้สร้าง
 ความไม่พอใจให้กับนักศึกษารุ่นบางคน และก่อให้เกิดความกดดันในความรู้สึกของนักศึกษาใหม่
 จะต้องเผชิญกับการกระทำของรุ่นพี่ แต่หากนักศึกษาใหม่ได้ เข้าพักในหอพักหมกนักศึกษารุ่นใหม่
 อธิบายไม่ตรงทำให้การต้อนรับอบอุ่น นักศึกษาใหม่ก็จะง่ายต่อการปรับตัวในการอยู่ร่วมหอ

จากการศึกษาปัญหาของนักศึกษาใหม่ที่เขาพักในหอพักของมหาวิทยาลัยจะพบว่า

ปัญหาในหอพักสำหรับนักศึกษาใหม่เกิดจากการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ และการปรับตัวในการ
 อยู่ร่วมหอพัก ส่วนมากนักศึกษาใหม่จะเป็นฝ่ายต้องปรับตัว เขาหานักศึกษารุ่นพี่หออยู่คนเดียวกัน

นักศึกษาหญิงคนหนึ่งของคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้จัดให้

เข้าพักในหอพักหญิงที่ 3 แต่ไม่สามารถจะเข้าพักในหอพักมหาวิทยาลัยจัดให้ได้ เนื่องจาก
 นักศึกษารุ่นพี่ได้ขาย เข่าอยู่แทนแล้วและนักศึกษารุ่นพี่คนหนึ่งได้ขอให้นักศึกษาใหม่ไปพักหอพัก
 ของตนแทน นักศึกษาใหม่ก็ต้องทำตาม และทำให้ในหอใหม่เกิดความรู้สึกกังวลว่า จะมีความผิด
 และจะถูกลงโทษ ในเวลาต่อมา เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหอพักได้ตรวจตามหอพัก นักศึกษาใหม่
 ก็ได้โกหกและแสดงตัวกับอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักว่า เธอคือนักศึกษารุ่นพี่คนหนึ่ง เธอขายเข่า
 มาอยู่แทน เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหอพักสงสัยว่าทำไมไม่เป็นนักศึกษารุ่นพี่ จึงต้องสวมเสื้อมอฮ่อม*
 นักศึกษาใหม่จึงต้องตอบโกหกอาจารย์เพื่อไม่ให้รู้ข้อเท็จจริง และปกปิดการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่

* เสื้อมอฮ่อม เป็นเสื้อไหม้สีส้มสำหรับนักศึกษาแม่เจ้ามาลัยขอนแก่น กำหนดขึ้นและ

จัดจำหน่ายสำหรับนักศึกษาใหม่ เพื่อใช้สวมใส่เข้าร่วมงานประเพณีบายศรีสู่ขวัญ

การเข้าพักในห้องพักอย่างไม่ถูกต้องตามระเบียบหอพักนักศึกษาบางครั้งก็ เป็นปัญหา ทำให้นักศึกษาที่อยู่อย่างถูกต้องไม่พอใจ เนื่องจาก ทำให้หอพักมีสภาพแออัด และนักศึกษาที่เข้ามาอยู่ในหอมีลักษณะอุปนิสัยแตกต่างกัน ไม่สามารถปรับตัวเข้าหากันได้ ในหอหญิงที่ 3 ผู้วิจัยได้รับฟังปัญหาของนักศึกษาหญิง คณะเภสัชศาสตร์ คนหนึ่งที่เป็นเจ้าของห้องพัก และอยู่อย่างถูกต้องตามระเบียบหอพัก เพื่อนนักศึกษารวมห้องของเธอ (roommate) ได้นำเพื่อนนักศึกษาหญิงคณะและชั้นปีเดียวกัน เข้ามาพักกอดววย หง ๆ หนึ่งศึกษาเห็นได้รับการจัด เข้าพักที่หอหญิงที่ 2 แล้ว การทมนักศึกษาเข้ามาพักในหอแวงชน รวมทั้งหมดเป็น 4 คน ทำให้สภาพหอพักแออัด

การปรับตัว และการแก้ปัญหาของนักศึกษาที่อยู่ในหอพักส่วนใหญ่จะ เกิดขึ้นกับนักศึกษาใหม่ในช่วงต้นปีการศึกษา และปัญหาในหอพักจะลดน้อยลงมาก ตลอดจนการปรับตัวของนักศึกษาใหม่จะเป็นไปด้วยดี หากมีนักศึกษารุ่นพี่คอยช่วยเหลือและมณนขยสัมพันธ์ที่ดีตอนองใหม่ เพราะน้องให้ความเกรงใจนักศึกษารุ่นพี่แล้ว จากการศึกษาพบว่า มีนักศึกษาใหม่บางคนไม่สามารถปรับตัวและใช้ชีวิตในหอพักอย่าง เป็นสุขได้ เนื่องจากนักศึกษารุ่นพี่บางคนไม่มีความเกรงใจ และไม่ให้เกียรตินักศึกษาใหม่ที่เขาเข้ามาพักด้วย นักศึกษารุ่นพี่มักจะรู้สึกและใช้สิทธิ์ในการเป็นนักศึกษารุ่นพี่ และถือว่าตนเองอยู่หอพักมาก่อน ด้วยการทำอะไรตามความพอใจของตนเอง บางครั้งการกระทำของนักศึกษารุ่นพี่ทำให้นักศึกษาใหม่ที่เขาเข้ามาพักกอดววย เกิดความรู้สึกอึดอัดและไม่สบายใจ (ผู้วิจัยได้พบปัญหาของนักศึกษาหญิง คณะเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่ง ที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับนักศึกษารุ่นพี่ คณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ที่เป็นเพื่อนร่วมห้องได้ เนื่องจากนักศึกษาหญิงรุ่นพี่นั้น มักหยิบสิ่งของ เครื่องใช้ของน้องใหม่ไปใช้โดยไม่ขออนุญาตและไม่เกรงใจ และนักศึกษารุ่นพี่มักจะแสดงกริยาท่าทมิไม่ต้องการให้น้องใหม่ทั้งสองคนอยู่รวมห้อง ไปใช้เตียงนอน โต๊ะอ่านหนังสือ ตู้เสื้อผ้าที่เป็นของนักศึกษารุ่นพี่ หง ๆ ที่ในหอพักจะมีอุปกรณ์ประจำห้องบางอย่างคือ โต๊ะอ่านหนังสือจะมี 2 ชุด ส่วนชุดที่ 3 จะเป็นโต๊ะหับ สำหรับเสริมิให้นักศึกษาที่จัดเข้ามาพักใหม่ และนักศึกษาใหม่เห็นว่าการใช้โต๊ะหับไม่ค่อยสะดวกและมีความบ่งบากในการนำออกมาใช้และต้อง เก็บเข้าห้ทุกครั้งห้ใช้เสริจแล้ว ส่วนเตียงนอน ถึงแม้จะมีครบสามชุดแต่นักศึกษารุ่นพี่จะใช้เตียงเดี่ยว นักศึกษาใหม่สองคนจะใช้เตียงสองชั้นร่วมกัน บางครั้งเมื่อน้องใหม่กลับมาที่หอพัก ต้องการเอนตัวนอนพักสักครโดยไม่ต้องไปขึ้นไปบนเตียงชั้นที่สอง จึงห้ก เอนตัวนอนที่เตียงชั้นล่างและเตียงเดี่ยวของนักศึกษารุ่นพี่บาง

ทำให้นักศึกษาเริ่มไม่พอใจ ปัญหาจึงเกิดขึ้นทำให้บรรยากาศการอยู่ร่วมกันไม่ดีในกรณีเกิดปัญหา เช่น พบว่า นักศึกษาใหม่จะรู้สึกตกใจและมีความคับข้องใจ ซึ่งปัญหาการใช้ชีวิตในห้องพัก การปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมห้องไม่ได้นั้น จะส่งผลกระทบต่อสถานอื่น ๆ ด้วย เช่น ภาวะอารมณ์จิตใจและการเรียน เป็นต้น ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่าในเวลาต่อมาหลังจากนักศึกษาหญิงคณะเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 1 ได้โต้เถียงกับนักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 แล้ว นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะมีความเครียดและกังวลใจมาก เธอมักจะออกจากห้องพักเป็นประจำ และจะกลับเข้าห้องพักเมื่อเวลาเลิกและถึงเวลานอนเท่านั้น เธอมักจะไปอยู่ห้องเพื่อนเล่าปัญหาให้เพื่อนฟัง และจะต้องออกไปหาสถานที่อ่านหนังสือนอกห้องพักเสมอ เพราะเธอไม่รู้สึกว่าห้องอ่านหนังสือในห้องพักได้เพราะไม่ชอบนักศึกษารุ่นพี่

นักศึกษาบางคนประสบปัญหาการดำเนินชีวิตในห้องพัก จนกระทั่งมีความรู้สึกว่ามหาวิทยาลัยเป็นสถานที่ที่ไม่น่าพึงปรารถนาเสียแล้ว นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่ง ได้เขียนบรรยายความรู้สึกและประสบการณ์ของเธอเมื่อครั้งเธออยู่ชั้นปีที่ 1 ว่า

1 ปีที่ผ่านมาผมเจอได้มาอยู่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ดินแดนที่ทุกคนอยากเข้ามาอยู่นักในตอนแรกๆ (ตอนยอมรับผมปลาย) ข้าพเจ้าจากความกระหายน้ำไม่เขตนอนๆ เลย แต่มันน่าเศร้าสำหรับข้าพเจ้าและบางคนเลยจริงๆ มข. สำหรับข้าพเจ้าเคยวนเป็นสังข์ข้าพเจ้าไม่พึงปรารถนาเสียแล้ว ข้าพเจ้ามีความประทับใจจริงๆ ตั้งแต่ครั้งแรกที่เข้ามา roommate แล่นสวยฉลองกับเพื่อนๆ ด้วยการดื่มเหล้า สับหมู แกรมยงทำห้อง (แสบ ๆ) ให้เป็นห้องที่แสนจะ romantic ปิดไฟกลางห้อง เปิดไฟสลัว ๆ แกรมด้วยเพลง classic เขา ๆ ข้าพเจ้าซึ่งกำลังนอนอ่านหนังสืออยู่ ถึงกับต้องหยุดอ่านแล้วร้องไห้คนเดียว (จริง ๆ) โท่ ก็คนไม่เคยพบไม่เคยเห็น เกิดมาจากห้องเพื่อนแมกไม่เคยมีใครทำกับเราอย่างนี้ ๆ ไม่พอด้วยความรำรวยของ roommate เขาก้ออิโหดขั้นสี่ (grade A) มาทงไว้ห้องแล้วก้อชวนพรรคพวกเพื่อนฝูงมาด (ค้อมยงชั่วที่ไม่เป็นวัดโอ X*) เสียแม่เจ้าประคตหงหลายกเขาเสียนไม่ใช่อยบ จนเ้า mate** ต้องหากระคายมาติดแล้วก้อลาว

* วัดโอ X หมายถึง เทปวัดโอที่เป็นภาพยนตร์ระดับเอกซ์ หมดเนื้อหาแสดงถึงเพศสัมพันธ์ให้เห็นอย่างชัดเจน

** เ้า mate ในที่นี้หมายถึง นักศึกษาที่ท้อถอยห้องพักด้วยกัน

สรรเสริญ* เป็นการใหญ่ในความกรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของเขา และเวลาที่เราซื้อขนมปัง ขนมต่าง ๆ กาแฟ ไมโล coffee-mate ท่านพ่อก็บอกว่าเราจะกินไม่หมดกลัวจะบดจะเน่า เขาก็จะจัดการฉลองของของเราโดยไม่บอกกล่าว ตอนแรกข้าพเจ้าก็ตกใจคิดว่าหนูหรือแมลงสาบมาคาบไปเหาะเสียวอีก แต่คิด ๆ ด้ ทำไมหนั้นถึงมีปัญญาเปิดฝากล่อง วันต่อมาข้าพเจ้าเลิกเรียนเร็วหน่อย เข้าไปในห้องกเจอตวนเหตุ กำลังฉลองอย่างเปรมอราแถมยังชักชวนเรากินอีกด้วยเนาะ แทนที่เราจะ save เงินซึกจะไม่ save ซะแล้ว มารยะหลัง ๆ ข้าพเจ้าก็ปรับตัวได้แล้วเวลา roommate ทรักจะทำอะไร ข้าพเจ้าก็ไม่ถือสาอีกกับให้เสมอ จนเรียนได้ 2 เทอม ข้าพเจ้าก็ย้ายตัวเองมาอยู่หอใหม่ คือหอที่อยู่ปัจจุบัน สัภาพจิตของข้าพเจ้าก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ

จะเห็นได้ว่า นักศึกษาที่พอกอยู่ในหอพัก และไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมห้องได้ จะรอโอกาสขอย้ายไปอยู่หอพักใหม่ โดยการบริหารงานหอพักนักศึกษานี้ สำนักงานหอพักนักศึกษาจะเปิดโอกาสให้นักศึกษาย้ายหอพักได้ในช่วงสิ้นปีการศึกษา และจะพิจารณาให้ย้ายเป็นกรณีพิเศษในช่วงปิดภาค ถ้านักศึกษามีเหตุผลและได้รับความเดือดร้อนจริงและมหาวิทยาลัยหอพักก็จะพิจารณาให้ย้ายได้

นักศึกษาย้ายคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คนหนึ่งได้เขียนบรรยายประสบการณ์ชีวิตนักศึกษาเมื่อครั้งที่เขามาศึกษา และมาพักในหอพักของมหาวิทยาลัยในชั้นปีที่ 1 ปัญหาที่เขาพบคือนักศึกษาย้ายรุ่นพี่เป็นเพื่อนร่วมห้องของเขา สักกัญชา ทำให้เขาต้องขอย้ายหอพักไปอยู่กับเพื่อน นอกจากนั้นเขายังพบว่าในหอพักนักศึกษาย้าย มีปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การดื่มเหล้าของนักศึกษาซึ่งมีแทบทุกหอพักชาย ดื่มเหล้าแล้วส่งเสียงดัง บางครั้งก็มีการร้องตะโกนหาชกต่อยตีกันหน้าหอพัก นอกจากนั้น ปัญหาในหอพักชายที่พบบ่อยคือ การเปิดวิทยุและเครื่องเล่นเทปเสียงดัง การเล่นเกม การพนันบนหอพัก การนำบุคคลต่าง เพศขึ้นหอพัก ปัญหาเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นในหอพักนักศึกษาย้าย และเป็นปัญหาสำคัญ ที่ผลกระทบต่อการใช้ชีวิตนักศึกษาในหอพักเป็นอย่างมาก

-----

* เป็นการพูดประชดประชัน และหมายถึงการกระทำของนักศึกษาที่หอพักด้วยกัน เขียนแผนปฎิว่อกว่านักศึกษาส่งเสียงดัง

การฝ่าฝืนข้อบังคับหอพักนักศึกษา และการบริหารงานหอพักที่ไม่สามารถดำเนินการให้ นักศึกษาปฏิบัติตามข้อบังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้นักศึกษานำอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้ามาใช้ใน หอพักได้อย่างเสรี ในหอพักนักศึกษาบางห้อง มีเครื่องรับโทรทัศน์ พัดลม หมอหุงข้าว กาต้มน้ำ ชามกระทะไฟฟ้า และตู้เย็น เป็นต้น นักศึกษาในหอพักสามารถประกอบอาหารในหอพักได้ตาม ความพอใจ จากการศึกษาพบว่า หอพักหญิงที่ 3 และหอพักหญิงอื่นๆ มีการประกอบอาหารใน หอพักแล้วนำมารับประทานร่วมกันเสมอ โดยเฉพาะหอพักหญิงที่ 3 นักศึกษาพักในหอนี้ได้ให้ฉายา นามหอว่า "หอแม่ศรีเรือน" เพราะมีการทำอาหารในหอพักกันมาก

การประกอบอาหารในหอพักของนักศึกษา บางครั้งเป็นสาเหตุทำให้เกิดเพลิงไหม้ เสียหายเป็นจำนวนมาก เช่นกรณีการเกิดเพลิงไหม้หอพักชายที่ 4 ในปี พ.ศ. 2528 หอพัก นักศึกษาเสียหายไปหลายห้อง มหาวิทยาลัยต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากในการซ่อมแซม ทรัพย์สินตลอดจนหนังสือเรียนของนักศึกษาหลายคนต้องสูญเสียไปกับเพลิงไหม้ในครั้งนั้นด้วย

ปัญหาในหอพักที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา ทำให้นักศึกษา เรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และรู้จักการปรับตัวที่จะอยู่หอพักได้อย่างเป็นสุขตามสภาพ ถึงแม้ว่านักศึกษาจะไม่สามารถแก้ไข ปัญหาต่างๆ ได้ก็ตาม จากการศึกษพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่นักศึกษาเคยมีเนื่องจากสภาพหอพัก และลักษณะนักศึกษาที่เข้าพบใน มหาวิทยาลัย นักศึกษาชายคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คนหนึ่งได้กล่าวว่า

ก่อนเข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาแห่งนี้ ข้าพเจ้าคิดว่านักศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นจะมี ความประพฤติดี มีความตั้งใจเรียนดี ไม่มั่วสุมกับการพนัน บุหรี่ สุรา นักศึกษาหญิง-ชายที่ ชอบกันจะไม่กระทำความผิดวัฒนธรรมของสังคม แต่เมื่อเข้ามาแล้ว สิ่งข้าพเจ้าตั้งใจ กลับตาลปัตรหมด มีจำนวนน้อยมากที่ปฏิบัติตามตั้งใจของข้าพเจ้า ส่วนที่เหลือกลับไป มั่วสุมกับเหล้า บุหรี่ การพนันมาก โดยเฉพาะเหล้า เมื่อนักศึกษาตามหอพักแล้วเม้าอาละวาด ขวางขวางแกว่งตามถนน ชวนตอขกับเพื่อน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการปฏิบัติตามไม่ผิดกับคนป่ามากนัก ต่างกันกับคนป่าตรงที่ใครรับการศึกษาสูงกว่าเท่านั้น และสิ่งข้าพเจ้ามองแล้วน่าเกลียดคือ นักศึกษาหญิง-ชายที่จับกันแล้ว กระทำการอันไม่น่ามองตามหอ หลังหอหมด ๆ คือการกอด จับกัน ซึ่งผิดกับวัฒนธรรมของสังคมเรามาก

ชีวิตนักศึกษาในหอพักจะต้องเผชิญปัญหาและจะต้องปรับตัวหลายด้าน โดยเฉพาะ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เข้ามาพักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัยเป็นครั้งแรก ต้องปรับตัวเข้ากับ

เพื่อนร่วมห้องและสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ในมหาวิทยาลัย สำหรับนักศึกษารุ่นใหม่ประสบการณ์และ
 ด้านปัญหาต่าง ๆ มาแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหาและปรับตัวได้จน สามารถเข้าใจ เติบโตปัญหา
 และทัศนคติเกี่ยวกับตัวเองได้อย่างมั่นใจขึ้น นักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่ง
 ซึ่งมามีลาเนาอยู่กรุงเทพฯ ได้กล่าวถึงชีวิตในหอพักเมื่อครั้งอยู่ชั้นปีที่ 1 เธอต้องเผชิญกับปัญหา
 ในหอพักและเมื่อเธอเรียนในชั้นปีหลังขึ้นไป เธอก็สามารถเรียนรู้สภาพแวดล้อมต่างๆ ได้จน
 นักศึกษาใหม่ที่เข้ามาใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยในช่วงแรกจะต้องปรับตัวอย่างมาก ชีวิต
 ในหอพักและสภาพแวดล้อมใหม่ในมหาวิทยาลัยจะแตกต่างจากชีวิตที่เคยอาศัยอยู่กับพ่อแม่
 นักศึกษาใหม่ หนึ่งรุ่นหนึ่งโดย เฉพาะพรหส*คอยดูแลเอาใจใส่ เมื่อนักศึกษาเข้ามาอยู่หอพัก
 มหาวิทยาลัยในระยะแรกหญิงไม่มีโอกาสได้รู้จักเพื่อน หรือยังไม่มีความสัมพันธ์แนบแน่นพอ
 นักศึกษาใหม่จะมีความรู้สึกเหงาและคิดถึงบ้านอย่างมาก นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1
 คนหนึ่งถึงกับกล่าวว่า การมาเรียนมหาวิทยาลัยทำให้เขาคิดถึงบ้าน และ"ทำให้เขาไม่ค่อยเป็น
 อื่นเรียนเท่าไร" ความคิดถึงบ้านนี้ ทำให้นักศึกษาพยายามหาทางออกให้กับตัวเอง
 การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่หนึ่งจึงมี ส่วนช่วยให้นักศึกษาใหม่คลายความเหงาและ
 คิดถึงบ้านได้ นักศึกษาใหม่หนึ่งรุ่นหนึ่งโดย เฉพาะพรหส*คอยให้ความดูแลเอาใจใส่จะช่วยใ
 น้องใหม่คลายความคิดถึงบ้าน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิงคนหนึ่งซึ่งมีลาเนาอยู่
 อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ได้บอกว่า เวลาที่เธอคิดถึงบ้านและเหงา อยู่หอพักคนเดียว
 เงียบ ๆ แล้วเธอจะอ่านสัมคมมิตรสัมพันธ์ (friendship) อ่านยังไม่จบเธอก็ร้องไห้
 คิดถึงเพื่อนเก่า

---

* พรหส*หมายถึง นักศึกษารุ่นชั้นปีที่ 2 พรหส*ประจำตัวตรงกันกับนักศึกษาใหม่
 ชั้นปีที่ 1 ในคณะเดียวกัน หรืออาจมีพรหส*ประจำตัวไม่ตรงกันก็ได้ เมื่อเปิดปีการศึกษาใหม่ของทุกปี
 นักศึกษาแต่ละคณะจะจัดให้นักศึกษารุ่นชั้นปีที่ 2 ทุกคนได้รับนักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 เข้ามาอยู่ใน
 ความดูแล โดยใช้ระบบพรหส*ประจำตัวนักศึกษามาจัดเรียงลำดับตามหมายเลขให้ตรงกัน หรือบางปี
 อาจจะไม่ตรงกันก็ได้ แต่จะเรียงลำดับเพื่อจัดให้เข้ากับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 นักศึกษาใหม่จะต้อง
 เรียกว่า "พรหส" และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ก็จะเรียกนักศึกษาใหม่ทั้งหมดที่จัดให้อยู่ในความดูแลว่า
 "น้องพรหส" ทุกรายละเอียดเรื่องนีได้ในหัวข้อ ชีวิตนักศึกษา ด้านสังคม

นักศึกษาบางคนเมื่อเข้ามาอยู่ในหอพักครั้งแรก เมื่อพบเห็นสภาพหอพักแล้ว
 เกิดความรู้สึกคิดถึงบ้านเพราะสภาพหอพักไม่น่าอยู่ นักศึกษาชาย คณะวิทยาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3
 คนหนึ่ง ซึ่งมีมมล่าเนาอยู่จังหวัดอยุธยา ได้เล่าถึงเหตุการณ์เมื่อครั้งที่เข้ามาอยู่ในหอพักครั้งแรก
 ขณะที่เป็นศึกษาใหม่ว่า "ในครั้งแรกนั้นเขาถูกจัดให้พักในห้องพัก 7216 เมื่อเปิดกุญแจเข้าห้องพัก
 เขากลับจะเป็นลม เพราะห้องนั้นเต็มไปด้วยเศษแก้วและเศษกระดาษมากมาย และเขา
 ได้กล่าวถึงความรู้สึกของเขาไว้ว่า "ผมว่าจะอยู่ได้หรืออย่างไร แต่แล้วก็ตัดสินใจทำความสะอาด
 ถังนอนคนเดียวคิดถึงบ้านทั้งคน เจ็บช้ำมากในเวลานั้น" ความรู้สึกเช่นนี้จะเกิดขึ้นกับ
 นักศึกษาใหม่ที่ต้องปรับตัวในการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย ชีวิตในหอพักทำให้นักศึกษาต้อง
 ช่วยเหลือตัวเองและรู้จักระงับอารมณ์ความรู้สึกต่างๆ นักศึกษาหญิง คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2
 คนหนึ่ง ได้เล่าถึงความรู้สึกเมื่อครั้งที่เข้ามาอยู่ในหอพักว่า

วันแรกเขาพาเจ้าโตมาพักอาศัยที่หอพักในมหาวิทยาลัย ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว้า ฤกปล่อย
 ให้อยู่โดดเดี่ยว ขาดความอบอุ่น ขาดความดูแลเอาใจใส่ ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าจะอยู่อย่างไร
 จะทำอย่างไร เพราะวันนั้นเป็นวันแรกที่เขาพาเจ้ายคนเดี่ยวโดยปราศจากพ่อ-แม่-พี่
 ข้าพเจ้าไม่เคยอยู่อย่างปราศจากพ่อ-แม่เลยแม้แต่ครั้งเดียว ในคืนของวันนั้นข้าพเจ้า
 จำได้ว่า ข้าพเจ้านอนไม่หลับเลย อาจเป็นว่าแปลกที่และคิดถึงบ้านจนแทบอยากร้องไห้
 ออกมาดัง ๆ (แต่ข้าพเจ้าไม่กล้าร้องเพราะอยุ่กับหลายคน)

ความรู้สึกของนักศึกษาที่มความผูกพันอยู่กับครอบครัวจะมีมากขึ้นเมื่อมาอยู่ใน
 สภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากที่เคยเป็นอยู่ นักศึกษาหญิงอีกคนหนึ่งก็ได้กล่าวถึงความรู้สึก
 ในลักษณะเช่นนี้ว่า

ต้องปรับตัวในด้านการเข้าสังคมอย่างมาก เพราะแต่ก่อนอยู่กับพ่อแม่ เข้าต้นซนมา
 แต่งตัวแล้วรับประทานอาหาร ไปโรงเรียน เย็นกลับถึงบ้าน อาบน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้าหิว
 อ่านหนังสือแล้วนอน เมื่อมีทุกข์ แม่คอยปลอบให้กำลังใจ เงินหมดขอได้ทุกวัน ห้องน้ำไม่ต้อง
 แยกกันเข้า ต้นสายเหนื่อยไม่เป็นไร ไม่สบายแม่คอยหาหมอยาให้รับประทาน ดูแลเอาใจใส่
 ใกล้ชิด แต่กลับกันเมื่อจากบ้านมาสัง เหล่านหาโอกาสไม่ได้อีกแล้ว...

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะมีปัญหาในด้าน
 การปรับตัวและการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในหอพัก ถ้าหาก
 นักศึกษาใหม่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมห้องแล้ว จะทำให้เกิดความวิตกกังวล และ

มีความเครียดสูงมาก ผู้วิจัยได้ประจักษ์ในเรื่องนี้โดยตรงและได้รับฟังปัญหาจากนักศึกษาหญิงคนหนึ่ง ซึ่งเป็นนักศึกษาใหม่คณะเกษตรศาสตร์ เธอเป็นนักศึกษาที่มั่งคั่งมาอาศัยอยู่ในชนบทคือบ้านครอบครัวของเธอประกอบด้วยเกษตรกรกรรม และฐานะค่อนข้างยากจน เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยและในระยะแรกเธอพักในหอพัก เธอไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับนักศึกษารุ่นพี่เป็นเพื่อนร่วมห้องได้ เธอมักจะไปชกอลูกตามห้องพักของเพื่อนหอคณะและชั้นปีเดียวกันกับเธอ เมื่อผู้วิจัยมีความสัมพันธ์สนิทสนมกับเธอแล้ว จึงได้รวบรวมปัญหาส่วนตัว เธอไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมห้องได้ และไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนในคณะและชั้นปีเดียวกันได้ด้วย นักศึกษาหญิงคนนั้นมักจะมึนคลอกชอบเหตุจกาวราวและไม่ถนอมน้ำใจฟัง คิดอยากพูดอะไรก็พูดออกมา จึงทำให้เพื่อนในคณะและชั้นปีเดียวกันส่วนใหญ่แล้วไม่ชอบเธอ และทำให้เธอขาดเพื่อนคณะ ประกอบกับความวิตกกังวลและปัญหาที่ เธอไม่สามารถปรับตัว เข้ากับรุ่นพี่ในห้องเดียวกันได้ ทำให้เธอมีปัญหาวิตกกังวลสูง ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เธอจรถนอนในเวลากลางคืน และมีบางคืนเธอไม่สบายใจมาก ๆ เธอจะมาพูดคุยระบายปัญหาต่าง ๆ กับผู้วิจัยและนอนค้างคืนบนเตียงนอนร่วมกับผู้วิจัย และปรากฏว่านักศึกษาเห็นใจจรถนอนของเธอของผู้วิจัยในคืนวันนั้นด้วย

การใช้เวลานอนของนักศึกษา

นักศึกษาในหอพักจะใช้ชีวิตประจำวันแตกต่างกันไป นักศึกษาส่วนใหญ่ในหอพักจะเข้านอนดึกคือ เข้านอนเวลาปกติประมาณ 22.00-23.00 น. ขึ้นไป ในเวลาช่วงก่อนการสอบและช่วงเวลาสอบ นักศึกษาส่วนใหญ่จะเข้านอนดึกกว่าปกติ คืออาจจะเข้านอนในเวลา 01.00-03.00 น. ของวันใหม่ ในช่วงก่อนนอนนักศึกษาเข้านอนดึกนั้น นักศึกษามักจะประกอบด้วยอาหารว่างรับประทานกันเมื่อหิวขึ้นมา และอาหารว่างนั้นส่วนใหญ่จะเป็นขนมสำเร็จรูปที่นิยมนำมารับประทานกันในช่วงเวลาดึก นักศึกษาที่อยู่ในหอพักสามารถซื้อขนมสำเร็จรูปใช้ได้ และหัดนำมาปรุงเป็นอาหารว่างได้อย่างสะดวกของกรรมการหอพักประจำแต่ละหอจัดบริการจำหน่ายให้กับนักศึกษาในหอพักของตน

นักศึกษาหญิงที่พักในหอพัก ถ้ารู้สึกหิวในช่วงเวลาดึก และประต้อหอพักปิดแล้ว จะมีบางคนปีนหอพักลงมา และออกไปซื้ออาหารว่างที่โรงอาหารมารับประทานกัน หรือจะนัดหมายเพื่อน

นักศึกษาชายให้ออกไปซื้อที่ในเมืองให้ โดยใช้โทรศัพท์เรียกเพื่อนนักศึกษาชายให้ออกมาซื้อขนมหรืออาหารว่างให้

นักศึกษาส่วนใหญ่เมื่อเข้าอนคึกแล้วมักจะนอนต้นสายด้วย จากการศึกษา นักศึกษาที่ไม่มีตารางเรียนในเวลาเช้า และในวันหยุดเรียน วันเสาร์และวันอาทิตย์ ที่ไม่มีการเรียนการสอน นักศึกษาจะนอนต้นสายในเวลาประมาณ 08.00-09.00 น. หรืออาจจะต้นสายกว่านั้นสำหรับนักศึกษาบางคน จากการสังเกตในระยะที่เข้าพักในหอพัก นักศึกษาใหม่ส่วนใหญ่จะตื่นแต่เช้า เข้าห้องน้ำทำธุระส่วนตัวตลอดจนซักเสื้อผ้าของตนเอง จากการศึกษา ชักถามนักศึกษาใหม่จะพบว่านักศึกษาใหม่ไม่นอนต้นสาย เนื่องจากความเคยชินและการได้รับฝึกหัดจากที่บ้านมาก่อน ด้วยการตื่นแต่เช้าช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน และเป็นนิสัยที่ติดมาจากที่บ้านด้วย นักศึกษาหญิงคณะแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งพักอยู่หอพักหญิงที่ 3 ได้กล่าวกับหญิงว่า เธอรู้สึกแปลกใจมาก เมื่อเข้ามาพักอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัยแล้วพบว่า นักศึกษาในหอพักส่วนมากมักจะนอนต้นสายกันเกือบทุกห้อง นิสัยนอนต้นสายนี้ เธอไม่เคยปฏิบัติเลย เมื่อครั้งอยู่ที่บ้าน และเธอก็คิดว่า จะไม่ปฏิบัติเช่นเดียวกับที่นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบนอนต้นสายกัน และหญิงจะเห็นเธอตื่นแต่เช้าเป็นประจำทุกวัน เธอจะเข้าห้องน้ำทำกิจวัตรประจำวันและแต่งตัวนักศึกษา สะอาดเรียบร้อย พร้อมทั้งจะเดินทางไปเรียน และเธอมักจะนั่งอ่านหนังสือเป็นประจำในตอนเช้า ก่อนออกไปรับประทานอาหาร เข้าที่โรงอาหาร และไปเรียนตามคณะวิชาตามตารางเรียนของเธอ ในวันปกติที่มีการเรียนการสอน นักศึกษาที่มาเช้าเรียนในช่วงเช้าจะต้องตื่นแต่เช้า เข้าห้องน้ำและแต่งเครื่องแบบนักศึกษาไปเรียนหนังสือและเข้าชั้นเรียนในทันเวลาเรียน หญิงพบว่า นักศึกษาใหม่เป็นกลุ่มนักศึกษาที่ตื่นแต่เช้าเสมอและเป็นกลุ่มนักศึกษาที่แต่งเครื่องแบบนักศึกษาเรียบร้อย สวมรองเท้าผ้าใบสีขาว กางเกงสีขาวไปเรียนหนังสือ และมีลักษณะกระตือรือร้นในการเรียน

นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งได้กล่าวกับหญิงว่า เธอเข้าศึกษาในคณะเกษตรศาสตร์ด้วยใจรัก พ่อแม่ของเธอเป็นเกษตรกร เธอตั้งใจว่าจะเรียนหนังสือให้ดีที่สุด และต้องการเรียนให้ใคร่ครวญกับเกียรติยศด้วย ในระยะแรกที่เข้ามาอยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย เธอจะตื่นแต่เช้า เข้าห้องน้ำและซักเสื้อผ้าเป็นประจำทุกวัน ต่อมาเมื่อเธอต้องเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาในคณะ คือการเข้าห้องเชียร์ การไปงานเลี้ยงที่ศึกษารานหจกชช หญิงจะพบว่า ในช่วงนี้นักศึกษาคน มักจะนอนต้นสาย เสื้อผ้าหน้าออกมาซักแต่ละครั้งจะมีเป็นจำนวนมาก

เธอจะบอกกับตัวใจว่า ไม่มีเวลาซักคำเพราะมีงานกิจกรรมคณะบ่อย และมีติดต่อกัน
 บางคนมีกิจกรรมไปจนติดกัน ทำให้เวลานอนไม่เพียงพอ นอนตื่นสายบ่อยและบางวันตื่นสาย
 จนเข้าเรียนไม่ทัน บางวันต้องขาดเรียนในวิชาที่เรียนในช่วงเช้า และจะไปเข้าเรียนในช่วงบ่าย
 ในบางวันที่ เธอจะต้องเข้าห้องเชียร์มักจะกลับเข้าห้องพักติดกันในเวลาประมาณ
 01.00-02.00 น. หรือบางวันก็อาจจะดึกกว่านั้น เพื่อนนักศึกษาในคณะและชั้นปีเดียวกันส่วนใหญ่
 มักจะนอนตื่นสายไปเข้าชั้นเรียนในช่วงเช้าไม่ทันเสมอ และมีเป็นจำนวนมากด้วยที่ห้องขาดเรียน
 เพราะนอนตื่นสาย อันเนื่องมาจากการเข้าห้องเชียร์ของคณะ ถึงแม้ว่าจะมีนักศึกษาเข้าเรียนทัน
 ในช่วงเวลาเช้า แตกมักจะง่วงนอน หรือหลับในชั้นเรียนกันมากกว่าจะตั้งใจเรียน

สภาพหอพัก และปัญหาการลักขโมย

นักศึกษาที่อยู่ในหอพักจะใช้ห้องน้ำห้องส้วมกันมากในช่วงเช้าคือในช่วงเวลา
 07.00-08.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาก่อนนักศึกษาจะไปเรียน เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่จะมี
 ชั่วโมงเรียนในเวลา 08.00 น. ดังนั้น นักศึกษาที่มเรียนจะหลุมมาใช้ห้องน้ำห้องส้วมกัน
 ในช่วงนี้มาก และจะต้องรอคิวกัน นักศึกษาที่ไม่ต้องการรอคิวในช่วงนี้ จะต้องตื่นแต่เช้ารีบ
 เข้าห้องน้ำก่อนหจะมีคนมาใช้กันมาก

สภาพหอพักนักศึกษาบางหอ ระบบท่อประปาไม่ดี จะประสบปัญหาน้ำไม่ไหลในบางระยะ
 หอพักหญิงที่ 3 จะประสบปัญหาน้ำในหอพักไม่ไหลเป็นปกติ ในช่วงประมาณเดือน มิถุนายน
 กรกฎาคม และธันวาคม ปัญหาน้ำไม่ไหลเป็นปกติจะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี นักศึกษาใหม่ที่มา
 อยู่ในหอจะได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับสภาพหอพักจากนักศึกษารุ่นพี่ตั้งแต่ครั้งแรกที่มาพัก
 ช่วงที่น้ำไม่ไหลเป็นปกติจะมีลักษณะที่น้ำไหลไม่แรง ไม่ไหลจนเกินไปในอ่างอาบน้ำของทุกชั้น
 ในหอพัก (หอพักนักศึกษาจะมี 4 ชั้น) น้ำจะไม่ไหลรินเฉพาะที่กอกอ่างล้างหน้าของชั้นที่ 2 เท่านั้น
 ส่วนชั้นที่ 3 และชั้นที่ 4 น้ำจะไม่ไหลเลย ดังนั้นในช่วงที่น้ำไม่ไหลปกติ นักศึกษาหอ 3
 หอชั้น 3 และ 4 จะลงมารอใช้ห้องน้ำห้องส้วมของชั้น 2 โดยจะใช้กระป๋องหรือกะละมัง
 รองน้ำจากกอก อ่างล้างหน้าเอาเข้าไปอาบในอ่างอาบน้ำและนักศึกษาอีกส่วนหนึ่งจะนำกะละมัง
 เขารองน้ำที่กอกอ่างน้ำ ในห้องส้วมแต่ละห้องแล้วล้างหน้า หรืออาบหน้าในห้องส้วมกัน
 ในช่วงที่มีปัญหาเรื่องน้ำนี้ นักศึกษาในหอพักจะรอคิวเข้าไปอาบหน้าในห้องส้วมเป็นจำนวนมาก
 เพราะสะดวกรวดเร็วกว่าไปขอใช้ห้องน้ำของหอพักก่อนเขมน้ำไม่ไหลปกติ มีนักศึกษาหญิงบางคน

ที่ไปใช้ห้องน้ำของห้องนอนเพราะไม่ต้องรอคิว หรือไม่ต้องการเข้าอาบน้ำในห้องส้วมเพราะเห็นว่าสกปรก

นักศึกษาบางคนรอคิวในห้องน้ำไม่ไหว จะหวนกลับไปรอน้ำที่ทอกลงสามัญชาขึ้นมาใช้ นักศึกษาบางคนจำเป็นต้องล้างหน้า และแปรงฟันเท่านั้นโดยไม่ได้อาบน้ำแล้วแต่งตัวไปเรียนหนังสือเลย นักศึกษาหญิงในห้องที่ 3 บางคนก็ออกไปล้างคันท่อนอกหอพัก โดยให้เหตุผลว่าน้ำในห้องน้ำไม่ไหล ต้องออกไปใช้น้ำและล้างคันท่อนานเพื่อนในเมือง

ในช่วงเช้าเวลาประมาณ 06.00-09.00 น. น้ำจะไม่ไหล พอช่วงสายแล้วจะม่น้ำไหลปกติ และจะหยุดไหลอีกครั้งในช่วงเย็นเวลาประมาณ 18.00 น. เป็นต้นไป ดังนั้นในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม ซึ่งเป็นช่วงที่นักศึกษาใหม่ต้องเข้าหอเชิыр หลังจากกลับจากหอเชิырเข้าหอพัก เวลา 22.00 น. เป็นต้นไป (แต่ละคณะจะได้เข้าหอเชิырแตกต่างกันไป) ถ้าวานไหนน้ำไม่ไหล น้องใหม่ทกลับจากหอเชิырจะออกไปใช้ห้องน้ำที่หอและน้องใหม่เวลากลับจากหอเชิयरมาอย่างเห็นเดเห็นอย หอกลับเข้าหอพักและรว่าน้ำไม่ไหล (บางวันทอกลงอ่างล้างหน้าจะไม่ม่น้ำไหลเลย) จะอารมณ์เสียมมากและจะบนชนทนทด้วยความมมิเห นักศึกษาใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์คนหนึ่งถึงกับบ่นอยากจะย้ายหอพักในทันที เกิดปัญหาน้ำไม่ไหลในห้องทอน เป็นเหตุผลหนึ่งทเธอต้องการย้ายออกจากหอพักหญิงท 3 ไปอยูหอพักอณสหภาพหอพักดีกว่า และม่น้ำไหลปกติเป็นประจำตลอดปี

สหภาพหอพักน้ำไม่ไหลเป็นปกติแล้ว นอกจากเกิดหอพักหญิงท 3 แล้ว มหอพักอณทเกิดชนในลักษณะเช่นเดียวกันด้วย ได้แก่ หอพักหญิงท 1,2,18 เป็นต้น และในช่วงทน้ำไม่ไหลนหอหน้าหอส้วมในหอพักจะสกปรกและส่งกลิ่นเหม็นมาก

นอกจากสหภาพหอพักนักศึกษาจะแตกต่างกันเกี่ยวกับระบบน้ำประปาที่ใช้ในหอพักแล้ว โครงสร้างหอพักยังมีความแตกต่างกันด้วย ทงชนนอยกกับการออกแบบโครงสร้างก่อนการก่อสร้างหอพักบางหอก่อสร้างใหม่ระเบียงประจำหอพักในแต่ละหอ บางหอพักไม่มีระเบียงประจำหอพักเป็นสัดส่วนของตน จำเป็นทจะต้องใช้ราวตากผ้ารวมกันทสร้างชนไว้ในหอพักแต่ละชั้น ทำให้เสื่อผ้าตากไว้มมีโอกาสหายและกกลักขโมยไปได้มาก เช่น หอพักหญิงท 1 และ 2 ปัญหากการลักขโมยเสื่อผ้าตากไวหรือราวตากผ้าจะมากกว่าหออื่นมระเบียงประจำหอพัก โดยเฉพาะเสื่อผ้าที่เป็นชนิดชนในจะมีการหายบ่อยมาก และหายเป็นประจำด้วย เมื่อหายแล้วมก็จะไม่ได้คืน บกเวณกรณทมีการคณพบว นักศึกษาในหอพักด้วยกันเป็นคชขโมย เช่น กรณทเกิดชนในหอพักหญิง

ที่ 2 เหตุการณ์เกิดขึ้นในภาคปลาย ปีการศึกษา 2528 อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักหญิงที่ 2
 ได้พบหลักฐานว่า นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ได้ขโมยเสื้อชั้นในของอาจารย์ที่
 ตากเอาไวหราวตากผ้าที่ใช้ร่วมกัน เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหอพักซักถาม นักศึกษาหญิงคน กยอมรับว่า
 ได้ขโมยเสื้อชั้นในที่ตากเอาไวนั้น เมื่อนักศึกษาหญิงคนอื่น ๆ ได้ทราบเรื่องนั้นเขา จึงได้มา
 ร้องเรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักว่า เสื้อผ้าของนักศึกษาในหอพักหลายคนได้หายไป จึงขอให้
 มีการตรวจคนห้องพักของนักศึกษาชายขโมยเสื้อชั้นในของอาจารย์ด้วย และช่วงนี้ของหาบ๋อย
 มีเงินของนักศึกษาคนหนึ่งหายไป เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาหอพักทำการคนห้องพักและตัดเสื้อผ้าของ
 นักศึกษาคน ปรากฏว่าพบเสื้อผ้าของนักศึกษาหญิงในหอพักหลายคน ทบย่นว่าเป็นเสื้อผ้าของตน
 ที่ได้หายไป แต่นักศึกษาหญิงคนใดปฏิเสธว่าไม่ได้ขโมยมา และการคนลอนซึกโต๊ะของนักศึกษาคน
 ได้พบเงินจำนวน 250 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินเท่ากับจำนวนเงินที่มออยู่ในกระเป๋าใส่ต่างค์ของ
 นักศึกษาหญิงวัยหัดหัดแล้วได้หายไป ครั้งแรกนักศึกษาหญิงคนใดปฏิเสธไม่ยอมรับว่า
 คนใดหยิบไป อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักจึงได้หยุดจากนักศึกษาได้ เขาใจเหตุผลในสิ่งที่เกิดขึ้นและยินดี
 ที่จะรับฟังความเป็นจริงจากนักศึกษาเสมอ ในที่สุดนักศึกษาหญิงคนใดได้ไปพบอาจารย์ที่ปรึกษา
 หอพัก ในเวลา 03.00 น. ซึ่งเป็นวันรุ่งขึ้นจากวันคนห้องพัก เธอได้รับสารภาพว่า
 ได้หยิบเอากระเป๋าใส่ต่างค์ของเพื่อนนักศึกษาไปจริง ส่วนเสื้อผ้านั้น เธอปฏิเสธไม่ยอมรับว่า
 ได้ขโมยมา

ปัญหาเกี่ยวกับการลักขโมยทรัพย์สิน เช่น เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องรับวิทยุเทป
 เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำในหอพัก แม้แต่เสื้อผ้าและรองเท้าที่ซึงไว้ในกะละมังแล้ววางไว้
 ในห้องนำถักถักขโมยเอาไป หวังใจได้พบว่าหอพักหญิงที่ 3 ทางเก่งหมราคาแพง ของนักศึกษาหญิง
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คนหนึ่ง ที่เข้าเอาไว้ในกะละมังและวางเอาไว้ใน
 ห้องนำตอนกลางคืนได้ขโมยไป เธอได้ชวนเพื่อนช่วยกันค้นหา โดยเคาะประตูห้องพักนักศึกษา
 หกห้องขอเข้าไปคนตามตัดเสื้อผ้า และราวตากผ้าหระเบียงห้องแต่ละห้อง สำหรับห้องพัก
 เจ้าของห้องไม่ยอม ก็ไม่สามารถเข้าไปคนได้ เธอจะใช้ไฟฉายส่องดู โดยเธอและเพื่อนจะลงไป
 เดินส่องจากบนคนชนมาคทกชั้น แต่ก็ไม่พบ

การชักรัดเสื้อผ้า

นักศึกษาที่อยู่ในหอพัก ส่วนใหญ่จะชักรัดเสื้อผ้าด้วยตนเอง เพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย มีนักศึกษาส่วนหนึ่งทางชักรัดเสื้อผ้า ซึ่งจากการศึกษาจะพบว่า นักศึกษามีฐานะดีและต้องการความสะดวกสบายจะจ้างชักรัดเสื้อผ้ามากกว่าจะชักรัดเอง ราคาค่าจ้างชักรัดประมาณเดือนละ 100-120 บาท ซึ่งนับว่าเป็นราคาขอมเย สำหรับนักศึกษามัธยมศึกษาที่จะจ้างได้

นักศึกษาบางคนมีความจำเป็นต้องจ้างชักรัดเนื่องจากอยู่ในช่วงที่มีการระดมทุนการเตรียมหน้า เช่น นักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ขณะหนึ่งเลิกชักรัดเสื้อผ้าเองหันมาจ้างเขาชักรัดให้ เพราะเป็นช่วงที่เธอต้องออกฝึกสอนทำให้ เธอมีภาระงานด้านการเตรียมการสอนในช่วงนี้มากกว่า การเรียนในภาคปกติ การจ้างชักรัดจะช่วยลดภาระงานส่วนตัว และทำให้มีเวลาทุ่มเทให้กับ การเตรียมตัวการฝึกสอนได้มากขึ้น

นักศึกษาที่ชักรัดเสื้อผ้าเอง มักจะประสบปัญหาด้านการกลิ้งขโมยเสื้อผ้าที่มีคุณภาพดี โดยเฉพาะหอพักที่มีโครงสร้างการออกแบบไม่มระเบียงประจำห้องพัก ส่วนนักศึกษาที่มระเบียงประจำห้องพัก มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับ การตากเสื้อผ้าไว้ทราวตากผ้าหระเบียงห้อง หรือราวตากผ้าที่ขงโยงออกมาจนมระเบียงห้อง จะโดนน้ำหรือส่น้ำจากเสื้อผ้าสกักของนักศึกษาที่อยู่ ชั้นบนกว่าหยดลงมาโดนเสื้อผ้า เป็นกหรือบางครั้งเสื้อผ้าสกักของนักศึกษาที่อยู่ชั้นสูงกว่า หยดลงใส่เสื้อผ้าที่ตากอยู่ชั้นล่าง เสียหาย บางครั้งเสื้อผ้าตากไว้ทราวและแห้งแล้วต้องโดนน้ำจากเสื้อผ้าของนักศึกษาที่อยู่ชั้นบนกว่า หยดลงมาเปียกอีก ทำให้เกิดปัญหาขึ้นระหว่างนักศึกษาที่ทากอยู่ชั้นบนกับชั้นล่างและมีการต่อว่ากันอยู่เสมอ ส่วนนักศึกษาที่จ้างชักรัด มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับคนรับจ้างชักรัด จะทำเสื้อผ้าหาย และมีการส่งผ้าผิด ต้องติดตามสอบถามเอามาคืนเพราะส่งผิดไปปะปนกับของคนอื่น และบางครั้งก็ติดตามหามาคืนให้ไม่ได้ ในกรณีเช่นนี้นักศึกษาบางคนจะให้คนรับจ้างชักรัดใช้ค่าเสียหายให้ โดยตกลงเป็นราคาค่าจ้างชักรัดไปเลยบางคนก็ไม่คิดใจเอาค่าเสียหาย และเปลี่ยนคนรับจ้างคนใหม่ นอกจากนี้ในช่วงฤดูฝน นักศึกษาที่จ้างชักรัดเสื้อผ้ามักจะประสบปัญหาที่คนรับจ้างชักรัดไม่สามารถส่งผ้าให้ไคตามกำหนด เนื่องจากเสื้อผ้าหระเบียงไปชักรัดตากแห้งไม่ทัน เนื่องจากมีฝนตก และปัญหาสำคัญที่นักศึกษาที่จ้างชักรัดส่วนใหญ่จะเจไคคือคยด้วยเหตุว่าเป็นปัญหามากคือคนรับจ้างชักรัดเสื้อผ้า ชักรัดไม่สะอาดเรียบร้อย และนักศึกษาบางคนที่จ้างชักรัดแล้ว มักจะนำเอาเสื้อผ้าเนนมารัดเองอีกครึ่งเสมอ

การรับประทานอาหาร

การดำเนินชีวิตประจำวันของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะได้รับบริการและสวัสดิการที่มหาวิทยาลัยจัดไว้ให้ การรับประทานอาหารของนักศึกษาส่วนใหญ่ จะไปใช้บริการที่โรงอาหารของมหาวิทยาลัย ทั้งโรงอาหารส่วนกลาง และในส่วนคณะ

โรงอาหารส่วนกลางที่มหาวิทยาลัยจัดบริการไว้มี 3 แห่งคือ โรงอาหารที่ 1 (นักศึกษาทั่วไปนิยมเรียกว่า โรงอาหารเก่า เนื่องจากเป็นโรงอาหารที่สร้างขึ้นเป็นหลังแรกของมหาวิทยาลัย) โรงอาหารที่ 2 (นิยมเรียกว่า โรงอาหารใหม่ เพราะสร้างขึ้นหลังโรงอาหารเก่า) โรงอาหารใหม่จะตั้งอยู่ใกล้บริเวณหอพักนักศึกษาชาย นักศึกษาหญิงโดยทั่วไปจะไม่ไปใช้บริการเนื่องจาก มักจะถกนักศึกษาย้ายห้องมองทำให้เขินอายและไม่กล้ารับประทานในโรงอาหารเพราะส่วนมากจะมีแต่นักศึกษาย้ายมาใช้บริการ โรงอาหารที่ 3 (นิยมเรียกกันว่า "โรงเต๋ยม") เป็นโรงอาหารที่ส่วนใหญ่จะขายอาหารพื้นเมืองอีสาน เช่น ส้มตำ ไก่ย่าง ข้าวเหนียว ลาบ และที่นิยมเรียกว่า "โรงเต๋ยม" เพราะเป็นอาคารที่สร้างเป็นแบบหลังคาจั่วขึ้นด้วยลักษณะเป็นเพิงขายอาหาร มงสังกะสี ปั้นซีเมนต์ ไม่มีฝ้ากัน

โรงอาหารส่วนคณะ จะมีร้านอาหารคณะจัดให้มาบริการเป็นส่วนของคณะรับผิดชอบดูแล เช่นร้านอาหารคณะศึกษาศาสตร์ ร้านอาหารคณะวิศวกรรมศาสตร์ หรือที่นักศึกษาทั่วไปนิยมเรียกกันว่า "วิศวะคาเฟ่" โรงอาหารคณะพยาบาลศาสตร์ และโรงอาหารประจำโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ ทัศนศึกษาคณะต่าง ๆ ที่อาคารเรียนอยู่ใกล้กับโรงพยาบาลมักจะไปใช้บริการอยู่เป็นประจำ

ลักษณะพิเศษของโรงอาหารส่วนกลางที่แตกต่างจากโรงอาหารของคณะ คือ โรงอาหารส่วนกลางใดก็ตาม โรงอาหารที่ 1 และ 2 นอกจากจะมีร้านค้าขายอาหารและเครื่องดื่มแล้ว จะมีร้านค้าขายเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ ด้วย โดยเฉพาะที่โรงอาหารเก่าจะมีลักษณะเป็นศูนย์กลางการค้าในมหาวิทยาลัยเพราะนอกจากจะมีร้านอาหารและร้านค้าอยู่ในโรงอาหารแล้ว ยังมีสถานที่ทำการอื่น ๆ ตั้งอยู่ด้วย เช่น สภกรรมชานค้าของมหาวิทยาลัย ร้านตัดผมสภามหาวิทยาลัย ทำการศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัย หน่วยบริการสุขภาพนักศึกษา และบริเวณข้างโรงอาหารซีกด้านตะวันออก มหาวิทยาลัยได้อนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้ามาตั้งเป็นสถานที่ซ่อมรองเท้า นาฬิกา และตั้งเป็นร้านเล็กๆ รับซ่อมจักรยานและจักรยานยนต์ และให้บุคคลมาตั้งจักรเย็บผ้ารับจ้างเย็บปะชุนเสื้อผ้าอยู่ในบริเวณเดียวกันด้วย

นักศึกษาส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัย มักจะไปรับประทานอาหารที่โรงอาหารเก่าเพราะมีร้านอาหารให้เลือกหลายร้าน มีทั้งร้านอาหารที่ประกอบอาหารสำเร็จรูปที่นิยมเรียกกันว่า "ข้าวราดแกง" และมีร้านอาหารที่รับทำอาหารตามสั่งซึ่งจะมีการจัดร้านเป็นสัดส่วนในห้องปรับอากาศ มีการจัดโต๊ะ เกาอี้พิเศษและส้วงามอยู่ในร้าน ร้านอาหารในโรงอาหารของมหาวิทยาลัยจะจัดจำหน่ายอาหารในราคาควบคุมของมหาวิทยาลัย ซึ่งราคาถูกกว่าที่ขายในเมืองขอนแก่น

การให้บริการของร้านอาหารในโรงอาหารของมหาวิทยาลัย จากการศึกษาพบว่าโรงอาหารของมหาวิทยาลัยแม้จะขายในราคาควบคุมที่ต่ำกว่าทั่วไป แต่ยังคงขาดการรักษาความสะอาด ภาชนะที่ใส่อาหารยังไม่ได้มาตรฐานที่เหมาะสม เช่น จานข้าว แก้วน้ำ เป็นพลาสติกที่ไม่ได้มาตรฐาน โต๊ะ และเก้าอี้ไม่ได้รับการรักษาความสะอาดอย่างเพียงพอ และมักจะพบว่ามีสุนัข แมวเข้าไปกินเศษอาหารตามจานข้าววางอยู่ตามโต๊ะ โดยเฉพะโรงอาหารที่ 3 ประกอบอาหารไม่ได้เอาใจใส่ในด้านความสะอาดของอาหารเลย โต๊ะ เก้าอี้มีคราบสกปรก และวางไม่เป็นระเบียบ อาหารวางขายมีแมลงวันตอมอยู่เสมอ ภาชนะวางอาหารขายไม่มีฝาปิดมิดชิดเพื่อป้องกันแมลงวันตอม

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นว่า โรงอาหารของมหาวิทยาลัยยังไม่สะอาดเพียงพอ และมีบางร้านที่ขายอาหารแพงกว่าราคาควบคุม และถ้าเป็นอาหารพิเศษ มักจะคิดเพิ่มราคาแพง อาหารบางประเภทเมื่อเปรียบเทียบแล้วจะมีราคาแพงกว่าตามท้องตลาดทั่วไป และบางครั้งบางร้านถึงแม้จะขายในราคาควบคุม แต่จะให้ปริมาณอาหารลดน้อยลงกว่าที่เคยขายเป็นประจำ ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าการกระทำของร้านค้าเช่นนี้ เป็นการเอาเปรียบนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้ใช้บริการประจำในมหาวิทยาลัย และมีพนักงานขายอาหารบางร้านให้บริการและใช้วาจาที่ไม่สุภาพกับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์(หลักสูตร(หลักสูตร) ชั้นปีที่ 4 ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการให้บริการของร้านอาหารในโรงอาหารของมหาวิทยาลัยไว้ว่า

การกินอยู่เกี่ยวกับการกินอาหาร รู้สึกว่า โรงอาหารสกปรก และไม่ชอบแมงก่าเพราะไม่มีความสุภาพกับนักศึกษาเลย บางร้านตะลอกใส่ นักศึกษาก็ ดิฉันมีความรู้สึกว่า ตัวเองมาซื้อของเขากิน ไม่ใช่มาขอรทานกิน ทำไมทอดไม่น่าฟังเลย และบางที่อาหารก็แพงมากจนไม่สามารถจะกินได้เพราะเสียค่าเงินและราคาแพงมากไป ราคาแพงอาหารก็ไม่อร่อยและยังทำให้อาหารมีกลิ่นบูดเน่าอีกด้วย มีแมลงวันตอม... เรื่องนี้ดิฉันมีความเห็นว่า ไม่ควร

จะต้องซื้อกินเลยเพราะเป็นการเอาเปรียบนักศึกษามากเกินไป น้ำแกวละ 25 สตางค์
แกวเล็ก ๆ คมกไม่อม

สภาพแวดล้อมของโรงอาหาร เป็นลักษณะหนึ่งที่นักศึกษายังเห็นว่าไม่เหมาะสมและ
ควรปรับปรุง นักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยจะมีความรู้สึกเปรียบเทียบกับระหว่างโรงอาหาร
มหาวิทยาลัยกับโรงอาหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เคยได้รับบริการมาแล้ว นักศึกษาใหม่
ที่มาจากโรงเรียนมัธยมที่มีชื่อเสียงมักจะเห็นว่าโรงอาหารมหาวิทยาลัยมีสภาพสกปรก และ
ไม่เหมาะสมจะเป็นโรงอาหารของมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษารุ่นพี่ ถึงแม้จะเห็นว่า สภาพ
โรงอาหารมีลักษณะหลายอย่างไม่เหมาะสม และควรจะได้รับปรับปรุงแต่ในที่สุดลักษณะเหล่านี้
จะกลายเป็น "ความเคยชิน" ที่เกิดขึ้นเป็นประจำจนเป็นลักษณะปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นใน
มหาวิทยาลัย นักศึกษาชายคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์คนหนึ่ง ได้บรรยายสภาพ
ไว้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า

การรับประทานอาหารกลางวันส่วนมาก ผมมักจะทานที่โรงอาหารเก่า สถานที่ หนึ่ง
และอาหารที่ซื้อจากบรรดาร้านอาหารในโรงอาหารนั้นยังไม่เป็นที่พอใจนัก โรงอาหารเก่า
ของมหาวิทยาลัยนั้น เปิดโล่งประกอบไปด้วย ป้ายประกาศ หนึ่ง เครื่องขยายเสียงของ
"เสียงตามสาย" ตูเพลง เครื่องทำน้ำเย็น ฯลฯ บรรดาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ บางสิ่งก็
เป็นสิ่งไม่ต้นกล้าสำหรับการรับประทานอาหารของมนุษย์ โรงอาหารที่เปิดโล่ง
ฝุ่นละอองต่าง ๆ ล้วนจากท่อไอเสียรถจักรยานยนต์ สามารถที่จะผ่านเข้า-ออก
ได้อย่างสบาย หนึ่งสำหรับรับประทานอาหารมีไม่มากพอกับผู้ใช้บริการ หนึ่ง บางทีกสกปรก
เลอะเทอะ ป้ายประกาศต่าง ๆ กีดกั้นให้เปรอะทัวโรงอาหาร เครื่องขยายเสียง
กับตูเพลง กระจายเสียงอย่างแข็งแรงแสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ผมคิดว่ามันเป็นปัญหาแต่ผมก็
เคยชินกับมันเสียแล้ว เพื่อนนักศึกษาคนอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ก็คงเคยชิน
เช่นเดียวกับผม...

โดยปกติแล้ว นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะรับประทานอาหารที่โรงอาหารมหาวิทยาลัย
เนื่องจากราคาถูก และประหยัดกว่าการรับประทานอาหารข้างนอกมหาวิทยาลัย หรือในตัวเมือง
มีบางโอกาสที่เป็นวาระพิเศษเท่านั้น นักศึกษาจึงจะออกมารับประทานอาหารนอกมหาวิทยาลัย หรือ
ตามร้านอาหารในเมือง เช่น การเลี้ยงพิเศษในวันเกิดระหว่างกลุ่มเพื่อนนักศึกษา
ด้วยกัน หรือการเลี้ยงพิเศษของพรหมหรือสาทรหัส การเลี้ยงในวันวาระพิเศษของนักศึกษาที่

จบการศึกษาไปแล้ว โดยเฉพาะช่วงการ เดินทางมารับพระราชทานปริญญาบัตรของพบณฑ
 คณะต่าง ๆ ที่ดูเหมือนจะเป็นธรรมเนียมในการพบณฑตตองจัดให้มีการเลี้ยงนองนักศึกษาในคณะ
 ในกลุ่มชมรม ชมรมและกลุ่มโรงเรียน กลุ่มจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งการเลี้ยงอาหารในวาระพิเศษเช่น
 จะมีไม่บ่อยนัก เพราะนักศึกษาไม่อยู่ในสถานะที่จะใช้จ่ายเงินจำนวนมากได้บ่อยครั้ง
 แต่การทบทวนศึกษาต้องรับประทานอาหารที่โรงอาหารเป็นประจำตลอด เวลาศึกษาในมหาวิทยาลัย
 จะทำให้นักศึกษารสกว่าอาหารที่โรงอาหารมีลักษณะเหมือนเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงและไม่มา
 รับประทานและรู้สึกเบื่อกับข้าวที่โรงอาหาร ดังนั้นในบางครั้งนักศึกษาบางคนจึงประกอบอาหาร
 รับประทานเองบนหอพัก นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า
 เรื่องกินจะเป็นเรื่องใหญ่ มาแรก ๆ ก็อยากกินอะไรก็ไปซื้อมากิน รสกว่าเป็นสุข
 เหลือเกิน แต่พออยู่ได้สัก 2 ปี แทบไม่ยากแต่ต้องอาหารที่ขาย เพราะชนิดรสของ
 อาหารซ้ำซากจำเจอยู่ทุกวัน แต่ชอบทำกับข้าวกินเองที่หอ หงข้าวสวยทานกับซอส มามา
 ยำยำ ถ้าทำเอง รสหวานได้มากเป็นพิเศษ แต่เนื้แหละเราก็ไม่ม่เวลามากพอ ที่จะทำทุกวัน
 ออกอย่างการทำกับข้าวเองคำนวณส่ต่างคุดแล้วรู้สึกจะหมดเปลืองมากกว่าซื้อกิน ดังนั้นนาน ๆ
 ถึงจะทำกับข้าวที่หอสักครั้ง...

ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา เกี่ยวกับค่าอาหารนั้น นับว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับนักศึกษา
 ทุกคนที่จะต้องใช้จ่ายมากกว่าค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ยกเว้นนักศึกษาที่เรียนในคณะวิชาบางคณะ ที่จะตอง
 จัดซื้ออุปกรณ์การเรียนและฝึกปฏิบัติงานในราคาที่สูง หวังจะพบว่า นักศึกษาที่มฐานะทางเศรษฐกิจ
 ที่ไม่มด มักจะตองใช้จ่ายเงินค่าอาหารอย่างประหยัด แม้ว่า ค่าค่าทางอาหารนนักศึกษาจำเป็น
 จะตองรับประทานให้ได้สัดส่วนที่เพียงพอกับความตองการของร่างกาย หวังจะบ่งได้พบว่านักศึกษา
 ที่มฐานะยากจนได้รวมกลุ่มกัน เพื่อรับประทานอาหารร่วมกันโดยนักศึกษาแต่ละคนจะนำข้าวสาร
 มาจากบ้าน นำมาหุงเองบนหอพัก ส่วนกับข้าวจะเจลกินออกเงินซื้อกับข้าวจากโรงอาหาร มา
 รับประทานร่วมกันบนหอพัก นักศึกษากลุ่มนี้ได้กล่าวกับหวังว่า การทำเช่นนี้ช่วยให้นักศึกษา
 ในกลุ่มประหยัดเงินค่าใช้จ่ายในค่านอาหาร และได้รับประทานอาหารที่มความ และในช่วง
 วันหยุดสุดสัปดาห์ หวังจะมกลุ่มพบว่า นักศึกษาหญิงที่หอพักหญิงที่ 3 มักจะรวมกลุ่มกัน
 ประกอบอาหารรับประทานร่วมกันเสมอ และมีบ่อยครั้งที่โดยนเสียงโกลนนำพริกตองลงบนหอพัก และ
 เป็นที่รูงว่า มีเพื่อนนักศึกษาประกอบอาหารรับประทานกันเองในหอพัก

นิยามใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีบริเวณพื้นที่กว้างขวาง ลักษณะพื้นที่จะเป็นเนินลาดสูง และต่ำไม่ราบเรียบ และจุดที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ห่างจากตัวเมืองขอนแก่นประมาณ 4 กิโลเมตร ด้วยเหตุนักศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยส่วนใหญ่จึงนิยมใช้จักรยานยนต์เป็นยานพาหนะในการเดินทางทั้งภายในบริเวณมหาวิทยาลัยและการเดินทางสัญจรไปมาระหว่างมหาวิทยาลัยกับตัวเมืองขอนแก่น เพราะการใช้จักรยานยนต์ในบริเวณมหาวิทยาลัย และเข้าไปในตัวเมือง จะสะดวกและรวดเร็วกว่าการใช้จักรยานซึ่งนักศึกษาจะต้องออกแรงในการขับเพราะบริเวณพื้นที่ของมหาวิทยาลัยบางแห่งเป็นที่เนินสูง นักศึกษามักจะใช้จักรยานขับขึ้นในช่วงระยะทางสั้นๆ เช่น จากหอพักไปโรงอาหาร หรือ ห้องสมุด หรือขับออกก้วลางกายเล่นไปตามเส้นทางในมหาวิทยาลัยเป็นบางครั้งเท่านั้น ส่วนนักศึกษาที่ใช้รถยนต์มีจำนวนน้อยมาก

จากการสำรวจยานพาหนะของนักศึกษา ที่จอดอยู่ที่ถนนหอพักนักศึกษาหญิงทุกหอพัก จะพบว่ามียานพาหนะของนักศึกษาอยู่โดยประมาณ ดังนี้

หอพัก	จักรยาน/คัน	จักรยานยนต์/คัน	รถยนต์/คัน	รวม
หอพักหญิงที่ 1	13	24	-	37
หอพักหญิงที่ 2	12	34	-	46
หอพักหญิงที่ 3	26	60	2	88
หอพักหญิงที่ 13	12	48	1	61
หอพักหญิงที่ 14	8	57	3	68
หอพักหญิงที่ 17	17	30	-	47
หอพักหญิงที่ 18	11	66	-	77
หอพักหญิงที่ 19	10	46	-	56
หอพักหญิงที่ 20	10	45	1	56
รวม	119	410	7	536

นอกจากนักศึกษาจะมียานพาหนะส่วนตัวในการใช้ติดต่อสัญจรไปมาแล้ว มหาวิทยาลัย
ยังจัดให้มีบริการรถประจำทาง หรือที่นิยมเรียกกันว่า "รถสองแถว" วงบริการรับส่ง
ตามเส้นทางภายในบริเวณมหาวิทยาลัย และเส้นทางจากมหาวิทยาลัยเข้าไปในตัวเมืองขอนแก่น
ด้วย นักศึกษาที่ไม่มียานพาหนะส่วนตัวจะใช้บริการรถประจำทางที่มหาวิทยาลัยจัดไว้ให้
โดยเฉพาะนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มักจะต้องใช้รถประจำทางในการเดินทางไปเรียนที่คณะเสมอ
เนื่องจากที่ตั้งคณะอยู่ห่างไกลจากบริเวณที่ตั้งหอพักนักศึกษา

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมักจะได้รับอุบัติเหตุจากการขับขี่
จักรยานยนต์เป็นประจำ และบางครั้งก็ประสบอุบัติเหตุจนกระทั่งเสียชีวิต และพบว่ามึนนักศึกษาชาย
หลายคนประสบอุบัติเหตุในการขับขี่จักรยานยนต์ อันเนื่องมาจากการดื่มสุราจนเมามายและขับขี่
โดยประมาท มหาวิทยาลัยต้องใช้เงินงบประมาณในจำนวนมากเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ
รักษานักศึกษาที่ประสบอุบัติเหตุเหล่านี้ (ลัญชณา รัชชมณี, สัมภาษณ์)

การพักผ่อนและเที่ยวเตร่ของนักศึกษา

นักศึกษามหาวิทยาลัย นอกจากใช้เวลาในการเรียนแล้ว นักศึกษายังต้องการ
การพักผ่อนและการเที่ยวเตร่ด้วย การพักผ่อนและการเที่ยวเตร่ของนักศึกษาจะแตกต่างกันไป
หลายรูปแบบ และขึ้นอยู่กับความชอบและความพอใจส่วนบุคคลด้วย นักศึกษาส่วนใหญ่จะ
ใช้เวลาหลังจากเลิกเรียนแล้ว คือเลิกเรียนเวลาประมาณ 16.00 น. ยกเว้นนักศึกษาบางคณะ
และบางชั้นปีที่มีการเรียนการสอนในช่วงตอนเย็นด้วย เช่น คณะแพทยศาสตร์
และคณะทันตแพทยศาสตร์ เป็นต้น จากการศึกษพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่จะเลิกเรียนเวลา
ประมาณ 16.00 น. นักศึกษาจะกลับเข้าหอพัก หรืออาจจะแวะรับประทานอาหาร หรือ
อาหารว่างที่โรงอาหารก่อนขึ้นหอพัก หรือซื้ออาหารขึ้นมารับประทานบนหอพัก และใช้เวลาว่าง
หลังเลิกเรียนในการพักผ่อน และออกเที่ยวเตร่ในรูปแบบต่าง ๆ ที่หิวจยสามารถรวบรวมสรุปได้
ดังต่อไปนี้

การฟังเพลงในห้องพัก นักศึกษาในหอพักส่วนใหญ่และเกือบทุกห้องจะมี
เครื่องรับวิทยุและเครื่องเล่นเทปในห้องพัก และนิยมเปิดวิทยุและเครื่องเล่นเทปฟังเพลงอยู่ใน
ห้องพัก นักศึกษาจะมีม้วนเทปเพลงทวดตัวเองชอบซื้อเก็บไว้เปิดฟังเสมอ นักศึกษาบางคนชอบ
เปิดเพลงฟังเสียงดังบางครั้งก็เสียงดังรบกวนนักศึกษาห้องอื่น ๆ และเกิดการว่ากล่าวกันขึ้นได้

โดยเฉพาะในช่วงของการสอบ นักศึกษาบางคนก็ชอบพักผ่อนด้วยการเปิดเพลงฟังเบา ๆ ในห้องพัก

การดูรายการโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยจะจัดใหม่เครื่องรับโทรทัศน์สีไว้ประจำหอพักทุกหอ หอละ 1 เครื่อง เพื่อให้นักศึกษาได้ดูรายการโทรทัศน์เป็นการพักผ่อน และได้รับความรู้ด้วย นักศึกษาในหอพักบางคนก็จัดหาโทรทัศน์มาใช้ประจำส่วนตัวในห้องพัก เครื่องรับโทรทัศน์ของหอพักมักจะตั้งไว้ที่ห้องพักผ่อนหรือ ห้องรับแขกของหอพัก ซึ่งนักศึกษาจะนิยมเรียกว่า "ห้องทีวี" ที่อยู่ชั้นกลางของหอพัก จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาจะนิยมดูรายการโทรทัศน์ส่วนตัวเองชอบเป็นประจำ เช่นนักศึกษาในหอพักหญิงที่ 3 คนหนึ่ง จะนิยมดูรายการข่าวโทรทัศน์ในช่วงเวลา 20.00-21.00 น. และพบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์กลุ่มหนึ่งชอบดูโทรทัศน์เป็นประจำหลังจากเรียนแล้วและบางวันจะนั่งดูรายการไปจนถึงสถานีสำหรับรายการโทรทัศน์ที่นักศึกษาหญิงหอ 3 ชอบดูกันเป็นจำนวนมาก และดูกันเป็นประจำ คือ รายการ "คืนแห่งดวงดาว" จัดรายการโดยเรวัต ภูธินันท์ หรือเต๋อ ซึ่งจะมีทุกคืนวันเสาร์ เวลา 23.00-24.00 น. และนักศึกษาจะสนใจรายการพิเศษอื่น ๆ ที่ถ่ายทอดในวันสำคัญต่าง ๆ และในวันหยุดจะมีนักศึกษาลงไปดูโทรทัศน์กันเป็นจำนวนมาก

การพักผ่อนด้วยการดูรายการโทรทัศน์ในหอพัก มีข้อจำกัดสำหรับนักศึกษาคือไม่สามารถเปลี่ยนช่องเพื่อเลือกดูรายการได้ตามใจชอบของตนเอง เพราะจะต้องตามใจนักศึกษาส่วนใหญ่ที่งอแงด้วยกัน ทำให้นักศึกษาบางคนจะต้องดูรายการตัวเองไม่ชอบ และบางครั้งที่นั่งในห้องโทรทัศน์ก็ไม่ได้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เข้าไปดู โดยเฉพาะในช่วงที่รายการที่นักศึกษาให้ความสนใจเป็นจำนวนมาก ส่วนนักศึกษาที่มียุติบัตรโทรทัศน์ส่วนตัวของหอพักมักจะมียุติบัตรเพื่อน ๆ ไปนั่งดูที่ห้องด้วย

การอ่านหนังสือพิมพ์ วารสารและนวนิยาย หอพักนักศึกษาแต่ละหอจะรับหนังสือพิมพ์ และวารสารบางฉบับเป็นประจำสำหรับไว้บริการนักศึกษาในหอพัก โดยกรรมการหอพักจะเก็บเงินจากนักศึกษาในหอพักมาเป็นค่าหนังสือพิมพ์และวารสารที่บอกรับตลอดทั้งปี นักศึกษาในหอพักจะใช้เวลาว่างมานั่งอ่านหนังสือ และวารสารที่จัดไว้ที่ห้องพักผ่อน หรือบางหอพักจะจัดไว้ในห้องโทรทัศน์ด้วย นอกจากนั้น นักศึกษาในหอพักจะพักผ่อนด้วยการซื้อหนังสือนวนิยายหรือยืมจากห้องสมุดบางครั้งจะมีหนังสือการ์ตูนที่เช่าหรือซื้อมา เว้นกันอ่านในหอพักหลังจากเลิกเรียนแล้ว นักศึกษาบางคนมีฐานะดี หรือมีเงินเหลือจ่ายจะซื้อหนังสือหรือวารสารที่ตัวเองชอบมาไว้อ่าน

ในช่วงเวลาว่าง เช่น นักศึกษาหญิงคณะแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งที่พักอยู่หอ 3 มักจะ
ซื้อวารสาร "ดิฉัน" มาไว้อ่านเป็นประจำเสมอ

เข้ากลุ่มพูดคุย และสนทนากับกลุ่มเพื่อน หลังจากเลิกเรียนแล้ว นักศึกษา
ส่วนหนึ่ง มักจะแวะไปเข้ากลุ่มเพื่อนทอຍตามท่าทำการสโม่สร ชมรม ชมมมต่าง ๆ
การเข้ากลุ่มเป็นการพบปะพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน และบางครั้งก็มีการเล่นกีตาร์ ร้องเพลง
สนุกสนานร่วมกันในกลุ่มเพื่อเป็นการพักผ่อน และคลายความเคร่งเครียดจากการเรียน
ก่อนจะแยกกันกลับบ้าน นอกจากนักศึกษาจะเข้ากลุ่มเพื่อนตามสโม่สร ชมรมและชมมมต่าง ๆ
แล้ว นักศึกษายังจับกลุ่มพูดคุย และรับประทานอาหารว่างร่วมกันอยู่ตามบริเวณหน้าหอพัก
และสนามหญ้าตามหอพักต่าง ๆ ด้วยโดยเฉพาะบริเวณหอพักนักศึกษาหญิง จะมีการรวม
กลุ่มเพื่อนนักศึกษาทั้งชายและหญิงทั้งนั่งและยืนรวมกลุ่มพูดคุยกันอยู่เป็นประจำเสมอ

การออกกำลังกายและเล่นกีฬา นักศึกษาจะออกกำลังกายและเล่นกีฬา
เป็นการพักผ่อนและคลายความเครียดจากการเรียน จากการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัย
มีสนามกีฬาหลายแห่ง หลายประเภทไว้ให้นักศึกษาได้ออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ และได้เล่นกีฬา
เพื่อการพักผ่อนและเล่นเพื่อความสนุกสนานในกลุ่มเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ในช่วงเวลาประมาณ
17.00 น. ของทุกวัน จะพบเห็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเล่นกีฬาตามสนามกีฬาต่าง ๆ มากมาย
เช่น การเล่นฟุตบอลของนักศึกษาชายในสนามริบหน้าหอพักหญิงที่ 1 และที่สนามกีฬากลาง
ข้างอาคารพลະ ซึ่งแต่ละสนามจะมีนักศึกษาลงไปเล่นฟุตบอลกันเป็นจำนวนมากถึง 50-80 คน

การนอนหลับ การพักผ่อนของนักศึกษาที่อยู่ในคณะวิชาต้องออกฝึกปฏิบัติงาน
ต้องหมั่นเหนื่อยกับการเรียนและการฝึกงานมากกว่าปกติ การนอนหลับหลังเลิกเรียนและหลังเวลา
ฝึกงาน จะเป็นวิธีการพักผ่อนที่ดีที่สุด ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่ง
ที่ออกไปฝึกงานหรือออกไปศึกษาที่หมบ้าน เมื่อกลับมาถึงหอพัก จะล้มตัวนอนหลับบนเตียงทันที
อยู่ในชุดฝึกงาน และนักศึกษาหญิงคณะเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้กล่าวว่า "อยุ่ที่หอพัก
หอพักจะเป็นห้องนอนหนังสือและที่พักผ่อน การพักผ่อนที่ดีที่สุดของข้าพเจ้าก็คือ การนอนหลับ"

เข้าเมืองและตากอากาศ การพักผ่อนของนักศึกษา นอกจากจะมัวอิพักผ่อน
อยู่ในหอพัก และบริเวณมหาวิทยาลัยหลังจากเลิกเรียนแล้ว ในบางวันนักศึกษาบางคน
จะออกไปเที่ยวในเมือง เดินดูและเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัว และรับประทานอาหาร
ขนมและอื่น ๆ เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศที่ซ้ำซากจำเจในมหาวิทยาลัย และบางครั้งอาจจะออก

ไปถ่ายภาพตร์เพื่อเป็นการพักผ่อนด้วย จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่นิยมออกไปเที่ยวพักผ่อนด้วยการถ่ายภาพตร์ในเมืองโดยเฉพาะในช่วงวันหยุดภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียง หรือได้รับรางวัลเข้าฉาย หรือในช่วงหลังจากการสอบกลางภาค และปลายภาคเสร็จแล้ว นักศึกษาทั้งชายและหญิงมักจะนัดหมายกันเป็นกลุ่มเข้าไปเที่ยวพักผ่อนกันในเมืองด้วยการรับประทานอาหารหรือถ่ายภาพตร์ด้วยกัน กลุ่มเพื่อนที่นัดหมายกันนั้นมักจะเป็นกลุ่มเพื่อนในคณะหรืออยู่ในหอพักเดียวกัน นอกจากนักศึกษาจะออกไปพักผ่อนด้วยการถ่ายภาพตร์ที่จัดฉายตามโรงภาพยนตร์โดยปกติทั่วไปแล้ว นักศึกษาในมหาวิทยาลัยยังจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ด้วยการจัดฉายภาพตร์ในรอบพิเศษต่างหาก โดยจะเข้าโรงภาพยนตร์ในเมืองจัดฉาย และจัดจำหน่ายบัตรเข้าชมภาพตร์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน และบุคคลทั่วไปด้วย ในราคาประมาณ 12-15 บาท การจัดฉายภาพตร์เพื่อหารายได้ของกลุ่มนักศึกษา มักจะจัดในช่วงแรกของการเปิดภาคการศึกษาใหม่ และช่วงกลางภาคหลังจากการสอบกลางภาค (midterm) เสร็จแล้ว จากการศึกษาและรวบรวมการจัดฉายภาพตร์ของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในภาคต้น ปีการศึกษา 2528 ปรากฏดังนี้

วันที่จัดฉาย	กลุ่มนักศึกษาที่จัด	ภาพยนตร์/วงดนตรี
15 มิถุนายน 2528	ชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข	นิติตอยส์ (screw balls)
16 มิถุนายน 2528	กลุ่มนักศึกษาชาวภูไท	ขอพบกันอีกสักครั้ง (purple heart)
19 มิถุนายน 2528	สโมสรนักศึกษาคณะสาธารณสุขศาสตร์	แรกรักวัยเรียน
22 มิถุนายน 2528	สโมสรนักศึกษาคณะเทคนิคการแพทย์	รักเอ๋ย...ไม่เคยเลยลับ (somewhere in time)
29 มิถุนายน 2528	คณะศิษย์เก่าโรงเรียนราชสีมา-สรนารี	ลับสลับของส์
6 กรกฎาคม 2528	สโมสรนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์	ลามรักถมหาภัย (Romancing the stone)
6 กรกฎาคม 2528	ชมรมอาสาพัฒนา	คนดีบ้านดำน
13 กรกฎาคม 2528	คณะพยาบาลศาสตร์ ("BLUE")	เกมส์หิววาทฆาตกรรม
14 กรกฎาคม 2528	คณะทันตแพทยศาสตร์	ทหารจ้อง สมองเสถ (The stripes)
31 สิงหาคม 2528	กลุ่มนักศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์	พ่อจ่าบ้าร่องไห้
1 กันยายน 2528	ชาวหอ 16 และ 17	คนแม่ยังเด็ก (Seed of innocence)
7 กันยายน 2528	ฝ่ายศิลปวัฒนธรรมชมรมทักษิณมอดินแดง	สแกนเนอร์
14 กันยายน 2528	นักศึกษาฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์	วงดนตรี "คนด่านเกวียน"

จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่แล้วนักศึกษาแต่ละกลุ่มที่จัดมักจะจำหน่ายบัตร ภาพยนตร์ให้กับนักศึกษาด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาที่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายน้อยและจำกัด ต้องเดือดร้อนและมีความเกรงใจที่จะต้องซื้อบัตรให้เพื่อนหน้ามาขาย และผู้วิจัยพบว่า ภาพยนตร์บางเรื่องนักศึกษาบางกลุ่มนำมาจัดฉาย มีเนื้อหาสาระและภาพปรากฏในเนื้อเรื่องมักแสดงให้เห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ และนอกจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะเข้าไปดูเป็นส่วนใหญ่แล้วยังปรากฏว่ามีเด็กอายุต่ำกว่า 10 ขวบ เข้าไปนั่งคอยด้วย ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า ภาพยนตร์ที่กลุ่มศึกษานำมาจัดฉายแต่ละครั้งนั้น ควรจะพิจารณาถึงคุณค่า และผลกระทบที่จะได้รับจากเนื้อหาของภาพยนตร์นั้นด้วย มิใช่มุ่งเฉพาะความสะดวกรวดเร็ว และการทำรายได้ อย่างเดียวเป็นหลักสำคัญ

การพักผ่อนและเที่ยวเตร่โดยการดูภาพยนตร์นั้นถือว่าเป็นรูปแบบการพักผ่อนที่ใช้จ่ายเงินจำนวนไม่มากนัก นักศึกษาที่เลือกการพักผ่อนด้วยวิธีการนี้สามารถกำหนดเวลาได้แน่นอนและไม่สิ้นเปลืองเวลามากนัก นักศึกษาสามารถเลือกเวลาใดทั้งวันหยุด และวันธรรมดา โดยเฉพาะนักศึกษาหญิงที่มักกำหนดเวลาปิดหอพักและไม่ต้องการป็นหอพักถ้ากลับมาไม่ทันเวลาการปิด

การเต้นรำแบบ "ดิสโกเทค" (Disco Theque) และเล่นสเก็ต นักศึกษาส่วนหนึ่งจะสมัครการพักผ่อนของตน ด้วยการออกไปเที่ยวในสถานหจจระบบเสียง แสง และเปิดแผ่นเสียงให้แขกเต้นรำ ซึ่งนิยมเรียกกันว่าการเต้นรำแบบดิสโกเทค ทยอยมากมายหลายแห่งในเมืองขอนแก่น และการเต้นรำนักศึกษาทั่วไปนิยมเรียกกันว่า "ตุน" และนิยมเรียกสถานที่เต้นรำนว่า "เทค" สถานหจจใหม่การเต้นรำแบบดิสโกเทค จะมรูปแบบวิธีการหจจคตใหม่ ผู้เข้าไปใช้บริการใหม่มากที่สุด เช่น เก็บค่าบริการเป็นค่าผ่านประตูเข้าไปเต้นรำเฉพาะแขกผู้ชาย ส่วนหญิงไม่ต้องเสียค่าบริการและบัตรผ่านประตูสามารถนำไปแลกเครื่องดื่มได้ 1 แก้ว การต้องการเครื่องดื่มเพิ่มเติมจะต้องชำระเงินหจจครั้ง วิธีการให้แขกหญิงเข้าเต้นรำได้ โดยไม่ต้องเสียค่าผ่านประตูจะทำให้หญิงเข้าไปเที่ยวจำนวนมาก และเมอมหญิงเข้ามากก็เป็นการดึงดูดใจให้ผู้ชายเข้าไปเที่ยวด้วย

การออกไปเที่ยวดิสโกเทค นักศึกษาชายและหญิงมักจะออกไปเที่ยวกันเป็นกลุ่ม นักศึกษาหญิงคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า เธอและกลุ่มเพื่อนของเธอจะออกไปเที่ยวดิสโกเทคเพราะในกลุ่มเพื่อนของเธอ มีนักศึกษาชายคนหนึ่งผู้ปกครองของเขามักจกการสถานที่เต้นรำแบบดิสโกเทคอยู่ในเมือง และเขาจะพากลุ่มเพื่อน

ไปเต็นท์และสิ่งเครื่องมโหดมโดยไม่ต้องจ่ายเงิน และผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาหญิง คณะพยาบาลศาสตร์คนหนึ่งและกลุ่มเพื่อนของเธอ จะให้เหตุผลในการออกไปเที่ยวดิสโกเทค เพราะต้องการคลายเครียดจากการออกฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย (ward) และมักจะกลับจากการเที่ยวในเวลาประมาณ 01.00-02.00 น. และต้องป็นเข้าหอพักทุกครั้งทกลับจากเที่ยวดิสโกเทค และเข้าวันรุ่งขึ้นจะนอนต้นสาย การเที่ยวดิสโกเทคนักศึกษามักจะเลือกไปเที่ยวในวันที่สามารถนอนต้นสายได้ในวันรุ่งขึ้น หรือวันรุ่งขึ้นที่ไม่มีการเรียนในช่วงเวลาเช้า หรือในวันหยุด

นอกจากการออกไปเที่ยวสถานหาดิสโกเทคแล้ว นักศึกษาบางกลุ่มนิยมออกไปเที่ยวที่ลานสเก็ตด้วย ทุกคนที่เข้าไปใช้บริการลานสเก็ตจะต้องเสียค่าบริการทุกคน ร่องเท้าสเก็ตถ้าไม่นำไปเองก็ต้องเช่า จากการศึกษพบว่า มีนักศึกษาบางคนได้รับบาดเจ็บจากการไปเล่นสเก็ตด้วย นักศึกษาหญิงคนหนึ่งคณะเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 2 ได้รับบาดเจ็บกระดูกขาหัก ต้องเข้ารักษาที่โรงพยาบาล

การออกไปเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืน สำหรับนักศึกษาหญิงทกลับเข้าหอพักเลยเวลาปิดหอพักแล้ว นักศึกษาหญิงทอยหอพักทป็นเข้าหอพักได้ ก็จะเป็นเข้าหอพัก หรือถ้าหอพักไม่สามารถป็นเข้าได้ ก็จะไปอาศัยนอนค้างคืนกันททำการสโมสรร่วมและซ่มมมต่าง ๆ หรือไปค้างคืนทอนนอภมหาวิทยาลัย จากการศึกษาทหอพักหญิงท 3 พบว่า นักศึกษาหญิงทหอ 3 จะป็นเข้าหอพักได้หลายทาง เช่น ป็นเข้าหอพักตรงโรงเก็บรถ ซึ่งนักศึกษาจะชอบป็นตรงนมากที่สุด โดยใช้เวลาเทียบบนแนวไม้ระแนง และใช้มือเกาะเกี่ยวแนวไม้ ใต้ซ่นไปให้สูงพอทจะใช้มือเกี่ยวเหล็กเส้นทระเบียงหอพัก แล้วเหนียวตัวเองป็นผ่านลูกกรงของระเบียงหอพัก ทอยตรงโรงรถ ซึ่งจะมีอยู่ 6 หอง คือ 3201, 3202 3203 และ 3228, 3229, 3230 นักศึกษาทป็นหอจะต้องขออนุญาตนักศึกษาเจ้าของหอพักเพื่อเดินผ่านหอพักออกไปสู่ระเบียงทางเดินกลางหอพัก กลับเข้าหอพักของตน และอีกทางหนึ่งทนักศึกษาจะเป็นเข้าหอได้ คือ ขอนป็นซ่นระเบียงหอพักทอยติดบนใต้ทางซ่นหอพักด้านหน้า ขอด่านหอพักนักศึกษาหมายเลข 3212 และ 3213 ซึ่งเป็นเจ้าของหอพัก ออกไปสู่ระเบียงทางเดินกลางหอพักและกลับเข้าห้องของตน การป็นเข้าหอพักทต้องขออนุญาตเจ้าของหอพัก 2 หองน ถ้าหากนักศึกษาทขอนป็นไม่รู้จักมกคน เป็นการส่วนตัวกับนักศึกษาเจ้าของหอแล้ว มักจะถูกปฏิเสธ และบางครั้งผู้วิจัยได้พบว่า นักศึกษาทป็นเจ้าของหอพักจะตระโกนส่วนกลับออกมาว่า ไม่ให้ป็น หรือไม่เปิดประตูให้ แต่สำหรับนักศึกษาทป็นกลุ่มเพื่อนสนิทของเธอมักจะได้รับความร่วมมือช่วยเหลืออย่างดี

และหวังพบว่า การบินขึ้นหอพักจะต้องใช้เกออรองเหยียบให้สูงก่อนที่จะบินขึ้นระเบียบห้อง
 หอยข้างบนโค่น และมีอยู่ครึ่งหนึ่งทพบเห็นนักศึกษาหญิงคนหนึ่งจะบินขึ้นระเบียบห้อง 3212
 แล้วไม่สามารถหาเกออรองเหยียบได้ [คงมีนักศึกษาหญิงคนนั้นนำไปใช้บินขึ้นหอทางอื่น-หวัง]
 เพื่อนนักศึกษาชายที่มาส่งต่องงลงเพื่อให้เพื่อนหญิงเหยียบขาบินขึ้นระเบียบ การบินเข้าหอพักหญิง
 ที่ 3 อีกวิธีหนึ่ง คือ การบินขึ้นตรงบริเวณบันไดทางเดินในหอพักใกล้ทางโทรศัพท์ของหอพัก

หอพักนักศึกษาชายไม่มีระเบียบกำหนดคิใหม่การปิดหอพัก นักศึกษาชายสามารถ
 เข้าออกหอพักได้ตลอดเวลา และสภาพหอพักนักศึกษาในมหาวิทยาลัยทั้งหอพักชายและหญิงที่เป็นอยู่
 ขณะนี้ ไม่ได้เป็นอุปสรรคสำหรับนักศึกษาที่จะออกไปเที่ยวเตร่ นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์
 ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้เล่าประสบการณ์ชีวิตในมหาวิทยาลัยและการเที่ยวเตร่ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึก
 ของเธอเอาไว้ให้เป็นภาพอย่างชัดเจนว่า

ชีวิตชาวหอทำให้ไม่มีความรับผิดชอบต่องานเท่าไร ไม่มีคนมาบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติตน
 แต่ต้องรับผิดชอบตนเองมากขึ้น ต้องตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง ซึ่งในบางครั้งรู้สึกว่า
 ตัวเราโดดเดี่ยวไม่มีเพื่อนไม่มีคนทักเราแต่เพื่อนก็ถึงอนาคต ทำให้เมื่อกำลังใจขึ้นมาออก
 ต้องใช้ชีวิตให้คุ้มค่ากับที่สามารถสอบเข้ามา เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยได้สัมผัสกับความอยากใน
 สมัยที่เป็นนักเรียนมัธยม ชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้นมิใช่หรือที่ทุกคนคิดว่า มันสวยงาม
 สนุกสนาน มีความสุข แต่เมื่อเราได้มาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย และประสบด้วยตนเอง
 สิ่งเหล่านั้นใน มหาวิทยาลัยก็ยังมีให้เราอยู่... ช่วงซัมเมอร์เปิดตอนราวเดือนเมษายน
 อากาศในมหาวิทยาลัยค่อนข้างร้อนได้ ไม่ได้แห้งแล้งเกินไปดังคำเล่าลือซึ่งช่วงซัมเมอร์นี้
 ทำให้ชาวเขาได้รู้เห็นสิ่งอื่น ๆ อีกมากมาย ชาวเขาเริ่มเที่ยวทักเียนชมมอเตอร์ไซด์ไปทั่ว
 มหาวิทยาลัย เข้าเมืองเป็นประจำ รุ้จักเพื่อน-พี่ชายเพิ่มขึ้นไปเที่ยวกันทั้งคู่หญิงคู่ชาย
 กลางคืนมีการเที่ยวเทค มีการคน ดมเหล้า ไปเที่ยวลานสเก็ต ไปดหนั่งเป็นประจำ...
 การเรียนในซัมเมอร์ยังไม่หนัก มีเวลาว่างมากเลยยังเที่ยวสนุกเพลิน... การเที่ยวกลางคืน
 บางคืนกลับมาหอบิดเข้าหอไม่ได้อีกไปค้างทอน แต่ไปกันหลายคน กลับเข้าหอประมาณเที่ยงคืน
 เกือบทุกวัน ในครั้งนี้มีความสุขกว่า ชีวิตในมหาวิทยาลัยค่อนข้างสนุกมาก ไม่เคยคิดกลัว
 อะไรเลย การเรียนขอเรียนแค่ผ่าน ๆ เอาประสบการณ์ชีวิตคิดว่า ถ้าไม่เที่ยวตอนนั้นก็ไม่มี
 โอกาสเที่ยว...

การออกเที่ยวเตร่ของนักศึกษาจะเป็นไปโดยอิสระและขึ้นอยู่กับความพอใจของนักศึกษาไม่มีใครมาคอยควบคุมหรือห้ามปราม ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัย จะจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาหอพักนักศึกษาประจำอยู่หอพักทุกหอ แต่อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักส่วนใหญ่มักจะไม่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตนักศึกษาในหอพัก

การเที่ยวเตร่พักผ่อนของนักศึกษาหญิงพบว่า นักศึกษาจะใช้ชีวิตเที่ยวเตร่ไปกับกลุ่มเพื่อนของตน กลุ่มเพื่อนจะเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับนักศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาหญิง คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งได้ให้ความเห็นตรงกันกับหญิงว่า

นักศึกษาหอพักนั้น จำเป็นและเป็นสิ่งสำคัญมากในการดูแลบังคับตัวเองให้ทำแต่สิ่งที่ควรทำ ไม่ใช่ปล่อยตามเพื่อนฝูง นักศึกษาหอพักนั้นอาจจะดำเนินชีวิตไปในทางที่ผิด ๆ ได้ง่าย เพราะมีอิสระมากถ้าไม่รู้จักควบคุมตนเองก็อาจเสียคนได้ง่าย

การเที่ยวนอกสถานที่ นอกจากการพักผ่อนและเที่ยวเตร่ในตัวเมืองขอนแก่นแล้ว นักศึกษายังใช้เวลาและหาโอกาสออกไปเที่ยวพักผ่อนนอกมหาวิทยาลัยด้วย โดยเฉพาะในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือช่วงปิดภาคเรียนนักศึกษามักจะนัดหมายและตกลงกัน เดินทางไปเที่ยวนอกสถานที่ที่สามารถเดินทางไปและกลับได้ภายในวันเดียว หรือค้างคืนได้ตามต้องการ นักศึกษาไปเที่ยว เป็นกลุ่มทั้งชายและหญิงหรือไปกันเฉพาะนักศึกษาชายและหญิงที่เป็นคู่รักกัน โดยใช้จ่ายทานหอนะส่วนตัว เช่น จักรยานยนต์ รถยนต์ หรือ จ้างเหมารถยนต์ ถ้าไปกันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยค่าใช้จ่ายต้องเฉลี่ยรวมกัน

สถานทีที่นักศึกษานิยมไปเที่ยว และสามารถเดินทางไปกลับได้ในวันเดียว เช่น เขื่อนอุบลรัตน์ อ่างเก็บน้ำอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ภูแอ่น (อุทยานแห่งชาติภูเก้าภูพานคำ อ่างเก็บน้ำโนนสังข์ จังหวัดอุดรธานี) เขื่อนลำปาว จังหวัดกาฬสินธุ์ และสถานที่ท่องเที่ยวไปค้างคืน เช่น ภูกระดึง ภูเรือ ภูหลวง จังหวัดเลย น้ำตกตาดโตน จังหวัดชัยภูมิ และภูแอ่น เป็นต้น ในช่วงเปิดปีการศึกษาใหม่ นักศึกษาจะจัดไปเที่ยวนอกสถานที่เป็นกลุ่มใหญ่หลายกลุ่ม บางกลุ่มก็จ้างเหมารถหรือเช่ารถยนต์ขนาดใหญ่ (รถบัส) ไปเที่ยวด้วยกันเป็นจำนวนมาก เช่น การรับนักศึกษาใหม่ การไปเที่ยว เป็นกลุ่มนักศึกษาจังหวัดเดียวกัน นักศึกษากลุ่มโรงเรียนเดียวกัน กลุ่มนักศึกษาในคณะหรือสาขาวิชาเดียวกัน เป็นต้น การเที่ยวนอกสถานที่เช่นนี้ ต้องใช้เงินค่าใช้จ่ายมาก

การออกไปเที่ยวนอกสถานที่ นักศึกษาอาจจะจัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มไปรับประทานร่วมกัน บางครั้งนักศึกษาบางกลุ่มจะมีส้วมไปดื่มกันด้วย นักศึกษาหญิงคณะ

คณะทันตแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 คนหนึ่งได้เล่าให้ควิจยฟังว่า เมื่อครั้งที่เธออยู่ชั้นปีที่ 1 ได้เดินทางไปเที่ยวนอกสถานทรวมกับนักศึกษาอื่นในกลุ่มจังหวัดเดียวกัน การไปเที่ยวครั้งนี้ นักศึกษาชายรุ่นพี่ได้นำสำราไปดื่มจนเมาและได้เข้ามาแสดงกริยาไม่เหมาะสมในเชิง กี่ยวพาราสนักศึกษารุ่นน้องหญิงทรวมเดินทางไปด้วย ทำให้ให้นักศึกษารุ่นน้องหญิงไม่พอใจ เป็นอย่างมาก เหตุการณ์เกิดขึ้นครั้งน ทำให้เธอตัดสินใจไม่รวมกิจกรรมกับนักศึกษาในกลุ่ม จังหวัด ดังแต่บคนนเป็นตนมมา

การเที่ยวกลางคืนของนักศึกษาชาย

การเที่ยวเตร่ในเวลากลางคืนสำหรับนักศึกษา วมลักษณะเฉพาะในส่วนองนักศึกษาชาย คือการออกไปเที่ยวโสภณ หรือผุญงบริการ ตามสถานเรีจรมยและแหล่งการค้าประเวณีในเมือง คุวจยได้ทำการศึกษาคชีวิตนักศึกษายายในมหาวิทยาลัยเกยวกับการเที่ยวผุญงบริการ โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ให้นักศึกษายาย จำนวน 3 คน นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เพื่อนนักศึกษายายทพก อยู่ในห้องัก จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบรายละเอียด ดังนี้

นักศึกษายายที่ตอบแบบสัมภาษณ์ มีจำนวน 30 คน เป็นนักศึกษายาย คณะแพทยศาสตร์ 11 คน คณะเกษตรศาสตร์ 8 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ 6 คน คณะเทคนิคการแพทย์ 3 คน และ คณะสาธารณสุขศาสตร์ 2 คน นักศึกษาที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่มประสบบการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตั้งแต่ช่วงอายุ 12-20 ปี และจำนวนที่ตอบว่ามีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมากที่สุดคือ เมื่ออายุ 18 ปี

นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสัมภาษณ์คือ จำนวน 16 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 53.33 ตอบว่า มีประสบการณ์เพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับผุญงโสภณ รองลงมาตอบว่ามีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก กับเพื่อนนักเรียนหญิงในโรงเรียนเดียวกัน คือ จำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.76

การเที่ยวผุญงโสภณขณะใช้ชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษายายจำนวน 26 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.76 ตอบว่าขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย จะออกไปเที่ยวผุญงโสภณ นักศึกษายายจำนวน 3 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 10 ตอบว่าไม่เคยออกไปเที่ยวผุญงโสภณเลย แต่ใช้ชีวิตสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เมื่อมีความต้องการทางเพศ

นักศึกษายายจำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.67 ตอบว่า การมีเพศสัมพันธ์กับ ผุญงโสภณจะใช้กยงอนามัยเพื่อบ่งกั้นการติดเชือกามโรค นักศึกษายายจำนวน 8 คน หรือ

คิดเป็นร้อยละ 26.67 ตอบว่า จะใช้ยางอนามัยเป็นบางครั้งเท่านั้นแล้วนักศึกษาชายจำนวน 4 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.33 ตอบว่าไม่ใช้ยางอนามัยในการป้องกันการติดเชื้อไวรัส

สถิติการเที่ยวหญิงโสเภณีของนักศึกษาชาย นักศึกษาที่ตอบแบบสัมภาษณ์จำนวน 8 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 26.67 จะตอบว่าไปเที่ยวหญิงโสเภณี ประมาณเดือนละ 2 ครั้ง รองลงมา คือจำนวน 5 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.67 ตอบว่าไปเที่ยวปีละ 1-2 ครั้ง และมีนักศึกษา จำนวน 1 คน ตอบว่าออกไปเที่ยวหญิงโสเภณีจำนวนสูงสุดคือ จำนวน 6 ครั้งต่อเดือน

สถานพหุศึกษานิยมไปเที่ยวหญิงโสเภณี นักศึกษาที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่จะระบุ สถานะที่ไปเที่ยวหญิงโสเภณีมากที่สุด คือ บ้านตาดวง และบ้านเวิน รองลงมาคือบ้านตาลือ นอกจากนั้นนักศึกษาได้ระบุสถานอื่น ๆ เช่น บ้านเหลือง เวียงสุวรรณโฮเต็ล บ้านหลังเขียว และแถวไฮเทคฮอลล์ เป็นต้น และนักศึกษาได้ให้เหตุผลในการไปเที่ยวสถานดังกล่าวด้วยเหตุผล หลากหลายคลงกัน คือ ผู้หญิงบริการดีมีให้เลือกมาก สะอาด เอาใจเก่ง พ่อเล้าแม่เล้าไม่แรงมาก ได้รับบริการลดพิเศษ ราคาถูก และผู้หญิงไม่จกจิกกวนใจมาก

การไปเที่ยวโสเภณีในครั้งแรกทำไมใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย นักศึกษาส่วนใหญ่ที่ตอบ แบบสัมภาษณ์คือ จำนวน 19 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.33 ตอบว่า ประสบการณ์การเที่ยวหญิงโสเภณีในครั้งแรกของชีวิตนักศึกษาน จะได้รับคำแนะนำจากเพื่อนนักศึกษาชายด้วยกันและนักศึกษา รุหน และการเที่ยวหญิงโสเภณีในครั้งแรกนี้ จะเกิดขึ้นในช่วงที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 1 โดยมีคำแนะนำ การเที่ยวคือ เพื่อนร่วมห้องและพี่สายรหัส

การเที่ยวหญิงโสเภณีกับการติดเชื้อไวรัส นักศึกษาที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ คือ จำนวน 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.67 จะตอบว่าไม่เคยเป็นกามโรค และมีนักศึกษาจำนวน 10 คน หรือร้อยละ 33.33 ตอบว่า เคยเป็นกามโรคขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย และ ส่วนใหญ่จะเป็นกามโรคชนิดหนองในแท้ และหนองในเทียม รองลงมา เป็นกามโรคชนิดฝีมะม่วง และแผลริมอ่อน

การรักษาการติดเชื้อไวรัส นักศึกษาที่ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่ตอบว่า นิยมไปรักษาที่คลินิก แพทย์ในเมืองขอนแก่น โดยเฉพาะที่ "คลินิกหมอชาฎวัญ" * โดยให้เหตุผลในการไปรักษาที่

*คลินิกหมอชาฎวัญ เป็นสถานตรวจและรักษาโรคผิวหนัง กามโรคและโรคทั่วไป ตั้งอยู่ในเมืองขอนแก่น

คลินคน เนื่องจาก นักศึกษารุ่นหนึ่ง นำ เป็นคลินครักษากามโรคโดยเฉพาะ ไปคลินคนไม่ต้องรอคิว นาน และเพื่อน ๆ ไปรักษาแล้วหาย นอกจากไปรักษาที่คลินคนแล้ว นักศึกษาบางคนยังตอบว่าไป ขอรับการรักษาศูนย์กามโรคเขต 4 ขอนแก่นด้วย โดยให้เหตุผลว่าการไปรักษาที่ศูนย์เพราะ ค่ายรักษาถูก

ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการรักษากามโรค นักศึกษาที่ไปรับการรักษาศูนย์แพทย์จะใช้เงิน ค่ายรักษาแต่ละครั้งแตกต่างกันไป โดยได้ตอบว่าใช้จ่ายเงินค่ายรักษาครั้งละประมาณ 60-80 บาท, 100-200 บาท และ 140-300 บาท ส่วนค่ายรักษาที่ศูนย์กามโรคเขต 4 ขอนแก่น จะใช้จ่าย ประมาณครั้งละ 60-80 บาท

จากการศึกษาและการสอบถามจากนักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์ คนหนึ่ง เกี่ยวกับการออกไปเที่ยวผู้หญิงโสเภณี นักศึกษาได้กล่าวถึงสาเหตุของการออกไปเที่ยวว่า นอกจากจะเกิด จากความต้องการตามธรรมชาติแล้ว นักศึกษาชายที่ออกไปเที่ยวผู้หญิงโสเภณียังมีสาเหตุด้วยกัน หลายประการ เช่น เกิดอารมณ์ต้องการเพราะการดูวิดีโอเทปที่เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ หรือที่นิยม เรียกกันว่า "วิดีโอหนังโป๊" ซึ่งจัดฉายที่หอพักนักศึกษาชาย หรือแม้แต่การภาพยนตร์ ทาง โทรทัศน์ตามสาย (cable TV) ของมหาวิทยาลัยที่ออกเผยแพร่ภาพยนตร์เกี่ยวกับเรื่อง เพศสัมพันธ์ หรือ "หนังโป๊" ในตอนดึก ๆ เมื่อนักศึกษาชายดูแล้วจะเกิดอารมณ์ และจะออกไป เที่ยวผู้หญิงโสเภณีในเมือง นักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์คน นี้ได้กล่าวว่า "เห็นนักศึกษาชาย ในหอพักเป็นแบบนอนขยับ ๆ" และเพื่อนนักศึกษาชายในคณะวิศวกรรมศาสตร์ของเขา จะมีลักษณะอีก ประการหนึ่ง คือจะออกไปเที่ยวผู้หญิงโสเภณีหลังจากที่ไปร่วมงานกิจกรรมของคณะแล้ว เช่น งานกิจกรรมมหานักศึกษาชั้นปีต่าง ๆ จัดเลี้ยงน้องใหม่ อาทิ เช่นงาน "More's day" , "Junior's day" "Senior's day" และ "Freshy's night" เป็นต้น งานกิจกรรม เหล่านี้มีการดื่มเหล้า และเต้นรำกันไปจนดึก จากนั้นนักศึกษาชายก็จะชวนกันไปเที่ยวผู้หญิงโสเภณี นักศึกษาชายนิยมเรียกการไปเที่ยวผู้หญิงโสเภณีว่า "ไปต๋มมอ" นอกจากนั้นแล้ว นักศึกษาชาย อาจจะไปเที่ยวผู้หญิงบริการหรือโสเภณีภายหลังจากการออกไปดูภาพยนตร์ในเวลากลางคืน หรือ ภายหลังจากที่ออกไปเที่ยวเตร่รับประทานอาหารและดื่มเหล้า ฟังเพลงตามร้านอาหารและสถาน เริงรรมย์ในเมืองแล้ว และนักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์คน นี้ยังให้ความเห็นเอาไว้ว่า นักศึกษาชายรุ่นหนึ่งส่วนสำคัญหมดผลทำให้นักศึกษาชายรุ่นน้องออกไปเที่ยวผู้หญิงโสเภณีด้วยการพา รุ่นน้องไปเที่ยวซึ่งเขาได้กล่าวถึงสภาพและเหตุผลโดยละเอียดว่า

ผมคิดว่าผลมากสุดคือ มกทพาไป เพราะวาร์สก็เกือบทุกคณะเลยที่เป็นลักษณะ
แบบนั้น พอหลังจากเลิกงานพวกสนกสนานแล้วก็ไปเที่ยวในเมือง ไปเรื่อยๆ บางทีก็ไปงักน
เหลาต่อในเมือง แล้วมกการชวนกันขึ้นมา ไปเที่ยวช้อปปิ้งใหม่ สุดท้าย ไม่ว่าจะตั้งใจไป
หรือไปเฉย ๆ ก็จะไปเที่ยวช้อปปิ้ง...คิดว่า น้องใหม่เจ๊ มาก ๆ ในช่วงแรก เพราะว่า
พรหัสเขาเลย พอชวนหน่อยอยากไปก็ไปแล้วเพราะถือว่าสนิทกัน พกบน้องก็สนิทกันเคยไป
ก็ไป...ตอนแรก ๆ ตอนมาเป็นน้องใหม่แรก ๆ พี่เขาก็ชวนไปร่นพออกส์ต่างค์ให้หมด
เสร็จแล้ว ในวงเพื่อนมกการมาพูดกันเห็นคนโน้นคนนั้นอยู่ช้อปปิ้งโน้นช้อปปิ้งนะ ยังกบเป็นทนต์พบ
กันดีไม่ตบางคนก็เห็นประธานเชียร์บาง ...คือเพื่อนผมมาเล่าให้ฟัง บอกว่าเห็น
ประธานเชียร์เมมาแอนเข้าไป และทักเขา อ้าว เป็นไง ไอน้อง เมมาออแอ...

นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้บอกว่าการทนต์ศึกษาที่เป็นสายรหัส
เช่น พรหัส ลรรหัสจะรับน้องรหัสของตนที่เป็นนักศึกษาชายด้วยกัน โดยการพาไปเลี้ยงอาหาร
และพาไปเที่ยวผับสังสรรค์ ซึ่งนักศึกษาชายบางกลุ่มก็ถือปฏิบัติเป็นธรรมเนียมกระทำสืบต่อกันมา
และนักศึกษาชายคนหนึ่งได้กล่าวว่า พรหัสและลรรหัสของเขา (ซึ่งเป็นนักศึกษาชายชั้นปีที่ 2
และ 3 คณะเดียวกัน) ได้พาไปเที่ยวผับสังสรรค์ที่ "วิลล่า อาบ อบนวด"* โดยนักศึกษา
ร่นพเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเป็นค่าห้องพักชั่วโมงละ 130 บาท และค่าตัวผับ 200 บาท เกี่ยวกับการ
การแนะนำให้นักศึกษาชายร่นพเป็นน้องใหม่ไปเที่ยวผับสังสรรค์ มกนักศึกษาชายคนหนึ่งได้
กล่าวว่านักศึกษาชายร่นพที่เป็นสายรหัสที่จะพาน้องไปเที่ยวจะถามน้องว่า "เปิดจุกหรือยังน้อง"
หรือ "น้องเคยเข้าช้อปปิ้งหรือยังเป็นพี่ชายหัดวันนะ ลองเข้าช้อปปิ้ง" และนักศึกษาชายร่นพบางกลุ่ม
ได้ใช้วิธีการรวมกลุ่มกันเฉลี่ยเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเหมาผับบริการเพียง 1 คน ให้ออกมา
ค้างคนห้องพักในโรงแรม แล้วให้น้องรหัสชายหลายคนรวมหลบนอนด้วย โดยนักศึกษาชายคนหนึ่งได้
เล่ารายละเอียดไว้ว่า

* เป็นสถานที่ประกอบกิจการสถานบันเทิง ตั้งอยู่ในเมืองขอนแก่น

นักศึกษาที่ไปเอาประกอบการค้าพิเศษออกมาข้างนอก มีการเหมาออกมา 400 บาท
แล้วก็เรียงควอย่างนคม มีเพื่อนเขามาเอาให้ฟ่งไปเลยงนอง ขเกยจเปลืองสต่างค์ คือเอา
ศหญิงออกมาคนเดียวแล้วไหนองใหม่เวียน ฟไมตองเปลืองเงิน สกานททเอาศหญิงมาเอามา
จากบ้านชัย แล้วเอามาอนทมานรดตรงริมถนนมิตรภาพ จะไปเข้าห้อง ๆ หนึ่งประมาณ
120-200 บาท ถูก ๆ เองตรงน แต่ศหญิงเขาเอาค่าตัว 400-500 บาท...

กลวิธีการเหว "จับโก" ของนักศึกษาชาย

การเหวเตรของนักศึกษาชาย นอกจากจะเหวศหญิงโสภณแล้ว นักศึกษาชายบางคน
ยังมีกลวิธีการเหวด้วยการหาโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับศหญิงบางประเภท เพื่อให้ได้มา
ร่วมหลับนอนด้วยซึ่งวิธีการนี้โดยทั่วไป จะเรียกกันอย่างเป็นที่เข้าใจว่า "จับโก" โดยการ
เปรียบเทียบศหญิงบางประเภทให้เป็น "โก" จากการศึกษาพบว่านักศึกษาชายที่ออกเหวเตร
เพื่อ "จับโก" ด้วยการหาวิธีการเพื่อให้ได้ศหญิงมาร่วมหลับนอนด้วย จากการเปิดเผยของ
นักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่ง ซึ่งเขาใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยไปกับ
การเหวเตรเป็นอย่างมาก การเรียนของเขาอยู่ในสภาพน่าเป็นห่วง เพราะได้เกรดต่ำมาก
นอกจากเหวศหญิงโสภณแล้ว เขาก็มักจะออกเหวเพื่อ "จับโก" ซึ่งเขาได้เล่าวิธีการว่าการจับ
โกของเขา บางครั้งเขาจะไปคนเดียว บางครั้งจะไปเป็นกลุ่มกับเพื่อน และบางครั้งก็ไปกับ
"ลจรหัส" โดยใช้จักรยานยนต์เขาไปในเมืองในตอนกลางคืนช่วงทหาพยนตร์เลิกพอดี ก็จะ
สังเกตศหญิงที่เดินกันออกมาเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2-3 คน กลุ่มนักศึกษาที่ออกจับโกก็จะเข้าไปพูดคุย
ด้วยถ้าพูดคุย "ถกคอก" ก็จะชวนไปชรถเลน พอได้จังหวะก็จะพาเข้ามาในหอพักของมหาวิทยาลัย
บางทีถานักศึกษาชายที่ออกจับโกไปคนเดียว ก็จะชวนศหญิงมาเป็นกลุ่ม ได้ศหญิงมาแล้วก็แยกกัน
ไป นักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์ คนที่เปิดเผยบอกกว่า เขาจะพาศหญิงมาทหอพัก ถ้าหอ
พักของเขามมีเพื่อนร่วมห้องอยู่ในขณะนั้น เขาก็จะพาศหญิงไปหลับนอนด้วยกันที่ห้องลจรหัส เพราะ
ว่าเขากับลจรหัสสนิทสนมกันมาก บางทีถ้าเขาได้ศหญิงมากก็จะเรียกสำรหัสมาร่วมหลับนอนกับศ
หญิงที่ได้มานด้วย โดยเขาจะเรียงลำดับอาวุโส ของสำรหัสในการร่วมหลับนอนกับศหญิงด้วย
คือ ลจรหัส พรหัสและตัวเขาเองเป็นคนสุดท้าย บางครั้งเขาจะใช้มอเตอร์ไซด์ซ้อนท้ายเพื่อน
นักศึกษาอีกคนออกไปด้วยกัน ได้ศหญิงเพียงคนเดียว เขาก็จะให้ศหญิงนั่งซ้อนท้ายจักรยานยนต์หมด

เขาและเพื่อนนั่งขานหน้าและหลังศพแล้วนำเข้ามาในหอพัก นอกจากศพหญิงที่โตมาด้วยวิธี "จับไก่" นั้นแล้ว เขายังได้นำศพหญิงโสเภณีมารวมหลบนอนในหอพักด้วย

การจับไก่ นอกจากจะทำกันตามหน้าโรงพยาบาลแล้ว นักศึกษาชายบางคนยังหาวิธีการเพื่อจับไก่ตามห้องอาหารในตอนกลางคืนด้วย เขาบอกว่าโดยเฉพะที่ "คอฟฟี่ช็อป" บางแห่ง* มีมากเป็นพิเศษ รวมทั้ง "หมอนวด" ที่เลิกจากทำงานด้วย

ศพหญิงที่เขาใช้วิธีการเขหาแล้วนำมาคางคนหอพักด้วย เขาบอกว่าส่วนมากจะเป็นนักเรียนหญิงโรงเรียนพาศิษย์ นักศึกษาหญิงวิทยาลัยอาชีวศึกษา และบางทีก็เป็นหญิงทำงานบริการตามร้านอาหารต่าง ๆ การนำศพหญิงชนหอพัก เขาจะนำมาคางเพียงคนเดียว และถ้าเขาต้องการจะออกไปจับไก่อีกวันไหน เขาก็ออกไป ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นวันหยุดหรือวันเสาร์และอาทิตย์

การนำศพหญิงชนหอพัก ไม่เคยมีปัญหาอะไรเลย อาจารย์ที่ปรึกษาหอพักเขาไม่เคยเห็นหน้าเลย สำหรับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือ "ยาม" ที่หอพักเขาบอกว่า พวกยามเขาเห็นแต่เขาทำเป็นไมรู้ไมซ์ หรือถ้าไม่ทำเอิกเกริกเกินไปเขาก็จะไม่ยุ่งด้วยเหมือนกัน ศพหญิงที่เป็น "ไก่" นั้นจะไม่ต้องเสียเงินค่าบริการเลย เขาบอกว่าศพหญิงพวกนั้นจะเป็นพวกรักสนุก ส่วนศพหญิงบริการที่นำมาคางคนด้วยนั้น จะต้องเสียเงินค่าบริการด้วย

นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่ง ซึ่งเคยสอบเข้าเรียนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มาก่อนแล้ว เขาได้เล่าประสบการณ์ของการจับไก่ขณะมาศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นกันว่า ส่วนมากศพหญิงที่เป็น "ไก่" นั้นจะเป็นเด็กศพหญิงอายุไม่เกิน 18 ปี วิธีการของเขา คือ เขาจะไปนั่งตมเบียร์ห้องอาหารของโรงแรมแห่งหนึ่งในเมือง ขณะนั่งตมก็จะมองสับตาศพหญิงหมกจะมานั่งตมหรือกินอาหารคนเดียว แล้ววกส่งมไปให้ศพหญิง บางครั้งก็จะลักขโมย

* เป็นห้องอาหารอยุ่ชั้นล่างของโรงแรมแห่งหนึ่ง ในตัวเมืองขอนแก่นในห้องอาหารจะเปิดไฟสลัว และมีวงดนตรี และมีนักร้องร้องเพลงตลอดเวลา แยกสามารถเชิญกร้อมมานั่งคุยที่โต๊ะได้

ท่าทางจะเดินเข้าห้องน้ำ แล้วผู้หญิงก็จะลเดินตามมาแล้วถามว่าจะไปไหน เขาก็จะตอบว่า จะไปหากวัยเดียวกันต่อผู้หญิงก็จะขอไปด้วย แล้วก็ออกไปด้วยกัน ผู้หญิงจะพาไปโรงแรมและ รวมหลบนอนด้วยกันโดยที่เขาไม่ต้องจ่ายเงินเลย เขาบอกว่าบางครั้งเขาก็ขอเงินผู้หญิงเป็นค่ารถ กลับหอพักด้วย เขาเล่าประสบการณ์ของเขาเกี่ยวกับการจับไก่ ต่อไปว่า บางทีการจับไก่ ขณะ ที่นั่งดมยทโตะจะมี "บอย" เดินถือกล้วยมายื่นให้เขา แล้วบอกว่าผู้หญิงโตะนั้นฝากกล้วยมาให้ อย่างนกกม และเขายังบอกต่อไปว่า ถ้าหากเขาจะทำอย่างนั้นทวน เขาก็จะหาผู้หญิงได้ และยังให้ ความเห็นไว้ว่า ผู้หญิงที่มานั่งดมกนอยนกกงจะมี "พวกอาสา" ให้เงินพวกเธอใช้จึงมีเงิน มานั่งดมกนได้ เหมือนที่เขาไปนั่งดมกนนกกต้องใช้เงินเหมือนกัน

วิธีการจับไก่ที่นักศึกษาชาย คณะวิศวกรรมศาสตร์อีกคนหนึ่ง ได้เล่าให้ฟังถึงวิธีการที่ นักศึกษาชายในมหาวิทยาลัย ทำกัน คือ พวกเขาจะจับไก่มารวมหลบนอนด้วยกัน ส่วนมาก คือคนที่มีฐานะปานกลางหรือรวย เพราะพวกเขาจะมีรถใช้ หรือบางทีพวกที่มีฐานะยากจน หมดความ "เห่อเหิม" ด้วยการแต่งตัว "หล่อ ๆ" เข้าไปในสถานบันเทิงที่ใช้ระบบแสงเสียง เทคนิคประกอบ อาทิ วิดีโอ(vedio) หรือที่เรียกว่า "ดิสโกเทค" ท่องในเมืองเพื่อจะจับไก่ โดยการแต่งตัวดี ด้วยเสื้อคาร์คาสอง เข้าไปเต้นรำ หรือ "คน" หรือนั่งดมและหาโอกาส พุดคุยกับผู้หญิงที่เขาไปเที่ยวในดิสโกเทค เขากล่าวว่า ผู้หญิงที่ควรว่าเป็น "ไก่" นมอกดลกษณะ กะจรแล้ว คือ "มจรตจกาน" ผิดปกติจากผู้หญิงทั่วไป ดูการพูดจา การแต่งตัว "เพียว ๆ" และ ดลกษณะหาทาง เมื่อได้โอกาสพุดคุยกันจนเป็นทีพอใจแล้ว ก็จะชวนผู้หญิงออกไปหาอาหาร รับประทานด้วยกัน และชวนนั่งชอนหามือเตอร์ไซด์ จากนั้นก็จะนำผู้หญิงมาทอพักใน มหาวิทยาลัย สถานหมผู้หญิงประเภทนี้จำนวนมาก เขาระบุสถานที่เป็นดิสโกเทคแห่งหนึ่ง ในเมืองขอนแก่น

ผู้หญิงที่เป็น "ไก่" นี้ เขากล่าวว่า จะเป็นพวกที่เที่ยวตก ๆ บางคนก็เป็นเด็กนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา ทอยต่างจังหวัดแล้วมาเรียนที่จังหวัดขอนแก่น มาพักทอพักแล้วเพื่อนชวนเที่ยวจน "ใจแตกเสียคนไป" แล้วก็เลยออกเที่ยวเรื่อย ๆ และผู้หญิงพวกนี้จะเป็นเด็กนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาเป็นจำนวนมาก และพวกที่จบการศึกษาระดับหนึ่งมาแล้วไม่ได้เรียนต่อ

นักศึกษาชายที่จับไก่ได้แล้วจะนำมาทอพัก และนักศึกษาชายบางคนก็จับไก่มาแล้ว ก็ชวนเพื่อน ๆ นักศึกษาชายหลาย ๆ คนมารวมหลบนอนกับผู้หญิงที่นำมานด้วย นักศึกษาชาย คณะวิศวกรรมศาสตร์ที่เปิดเผยรายละเอียดในเรื่องนี้ ได้กล่าวว่า เมื่อครั้งที่เขาพักอยู่หอ 4 และ

ต้องไปทำงานและค้างคืนกับเพื่อนของเขาต่อ 10 เขาต้องเดินผ่านหอ 5 เป็นประจำ และ นักศึกษาชายจะเป็นทรูกันเองว่าหอ 5 นี้ จะมีห้องไหนหน้าผู้หญิงมา โดยการสังเกตเห็น กลุ่มเพื่อนนักศึกษาชายมาจับกลุ่มกันอยู่ข้างหน้าหอ 5 เพื่อดูการขยับไปรวมหลบซ่อนกับผู้หญิง บนห้องพักหน้าเอาผู้หญิงมา เขาได้บอกรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

โดยนับอยู่ครบหอ 5 นี้ คือ ก็อย่างว่า ตอนอยู่ที่ 2 ผมก็ทำงานกับเพื่อนประจำ ผมอยู่ หอ 4 เพื่อนอยู่หอ 10 เดินจาก หอ 4 ไปหอ 10 ต้องผ่านหอ 5 เพื่อนแถวหอ 5 นี้ก็วิ่ง หองไหน หองไหนก็เห็นแล้ว วันไหนดึก ๆ เดินผ่าน ตี 2 ตี 3 เดินผ่านมันยั้งน่อง มือเตอร์ใช้คั่นอยู่เป็น กลุ่ม ๆ แถวหอ 5 ถ้าเขาบอกว่ารอพันโก้มันก็บอกตามตรงอย่างนั้น แกมโก้มันไม่มีการอรรถอะไรด้วยก็เฉยเลย เยอะเหมือนกันแบบนี้ เป็นประจำ...

สันทนาการ

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย และพักอยู่ในหอพัก จะมีสนามกีฬาต่างๆ กระจายอยู่ใกล้ บริเวณหอพัก นักศึกษาชายและหญิงต้องการออกกำลังกาย หรือ นิยมเล่นกีฬา หลังจากเลิกเรียน แล้วก็จะเปลี่ยนเสื้อผ้าใส่ชุดกีฬา สวมรองเท้าผ้าใบลงมาก่ออกกำลังกายและเล่นกีฬาตามความชอบ และพอใจ นักศึกษาชายนิยมออกกำลังกายด้วยการเล่นฟุตบอลที่สนามกีฬารักบี้หน้าหอ 1 และสนาม ฟุตบอลข้างหอชายที่ 16 (สนามกีฬากลางของมหาวิทยาลัย) การเล่นฟุตบอล จะมีนักศึกษาชาย ลงเล่นเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน ซึ่งเป็นการเล่นเพื่อออกกำลังกายและสนุกสนาน ส่วน นักศึกษาหญิงจะนิยมออกกำลังกายแบบแอโรบิคแดนซ์ (aerobic dance) ซึ่งมีอาจารย์และ นักศึกษาของภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จัดขึ้นทุกวัน จันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 06.00 น. และ 18.00 น. ณ อาคารพลศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยในแต่ละครั้งจะมีนักศึกษาหญิงไปร่วมออก กกำลังกายประมาณ ครึ่งละร้อยกว่าคน จะมีนักศึกษาชายบ้างเล็กน้อยเท่านั้น นอกจากการออก กกำลังกายตามสนามกีฬาต่าง ๆ และการออกกำลังกายแบบแอโรบิคแดนซ์แล้ว นักศึกษาใน มหาวิทยาลัยทั้งหญิงและชาย ยังนิยมออกกำลังกายด้วยการวิ่ง (Jogging) ในเวลาเช้าตรู่ คือประมาณ 05.30 น. และตอนเย็น ประมาณ 17.00 น. เป็นต้นไป โดยจะวิ่งไปตามถนนและ เส้นทางต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย การวิ่งจะวิ่งเดี่ยวและวิ่งกันเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม โดยเฉพาะ ในช่วงฤดูหนาว จะมีนักศึกษาชายและหญิงออกมาวิ่งออกกำลังกายกันตามริมถนนเป็นจำนวนมาก ึ่งในเวลาเช้าตรู่ และในตอนเย็นซึ่งทำให้นักศึกษาที่นิยมออกกำลังกาย มีสุขภาพพลานามัยที่ดี

การรักษาสุขาพอนามัยของนักศึกษา เวลาเจ็บป่วย นักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เจ็บป่วยสามารถไปติดต่อขอรับบริการด้านสุขาพอนามัยในวันและเวลาราชการ ที่หน่วยบริการสุขาพที่ตั้งอยู่ในบริเวณโรงอาหารเก่า และติดต่อขอรับการตรวจโรคและรักษาจากแพทย์ที่มหาวิทยาลัยที่หน่วยบริการสุขาพอนามัย ทุกวันราชการ ในเวลา 14.00-16.00 น. โดยที่มหาวิทยาลัยจะจัดแพทย์จากคณะแพทยศาสตร์มาประจำที่หน่วยบริการสุขาพ สำหรับสิทธิการเข้ารับบริการสุขาพของนักศึกษานักศึกษามีสิทธิขอรับการรักษายาบาลิตที่หน่วยบริการสุขาพโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ และโรงพยาบาลขอนแก่นโดยนักศึกษาจะต้องนำใบส่งตัวจากหน่วยบริการสุขาพไปขอรับบริการรักษาที่โรงพยาบาลดังกล่าว และในกรณีที่นักศึกษามีความจำเป็นต้องเข้ารับการรักษากรณีอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และในกรณีที่แพทย์ในหน่วยบริการสุขาพมีความเห็นว่าควรส่งไปให้แพทย์เฉพาะทางรักษา ก็จะให้ทำใบส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ซึ่งเป็นข้อปฏิบัติที่กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับและการตกลงร่วมกันในการรักษาพยาบาลนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยทุกคน จะต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บเป็นรายปี เป็นค่าบริการสุขาพ คนละ 150 บาทต่อปี

การให้บริการด้านสุขาพอนามัย สำหรับนักศึกษาที่มาใช้บริการที่หน่วยบริการสุขาพในปี พ.ศ. 2527 มีนักศึกษามาขอรับบริการจำนวน 13,983 ครั้ง และ ปี พ.ศ. 2528 มีจำนวน 15,528 ครั้ง โดยแยกประเภทตามการจัดระบบต่าง ๆ ในร่างกายที่หน่วยบริการสุขาพได้รวบรวมไว้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 สถิติจำนวนนักศึกษาที่มารับบริการด้านสุขภาพอนามัย แยกประเภทตามการจัดระบบ
ต่าง ๆ ในร่างกายหน่วยงานบริการสุขภาพ ประจำปี 2527

เดือน	จำนวนนักศึกษาที่มาขอรับบริการ/ครั้ง							รวม		
	ทางเดินหายใจ	ทางเดินอาหาร	ขาดแคลน	ปวดต่าง ๆ	ตา	ผิวหนัง	ทันตกรรม		อื่น ๆ	จิตเวช
มกราคม	459	68	18	104	46	45	2	137	-	915
กุมภาพันธ์	443	106	22	104	28	50	4	168	-	935
มีนาคม	224	76	14	50	14	39	2	198	-	617
เมษายน	209	77	19	96	37	45	5	57	-	545
พฤษภาคม	244	84	23	80	23	52	4	149	-	659
มิถุนายน	642	177	33	201	55	89	4	114	-	1,315
กรกฎาคม	1,124	230	47	250	62	83	3	168	-	1,967
สิงหาคม	798	223	32	261	83	114	5	167	-	1,683
กันยายน	631	170	27	217	168	109	7	141	-	1,477
ตุลาคม	422	103	15	199	82	54	1	105	2	983
พฤศจิกายน	807	176	36	250	68	98	9	160	4	1,608
ธันวาคม	710	121	22	164	41	82	1	136	2	1,279
รวม	6,713	1,611	308	1,976	717	860	47	1,736	15	1,3983
คิดเป็นร้อยละ	48.00	11.52	2.20	14.13	5.13	6.15	0.34	12.42	0.11	100

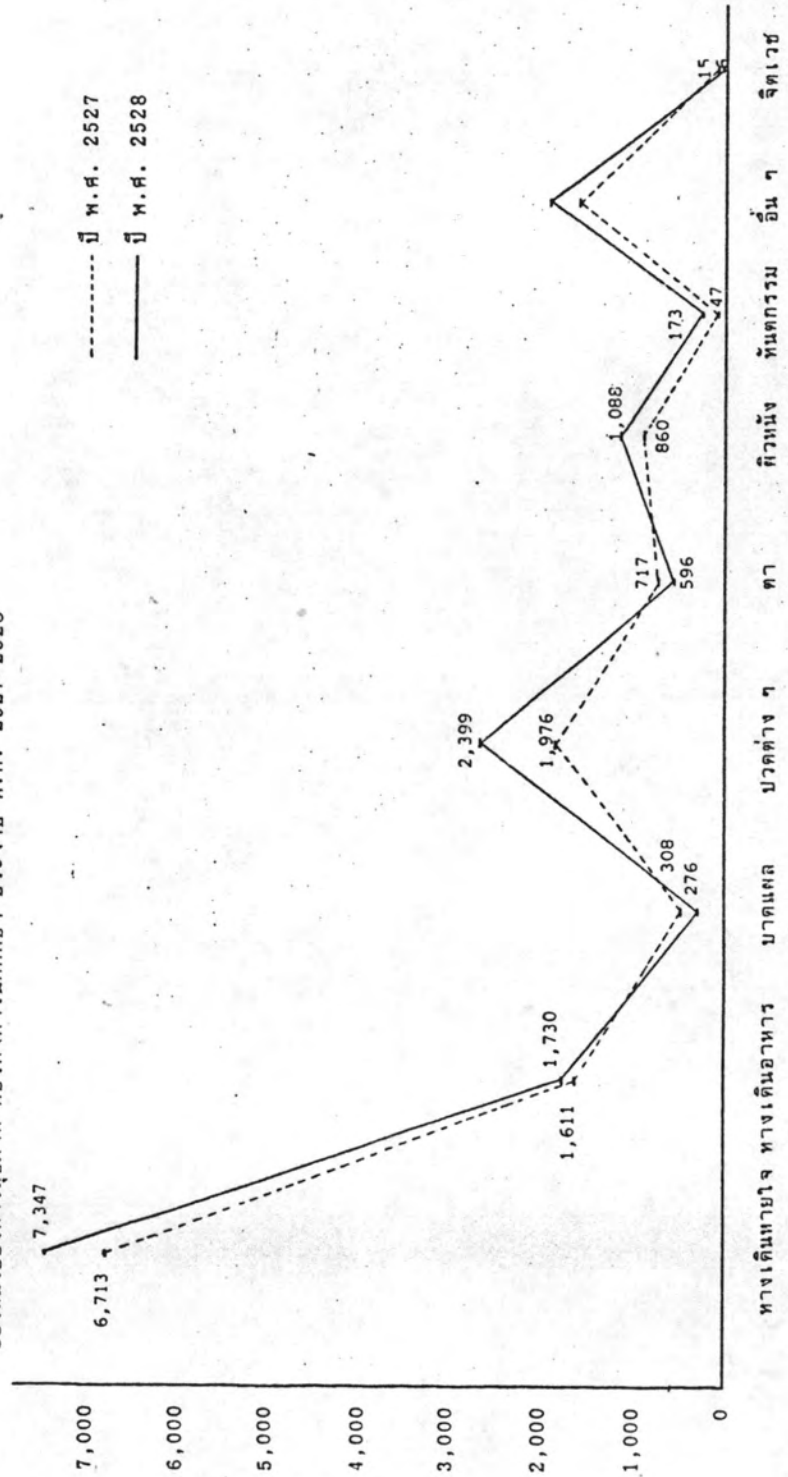
ตารางที่ 3 จำนวนนักศึกษา ที่มารับบริการด้านสุขภาพตามแผนปฏิบัติการจัดการระบบต่าง ๆ
 ในร่างกายหน่วยงานบริการสุขภาพ ประจำปี 2528

จำนวนนักศึกษาที่มาขอรับบริการ/ครั้ง

เดือน	ทางเดินหายใจ ทางเดินอาหาร บาดแผล ปวดต่าง ๆ ทา คีวทอง ทันตกรรม อื่น ๆ จิตเวช รวม									
	ทางเดินหายใจ	ทางเดินอาหาร	บาดแผล	ปวดต่าง ๆ	ทา คีวทอง	ทันตกรรม	อื่น ๆ	จิตเวช	รวม	
มกราคม	712	188	30	234	64	102	8	259	-	1,594
กุมภาพันธ์	451	145	18	194	48	97	9	183	-	1,145
มีนาคม	252	81	12	116	32	61	3	124	-	681
เมษายน	333	122	26	153	34	58	7	129	1	683
พฤษภาคม	313	113	8	125	21	75	8	104	5	772
มิถุนายน	758	164	43	195	54	129	9	152	-	1,504
กรกฎาคม	1,124	228	30	269	59	170	27	214	-	2,131
สิงหาคม	758	157	18	230	53	74	10	200	-	1,518
กันยายน	663	154	22	251	64	89	23	178	-	1,444
ตุลาคม	534	116	28	220	35	63	13	118	-	1,127
พฤศจิกายน	677	167	23	238	76	105	32	140	-	1,458
ธันวาคม	762	95	18	165	56	65	24	106	-	1,291
รวม	7,347	1,730	276	2,399	596	1,083	173	1,913	6	15,528
คิดเป็นร้อยละ	47.31	11.14	1.78	15.45	3.84	7.01	-1.11	12.32	0.04	100

แผนภูมิที่ 1 ปริมาณการให้บริการนักศึกษา แยกประเภทตามการจัดระบบต่าง ๆ ในร่างกาย
ของหน่วยบริการสุขภาพ กองกิจการนักศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2527-2528

ที่มา: รายงานการบริการของ หน่วยบริการสุขภาพ กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จากตารางที่ 2 และ 3 พบว่า นักศึกษาที่มารับบริการด้านสุขภาพอนามัย มากที่สุดเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจคือในปี พ.ศ. 2527 จำนวน 6,713 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48 และในปี พ.ศ. 2528 จำนวน 7,347 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.31 รองลงมาเกี่ยวกับ ปวดต่าง ๆ คือในปี พ.ศ. 2527 จำนวน 1,976 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.13 และในปี พ.ศ. 2528 จำนวน 2,399 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.45 และจำนวนนักศึกษามารับบริการน้อยที่สุด เกี่ยวกับจิตเวช คือในปี พ.ศ. 2527 จำนวน 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.11 และปี พ.ศ. 2528 จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.04

นักศึกษามารับบริการด้านสุขภาพอนามัย ในปี พ.ศ. 2527 มีจำนวน 19,520 ครั้ง และปี พ.ศ. 2528 จำนวน 21,012 ครั้ง ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2527 จำนวน 1,492 ครั้ง

ตารางที่ 4 สถิติจำนวนนักศึกษาที่มาขอรับบริการจาก หน่วยบริการสุขภาพ
ประจำปี พ.ศ. 2527 แยกตามลักษณะการมาขอรับบริการ

เดือน	จำนวนนักศึกษา แยกตามลักษณะการมาขอรับบริการ/ครั้ง					รวม
	ขอยา	ตรวจโรค	ทำแผล	ฉีดยา	ส่งตัวไปร.พ.	
มกราคม	721	584	22	7	164	1,498
กุมภาพันธ์	719	497	40	11	136	1,403
มีนาคม	515	356	52	142	110	1,175
เมษายน	474	378	38	3	116	1,009
พฤษภาคม	477	289	23	1	136	926
มิถุนายน	986	587	54	17	133	1,777
กรกฎาคม	1,450	847	47	11	185	2,540
สิงหาคม	1,333	635	89	1	165	2,223
กันยายน	1,004	548	54	7	157	1,770
ตุลาคม	776	359	50	2	124	1,311
พฤศจิกายน	1,214	581	70	7	266	2,137
ธันวาคม	1,096	426	41	4	184	1,751
รวม	10,765	6,086	580	213	1,876	19,520

ที่มา: รายงานการบริการของหน่วยบริการสุขภาพ กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

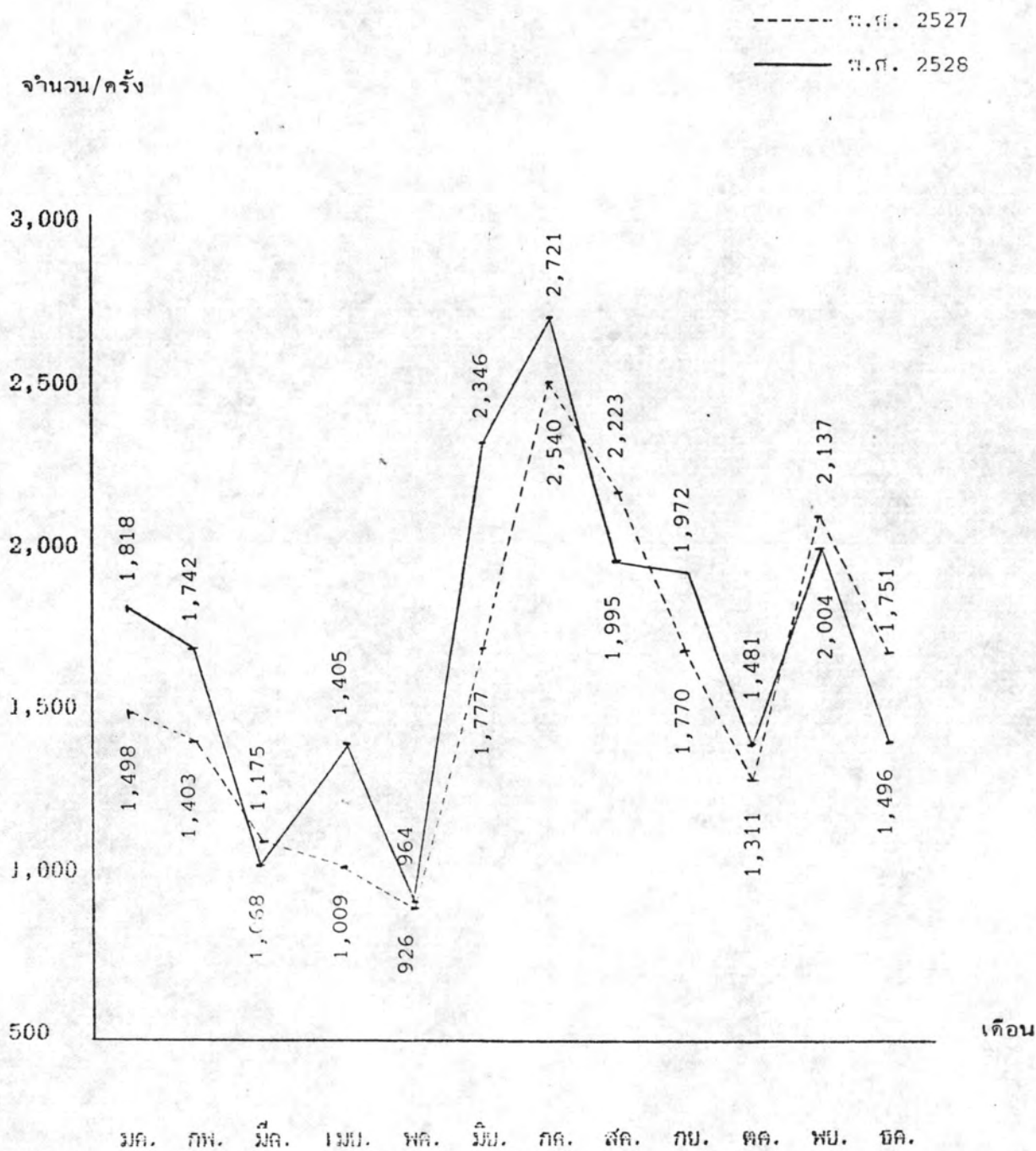
ตารางที่ 5 สถิติจำนวนนักศึกษาที่มาขอรับบริการจากหน่วยบริการสุขภาพ
ประจำปี พ.ศ. 2528 แยกตามลักษณะการมาขอรับบริการ

เดือน	ขอยา	ตรวจ	ทำแผล	ฉีดยา	ส่งตัวไปร.พ.	ไปทำฟัน	รวม
มกราคม	900	525	68	10	179	136	1,818
กุมภาพันธ์	836	480	62	25	199	140	1,742
มีนาคม	475	354	30	9	114	85	1,068
เมษายน	570	524	44	20	152	95	1,405
พฤษภาคม	469	292	23	10	104	66	964
มิถุนายน	1,452	555	74	14	157	94	2,346
กรกฎาคม	0,640	650	98	7	192	134	2,721
สิงหาคม	1,150	485	85	2	152	115	1,995
กันยายน	1,168	451	52	7	178	116	1,972
ตุลาคม	808	350	24	-	182	117	1,481
พฤศจิกายน	1,110	453	86	2	119	234	2,004
ธันวาคม	909	324	26	2	134	101	1,496
รวม	11,491	5,443	672	108	1,862	1,433	21,012

ที่มา : หน่วยบริการสุขภาพ กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

แผนภูมิที่ 2 ปริมาณนักศึกษาที่มาขอรับบริการจากหน่วยบริการสุขภาพ

ประจำปี พ.ศ. 2527 และ พ.ศ. 2528 แยกตามลักษณะการมาขอรับบริการ

ที่มา : หน่วยบริการสุขภาพ กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จากแผนภูมิที่ 2 ปรากฏว่าปริมาณนักศึกษาที่มาขอรับบริการ แยกตามลักษณะการมาขอรับบริการ ในปี พ.ศ. 2527 และ พ.ศ. 2528 พบว่า นักศึกษามาขอรับบริการมากที่สุด ในช่วงเดือนกรกฎาคม รองลงมาคือช่วงเดือน พฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงแรกของการเปิดภาคการศึกษาใหม่ และนักศึกษาจะมาขอรับบริการน้อยที่สุดในช่วงเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงปิดภาคเรียน ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่จะกลับบ้านและ มาใช้บริการน้อย

นักศึกษาที่มาขอรับบริการสุขภาพอนามัย ส่วนใหญ่จะได้รับความสะดวกเกี่ยวกับสถานที่ทำการหน่วยบริการสุขภาพที่ตั้งอยู่ในบริเวณโรงอาหารเก่าและ อยู่ใกล้หอพักนักศึกษา จากการศึกษาพบว่านักศึกษาประสบปัญหาการให้บริการด้านรักษาพยาบาลของหน่วยบริการสุขภาพเกี่ยวกับ เวลาในการให้บริการตรวจรักษาจากแพทย์น้อย และมีเวลาจำกัดมากเกินไป บางครั้งก็ต้องขาดเรียนมาง้อ และมีความคิดเห็นว่า เจ้าหน้าที่หน่วยบริการสุขภาพยังให้บริการไม่เป็นที่น่าพอใจ นักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในด้านการบริการของหน่วยบริการสุขภาพว่า

เวลาในการให้บริการนักศึกษาน้อยมาก และจำกัดเวลามากเกินไปเหมือนนับขี้ก้นให้นักศึกษามานั่งรอหลายชั่วโมง บางครั้งบายก็โดดเรียนหนีมาถึงกรอให้ถึงเวลา พอเข้าไปขอยา ดิฉันได้ยินหลายปากมากเกี่ยวกับการไปขอยา คุมหม่อ*ในห้องสุขภาพ จะว่าให้นักศึกษามาเอายาบ่อย เป็นอะไรก็มาขอยา คุณคิดดูซิคะว่า นักศึกษาที่กำลังป่วยหนักจะให้รอเอาใบส่งตัวก่อนนั้น ถ้านักศึกษาตายจะว่ายังไง มาว่าได้ว่าทำไมไม่รอเอาใบส่งตัวมาก่อนหรือเป็นอะไร นิดหน่อยก็จะเอาใบส่งตัวไปหาหม่อ** ...ถึงแม้สวัสดิการต่าง ๆ จะดีแต่ก็บางอย่างหนาจะปรับปรุงมากเลย...

จากการศึกษาปัญหา ในการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยให้แก่ศึกษา เจ้าหน้าที่หน่วยบริการสุขภาพ (ลัญจนา รัชมณี, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่าจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่มักจะพบปัญหาว่า นักศึกษาที่มาขอรับบริการมักจะไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่กำหนดไว้เมื่อเจ้าหน้าที่อธิบายและชี้แจงขั้นตอนการปฏิบัติ เกี่ยวกับการขอรับบริการก็มักจะไม่ค่อยยอมรับฟัง

* คุมหม่อ ในที่นี้หมายถึง พยาบาลที่เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน่วยบริการสุขภาพ

** หม่อ ในที่นี้หมายถึง แพทย์ทำการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์

เนื่องจากนักศึกษาบางคนจะใจร้อน และจะให้เจ้าหน้าที่ทำตามตัวเองต้องการ เช่น ในกรณีการขอใบนำส่งตัวเพื่อไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ที่ไม่ใช้การเจ็บป่วยแบบอุบัติเหตุ และฉุกเฉิน นักศึกษาก็มักจะขอให้เจ้าหน้าที่ออกใบนำส่งตัวไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลต่าง ๆ ที่นักศึกษาสามารถตรวจรักษากับแพทย์ตามปฏิบัติงานตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้แล้ว และถ้าหากตรวจแล้วแพทย์เห็นว่านักศึกษาควรจะไปรับการตรวจรักษาจากแพทย์เฉพาะทางก็จะทำใบส่งตัวให้ไปพบแพทย์เฉพาะทางที่โรงพยาบาลต่อไปได้ ซึ่งจะต้องเป็นวันรุ่งขึ้นนักศึกษาจึงจะได้ตรวจ เพราะโรงพยาบาลศรีนครินทร์ เปิดทำการรักษาผู้ป่วยนอก ในเวลาเช้า จนถึงเวลาประมาณ 12.00 น. เท่านั้น นักศึกษาจะไปขอรับการรักษาได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป และต้องรอกว่าแพทย์จะมาตรวจเช่นเดียวกับผู้ป่วยนอกทั่วไป ซึ่งในลักษณะเช่นนี้นักศึกษามักจะบ่นว่าไปรอลำดับการตรวจนานทำให้เสียเวลา ปัญหาการให้บริการที่หน่วยบริการสุขภาพ ส่วนใหญ่จะพบว่า นักศึกษาต้องการเข้ารับบริการตรวจรักษาจากแพทย์โดยทันทีเขาต้องการ นักศึกษาไม่ต้องการรอตรวจที่หน่วยในช่วงที่แพทย์มาตรวจ มักจะขอใบส่งตัวไปรับการตรวจรักษาที่โรงพยาบาลซึ่งจากการวินิจฉัยแล้วในบางครั้ง นักศึกษาไม่จำเป็นจะต้องใช้ใบส่งตัวไปตรวจที่โรงพยาบาล สามารถรับยาที่หน่วยหรือพบแพทย์มาตรวจรักษาที่หน่วยก็ได้ เจ้าหน้าที่ในหน่วยพยายามจะอธิบายให้นักศึกษาได้เข้าใจ เมื่อเจ้าหน้าที่อธิบายและชี้แจงเหตุผลให้ฟัง นักศึกษาก็มักจะแสดงความไม่พอใจ และเรียกร้องสิทธิที่เขาควรจะได้รับบริการ บางครั้งเจ้าหน้าที่ในหน่วยเองก็ต้องใช้ความอดทน และการควบคุมอารมณ์ที่จะพูดและอธิบายกับนักศึกษา

ปัญหาความเชื่อถือนอกของนักศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพยาที่จัดซื้อมาไว้บริการ เจ้าหน้าที่หน่วยบริการสุขภาพได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ยาที่ส่งเข้ามาบริการนั้นจะส่งชื่อจากองค์การเภสัชกรรม โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นที่ยอมรับและประกันคุณภาพได้ ยาตัวไหนหมดอายุก็จะมีใช้ยาบางตัวที่จัดซื้อมาไว้ไม่ค่อยได้ใช้ เพราะว่าแพทย์มาตรวจรักษาจะเปลี่ยนเวียนกันมา ยาที่เคยซื้อมาไว้ แพทย์บางคนไม่ค่อยใช้ยากลมน ก็ต้องใช้ยาตัวใหม่ ซึ่งจริงแล้วก็สามารถใช้แทนกันได้ และยาไม่มีคุณภาพนั้นไม่มี เพราะยาที่ใจจัดให้เป็นตัวยาคือโดยตรงที่สามารถรักษาได้ครอบคลุม แต่นักศึกษาอาจจะเกิดความรู้สึกเปรียบเทียบระหว่างโรงพยาบาลศรีนครินทร์กับหน่วยบริการสุขภาพ และโรงพยาบาลศรีนครินทร์ก็ต้องทันสมัยกว่า คือ มีตัวยาคือทันสมัยกว่าและราคาแพงกว่าอันจะส่งผลกระทบต่อเงินงบประมาณที่เก็บมาจากนักศึกษาที่มอจ่ายจำนวนจำกัด การให้บริการด้านสุขภาพอนามัยสำหรับนักศึกษาน มหาวิทยาลัยจะจัดยาสามัญไว้ที่หอพักนักศึกษาทุกหอ

และให้กรรมการหอพักนักศึกษาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในการจ่ายยาให้แก่ศึกษาในหอพัก สำหรับนักศึกษาที่หอพักนอกมหาวิทยาลัยจะมีโอกาสใช้บริการด้านสุขภาพอนามัยน้อยกว่านักศึกษาที่อยู่ในหอพัก เนื่องจากต้องพักอยู่ในเมือง นักศึกษาชาย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่ง ทพอาศัยอยู่กับพ่อแม่ในตัวเมืองขอนแก่น ได้กล่าวถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยนาน ๆ ครั้ง เขาจึงจะไปใช้บริการของหน่วยบริการสุขภาพ และถ้าเจ็บป่วยก็จะไปรักษาหรือไปหาแพทย์ที่คลินิกในเมือง หรือถ้าไม่เจ็บป่วยมากก็จะใช้ยามอยู่ที่บ้านรักษาเอง

ชีวิตนักศึกษาหอพักนอกหอพัก

นักศึกษาชายและหญิงหม่อมลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น และนักศึกษาชายที่จบจากเขาย้อยหอพักไม่ได้ ไม่มีสิทธิ์เข้าพักในหอพักของมหาวิทยาลัย นักศึกษาส่วนหนึ่งจึงต้องพักอยู่นอกหอพัก โดยอาศัยอยู่กับพ่อแม่สำหรับนักศึกษาหม่อมลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น และนักศึกษาชายส่วนหนึ่งจบจากเขาย้อยหอพักไม่ได้ ก็จะต้องไปเช่าหอพักนอกมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่หอพักนอกมหาวิทยาลัยจะใช้ชีวิตนักศึกษาแตกต่างไปจากนักศึกษาที่อยู่ในหอพัก โดยมีรูปแบบและปัญหาการใช้ชีวิตแตกต่างกันไปด้วย

นักศึกษาที่หอพักนอกมหาวิทยาลัย โดยอาศัยอยู่กับพ่อแม่และครอบครัวในตัวเมืองขอนแก่น จะต้องเดินทางไปและกลับระหว่างบ้านกับมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่ไม่มั่งคั่งฐานะเป็นพาหนะ ก็จะต้องนั่งรถประจำทาง ต้องเสียเวลาคอยรถหงซาไปและกลับ บางครั้งคนโดยสารมากไม่มีที่นั่ง ก็ต้องยืนและโหนรถเพื่อไถนเวลากับการเข้าชั้นเรียน การที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางนั้นจำเป็นจะต้องทนแต่เช้า นักศึกษาที่มั่งคั่งฐานะเป็นพาหนะเดินทางก็จะได้รับความสะดวกรวดเร็ว ไม่ต้องเสียเวลาคอยรถประจำทางแต่ปัญหาตามมา คือ อันตรายที่จะเกิดขึ้นจากการขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนนและเมื่อถึงจุดสิ้นสุดการเดินทางด้วยจักรยานยนต์ก็เป็นอุปสรรคเพราะต้องขับขี่ยานพาหนะกลางสายฝน ถนนลื่นเสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุได้ง่าย นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จะมีความอบอุ่นใจ ไม่ต้องวิตกกังวลกับการปรับตัวในเรื่องที่อยู่อาศัยใหม่แต่ต้องปรับตัวในด้านอื่น ๆ เช่นเดียวกับนักศึกษาที่อยู่ในหอพัก เช่น ด้านการเรียน สังคม เป็นต้น นอกจากนี้ นักศึกษาที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ จะไม่ต้องวิตกเดือดร้อนเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหารเพราะส่วนมากจะรับประทานอาหารที่บ้าน นอกจาก ช่วงกลางวันของวันที่ไปเรียน ก็จะใช้รับประทานที่โรงอาหารในมหาวิทยาลัย

การพักอาศัยของท่านของตนเอง นักศึกษาจะต้องช่วยเหลือทำงานบ้านด้วย ถ้าหาก
 ครอบครัวหรือท่านค่าชาย นักศึกษากต้องช่วยชายของหนารานหรือติดต่อ เกี่ยวกับการค่าชายหรือ
 ช่วยทำงานบ้าน เช่น ถูบ้าน ล้างถ้วยชาม เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาหญิง
 คณะพยาบาลศาสตร์คนหนึ่ง มีภรรยาอาศัยอยู่ในตัวเมืองขอนแก่น แต่เธอมีโอกาสดำมาพักอยู่ในหอพัก
 ที่บ้านของ เธอประกอบการค้า เนื่องจาก เธอเป็นลูกคนโตของครอบครัวแม่ เธอจะอยู่หอพักใน
 มหาวิทยาลัย แต่หลังจากเลิกเรียนแล้วหรือวันหยุด เธอมีเวลา เธอจะต้องออกไปช่วยที่บ้าน
 ทำการค้าขายด้วย บางครั้ง เธอก็จะเอาหนังสือไปอ่านและเอาการบ้านไปทำที่บ้านของเธอ
 ในเมืองด้วย นักศึกษาที่พอกอยู่กับพ่อแม่ จะมีความขบขันใจ มีศรัทธาและให้กำลังใจ เวลาเจ็บป่วย
 กับพ่อแม่และพี่น้องในบ้านให้ความเอาใจใส่ได้อย่างใกล้ชิด

นักศึกษาที่พอกอยู่นอกมหาวิทยาลัย โดยเข้าที่พักนั้นจะประสบปัญหา เช่นเดียวกับนักศึกษา
 ที่พอกอยู่นอกมหาวิทยาลัยที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ คือ ปัญหาในการเดินทางไปกลับระหว่างที่พักและ
 มหาวิทยาลัย การใช้เวลานานในการเดินทาง ดังนั้น นักศึกษาที่พอกอยู่นอกมหาวิทยาลัย
 จึงมักจะพยายามให้ทางบ้านจัดหาจักรยานยนต์ไว้เป็นพาหนะในการเดินทาง เป็นส่วนมาก

ปัญหาของนักศึกษาที่เข้าพอกอยู่นอกเมืองขอนแก่นของนักศึกษาที่เข้าพอกนั้น จะเป็น
 นักศึกษาชายที่จบจากหอพักไม่ได้ และไม่มมีภรรยาอาศัยอยู่ในตัวเมืองขอนแก่น ปัญหาที่เกิดขึ้นและ
 เป็นปัญหาสำคัญ คือ ต้องเสียค่าใช้จ่ายค่าที่พักเพิ่มขึ้น เนื่องจากค่าที่พักในเมืองหรือค่าหอพัก
 ข้างนอกจะสูง... ค่าหอพักของมหาวิทยาลัย นอกจากค่าใช้จ่ายเรื่องที่พักแล้ว นักศึกษาประเภทนี้
 จะต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ค่าอาหาร เมื่อเปรียบเทียบกับที่พอก
 หอพักในมหาวิทยาลัย เพราะในมหาวิทยาลัยจะมีการควบคุมราคาอาหารและสินค้าอื่น ๆ ที่
 จัดเป็นบริการและสวัสดิการไว้ในมหาวิทยาลัย ด้วยเหตุผลสำคัญในด้านการเงิน

และค่าใช้จ่ายที่สูงทำให้นักศึกษาชายที่จบจากหอพักไม่ได้ ส่วนใหญ่จะไม่ยอมออกไปอยู่
 ข้างนอกแต่มักจะ "สิงหน" อยู่ต่อไป แต่ก็มีนักศึกษาชายจำนวนหนึ่งยอมออกไปอยู่ข้างนอกและ
 เข้าพอกอยู่ แม่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น เพราะไม่ต้องการสิงหนและอยู่อย่างแออัด
 ในหอพักของมหาวิทยาลัย นักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งออกไปเข้าพอก
 ในเมือง เนื่องจากจบจากหอพักมหาวิทยาลัยไม่ได้ เขาได้กล่าวถึงเรื่องนั้นว่า

เมื่อข้าพเจ้าย้ายมาอยู่ในเมืองในชั้นปีที่ 2 นี้เอง ข้าพเจ้ารู้สึกคิดถึงเพื่อนๆ มากทีเดียว
 ข้าพเจ้าไม่ได้ชวนเพื่อนๆ ไปอยู่ในเมืองด้วย เพราะแม้ข้าพเจ้าจะชวนก็ไม่มีใครอยากไปอยู่

เพราะไม่สะดวกสบาย ทั้งไกลจากมหาวิทยาลัย การไปมาลำบากและ ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงเมื่อเทียบกับการอยู่หอพัก ซึ่งข้าพเจ้าก็ตระหนักในเรื่องนี้ แต่ข้าพเจ้าจากพอใจจะอยู่ในเมือง เพราะข้าพเจ้าไม่สบายใจ และอดคิดใจแนหากอยู่รวมกันหลาย ๆ คนกับเพื่อนและรุ่นน้อง แม้จะลำบากในการเข้าออกในมหาวิทยาลัย และเคยวนข้าพเจ้าก็รู้สึกปรับตัวได้แล้ว

นักศึกษาที่เข้าหอพักข้างนอกมหาวิทยาลัย จะต้องปรับตัวเพิ่มขึ้นจากการมาอยู่ที่แห่งใหม่ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมแตกต่างจากการอยู่หอพัก เพราะหอพักในมหาวิทยาลัยจะมีแต่เพื่อนนักศึกษาด้วยกัน ทั้งที่เข้าอยู่นอกมหาวิทยาลัย จะมีคนหลายประเภทมาเข้าอยู่อาศัย นักศึกษาที่เข้าหอพักจะต้องอยู่ห่างไกลเพื่อน ๆ ทำให้ต้องช่วยเหลือตัวเองเพิ่มมากขึ้น เพราะบางครั้งเมื่อประสบปัญหาทั้งในด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต ก็จะไม่มมีเพื่อนคอยช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ซึ่งแตกต่างจากการอยู่หอพักในมหาวิทยาลัยที่มีเพื่อนพ้องอาศัยอยู่ด้วยกัน สามารถพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้

ปัญหานักศึกษาที่หอพักข้างนอกทั้งที่พักอยู่กับพ่อแม่และเช่าที่พัก หมดจะเป็นปัญหาคล้ายคลึงกันคือ ปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัย นักศึกษาที่อยู่ข้างนอกจะไม่ทันกับข่าวคราวและการประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ความจำเป็นและปัญหาในการเดินทางไปกลับที่พัก ทำให้นักศึกษาที่หอพักข้างนอกมหาวิทยาลัยมีข้อจำกัดในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่ต้องใช้เวลานอกเวลาเรียน เช่นกิจกรรมของสโมสร ชมรมและชมรมต่าง ๆ เป็นต้น โดยเฉพาะปัญหาในด้านการเรียน การนัดและการเรียนการสอน หรือแม้แต่การสอบบางรายวิชาที่มการเลื่อนสอบ ก็ทำให้เกิดปัญหาเป็นอย่างมากสำหรับนักศึกษาที่หอพักข้างนอกที่ไม่สามารถติดตามข่าวได้อย่างทันเหตุการณ์ มีหลายครั้งที่มการเลื่อนการเรียนการสอนและการสอบที่สำคัญ นักศึกษาที่อยู่ในหอพักจะต้องไปส่งข่าวเพื่อนนักศึกษาที่หอพักข้างนอกให้ทราบ นอกจากนี้ นักศึกษาที่อยู่ข้างนอกก็มโอกาสน้อยหรือไม่ได้รับความสะดวกในการใช้บริการและสวัสดิการต่างๆ ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัย เช่น การรักษาพยาบาลสุขภาพอนามัย การเล่นกีฬาและออกกำลังกาย การใช้ห้องสมุดและอื่น ๆ เป็นต้น นักศึกษาชาย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่ง ที่พ้ออาศัยอยู่กับพ่อแม่ในเมืองขอนแก่นมาโดยตลอดตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 เขาไม่เคยเข้ามาพักในหอพักของมหาวิทยาลัยเลย เขาได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตนักศึกษา และปัญหาของนักศึกษาที่หอพักนอกมหาวิทยาลัยว่า

เรื่องสวัสดิการต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยมีให้แก่แก่นักศึกษาด้านการกีฬา ในช่วงปี 1
 ผมเรียนพลศึกษาด้วยการเลือกเรียนเทนนิส ผมใช้สนามเทนนิสข้างหอ 2 เป็นที่พักซ้อม
 นอกจากการเล่นเทนนิสแล้วก็เป็นการเล่นว่ายน้ำ ผมจะใช้เวลาว่างในวันเสาร์-อาทิตย์
 มาว่ายน้ำที่สระว่ายน้ำสโมสรอาจารย์ แต่พอช่วงปีต่อ ๆ มา การเล่นกีฬาเหล่านี้ ผมก็ค่อย ๆ
 เลิกไป ผมหันมาออกกำลังกายด้วยการวิ่ง ผมมักจะไปวิ่งที่สหกรณ์สหกรณ์แห่งชาติ
 จังหวัดขอนแก่นทุกเย็น อาคารพลະ สนามกีฬาต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย อปรกรณ์กีฬาต่าง ๆ
 มหาวิทยาลัยมีใหม่ ผมก็ไม่ค่อยได้เที่ยวของนัก ด้านสุขภาพ ศูนย์สุขภาพที่ตั้งอยู่ใน
 อาคารโรงอาหาร ผมได้ใช้บริการไม่บ่อยนักนาน ๆ ครั้งผมจึงเข้าไปใช้บริการ การเจ็บไข้
 ได้ป่วยผมมักจะรักษา ด้วยการไปหาหมอที่คลินิกภายในตัวเมืองขอนแก่น หรือไม่ว่า
 ของที่นั่น ด้านการศึกษา หอสมุดกลางเป็นสวัสดิการอย่างหนึ่งทางมหาวิทยาลัยจัดมาให้แก่นัก
 นักศึกษาทุกคน หอสมุดกลางเป็นสิ่งเดียวที่ผมใช้บริการมากที่สุด ตลอดระยะเวลาที่เรียนมาน
 ผมเข้าห้องสมุดบ่อยที่สุด ในช่วงรอเวลาเรียนหรือเวลาว่าง ผมมักจะเข้าห้องสมุด
 หอสมุดกลางเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นของผมเป็นอย่างมาก
 หอสมุดกลางมีความสำคัญอย่างมากในด้านการศึกษา หอสมุดกลางเป็นที่พักใจในช่วงเวลา
 เรียน... ตลอดระยะเวลา 3 ปี กับอีก 2 เดือนครึ่งนี้ กิจกรรมนักศึกษาของผมมีไม่มากนัก
 นอกจากการเรียนแล้วก็มีกิจกรรมนักศึกษาบ้างเล็กน้อย ๆ กิจกรรมนักศึกษาตามชมรม
 ชมรม สโมสรต่าง ๆ หมดไปภายในมหาวิทยาลัยนี้ ผมไม่ได้เข้าไปเที่ยวของเลย
 ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมเสียใจอย่างยิ่ง อปสรรคอย่างหนึ่งในการทำกิจกรรมนักศึกษาของผมคือ
 การมีที่พักอาศัยอยู่นอกมหาวิทยาลัย

จากการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตนักศึกษาตามชีวิตประจำวันจะพบว่า
 นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ชีวิตในหอพัก และดำเนินชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย เนื่องจากสภาพแวดล้อมและ
 การจัดบริการสวัสดิการในด้านต่าง ๆ มีค่อนข้างครบสมบูรณ์ เช่นโรงอาหาร ร้านค้าส่งอุปโภค
 บริโภค และบริการอนามัยและสุขภาพ เป็นต้น หลังจากเลิกเรียนแล้ว นักศึกษาจะใช้เวลาว่าง
 ตามความสนใจของตนเอง ชีวิตในหอพักทำให้นักศึกษามีการปรับตัวและรู้จักช่วยเหลือตัวเอง
 นอกจากนั้น นักศึกษายังมีอิสระในการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัยด้วย

2. ชีวิตนักศึกษาด้านวัฒนธรรมและประเพณี

วัฒนธรรมและประเพณีของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เป็นสิ่งหนักศึกษาประพฤติปฏิบัติ สืบทอดต่อกันมาจนเป็นแบบแผน ขนบธรรมเนียมในมหาวิทยาลัย จากการศึกษาชีวิตนักศึกษาด้านวัฒนธรรมและประเพณีพบว่า วัฒนธรรมและประเพณีหนักศึกษาในมหาวิทยาลัยปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน มีวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญและน่าศึกษาดังต่อไปนี้คือ วัฒนธรรมและประเพณีการรับน้องใหม่ พิธีบายศรีสู่ขวัญน้องใหม่ น้องใหม่รายงานตัว การเข้าห้องเชียร์ ปลุกหอ ลอดซุ้มกลางและงานราตรีน้องใหม่ (Freshy's night) ละครน้องใหม่ และกีฬาน้องใหม่ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมและประเพณีที่สำคัญของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังมีวัฒนธรรมและประเพณีของนักศึกษาที่ประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา เฉพาะในส่วนของนักศึกษาบางคณะวิชา คือ พิธีสาบานตัวเป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์และ งานวันชมจันทร์ของนักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ จากการศึกษาารูปแบบ วิธีการ และการศึกษาเฉพาะกรณีพบรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การรับน้องใหม่

รับน้องใหม่ เป็นประเพณีหนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจัดขึ้น โดยสโมสรนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน การรับน้องใหม่ จะแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ การรับน้องอีสาน และการรับน้องรถไฟ นอกจากนี้หนักศึกษารายแต่ละคณะจะจัดรับน้องใหม่ในคณะของตนต่างหากอีกด้วย การรับน้องอีสาน จะเป็นการจัดให้มีการพบกันระหว่างนักศึกษาใหม่ทดสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้ตามโควตาของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปีการศึกษา 2528 นี้ กำหนดการรับน้องอีสาน จัดขึ้นในวันที่ 8 มิถุนายน 2528 สโมสรนักศึกษาจะมีทีมงานรับน้องอีสานจากนักศึกษารุ่นพี่ รูปแบบการรับน้องอีสาน จะให้น้องใหม่อีสานมาร่วมกันที่สโมสรนักศึกษา มีรายการแสดงบนเวทีให้น้องชม มีการจัดกล่มสัมพันธ์ระหว่างน้องอีสาน เพื่อให้น้องอีสานได้รู้จักและสนิทสนมกัน และมีกิจกรรมอื่นๆ ทรนพกำหนดไว้ ในช่วงกลางคืน มีรายการแสดงของชมรมต่างๆ ให้น้องอีสานได้ชมด้วย

การรับน้องรถไฟ สำหรับนักศึกษาที่สอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย จากการศึกษาโดยส่วนกลาง สโมสรนักศึกษาจะเดินทางไปนัดหมายและรวบรวมนักศึกษาใหม่ทดสอบส่วนกลางที่กรุงเทพมหานคร และจัดบริการในการเดินทางโดยรถไฟให้สำหรับนักศึกษาใหม่ และผู้ปกครอง

ในการเดินทางจากกรุงเทพฯมายังมหาวิทยาลัยขอนแก่นในขบวนรถไฟเดียวกัน ในปี พ.ศ. 2528
 นื่องใหม่จากส่วนกลางเดินทางโดยรถไฟจากกรุงเทพฯมายังมหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ในวันที่ 9 มิถุนายน 2528 มีนักศึกษารุ่นพี่เป็นพี่เลี้ยงไปรับนักศึกษาใหม่และผู้ปกครอง
 และมีคณาจารย์จำนวนหนึ่งมหาวิทยาลัยจัดมาดูแลความเรียบร้อยร่วมเดินทางไปด้วย
 ในระหว่างการเดินทาง นักศึกษาพี่เลี้ยงจะพูดคุยและแนะนำตัว ทำความรู้จักกับนื่องใหม่
 และมีกิจกรรมบันเทิงต่าง ๆ ตลอดการเดินทาง และพี่เลี้ยงจะแนะนำพูดคุยถึงความเป็นอยู่ใน
 มหาวิทยาลัยด้วย

การเดินทางโดยรถไฟ มาถึงสถานีรถไฟขอนแก่นเวลาประมาณ 14.30 น. ของวัน
 เดียวกัน ที่สถานีรถไฟขอนแก่น จะมีคณาจารย์และนักศึกษารุ่นพี่ไปคอยให้การต้อนรับ เมื่อนื่องใหม่
 ลงจากรถไฟ ก็จะมีคนเข้ามาแถว เดินลงมาจากสถานีรถไฟ ลงมาตามบันไดทรนพยมแถว หนหน้าเข้า
 หากัน มีช่องว่างตรงกลางสำหรับเป็นทางเดินให้นื่องใหม่เดินแถวผ่าน รุ่นพี่จะยืนแถวเรียงกันจาก
 บนสถานีรถไฟ ไปจนถึงไม้ขอนแก่น ซึ่งเป็นทอนไม้ทากดไว้บนเสาสองต้น บนทอนไม้จะเขียน
 คำว่า "ขอนแก่น" ซึ่งเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัดขอนแก่น และอยู่ใกล้บริเวณ สถานีรถไฟ
 นื่องใหม่ทุกคนจะต้องเดินแถวลอดผ่านไม้ขอนแก่นไปขบวนรถมหาวิทยาลัยจัดมาไว้ให้ขณะนื่องใหม่
 เดินลอดขอนแก่น นักศึกษารุ่นพี่จะร่วมกันร้องเพลง "ขวัญมอดินแดง" และปรบมือให้การต้อนรับ
 นื่องใหม่ไปด้วย จากนั้นนักศึกษารุ่นพี่และพี่เลี้ยง จะนั่งรถเข้ามาในมหาวิทยาลัยเพื่อเข้าร่วม
 กิจกรรมรับนื่องใหม่ที่ได้จัดเตรียมไว้

ไหว้เจ้าพ่อมอดินแดง

นักศึกษารุ่นพี่ จะให้นักศึกษาใหม่อีสานและส่วนกลางเข้าแถวเรียงสี่ โดยนื่อง
 อีสานเข้าแถวเรียงสอง นื่องรถไฟเข้าแถวเรียงสองแล้วเดินมาสมทบกันเป็นแถวเรียงสี่
 จะเข้าแถวทถนนหน้าอาคารสำนักวิทยบริการแล้วออกเดินเพื่อไปไหว้เจ้าพ่อมอดินแดง ซึ่งเป็นศาล
 ตั้งอยู่บริเวณริมรั้วด้านทิศตะวันออกของมหาวิทยาลัย เป็นที่เคารพนับถือของบุคลากร
 ในมหาวิทยาลัยโดยทั่วไป

นักศึกษารุ่นพี่แต่ละคณะจะเตรียมข้มและบริเวณสำหรับรับนื่องใหม่คณะของตนไว้
 ใกล้ ๆ กับศาลเจ้าพ่อมอดินแดง เมื่อนื่องใหม่เข้าไหว้เจ้าพ่อมอดินแดงแล้ว (จะจัดเข้าไหว้เป็น

กล่มละ 4 คน) นักศึกษารุ่นแต่ละคณะก็จะถือป้ายคณะรวมเรียกเอาน้องคณะของตน ที่หัว
เจ้าพอมอดินแดงเสร็จแล้วและน่าน้องคณะเข้าสู่บริเวณชมของการรับน้องคณะ

การรับน้องคณะที่บริเวณศาลเจ้าพอมอดินแดง นักศึกษารุ่นบางคณะก็จะจัดทำซุ้ม
ในหอกลานลอดซุ้ม เตรียมสีและแปรงไว้ทาตามหน้าและผมให้ดูมอมแมมและมีการผูกผมน้องใหม่
เป็นจุก เช่น คณะพยาบาลศาสตร์ ส่วนคณะแพทยศาสตร์ จะผสมของกินชนิดเหลวและ
มาป้อนน้องใหม่ ส่วนคณะวิศวกรรมศาสตร์ จะให้น้องรายงานตัวและกลานลอดมานั่งกินอาหารไปตาม
พื้นที่เอาน้ำประปามาจัดให้เป็นโคลนตมไว้ และมีนักศึกษาชายรุ่นพี่กล่มหนึ่งคอยเอาเหล้าเทใส่
ฝาขวดเหล้า ให้น้องใหม่ชายดื่มกันคนละฝา และให้สับหรือกรนคนละอดส่องอดด้วย นอกจากนั้นยังให้
น้องใหม่ทำตามหลังด้วย คณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น จะมีป้ายกระดาษที่เขียนข้อความต่าง ๆ ไว้คล้อง
คอให้น้องทุกคนด้วย ข้อความที่เขียนน โดใส่ท่อนความเป็นอยู่ และชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเอา
ไว้ หลายด้าน บางข้อความก็มลกษณะความหมายเป็นนัย ตัวอย่างข้อความที่เขียน มดงน

เล่มทอง ไอสน ไอห้วน หนชอบสลัดไข่ ขอเปิดจุก ย่าใหญ่ ยัดขยได้
กชี้แั้น IQzero หลไม่เป้นบอภพ ผม"สึดหลอ" ของหนตอง 7 นว วาก...คอยจ้ง
ห้าเต็มตัวจริง ๆ ข่า...ENTANEERO หนชอบ F โจนไมโจนซากใหญ่ ออย! เสียวจงพ
อยากเมาไว้ว ออย...เซ็ก (กน HAND) ผมหัวเอียงซ้าย คินคแล้ว กลวยใหญ่ ขนข้าง
เหมาโหลกกกว่า F=RE

การรับน้องใหม่ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่บริเวณศาลเจ้าพอมอดินแดง
นักศึกษารุ่นบางคนจะมีการตมเหล้าด้วย โดยเทใส่แก้วพลาสติกแล้วส่งต่อกันตม และได้พบว่ามี
นักศึกษาหญิงรุ่นพี่ของคณะคนหนึ่งรวมตมเหล้ากับนักศึกษาชายและมีลักษณะเมาด้วย

แจกหนน้องใหม่

การรับน้องใหม่ที่บริเวณศาลเจ้าพอมอดินแดง นักศึกษารุ่นแต่ละคณะจะมีวิธี
การรับน้องใหม่ของคณะแตกต่างกันไป มีหลายคณะที่นักศึกษารุ่นพี่จะซักถามน้องใหม่ว่าชื่ออะไร
จบจากโรงเรียนและจังหวัดอะไร ถ้าน้องใหม่ มาจากจังหวัดเดียวกันกับรุ่นพี่ตนสอบถามอยน
รุ่นพี่ตนก็จะเอาเงินในหนองอาจจะเป็น 10 บาท 20 บาท หรืออาจจะเป็น 50 บาท
แล้วแต่รุ่นพี่จะมอบให้ น้องใหม่คนนั้นก็จะรับไปซึ่งการให้เงินน้องใหม่ในลักษณะเช่นนี้จะเรียกว่า
แจกหนน้องใหม่

เวลาประมาณ 18.00 น. นักศึกษารุ่นแต่ละคณะก็จะนำน้องใหม่คณะทยอยออกจากบริเวณศาลเจ้าพ่อมอดินแดง นำน้องกลับเข้าหอพัก บางคณะที่น้องใหม่จำนวนมากกว่าจะรับน้องหมดทุกคนก็มืดค่ำ และกลับเข้าหอพักหลังคณะอื่น เช่นคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

ประเพณีต้อนรับนักศึกษาใหม่เป็นประเพณีที่นักศึกษาในจังหวัดขอนแก่นเป็นการแสดงความยินดีและให้การต้อนรับนักศึกษาใหม่ นักศึกษารุ่นพี่ในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งอาจจะกำหนดรูปแบบวิธีการที่หลากหลายและแตกต่างกันไป เช่นมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการรับน้องรถไฟเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีงานประเพณีรับน้องใหม่รวมทุกคณะเรียกว่า "ลูกช้างสัมพันธ์" โดยตอนเช้าจะมีงานเลี้ยง ตอนกลางคืนจะมีรายการแสดงต่างๆ นอกจากนี้จะมีงานประเพณี "รับน้องขันคอย" น้องใหม่ทุกคนจะสวมชุดม่อฮ่อมมาร่วมกันทำศาลาธรรมเพื่อเดินขันคอยสี่เทพเป็นคณะ ระยะทางประมาณสิบกิโลเมตรระหว่างทางจะมีการร้องเพลงเชียร์กันอย่างสนุกสนาน ต่อมาจะมีประเพณี "รับน้องขันโตก" เป็นการรับน้องแบบทางเหนือ มีอาหารพื้นเมืองของภาคเหนือให้รองรับประทาน มีบายศรีสู่ขวัญ และผูกข้อมือโดยคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยังมีการรับน้องคณะ จังหวัด โรงเรียนและภาค ซึ่งมีลักษณะวัฒนธรรมประเพณีของนักศึกษาที่คล้ายคลึงกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นหรือมหาวิทยาลัยอื่นๆ ด้วย

พิธีบายศรีสู่ขวัญน้องใหม่

กิจกรรมนักศึกษาที่จัดเป็นประจำปีที่ปี คืองานพิธีบายศรีสู่ขวัญนักศึกษาใหม่ ซึ่งเป็นรูปแบบวัฒนธรรมประเพณีของภาคอีสานที่สโมสรนักศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อรับขวัญนักศึกษาใหม่

จากการศึกษา รูปแบบวิธีการจัดงานพิธีบายศรีสู่ขวัญนักศึกษาใหม่ ประจำปีการศึกษา 2528 มีรายละเอียด ดังนี้

การจัดงาน จัดใหม่ขึ้นในวันที่ 10 มิถุนายน 2528 เวลา 16.00 น. ณ บริเวณสนามหญ้าสโมสรนักศึกษา นักศึกษาใหม่ไปรวมกันที่สนามกีฬาบริเวณหอพักหญิงที่ 1 นักศึกษาใหม่ทุกคนจะต้องสวมเสื้อม่อฮ่อมที่สโมสรนักศึกษาจัดไว้จำหน่ายสำหรับน้องใหม่โดยเฉพาะ เพื่อสวมใส่เข้าร่วมงานทุกคน จากนั้นจัดแถวนักศึกษาใหม่เป็นสองแถว เป็นแถวนักศึกษาชายกับนักศึกษาหญิง ทยอยเดินเข้าสู่บริเวณพิธีงาน ที่ใดจุดเวทีไว้สำหรับการแสดง และปูเสื่อที่สนามหญ้า มี

พานบายศรีวางไว้ตรงกลางบริเวณพิธีงาน บริเวณจัดงานบายศรีสู่ขวัญจะมีแผ่นผ้าเขียนข้อความ
ต้อนรับนักศึกษาใหม่แขวนไว้โดยรอบอาคารสโมสรนักศึกษา และมีเป็นจำนวนมาก เช่น

"มาลัยดวงใจพี่ คลองไวหดวงใจเจ้า"

"ความหวังคือดวงใจ พี่โตก้าวเข้ามาใหม่"

"ร้อยดวงใจพี่แทนมาลัย คลองใจเจ้ากาลทุกขณะ"

"ขวัญเอยขวัญข้า ขวัญหลามอดินแดง" เป็นต้น

ตามแนวรั้วริมถนนที่ปลูกต้นไม้เตี้ย ๆ รอบบริเวณสโมสร จะมีเชือกเส้นเล็ก ๆ
ไปตามแนวรั้ว มีข้อความเขียนใส่กระดาษแผ่นละคำ ตัดไว้ทาบเชือกถนนข้อความที่เขียนไว้จะมี
ความหมายต่าง ๆ และส่วนใหญ่จะเป็น "พญา" ของชาวอีสานข้อความที่เขียนไว้ เช่น

"คน - เจ้า - ไต - ข - ช่าง - กน - ฒม - เป็น - พะ - ยา - ออย่า - ลี -
ลม - ข้าว - นา - ผ - ข - ควาย - คอน - กลา " เป็นต้น

ขณะที่นักศึกษาใหม่ทยอยเดินมาตามถนนโดยมีคณะกลองยาว โดยนักศึกษารุ่นพี่กลอง
ยาวนำหน้าแถว เดินเข้าสู่บริเวณงาน โดยจัดใหน่องใหม่เดินไปตามถนนแล้วเดินเข้าสู่ถนน
หน้าหอพักหญิงที่ 3 มาจนถึงทางเข้าสู่บริเวณบายศรี ซึ่งจะมีนักศึกษารุ่นพี่ชายและหญิง
ยืนตงแถวคอยตลอดสองข้างทาง โดยเปิดเป็นช่องไว้ใหน่องใหม่เดินเป็นคู่เข้าสู่บริเวณเพื่อใหน่อง
ใหม่เดินผ่านซุ้มเข้าพิธี โดยก่อนจะถึงทางในบริเวณก็จะทำซุ้มใบมะพร้าว มีดอกหางนกยูงติดแซม
สวยงาม

ขบวนแถวรุ่นพี่หรือขบวนรุ่นพี่จะเตรียมมาลัยกาลทุกขะหมี่เชือกร้อยใบกาลทุกขะ
เป็นมาลัย และของขำหรือพระลูกพระพุทไธทำเตรียมไว้ก่อนจะถึงงาน เอาไว้คล้องคอ
ใหน่องใหม่ที่เดินผ่านแถว ที่แถวหน้าสุดของนักศึกษารุ่นพี่ จะมีกรรมการสโมสรนักศึกษาคอยมอบ
หนังสือรับน้องใหม่จากสโมสร มีชื่อหน้าปกเป็นภาษาอีสานว่า "นั้กกะเด็ยม" [เป็นภาษาอีสานที่
ความหมายตรงกับคำว่า จักกะจ-ควจย]ใหน่องใหม่ทุกคน

ในขณะที่น้องใหม่ชายหญิงเดินเข้ามาและผ่านแถวรุ่นพี่บรรยาภาศจะเต็มไปด้วยความ
สนุกสนาน รุ่นพี่บางคนจะหุดกระเข้าเฝ้าแห่รอบน้องอยู่ตลอดเวลาใหน่องใหม่ชายและหญิงจับคู่กัน
เดินผ่านแถวรุ่นพี่ และกลุ่มรุ่นพี่อยู่ต้นแถว จะร้องเพลง "ขวัญมอดินแดง" อยู่ตลอดเวลา และ
จะมีรุ่นพี่คอยบอกใหน่องใหม่หญิงจับมือของเพื่อนชายที่เดินเข้ามา ทำใหน่องใหม่หญิง
เขินอายมากบางคนไม่กล้าจับแขนเพื่อนชาย และบางคนก็มีสีหน้าโกรธรุ่นพี่และไม่พอใจ แต่รุ่นพี่

ก็จะบอกอย่างเอาจริงเอาจังว่า "ไม่อาย ไม่อาย" หรือ "อย่าทงกนขงอยกนออกหลายปี" หรือ "จับกนไว้อย่าปล่อยนะอย่าปล่อย" เป็นต้น ช่วงที่แถวนองใหม่เดินผ่านแถวรณพณจะมีเสียง

พดจาหยอกกลอ เฮฮา โหร้อง จากกลมรณพไมขาตระยะ โดยเฉพาะเมอรนพชกถาม
นองใหม่ช่ายทอยคณพะยาบาลศาสตร์แล้ว กลมรณพจะส่งเสียง "กรดกราด" โหร้อง
ด้วยความยินดีสนกสนาน แล้วก็จะรวมกนมอบพวงมาลัย และของทระลักให้กนอย่างคยคย
เช่นเดียวกับกรนพเเจนองใหม่คณะเดียวกับกนตัวเอง ก็จะโหร้องกนชนทงกลมและกระทือรอน
มอบพวงมาลัยให้ด้วยความยินดี เมอรนพเหนดองใหม่ช่ายทมหทาเดินกระทงกระทง ก็จะพากัน
หัวเราะพูดเเยตต่าง ๆ นานา เช่น นักศึกษาช่ายรณพทกนากลุมว่า "เฮย กระทวย กระทวย"
แล้วกนหัวเราะกัน และเมอแถวรณพทชนาบแถวรนอง ใดเกิดแอดค เบียดเสียดกนเพื่อ
ตหนานองให้กนคยงชนทำให้ชองทางเดินของนองใหม่แคบเขา นองใหม่เดินผ่านลำบาก
รณพช่ายคณทงกจะตะโกนบอกชนว่า "ชอรองรณพ อยาบบนอง" แล้วรณพช่ายคยวกน
กรองตอบชนว่า "ไม่โคบ" ทำให้กลมรณพยงส่งเสียงฮาลกนจำนวนมาก สร้างบรรยายกาศ
โดยยงสนกสนานครนเครงยงชนเพราะมีการคดกนงนของคำพดทพคณ

เวลา 20.00 น. นองใหม่เข้าประจำที่และนั่งเรียบรอยกนทกคณแล้ว ก็เริ่มพชบายศรี
ส่ววญ โดยรอบ ๆ โกลทานบายศรีน จะมีอธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
คณาจารย์และแขกผู้มีเกียรติของมหาวิทยาลัยมาร่วมงานนงอยโดยรอบ ถัดมากจะเป็น
นักศึกษาใหม่นงลอมวงหนหน้าไปทานบายศรี พชเริ่มตนดวยอธิการบดีแนะนำแขกชนผู้ใหญ่ของ
มหาวิทยาลัยทเชฎมารวมพชเสร็จแล้ว จึงกล่าวต้อนรับ แล้วนายกลสโมสรนักศึกษากล่าวต้อนรับ
จากนน พรหมมกจะร้องสวดเป็นท่านองส่ววญนองใหม่ จบแล้วก็จะแจกจ่ายฝ่ายหูกขอมอให้กนคณา
จารย์ แขกผู้มีเกียรติและนักศึกษารณพเพื่อหูกขอมอรับชวญนองใหม่ หลังพชหูกขอมอแล้ว
ก็จะเป็นการเลี้ยงอาหารว่างเป็นผลไมกนองใหม่และมีรายการแสดงบนเวทีต่าง ๆ ด้วย
ซึ่งได้เชิญผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติมาแสดงการเป่าแคน "ลายสึดสะแนน" และ
รายการแสดงอื่น ๆ ซึ่งได้รับความสนใจจากชวรวมงานเป็นอย่างมาก

พชการสึดท่ายในงานบายศรี คือนักศึกษารณพทอยรอบงานเข้ามาบนลอมรอบนองใหม่
เป็นวงกลมในมอมเเทียนไซเลมเล็ก ๆ คนละเลม โดยนองใหม่นงอยบริเวมตรงกลางวงแล้ว
ดับไฟใหม่ด บรรยายกาศเงยบสังบ แล้วรณพกเริ่มจตเทียนเลมแรกแล้วจตเทียนต่อ ๆ กันไปจน
ครบท่าใหม่ไฟจาก เลม เเทียนเป็นรูปวงกลม แล้วรณพจะร้อง เพลง "ชวญมอดินแดง"

อย่างพร้อมเพรียงกัน จนจบเพลง เมื่อจบแล้วมองใหม่ก็ประมอให้ครบพร้อม ๆ กับไฟสว่างขึ้น
บรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น และประทับใจ จากนันทและรณองก็แยกย้ายกันกลับทิศ
การจัดงานครั้งนี้ ดึงดูดความสนใจจากนักศึกษาใหม่ เข้าร่วมงานได้เป็นจำนวนมาก

ประเพณีพิชายศรีสู่ขวัญของใหม่ หจคชนในมหาวิทยาลัย เป็นลักษณะการนำเอา
ประเพณีท้องถิ่นอีสานเข้ามาจัดรับขวัญให้แก่ศึกษาใหม่ และมีรายการแสดงบนเวทีเป็นศิลป
วัฒนธรรมของภาคอีสานด้วย ประเพณีหจคชนจะมีลักษณะและรูปแบบคล้ายกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
หจคใหม่บายศรีสู่ขวัญนักศึกษาใหม่ ในงาน "รับน้องชนโตก" หจคได้สอบถามนักศึกษาใหม่ ของ
มหาวิทยาลัยขอนแก่นแล้วพบว่า นักศึกษาใหม่มีความประทับใจพิชายศรีสู่ขวัญหจคชน
เป็นอย่างมาก และต้องการให้ปฏิบัติสืบต่อไป

น้องใหม่รายงานตัว

กิจกรรมนักศึกษาหจคชนเป็นประจำในช่วงตอนต้นปีการศึกษาใหม่ โดยแต่ละคณะ
จะจัดขึ้นเพื่อให้นักศึกษาใหม่ในคณะได้แนะนำตนเองให้นักศึกษารุ่นพี่ได้รู้จัก โดยรุ่นพี่จะกำหนด
วัน และเวลาในการจัดกิจกรรม เพื่อให้น้องใหม่แนะนำตัวเองให้รุ่นพี่รู้จัก กิจกรรมนี้เรียกว่า
"น้องใหม่รายงานตัว" นักศึกษารุ่นพี่จะได้ซักถามประวัติของน้องใหม่ ตลอดจนรายละเอียดต่าง ๆ
เกี่ยวกับน้องใหม่แต่ละคน จากการศึกษาและเข้าร่วมสังเกตการจัดกิจกรรมน้องใหม่รายงานตัว
ของคณะวิทยาศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2528 พบรายละเอียดระเบียบวิธีการจัดกิจกรรม ดังนี้
คณะวิทยาศาสตร์ จัดกิจกรรมน้องใหม่รายงานตัวขึ้นในวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2528
เวลาประมาณ 16.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมตึกชีววิทยา ห้องประชุมหจคกิจกรรมเวที
ทยกหนังสือ และติดต่อความขนเวที่ว่า "พิธีรายงานตัวนักศึกษาใหม่ วันที่ 13 วันที่ 21 มิถุนายน
2528 " ประธานในพิธีรายงานตัว คือประธานเชียร์ของคณะซึ่งเป็นนักศึกษาหญิง เป็นผูกขาว
และดำเนินการให้น้องใหม่แต่ละคนออกมารายงานตัวในห้องรายงานตัว น้องใหม่ทุกคนของคณะ
หญิงชายและหญิงจะต้องแต่งตัวนักศึกษาให้ถูกต้องตามมหาวิทยาลัยกำหนด นักศึกษาหญิงใส่
กระโปรงสีกรมท่าหรือดำ และเสื้อสีขาว สวมถุงเท้า รองเท้าผ้าใบสีขาว ส่วนนักศึกษาชาย
สวมเสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงสีกรมท่าหรือดำ คาดเข็มขัดมหาวิทยาลัยกำหนด สวมถุงเท้าและ
รองเท้างามสันสีดำ ผูกเนคไทของมหาวิทยาลัย น้องใหม่ทุกคนจะนั่งประจำที่บนหจคไวให้
รุ่นพี่จะแต่งตั้งตามสายและบางส่วนแต่งตั้งนักศึกษาขึ้นเรียงรายรอบนอก เกาหอจัดให้

น้องใหม่นอง มนักรักรรณพทงช่ยและหญงกลมทง ทคอบจคการ ควบคุมและตงค้ำถำมถองใหม
ทอกรมารยงนถว ถองใหมจตองทอค้ำถำมทกค้ำถำมทรนพถำม และจตองปฏบตตามค้ำถำ
ของรณพทสงให้ทำถว

รพบขวิธีรยงนถว

วิธีรยงนถวถองใหม เริ่มตนทประชำน เชียร์ของคณชษนรหสปรจจำถวถองใหม
ทลคณถองใหมทกกรรหสปรจจำถวจตองรบลกขณชน และออกมททหนเวทคณล่ง
ประชำนเชียร์จยนอยขงบนเวท เมถองใหมออกมถงตรงทรยงนถวแล้ว จยนตรงทำควม
เคารพประชำนเชียร์กอน แล้วจงทนกลบมารยงนถวทอทหนเพอนนคกรรชษ ถองใหมจตองยนถว
ตรงนง ไม่กรตกรกรคกรคกและทหนจตองมถงตรง รอพงค้ำถำมจกประชำนเชียร์ เมถ
ประชำนเชียร์กลวว่ำ "รยงนถว" ถองใหมจตองเอมถองสงขงมประชำนกนทเชำขง
ทหนและคอมถวกรมทหนล่ง เริ่มรยงนถวถวถวกรตงกนเสยงคง บอกรชอนนมสกล ชอเลน รหส
ปรจจำถว จมจกกรรเรยงนถวไร หลังจกรยงนถวตามล่ำคณแล้ว ถองใหมจจยนถวตรง
เอมถองสงขงมบงตามล่ำถว จกนนคคอบทอค้ำถำมของสตำฟเชียร์ (Staff cheer)
ทหนควบคุมคแลอยกล่งถอง สตำฟเชียร์ชงเปรณพจตงค้ำถำมถองใหมทอกรมารยงน
ถวทกคณถวเสยงอนคก และถองใหมจตองทอค้ำถำมถวเสยงทคงเช่นกน ไม่เช่นน
สตำฟเชียร์จให้ทออบใหม่ หรือจตองคคก ซึ่งถองใหมจตองทำตามจนทวจเปรทพจ
ค้ำถำมทสตำฟเชียร์จถมถองใหมทกคณคค พรหสคคคกร ให้บอกรชอ นมสกล และบอกรให้
ถองใหมกรอบ ๆ ถองถววววนนพรหสสมาใหม่ ถองใหมจตองทอค้ำถำม และมถองทพรหสของทน
จกรอบ ๆ ถองทกลมรณพทนออกนอย ส่วนพรหสของถองใหมทอกรมารยงนถว แต่ละคณจจ
ยกรมอชนสงให้ถองรหสของทนเห็น เมถองใหมมถองเห็นพรหสของทนจจยมถวควมคจพรอมกบ
ยกรมอไหวบรรยงนทคควมเคร่งเครยบเอจจจเอจจจของกรรยงนถวของถองใหมแต่ละคณ
จจคณคลย และมโอกสยมคคเมถองมถองทพรหสของทวเองพบ เพรจคคคเวลจของกร
รยงนถวถว ถองใหมจตองอยในอกรรสรำรวมมกทสคค เมถสตำฟเชียร์ชกถมจนทพจแล้ว
ประชำนเชียร์จทำสญภพโดยยกรมอให้ชนคจจจกสธมอไหว สตำฟเชียร์จจยคกรชกถม
แล้วประชำนเชียร์จบอกรถองใหมว่ำ "กลบทงได้" ถองใหมจจจจทนไปทำควมเคารพ

ประธานเชียร์แล้วกลับมาจากนั้นประธานเชียร์จะขานรหัสประจำตัวของใหม่คนต่อไปจนกว่า
จะหมดทุกคน

ในขณะที่น้องใหม่ออกมารายงานตัว สตาฟเชียร์จะตั้งคำถามถามน้องใหม่ด้วยเสียง
อันดัง บางครั้งก็มีลักษณะหาคณมาก และมีการว่ากล่าวด้วยถ้อยคำที่ตอบเสียงเบาหรือตอบไม่พอใจ
ดังนั้นน้องใหม่จึงจะต้องตะโกนตอบด้วยเสียงดังลั่น และบางครั้งสตาฟเชียร์จะหากันโพหรือ
พุดจาเขาะหยันเมื่อได้รับคำตอบจากน้องใหม่ สตาฟเชียร์จะคอยดูว่าถ้อยคำที่น้องใหม่ทงอยู่ประจำ
ที่ด้วยเพราะหากนยมและหัวเราะหาทางของน้องใหม่ทออกมารายงานตัว น้องใหม่ทออกมา
รายงานตัวบางคน ต้องก้มหน้าก้มตาตะเบ็งเสียงในใจจนตัวโยกตัวคลอนในขณะที่รายงานตัว ทำให้
รันทบรอบ ๆ หองหากนยมและหัวเราะด้วยความพอใจ ซึ่งช่วยทำให้บรรยากาศที่เคร่งเครียด
ผ่อนคลายลงบ้าง

ความภาคภูมิใจและปฏิกิริยาตอบโต้จากน้องใหม่

พิธีรายงานตัวของใหม่ มีลักษณะเป็นพิธีการหนักศึกษาน้องใหม่จะต้องปฏิบัติตาม
ตามทหรณที่กำหนดไว้ และต้องตอบคำถามตามทพตคำถามและจะต้องทำตามทพสททอย่าง
โดยน้องจะต้องไม่โต้แย้งหรืออธิบายใด ๆ ทงสน บางครั้งการตั้งคำถามการออกคำสั่งของรณพ
ทเอาจริงเอาจัง ลักษณะทพแสดงออกถึงการหัวเราะและพุดเย้ยหยันต่อการตอบคำถามของ
น้องใหม่ ทำให้น้องใหม่มีความรู้สึกไม่พอใจอยากโต้แย้งและขัดขืน ไม่ยอมทำตาม
นักศึกษาชายที่เป็นน้องใหม่คนหนึ่งของคณะวิทยาศาสตร์ ได้แสดงออกถึง
ความไม่พอใจ และได้โต้ตอบการกระทำของนักศึกษารณพทกระทำต่อเขาในขณะที่เขาออกมา
รายงานตัว ด้วยการเดินออกจากหองรายงานตัว ถอดเนคไทและเดินตรงไปเข้าหองนำ
ทอยไกลกลับหองรายงานตัว การกระทำของเขาได้สร้างความไม่พอใจให้กับรณพบางคน
เป็นอย่างมาก ถึงกับมีนักศึกษารณพชายบางคนจะเข้าไปต่อว่า และนำตัวเขามาในหอง
รายงานตัวใหม่ เหตุการณ์ครั้งนี้ได้สร้างบรรยากาศที่เคร่งเครียดเป็นอย่างมากในหองรายงานตัว
และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นักศึกษารณพและรณพได้ถกขอรองไม่ให้เปิดเศหรอนนำไปพุดทอนต่อ
พิธีรายงานตัวของใหม่ เสร็จส่นลง เมื่อน้องใหม่รายงานตัวครบทุกคนแล้ว
ซึ่งเป็นเวลาเกือบเที่ยงคน หลังจากนรณพจะนำอาหารวางมาเลี้ยงนง และให้นง
กลับเข้าหอพก

การจัดใหม่พิธีรายงานตัวน้องใหม่ของทหคณะนี้ ได้ช่วยให้นักศึกษารุ่นพี่ได้
 ได้รู้จักกับนักศึกษาใหม่ในคณะของตน แม้ว่าอาจจะไม่ได้ทั้งหมดแต่ก็รู้จักจำนวนบางคนได้
 แต่ละคณะจะมีวิธีการให้น้องใหม่รายงานตัวทหลาย ๆ กัน มีบางคณะอาจจะเพิ่มเติม
 รายละเอียดปลีกย่อยแตกต่างกันไปบ้างเล็กน้อย และมีบางคณะที่คำพูดทำของนักศึกษารุ่นพี่บางคน
 ได้ก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่นักศึกษาใหม่ และมีปฏิกิริยาตอบโต้ สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่นักศึกษา
 รุ่นพี่ควรจะได้นำมาพิจารณากำหนดรูปแบบใหม่ความเหมาะสม และเป็นไปในทางสร้างสรรค์
 หรือปลุกฝังความรู้สึกที่ดีให้เกิดกับนักศึกษาใหม่ เพื่อกิจได้เป็นแบบอย่างที่ดีจะถ่ายทอดไปสู่
 นักศึกษารุ่นต่อ ๆ ไปด้วย

การเข้าห้องเชียร์

กิจกรรมนักศึกษาทหคณนี้ในมหาวิทยาลัย และเป็นประเพณีสืบทอดกันมาทุกปี เป็น
 กิจกรรมที่มีความสำคัญ สำหรับคณะต่าง ๆ ทหคณนี้ คือการจัดให้นักศึกษาใหม่ในคณะ
 ได้เข้าห้องเชียร์ เพื่อศึกษ้อมเพลงเชียร์ประจำคณะ และเพลงมหาวิทยาลัย การเข้าห้องเชียร์
 เป็นกิจกรรมทหคณในช่วงประมาณกลางเดือนมิถุนายน และสิ้นสุดประมาณ 2 สัปดาห์ก่อนสอบ
 กลางภาคการศึกษา คือประมาณกลางเดือนกรกฎาคม ซึ่งแต่ละคณะจะกำหนดวันเปิดและปิดเชียร์
 แตกต่างกันไป

การเข้าห้องเชียร์ เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องกับกิจกรรมมหาน้องใหม่ นักศึกษาแต่ละคณะ
 จะเข้าเชียร์มหาน้องใหม่ ทหคณการแข่งขันมหาน้องใหม่ระหว่างคณะ ในการแข่งขันนี้จะจัดให้มี
 การประกวดกองเชียร์สำหรับคณะที่ส่งเข้าประกวดด้วย

ระเบียบการเข้าห้องเชียร์

จากการศึกษาพบว่า ทหคณะจะมีนโยบายกำหนดระเบียบการเข้าห้องเชียร์สำหรับ
 น้องใหม่ ให้ยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบอย่างเคร่งครัด และจะมีหนังสือเพลงเชียร์ให้น้องใหม่ทุก
 คนด้วย ในการศึกษาเกี่ยวกับการเข้าห้องเชียร์นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของคณะพยาบาลศาสตร์
 ซึ่งมีการจัดกิจกรรมเข้าห้องเชียร์ ดังต่อไปนี้

นโยบายและระเบียบห้องเชียร์ของคณะพยาบาลศาสตร์ ได้กำหนดไว้ในหนังสือ
 เพลงเชียร์ ประจำปีการศึกษา 2528 ดังนี้

นโยบายห้องเชียร์

1. เพื่อสืบทอดเพลงของสถาบัน
2. เพื่อให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในคณะและสถาบัน
3. เพื่อให้เกิดความรักและสามัคคีระหว่างน้องพร้อมคณะ

ระเบียบห้องเชียร์

1. แต่งกายตามระเบียบมหาวิทยาลัย ไม่สวมแหวน กำไล นาฬิกา
2. ตรงต่อเวลา
3. นั่งตัวตรง หลังไม่พิงพนัก ไม่พูดคุยหยอกล้อกันในห้องเชียร์
4. ถ้ามีธุระจำเป็นต้องออกจากห้องเชียร์ ควรได้รับอนุญาตจากประธานในการเชียร์ครั้งนั้นก่อน
5. ควรพุดจาสภาพ มีเหตุผล ไม่ละเมอเรื่องส่วนตัวซึ่งกันและกัน
6. ทุกคนที่เข้าเชียร์ควรปฏิบัติตามระเบียบห้องเชียร์

จากการศึกษารายละเอียดของการเข้าห้องเชียร์ของคณะพยาบาลศาสตร์ พบว่ามีการดำเนินงานกิจกรรม ดังนี้

นักศึกษารุ่นพี่ จะกำหนดวันแรกของการเข้าห้องเชียร์ของคณะและนัดนักศึกษารุ่นปีที่ 1 ทั้งหมดไปรวมกันที่บริเวณสนามหญ้าหน้าอาคารสโมสรนักศึกษา เวลาประมาณ 16.30 น. นักศึกษาใหม่ทุกคนจะต้องแต่งกายเครื่องแบบนักศึกษาถูกต้องตามระเบียบมหาวิทยาลัยทุกอย่าง ห้ามสวมใส่เครื่องประดับทุกชนิด มีบิกเวนให้สำหรับนาฬิกา น้องใหม่ของคณะพยาบาลศาสตร์หญิง จะต้องตัดผมสั้นผมไม่ปิดหน้า ถ้าผมยาวจะต้องรวบหรือตัดกับสีดำหรือสีน้ำเงินให้เรียบร้อย นักศึกษารุ่นพี่จะเตรียมรหัสประจำตัว และชื่อน้องใหม่ให้เข้าแถวเรียงตามรหัสต้องจัดแถวให้ตรง และจะให้น้องใหม่ทยอยหิ้วแถวช่วยจัดแถวให้ตรง จากนั้นนักศึกษารุ่นพี่

ที่เป็นคณะเชียร์หรือทอมม เรียกกันว่าสตาฟเชียร์* (cheer leader) ของคณะจะตรวจแถว อีกครั้งหนึ่ง ถ้าแถวไหนจัดแถวไม่ตรงก็จะถกลงโทษทั้งแถว และจะตรวจเครื่องแบบนักศึกษา ของน้องใหม่ โดยจะมีนักศึกษารุ่นพี่แต่งเครื่องแบบนักศึกษาถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัย มาเป็นแบบอย่างให้ดูด้วย ถ้าน้องใหม่คนไหนแต่งตัวไม่ถูกต้อง ก็จะต้องถกลงโทษ ด้วยการ วงรอบสโมสรนักศึกษา การลงโทษน้องใหม่ทุกครั้ง จะมีสตาฟเชียร์นำและทำตามไปด้วยตลอด เช่นน้องใหม่ถกลงโทษในวงรอบสโมสรนักศึกษา สตาฟเชียร์ก็จะวงน่าน้องใหม่รอบสโมสร นักศึกษาดูด้วย

หลังจากลงโทษ น้องใหม่ทแต่งกายไม่ถูกต้องแล้ว ก็จะจัดแถวน้องใหม่ ให้เรียบร้อย รุ่นพี่จะน่าน้องใหม่เดินไปทคณะ ในขณะที่เดินน่าน้องใหม่ทุกคนจะต้องอยู่ในระเบียบแถว คือแถวจะต้องตรงและห้ามคุยกัน เพราะในขณะที่เดินแถวนี้ นักศึกษารุ่นพี่ ทำหน้าที่เป็นวากเกอร์ (wag)**

* สตาฟเชียร์ หมายถึงทีมงานนักศึกษารุ่นพี่กลุ่มหนึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลการฝึกซ้อมร้องเพลงเชียร์ของนักศึกษาใหม่ในคณะ โดยมีประธานเชียร์ เป็นผู้อำนวยการนำทสูงสุดในการบริหารงานเกี่ยวกับกิจกรรมการเข้าห้องเชียร์ มีทีมงานทคัดเลือกจากนักศึกษารุ่นพี่ จำนวนหนึ่งเข้าร่วมดำเนินงานด้วย ซึ่งรวมเรียกว่า สตาฟเชียร์ มีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมฝึกซ้อมเพลงเชียร์ให้นักศึกษาใหม่ และมีอำนาจสั่งลงโทษนักศึกษาใหม่ และ "วาก" น้องใหม่ในห้องเชียร์ได้ แต่มีบางคณะเช่น คณะเกษตรศาสตร์ จะมีทสตาฟเชียร์ และสตาฟปกครองด้วย โดยสตาฟเชียร์จะมีหน้าที่ควบคุมดูแลและดำเนินการฝึกซ้อมเพลงเชียร์ให้นักศึกษาใหม่ในห้องเชียร์เท่านั้น ส่วนอำนาจการลงโทษเป็นอำนาจหน้าที่ของสตาฟปกครอง เมื่อสตาฟเชียร์เห็นว่านักศึกษาใหม่ทำผิดหรือฝึกซ้อมการร้องเพลงไม่เป็นทพอใจก็จะสั่งนักศึกษาใหม่ให้สตาฟปกครองนำไปลงโทษ

** วากเกอร์ หมายถึง นักศึกษารุ่นพี่ทำหน้าที่ควบคุมการฝึกซ้อมร้องเพลงเชียร์ของนักศึกษาใหม่และใช้เสียงดัง หรือขู่ ตะคอก น้องใหม่ เวลาร้องเพลงเชียร์ไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นทพอใจ ในภาษาอังกฤษ wag เป็นคำนามทหมายถึงคนทแสดงอารมณ์ร้าย

(A mischievous person)

จะตะโกนว่ากล่าวเสียงดังไปตลอดทาง ในวันแรกของการเดินทางไปเข้าห้องเชียร์ คณะชั้น
ระหว่างทางที่เดินไปบนถนนใหม่ คณะพยาบาลศาสตร์ก็เดินส่วนทางกับแถวน้องใหม่
ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ แต่น้องใหม่ของทั้งสองคณะก็ไม่ได้สนใจกัน น้องใหม่ของสองคณะต่างก็
เคร่งเครียดกับการเดินแถวมุ่งไปยังคณะของตน

นักศึกษารุ่นพี่ จะจัดน้องใหม่เข้านั่งในห้องเชียร์ คณะพยาบาลศาสตร์จะจัดเชียร์
ห้อง 1201 (เป็นห้องประชุมใหญ่อาคาร 1 ของคณะ) เป็นประจำทุกปี ก่อนจะจัดน้องใหม่
เข้าห้องเชียร์ นักศึกษารุ่นพี่จะให้น้องใหม่ทุกคนรายงานตัวก่อนที่บริเวณ "ลานแดง" ที่เป็น
บริเวณทางทุ่งหญ้าสีเม่นที่หาสีแดงอยู่ข้างอาคารหลังใหม่ของคณะ น้องใหม่จะต้องตะโกน
รายงานตัวด้วยเสียงอันดัง บอก ชื่อ นามสกุล และรหัสประจำตัว หากตะโกนไม่ดัง
จะโดน "วัก" จากนักศึกษารุ่นพี่เป็นวักเกอร์ รอบ ๆ บริเวณลานแดง จะมีนักศึกษารุ่นพี่
ที่ไม่ใช่สีตาสีเขียวรวมหัวกันเป็นศิษย์เก่าของคณะและอาจารย์มายืนคั่นอยู่โดยรอบด้วย
สีหน้าท่าทางน้องใหม่จะเคร่งเครียดกับการปฏิบัติตามคำสั่งของรุ่นพี่ บางครั้งนักศึกษารุ่น
พี่ยืนอยู่รายรอบฟังการรายงานตัวของน้องใหม่ ก็จะมีลมและหัวเราะกับกิริยาท่าทางการออกเสียง
ตะโกนรายงานตัวของน้องใหม่บางคนด้วย เมื่อน้องใหม่รายงานตัวครบทุกคนแล้ว นักศึกษารุ่น
พี่จะนำเข้าสู่ห้องเชียร์

วันแรกในห้องเชียร์

การจัดน้องใหม่เข้านั่งในห้องเชียร์ จะจัดให้นั่งเรียงตามรหัสประจำตัว (น้องใหม่จะ
ต้องนั่งประจำที่ของตัวเองตลอดทุกครั้งที่เขาห้องเชียร์) จะมีหนังสือเพลงเชียร์วางไว้บนโต๊ะ
สำหรับน้องใหม่คนละหนึ่งเล่ม หนังสือเชียร์นั้นจะอนุญาตให้เขียนชื่อได้ จะต้องเก็บรักษาให้ดี และ
จะต้องนำมาเข้าห้องเชียร์ด้วยทุกครั้ง ถ้าลืมเอามาหรือทำหายจะต้องถูกลงโทษ เมื่อน้องใหม่
เข้านั่งประจำที่แล้ว ต้องนั่งตัวตรงหลังต้องไม่พังกะก้อ ห้ามกระดกกระดิก หรือคุยกัน
ห้ามตบขยงทักและเอามือวางไว้ทหน้าขา เมื่อทกอย่างเรียบร้อย ประธานเชียร์จะออกมาขึ้น
อยู่บนเวทีหน้าห้องเชียร์ หัวหน้าชั้นปีที่ 1 จะบอกน้องใหม่ทั้งหมดทำความเคารพประธานเชียร์ว่า
"ทั้งหมดตรง" น้องใหม่ทั้งหมดจะยืนตรง แต่เนื่องจากที่นั่งเป็นเก้าอี้พับได้ การลุกขยงนั้นจะทำให้
เก้าอี้พับตกระแทกเสียงดัง สีตาสีเขียวที่ตะโกนคำเสียงดังจน "หัดขับใหม่" ใจความสำคัญ
ตะโกนคำคือ "น้องเบาๆ หน่อย ของเขาใช้มาตงหลายสิบล้านแล้ว จะให้มาฟังเพราะรุ่น

หรือยัง" หลังจากนั้นประธานเชียร์จึงบอกให้น้องนั่งลงใหม่ และให้หัวหน้าชั้นปี
บอกทำความเข้าใจการฟોકครั้ง น้องใหม่ทุกคนลุกขยับและค่อย ๆ เอาเก้าอี้ลงเบา ๆ
ประธานเชียร์จึงอนุญาตให้นั่งลงได้ น้องใหม่ทั้งหมดกล่าว "ขอบคุณ" แล้วนั่งลงอย่างแผ่วเบา
นั่งตัวตรง มองตรง ไม่นั่งไขว่ห้าง ไม่กอดรองเท้า

ประธานเชียร์กล่าวว่าสวัสดีกับน้องใหม่ทุกคน แล้วบอกวัตถุประสงค์และกฎระเบียบ
ของห้องเชียร์ วัน เวลาของการเข้าห้องเชียร์ และเพลงที่จะร้องในวันแรกของการเข้า
ห้องเชียร์ซึ่งรุ่นพี่จะจัดซื้อ และเนื้อเพลงลงบนกระดานดำ จากนั้นประธานเชียร์จะเชิญเชียร์
ลีดเดอร์ (cheer leader) ออกมาทำหน้าที่แสดงท่าทางประกอบการร้องเพลงบนเวที
เชียร์ลีดเดอร์จะแสดงท่าทางประกอบเพลงให้นักศึกษารุ่นพี่อยู่ในห้องเชียร์
(บนเรียงรายอ้อมรอบห้องเชียร์) ร้องเพลงให้ฟังก่อน 2 เทยว หลังจากนั้นเชียร์ลีดเดอร์
จะอธิบายจังหวะท่าทางทำให้สัมพันธ์กับการร้องเพลง แล้วจะให้น้องใหม่ร้อง 2-3 รอบ
โดยให้เวลาจำเนื้อเพลงที่จะร้องประมาณ 3 นาที แล้วลบเนื้อเพลงบนกระดาน ถ้าน้องใหม่สงสัย
ไม่เข้าใจท่าทางประกอบเพลงที่เชียร์ลีดเดอร์ทำ ก็ให้ยกมือขออนุญาตประธานเชียร์ถามได้
เชียร์ลีดเดอร์ก็จะอธิบายให้ทราบ ขณะท่อนร้องเพลงนั้นถ้าไม่เป็นที่พอใจ วากเกอร์จะตะโกน
วากต่าง ๆ นานา เช่น ให้น้องร้องเสียงดัง และจะคอยไม่ร้องด้วย วากเกอร์ตะโกนคำที่ไร
การร้องเพลงก็ต้องหยุดทุกครั้ง หรือเมื่อน้องร้องผิดจังหวะ ไม่ถูกต้อง เชียร์ลีดเดอร์จะหยุด
แสดงท่า แล้วรุ่นพี่จะช่วยระดมกันวากดงสนห้องจนพอใจแล้ว เชียร์ลีดเดอร์ก็เริ่มทแสดงท่า
ให้น้องใหม่เริ่มตนร้อง เพลงใหม่ เมื่อน้องใหม่ร้องไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นที่พอใจก็จะหยุดแสดงท่าอีก
แล้ววากเกอร์จะระดมกันวาก เป็นอย่างนี้ไปโดยตลอดจนกระทั่งน้องใหม่ร้อง เพลงได้เป็นที่พอใจ
จึงจะให้ผ่านไปซ้อมร้องเพลงใหม่ต่อไป

ถ้าหากน้องใหม่ร้องไม่ถูกต้องมาก ๆ เชียร์ลีดเดอร์จะแสดงท่าให้รุ่นพี่ร้องให้ฟัง
แล้วน้องใหม่ทั้งหมดจะต้องกล่าว "ขอบคุณ" ทุกครั้งทันทันทีช่วยร้องให้ฟัง เป็นตัวอย่าง
การซ้อมเพลง ๆ หนึ่งน้องใหม่จะร้องประมาณ 5-10 เทยว หรือมากกว่านั้น จึงจะผ่านไป
ซ้อมเพลงใหม่ได้ กว่าจจะร้องเพลงได้จบแต่ละเทยวก็เสียเวลาไปกับการวากของรุ่นพี่
เป็นอย่างมาก เมื่อซ้อมร้องเพลงไประยะหนึ่งก็จะจัดเวลาให้พัก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะนำน้ำ
ขมม ลูกอม ที่เตรียมไว้มาบริการน้องใหม่ ในช่วงพักนั้นน้องใหม่ได้นั่งตามอัธยาศัย

ประมาณ 10 นาที จากนั้นเข้าสู่ระบบระเบียบการเชียร์และเริ่มร้องเพลงเชียร์กันต่อไปอีกในวันแรกของการเปิดเชียร์น ร้องได้ 2 เพลง

ร้องเพลงปลอบขวัญหลังเลิกเชียร์

วันแรกของการเปิดเชียร์ น้องใหม่ร้องเพลงเป็นท่อนใจของรุ่นพี่และผ่านได้ 2 เพลง จนถึงเวลา 22.30 น. ก็เป็นเวลาเลิกเชียร์ ก่อนเลิกเชียร์ รุ่นพี่จะฝากให้น้องใหม่ไปฝึกหัดร้องเพลงใหม่ 2-3 เพลง เพื่อจะทำให้การเข้าห้องเชียร์ครั้งต่อไป สามารถร้องเพลงได้เร็วขึ้น ถึงเวลาเลิกเชียร์นักศึกษารุ่นพี่ จะออกมายืนเข้าแถว ส่องแถวหันหน้าเข้าหากัน เว้นทางตรงกลางให้น้องใหม่ทุกคนเดินผ่าน ขณะนั้นน้องเดินผ่าน รุ่นพี่จะร้องเพลงท่อนเพลงสั้น ๆ ว่า "ยมเกิด ยมเกิดแกมมม ยมแย้มแย้มใส่ทุกขสลดปัดไป ขอให้สวัสดี" รุ่นพี่จะร้องเพลงไปพร้อมกับปรบมือเข้าจังหวะด้วย รุ่นพี่จะร้องจนกว่าน้องจะออกมาจากห้องเชียร์ทั้งหมด จากนั้นจะให้น้องใหม่ออกมายืนเข้าแถวหน้าคณะ เมื่อเรียบร้อยแล้วจึงออกเดินกลับหอพัก โดยมีรุ่นพี่รวมเดินมาพร้อมด้วย ตลอดเส้นทางนั้น รุ่นพี่จะให้น้องใหม่ฝึกร้องเพลง โดยไม่มี การวากเลย เมื่อมาถึงหน้าอาคารสำนักวิทยบริการ รุ่นพี่จะแยกกันออกไปเป็นกลุ่มตามหอพักที่อยู่ และไปส่งน้องตามหอต่าง ๆ หรือรุ่นพี่ที่ทักท้วงหรือใครจะรับน้องใหม่กลับหอไปด้วย หรือถ้าหากน้องใหม่คนใดจะแวะโรงอาหารเพื่อหาอะไรรับประทานก็จะแยกตัวออกไป กว่าที่จะกลับถึงหอพักก็ประมาณ เวลา 23.00-23.30 น.

วันเชียร์ วันต่อ ๆ มา ก็จะเป็นไปในลักษณะเช่นเดียวกัน พี่จะจดเนื้อเพลงบนกระดาน มีรุ่นพี่ร้องให้ฟังก่อน เชียร์ลีดเดอร์จะเป็นผู้อธิบายท่าทางจังหวะให้ฟัง และประธานเชียร์จะอนุญาตให้น้องใหม่จดทำเริ่มเพลงแต่ละเพลง ลงในหนังสือเชียร์ได้ เพราะต่อไปเมื่อน้องใหม่ร้องเพลงได้แล้ว จะไม่มีการบอกชื่อเพลง เชียร์ลีดเดอร์จะขานทำเพลงให้ร้องตามทำเพลงไปเลย การเข้าห้องเชียร์ครั้งต่อ ๆ มา น้องใหม่จะเริ่มเรียนรู้มากขึ้นว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไรในการเข้าห้องเชียร์ จึงจะไม่โดนตำหนิหรือถูกกลั่นโหม ในวันเข้าห้องเชียร์ถามน้องใหม่ขาดเชียร์ รุ่นพี่จะให้น้องใหม่ทั้งหมดไปตามเพื่อนคนทีขาดนทหอพัก น้องใหม่ทั้งหมดก็จะจัดแถวเดินและวิ่งจากตึกคณะมาทหอพักของเพื่อนคนทีขาดเชียร์ โดยมีผู้นำมาด้วย พี่จะตะโกนเรียกนำให้น้องใหม่ ตะโกนเรียกตามอวยทหน้าหอพักนั้นโดยจะตะโกนเรียกกันอวยทหน้าหอ และจัดส่งน้องใหม่ขึ้นไปตามหอพักด้วย ถ้าเพื่อนอวยทหอพักตามลงมา แต่ถ้าหากมีน้องใหม่ลาป่วย ก็ต้องส่งไปลาป่วยทุกห้อง

ให้ประธานเชียร์ บางวันหมดลาป่วย วันพื่อนำแถวน้องใหม่ทั้งหมดไปเยี่ยมททนาหอพักของ
คนลาป่วย หรือรันทกไปเยี่ยมผู้ป่วยเองทหอพัก มีบางครั้งรันทพจะปล่อยให้น้องใหม่ทั้งหมด
ไปตามเพื่อนทชาติเชียร์โดยลำพัง ไมม่ไปด้วย โดยจะกำหนดเวลาให้ 30 นาที น้องใหม่
จะต้องกลับมาให้ถึงคณณะ น้องใหม่จะทำทกวททางทจะเอาตัวเพื่อนทชาติไปเข้าห้องเชียร์ให้ได้
ททครั้ง ซึ่งส่วนใหญ่จะตามพบ นอกจากเพื่อนจะกลับบ้านก็จะตามไม่ได้

ปฏิกิริยาตอบโต้จากน้องใหม่ในห้องเชียร์

ในวันทสามของการเข้าห้องเชียร์ บรรยาภาศในห้องเชียร์เป็นไป
อย่างเคร่งเครียด เพลงร้องยากขน สตาฟเชียร์จะวากมากขน มรันพทเป็นนักศึกษาชายคนหนึ่ง
วากเสียงดัง หนาตาทาทางคมาก ในความรู้สึกของน้อง ๆ แล้ว พคนจะคมาก และมัก
จะวากตลอดตั้งแต่เช้าแถวครั้งแรกจนเข้าอยู่ในห้องเชียร์ (ในปี คณณะพยาบาลศาสตร์ รันท 15
น มรันพทนักศึกษาชายทเป็นวากเกอร์ จำนวน 7-8 คน) ในขณะทการฝึกซ้อมร้องเพลงเชียร์
ในห้องเชียร์ ดำเนินไปอย่างเคร่งเครียดจนกระทั่งถึงช่วงเวลาประมาณ 20.00 น. น
มน้องใหม่ทงคนหนึ่งเกิดความเครียด ทนเสียงวากและการวากล่าวของรันทไม่ไหว ไคลกขนยืน
กรดรองขนควยเสียงอนดัง แล้วช้หน้าตะโกนคานักศึกษารันทพชายทเป็นสตาฟเชียร์วาทควยทาทาง
คคณคนน ควยคำพทรุนแรง และไม่สภาพขอความทเชอตะโกนคาวาครั้งนม่วา "โอหน้าตัวเมีย
มังกดาไคแตนองศหญิง..."และอื่น ๆ จากนกร้องไห้โฮออกมา สร้างความคทคละงให้แก่
นักศึกษาทงหมดทอยู่ในห้องเชียร์เป็นอย่างมาก มีสตาฟเชียร์ 2 คนได้เข้ามาหาน้องใหม่
คนทตะโกนคาคพและนำออกไปนอกห้องเชียร์และปล่อยใจช้กถามอยู่ข้างนอก การเชียร์ได้
หยุดช้งกลงไปทันท รันทไคเรียกสตาฟเชียร์ทงหมดออกไปประชุมกันนอกห้องเชียร์ ปล่อยให้น้อง
พทตามสบาย รันทประชุมกันอยู่เกือบช้วโมง จึงไคกลับเข้ามาในห้องเชียร์ ประธานเชียร์เข้ายื่น
ประจำทบนเวทหน้าห้อง (จะยื่นอยู่ประจำทน ททวนทการเข้าห้องเชียร์ตั้งแต่เริ่มตน
จนกระทั่งเลิกเชียร์) มรันนงหลายคนกมือขออนุญาตประธานเชียร์ลกขนยืนนกล่าวคำขอโทษ
สตาฟเชียร์แทนเพื่อน แต่ประธานเชียร์ได้บอกวา พม่รับฟังจากนงเพียง 10 กวาคน
แต่จะขอฟังจากนงทงหมดรวมทงเพื่อนคนทวาพควย ขอให้นงไปตกลงพิจารณากันเอง
ว่าต้องการจะให้มีการเชียร์ต่อไปหรือไม่ พจะขอคำตอบในวันเชียร์วันต่อไป

หลังจากนั้นรันทพบบางคนกลับ บางคนก็สงสัยเหตุการณ์ รันทเองทั้งหมด โดยอยู่ประชิดกัน มีการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และได้ให้เพื่อนคนสนิททักเพื่อนที่เป็น ผูกอเหตุการณ์ขึ้นไปพูดคุย ชักถามหาสาเหตุที่ใดทำให้ลงมือและพยายามชักชวนให้เธอเข้าห้องเชียร์ และอย่าได้ก่อเหตุการณ์ เช่นนั้นอีก ได้ประชิดกันอยู่ประมาณ 1 ชั่วโมง ส่วนใหญ่เสนอความเห็น ให้มีการเชียร์ต่อไป และเพื่อนคนทักเตือน กริบปากว่า จะเข้าห้องเชียร์และจะไม่ก่อเรื่องอีก หงนจะจัดใหม่ตัวแทน ไปขอโทษและรับว่าจะปฏิบัติตามกฎระเบียบห้องเชียร์ทุกประการ เมื่อตกลงกันเรียบร้อยแล้ว รันทจึงได้พากันกลับหอพัก การเข้าห้องเชียร์ดำเนินต่อไป เมื่อมองขาดเชียร์ก็ให้ไปตามหอพัก หรือถ้าแต่งตัวไม่เรียบร้อย ลมหนังสือเชียร์ ก็จะถูกรันท ลงโทษด้วยการให้วิ่งรอบตึกเรียนของคณะ ตั้งแต่ 2-10 รอบ แล้วแต่ชนิดของความคิด และการส่งลงโทษของรันท และถ้าหากร้องเพลงไม่ถูกต้อง เสียงไม่ดังพอก็จะมีการวัก และให้ ร้องใหม่จนกว่าจะเป็นที่พอใจ เหตุการณ์เช่นนี้ ได้ดำเนินมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงวันปิดเชียร์

วันปิดเชียร์

วันปิดเชียร์นี้ จะกำหนดขึ้นโดยนักศึกษารันท น้องใหม่จะมารวมกันที่คณะ รันท จะเรียกชื่อสำรวจว่านอนมาครบทุกคนแล้วจะให้เขานั่งประจำที่ในห้องเชียร์ จากนั้นจะมีการฝึก ให้ร้องเพลงใหม่ และให้ร้องทบทวนเพลงที่ได้สอนไปแล้ว น้องใหม่จะร้องได้ด้วยความดี คังนั้น แต่ละเพลงจึงผ่านไปอย่างรวดเร็ว จนถึงประมาณ 21.00 น. จึงให้หยุดร้องเพลง และพัก ประมาณ 10 นาที หลังจากพักแล้วก็เข้าระเบียบระเบียบห้องเชียร์ นักศึกษารันทที่เป็นสตาฟเชียร์ ทั้งหมดจะออกมายืนหน้าห้องเชียร์ ประธานเชียร์อนุญาตให้น้องทุกคนที่อยู่ในห้องเชียร์ ได้แสดง ความรู้สึก และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เกี่ยวกับการเชียร์ที่ผ่านมาทั้งหมด น้องใหม่มีความคบขงใจ สงสัยสงสัยใคร่สามารถพูดหรือระบายออกมาได้ สตาฟเชียร์ทุกคนพร้อมที่จะรับฟัง และให้คำอธิบาย ททุกอย่าง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเชียร์มาตั้งแต่แรกจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งน้องใหม่โดยกมอชน ชักถามและว่ากล่าวแก่สตาฟเชียร์ เช่น น้องใหม่บางคนก็ทักชมรันทว่า เอาใจใส่ในองค์ ถึงจะมีงานยุ่งต้องออกฝึกงานที่ตึกผู้ป่วย (ward) ก็มาช่วยห้องเชียร์ทุกวัน น้องไม่ได้โกรธ กลับยกย่องในความเสียสละที่พองมา เสียเวลาฝึกในห้องร้องเพลง และมาตะโกนด้วยเสียงอันดัง ต้อง เจ็บคอ และที่สำคัญน้องใหม่ได้กล่าวชื่นชมไว้ก็คือ รันททำหน้าที่ทักท้วงเป็นหูเป็นตาเสียสละ ในการทำหน้าที่และต้องถูกน้องเกลียด ในตอนแรก ๆ หงนไม่เข้าใจการกระทำของพี่ และ

มองใหม่บางคนโตตอบว่า และว่ากล่าวด้วยคำพูดรุนแรงกับรุ่นพี่ และบางคนหลุด
 ล้อเล่นบางอย่างสนุกสนาน ประธานเชียร์เปิดโอกาสให้นักศึกษาใหม่แสดงความคิดเห็น และ
 ความรู้สึกประมาณ 90 นาที จากนั้นประธานเชียร์กล่าวปิดเชียร์ โดยกล่าวฝากความหวัง
 ถิ่นน้องใหม่ว่าจะเป็นหน้าชื่อเสียงมาสู่คณะ จะมีความขยันหมั่นเพียรตั้งใจเรียน มีความสามัคคี
 สามารถแข่งขันกีฬาหน้าใหม่ให้ได้ชัยชนะ และหวังจะได้ชัยชนะและถ้วยรางวัลจากการประกวด
 การเชียร์ในปีหน้า

ประธานเชียร์กล่าวปิดเชียร์จบแล้ว จะปิดไฟในห้องเชียร์และนักศึกษาเชียร์
 จะจัดเทียนถือคนละเล่มเดินลอมรอบห้องใหม่ทรงอยู่ประจำที่ แล้วร่วมกันร้องเพลง มีนักศึกษา
 รุ่นพี่ครุฑตาคลอ ไปกับการร้องเพลงด้วย รุ่นพี่ร้องเพลง 4 เพลง จบแล้วดับเทียน และ
 ปิดไฟในห้อง เป็นอันว่าพิธีการในวันปิดเชียร์ก็สิ้นสุดลง ทุกคนแยกย้ายกันกลับบ้าน หอพัก ต่อไป
 จะไม่มีการเรียกประชุมเชียร์อีก แต่หน้าใหม่มีการแนะนำในการเข้าร่วมเชียร์ในการแข่งขันกีฬา
 หน้าใหม่ประจำปี และการเข้าร่วมประกวดการร้องเพลงเชียร์ระหว่างคณะวิชาในกิจกรรม
 กีฬาหน้าใหม่ด้วย

ประเพณีการเข้าห้องเชียร์ของนักศึกษานี้จะจัดขึ้นทุกคณะ แต่ละคณะจะกำหนด
 หลักการและวิธีการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน เช่น การแต่งกายชุดนักศึกษาที่ถูกต้องตามระเบียบของ
 มหาวิทยาลัย การนั่งและตัวตรงในห้องเชียร์ การร้องเพลงเชียร์ด้วยเสียงอันดัง และ
 ในห้องเชียร์นักศึกษาใหม่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของสตาฟเชียร์และประธานเชียร์ มีรูปแบบ
 วิธีการรายละเอียดบางอย่างเท่านั้นที่แตกต่างออกไปในแต่ละคณะ เช่น ในช่วงของการพักเชียร์
 บางคณะจะมีการร้องเพลงอื่นที่ไม่ใช่เพลงเชียร์เพื่อผ่อนคลายความเครียดระหว่างนักศึกษารุ่น
 รุ่นน้อง เช่น คณะเกษตรศาสตร์ จะนำเพลง "สองสัตว์" มาหัดให้น้องร้อง
 หรือคณะวิศวกรรมศาสตร์ อาจจะมีการร้องเพลงที่แปลงมาจากเพลงอื่นซึ่งฟังเป็นเพลงตลกหรือ
 ลามกมาหัดให้น้องใหม่ ได้ร่วมร้องให้บรรยากาศสนุกสนาน หรือบางคณะจะจัดข้าวต้มให้น้อง
 รับประทานหลังเลิกเชียร์ทุกวัน การเข้าห้องเชียร์ในระยะแรก ๆ จะทำให้ห้องใหม่วิตกกังวล
 และเครียดมาก พอเวลาผ่านไปสักระยะหนึ่งก็จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับรูปแบบ และวิธีการ
 ในห้องเชียร์ได้ นักศึกษาใหม่ บางคนได้บอกว่าครั้งแรกตกใจมากกับบรรยากาศ และ
 ท่าทางของนักศึกษารุ่นพี่ที่ใช้กับน้องใหม่ในห้องเชียร์ พอระยะเวลาต่อมา เสียงตะโกนด่าของ
 รุ่นพี่จะไม่สำคัญและไม่ใส่ใจต่อไปแล้ว เพราะ "เสียงด่าของพี่ จะทะเล้นข้าออกหูขวา"

แต่ก็ต้องปฏิบัติตามไม่ให้ใครระเบียบห้องเชียร์" นักศึกษารุ่นบางคนขณะแสดงก็ร้องไห้ไม่เหมาะสม
ใช้คำพูดหยาบคายและไม่สุภาพกับน้องใหม่ในห้องเชียร์ จนเกิดอุบัติเหตุตบโตะจากน้องใหม่ และ
น้องใหม่บางคนที่ไม่สามารถปรับตัวได้ ก็จะลาออกจากมหาวิทยาลัย การให้น้องใหม่เข้าห้องเชียร์
ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น จะแตกต่างจากวิธีการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ให้น้องใหม่
ฝึกซ้อมเพลงเชียร์ของสถาบันร่วมกันโดยความสมัครใจ และท่วงท่าลงกรรมมหาวิทยาลัยได้มี
การจัดเวลาซ้อมร้องเพลงเชียร์ ในเวลาเพียงวันหรือหลังเลิกเรียน โดยใช้เวลาประมาณวันละ
1-3 ชั่วโมง

ปลุกหอ

การปลุกหอ เป็นกิจกรรมนักศึกษาในบางคณะที่ทำกันเป็นประจำสืบทอดกันมาทุกปี
นักศึกษารุ่นหนึ่งจะกำหนดวันปลุกหอสำหรับน้องใหม่ในคณะ ซึ่งแต่ละคณะที่จัดกิจกรรมนี้จะกำหนดวัน
และรูปแบบวิธีการปลุกหอของแต่ละคณะเอง ส่วนใหญ่จะมีวิธีการปลุกหอที่คล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกัน
เฉพาะในรายละเอียดเท่านั้นจากการศึกษาการปลุกหอที่น้องใหม่คณะพยาบาลศาสตร์
พบรูปแบบและวิธีการดังนี้

กำหนดวันปลุกหอของใหม่คณะพยาบาลศาสตร์ กำหนดใหม่ขึ้นในวันเสาร์ที่ 29 มิถุนายน
พ.ศ. 2528 โดยในวันให้น้องใหม่เข้าห้องเชียร์ ประธานเชียร์จะแจ้งกำหนดวันปลุกหอและราย
ละเอียดให้น้องใหม่ทราบก่อนจะถึงวันปลุกหอก่อน 2 วัน จะบอกวิธีปฏิบัติให้น้องใหม่ทราบก่อน
แต่จะไม่บอกเวลาที่จะปลุก ถ้าเรียกน้องใหม่หอไหนไม่ตื่นจะปิดไฟที่หอนั้น คืนปลุกหอให้น้องใหม่
แต่งกายด้วยชุดเก่า ๆ ใช้รองเท้ายางเก่า ๆ

จากการศึกษาพบว่า ในคืนที่จะมีการปลุกหอ น้องใหม่คณะพยาบาลศาสตร์ทยอยหอ 3 จะ
มีความรู้สึกตื่นเต้นและวิตกกังวลสูงมากต่อกิจกรรมปลุกหอ น้องใหม่คนหนึ่งได้เตรียมตัวก่อน
เข้านอน ในคืนวันปลุกหอด้วยการหาเสื้อผ้าตัวคิดว่าเก่ามาสวมใส่ไว้ก่อนเข้านอน จัดเตรียม
รองเท้ายางเก่าไว้ให้พร้อมที่จะหยิบมาใช้ในตอนที่ทรนหมาปลุกให้ลุก

วันปลุกหอ เวลาประมาณ 01.00 น. นักศึกษารุ่นพยาบาลศาสตร์จะวิ่งขึ้นมาที่
หอ 3 หกชั้น ในแต่ละชั้นรุ่นหนึ่งจะตะโกนเรียกให้น้องใหม่คณะใหม่ "ตื่น ตื่น ตื่น น้องพยาบาลตื่น
ตื่น" ด้วยเสียงที่แรงเร็ว เสียงตะโกนหลายเสียงพร้อมกับเคาะประตูห้องที่หอพยาบาลพักอาศัย
อยู่ และจะเคาะประตูห้องอยู่เช่นนั้น จนกว่าจะได้ยินเสียงน้องตื่นขึ้นมา

จากการสังเกตพบว่าน้องใหม่พยาบาลคนหนึ่ง ไม่รู้สึกตัวคนเดียวในขณะที่รถมาตะโกน และเคาะประตูเรียกให้ตื่น เพื่อนร่วมห้องหรือรู้สึกตัวตนก่อนจะต้องมาช่วยเขย่าว พลกให้ตื่น เมื่อ ลกขงจากเตียง กรบหลนลานหยบรองเท่างเทามาใส่ด้วยมือหสนและรีบรอน ในขณะที่เตงตวขงไม เสร์จรงพกจคการคบไฟทงหอ น้องใหม่กตองช่วยตัวเองอยในควมมด เมื่อเสร์จแล้วจะรีบออก จากหอ ลงไปรวมกลมกขเพอนและรพทยนคอยยหนาหอพัก เมอรพทขจ่านองใหม่ในหอ ครบหมดแล้ว กจะจคแกวคเินเรยงกนไปทหอทยกคไป ใหนองใหม่เขาแกวขงเงยบรอยทหนา หอพร้อมกขรพอกส่วนทงจะขนไปปลกหอ เรยกนองใหม่ให้ตนและมารวมกนอยหนาหอ ทำเช่น ไปครบทหอหมนองใหม่ในคผะอย เมอปลกนองใหม่ได้ครบแล้วรพทขจะนำนองใหม่ออกวาง นองใหม่จะตองปฏบคตามค้ำสั่งของพ

นักศึกษารพทขนำนองใหม่มารวมกนทสนำมขาสกคบอลหน้าหอ 2 รพทจะใหนองออก ก้ำลังกาย เช่น กระคคตบมือ เป็นการแกงว แล้วแบ่งกลมนองใหม่เพื่อเลนเกมหขมสขมบค เป็น 8 กลม มีรพทอยประจำแต่ละกลม รพทจะมีไฟฉาย เทยน และใหลายทงทเป็นแชนทม รยละเอียดต่ง ๆ บอควใหนองใหม่แต่ละกลมปฏบคตามลยทงทบอควใ หลายทงจะบอควใหนองใหม่คเินไปตามสถำนททเป็นจคต่ง ๆ แต่ละจคนจะมรพทครอย นองใหม่แต่ละกลม จะไปตามจคทลยทงทกำหนด แต่ละจคนรพทจะสั่งใหนองใหม่ทำตามทตองการ เช่น สั่งใ นองใหม่รพทเพลง ฟอนรำ รยงนทวเป็นทวอภษร*ต่ง ๆ สั่งใคลนเหมือนสนข แล้วใ ยกขขำงทงททำสนข โดยรพทจะพคใหงหวะ บอคว บอคว ฉ นองกทำทจตาม กลมนองใหม่ จะค่านไปตามจคทกำหนดควใหลายทง แต่ละกลมจะตองไปทสพนขว ใคสพนขจะมนำขง นักศกษทวไปเรยควว่าสรละงขบป หจคน จะมรพทต่งทวคด้วยชคขวเป็น "เจ้าแม่"

---

*รยงนทวเป็นทวอภษรจะมนักศกษารพทสั่งใหนองใหม่รยงนทวเป็นอภษรเช่น อภษร ฮ ทคค้ำทนองใหม่รยงนทวจะตองออกเสยงเป็น ฮ ทคทว เช่น นองชอภษรจกน จะตอง รยงนทว ฮ ทคทวว่า ฮองฮอฮนหะฮฮ เป็นตน ถาร์พทกำหนดอภษรทวค นองใหม่จะตอง รยงนทวเป็นทวอภษรทวนน

น้องอยู่ในกรมทางเอาไว้ รุนพ่อยุ่จน จะบอกให้น้องใหม่ทุกคนเข้าไปไหว้เจาแม่ เจาแม่จะสั่ง
 ให้น้องใหม่ทงกลมลงไปในสระน้ำแล้วให้รำสาละวัน รุนจะร้องเพลงสาละวันเตยลง น้องใหม่
 ก็รำแล้วบ่อตัวจุ่มตัวลงไปในน้ำ จนจบเพลงแล้วรันทงสังโฆงมหาหลายแห่งในน้ำ น้องใหม่
 ก็ช่วยกันงมหาแต่ไม่พบเพราะรันทงลอกให้หาแทน จากนั้นรันทงสังโฆงจากสระแล้วช้หาง
 ให้เดินต่อไป ในที่สุดน้องใหม่ทงกลมก็จะเดินไปถึงจุดสุดท้าย คือตึกคณะพยาบาลศาสตร์
 ช้เป็นเวลาประมาณ 06.00 น. ทงคนรันทงจะจัดเครื่องตมกาแฟ โอวัลติน ขนมและผลไม้
 เตรียมไว้ให้น้องใหม่รับประทาน จากนั้นทงการพูดคุยกันสนกสนานระหว่างรันทง รันทง ร่วมกัน
 ร้องเพลงคณะจนกระทั่งเวลาประมาณ 08.00 น. ก็จะปล่อยให้น้องใหม่กลับหอพัก

ในขณะที่ทงกิจกรรมปลกหอ วันนั้นฝนตกพรำ ๆ ตลอด น้องใหม่และรันทงเปียกฝนตลอด
 เวลา น้องใหม่คณะคนหนึ่งทงทอ 3 เมื่อกลับถึงหอพักแล้วเหนื่อยอ่อนระโหยังไปหมด ต้องรีบ
 อาบน้ำแล้วเอาเสื้อผา ร้องเทา ถงเทาทเปียกช้กมาพาดไว้ที่ระเบียงห้องปล่อยให้น้ำหยดไหล
 ช้กอยู่เช่นนั้น ส่วนตัวเองปั่นขึ้นไปนอนบนเตียงหลับสลบไปเช่นนั้น จนเกือบเที่ยงจึงตื่นและลุก
 ขึ้นเก็บเสื้อผาไปช้ก

ในวันปลกหอของคณะพยาบาลศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ก็จัดใหม่ปลกหอเช่นกัน
 จากการศึกษาคพบว่า รันทงคณะศึกษาศาสตร์ จะปลกหอในเวลาใกล้เคียงกับคณะพยาบาลศาสตร์
 ในขณะที่รันทงคณะพยาบาลศาสตร์มาปลกทอ 3 น ในขณะที่รันทงน้องใหม่คณะทอ 3 ได้เกือบหมด
 แล้ว รันทงของคณะศึกษาศาสตร์ ก็มาปลกทอทอ 3 พอดี จากการศึกษาคในคนนั้น ผู้วิจัยตนและ
 ลูกขนสัง เกิดตงแต่คณะพยาบาลศาสตร์เริ่มปลกทอทอ 3 ครั้งแรก และออกมายินตเหตุการณท
 ระเบียงหลังห้องและน้กศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ชั้นปท 4 ทเป็นเพื่อนรันทงเองเดียวกับผู้วิจัย
 กทนลูกขนมายนคอยด้วย จะเห็นว่ารันทงคณะศึกษาศาสตร์เดินมาทอ 3 เป็นกลมใหญ่ทงชายและ
 หญิง มน้กศึกษาชายคนหนึ่งมีเครื่องขยายเสียงแบบมือถือพดตะโพนกรอกเครื่องขยายเสียงด้วย
 สำเนียงตะคอก ขณะทงมายนคอยบริเวณหน้าทอ 3 ว่า "ศึกษาคัน freshy ตน ศึกษาตนได้แล้ว
 ม้วค้อคาคยคยาคอยได้แต่งตัวนานจ้ง" และ "ต้นเร็ว ๆ" การปลกหอของคณะศึกษาศาสตร์
 ปรากฏว่า เสียงดังมากเพราะตะโพนเรียก่าน เครื่องขยายเสียงแบบมือถืออยู่ข้างล่างหอพักและ
 รันทงส่วนหนึ่ง คาะวัดทงกระทบกัน เสียงดังตลอด และมีเสียงโห เสียงตะโพนดังอยู่หน้าหอพัก
 มน้กศึกษาหญิงบนทอ 3 ตนขนมายนคอระเบียงห้องหลายคน

นักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ที่เป็นเพื่อนร่วมห้องของหญิงซึ่งคบด้วยกันได้พูดขึ้นด้วยความไม่พอใจต่อนักศึกษารุ่นคณะศึกษาศาสตร์ที่อยู่บริเวณหน้าหอ 3 ว่า "อะไรของมันวะ ทำไมมันทำกันอย่างนั้น มัวไปหมดเลย" และเมื่อนักศึกษาชายคนไหนถือเครื่องขยายเสียงเดินเข้ามาในซอยตรงระเบียงที่เราเรียนอยู่ เขาก็พูดขึ้นว่า "มันมากเกินไปแล้ว" แล้วนักศึกษาหญิงที่เป็นเพื่อนร่วมห้องของหญิงก็ได้เล่าเหตุการณ์การปลุกหอเมื่อทำกันในสมัยที่เธอเป็นน้องใหม่ ปีที่ 1 ว่า

ในสมัยอยู่ปี 1 พี่เขาทำดีมากเลยไม่เป็นอย่างนหรือก พี่เขาจะจัดรันทพหญิงขึ้นมาเรียกบนหอ และที่ข้างล่างหอ เขาก็จะจัดให้รันทพ 2-3 คนตะโกนเรียกไม่มวักกันอย่างนหรือก นมนตะโกนโหวกเหวกกันอย่างนั้น น้องทยอยหอดออกไปก็โดยนแล้ว สมัยก่อนพี่เขาจะต้องปลุกไปทหอ แล้วจะดูว่าแต่ละหอใครจะเร็วกว่ากัน ทำเวลาได้ดีกว่ากัน

ขณะรันทพศึกษาศาสตร์ เคาะเสียงดัง และส่งเสียงตะโกนโหวกเหวก อยู่เนิ่น มีนักศึกษาหญิงคนหนึ่งของหอ 3 ออกมาตะโกนด่าว่าส่งเสียงดังรบกวน แต่เสียงตะโกนปลุกหอของน้องศึกษาของรันทพอยู่หน้าหอ 3 ก็ยังคงดังลั่นต่อไป ในกลุมศึกษาศาสตร์นั้น มีบางคนหนึ่งจักรยานยนต์ซ้อนท้ายกันมาด้วย ซึ่งนักศึกษาหญิงเพื่อนร่วมห้องของหญิง ได้ให้ความเห็นว่า "อย่างนั้นแหละมันไม่รู้อะไรเรื่องเล่นมกเป็นอย่างนั้นช่วงหลังมาน สัก 3 ปีมาน"

เมื่อกลุมคณะศึกษาศาสตร์ปลุกหอผ่านไป แล้วหอพักก็ตกอยู่ในความเงียบแต่สักครู่หนึ่งก็จะได้ยินเสียงวงของกลุมนักศึกษากลุ่มใหม่ วงฟานมาทถนนหน้าหอ 3 มีรุ่นพี่นำน้องใหม่มาหยุดยืนแถวเรียงกันอยู่ทถนนหน้าหอ มีรุ่นพี่คนหนึ่งตะโกนนำให้น้องพูดตาม ด้วยข้อความว่า

"พอส้มครับ เปิดไฟหน่อยครับ"

"พอส้มครับ ยิ้มหม้อหน่อยครับ" เมื่อรุ่นน้องทงกลุมตะโกนตามข้อความแล้วมี

เสียงหัวเราะกันในกลุ่มทงรันทพน้อง และมีเสียงนักศึกษาชายคนหนึ่งตะโกนขึ้นว่า "หม้อต้มมา" แล้วรุ่นพี่นำน้องทงกลุมก็ส่งเสียงหัวเราะกันอย่างสนุกสนาน แล้วรุ่นพี่ตะโกนนำให้รุ่นน้องพูดตามว่า

"พอส้มครับ หม้อใหม่ครับ ขอยิ้มหน่อยครับ"

"พอส้มครับ ถ้าปิดไฟแสดงว่ารักผมนะครับ" เมื่อรุ่นพี่ทงประกบคยาาว ๆ รุ่นน้อง

จะพูดตามไม่พร้อมกัน ก็ได้ยินเสียงรันทพ แล้วบอกให้เอาใหม่ พอพูดจบก็พากันหัวเราะชอบใจกัน ซึ่งกลุมจากนั้นก็จะได้ยินเสียงรันทพบอกให้รุ่นน้องจัดแถว ซ้ายหัน ขวาหัน แล้วส่งให้ออกวง

เสียงดีเทวียงของนักศึกษาที่กลมดังกระทบถนนในขณะทัศนศึกษา ๗ และได้ยินเสียงห่างไกลจากหอพักออกไป กว้างทุกอย่างจะสงบในคืนวันปลุกหอคนนกกไกลจะสว่างแล้ว นักศึกษา ในหอ 3 บางคน นอนไม่เต็มอ้อม เพราะเสียงรบกวนจากการปลุกหอ ทำให้ตองนอนตนสาย ชัดเชยกับการขาดช่วงของการนอน

ประเพณีการปลุกหอ เป็นประเพณีที่คนเป็นบางคณะเท่านั้น และการปลุกหอจะสร้างบรรยากาศที่ตื่นเต้นให้กับนักศึกษาใหม่มากกว่าอย่างอื่นและเมื่อนักศึกษารุ่นพี่ปลุกนอนไปแล้วมักจะพาออกไปวิ่ง นักศึกษาใหม่บางคนจึงเห็นว่า เป็นวิธีการให้ออกกำลังกายอย่างหนึ่งด้วย และถ้าหากในวันปลุกหอมีฝนตกการพาน้องตากฝนหรืออยู่ในสภาพที่เปียกชื้นตลอดทั้งคืน เช่นนี้ อาจจะทำให้ในห้องใหม่ไม่สบายได้

ลอดชมกลางและงานราตรีน้องใหม่ (Freshy's Night)

กิจกรรมนักศึกษาที่นับว่าเป็นวัฒนธรรมประเพณีในมหาวิทยาลัยปฏิบัติสืบทอดติดต่อกันมาที่สำคัญ และนักศึกษาใหม่ทุกคนได้มาร่วมกันเพื่อทำกิจกรรมอันสำคัญ คือประเพณีลอดชมกลาง โดยมีสโมสรนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรับผิดชอบในการจัดขึ้น ระยะเวลาที่จัดจะเป็นช่วงแรกของภาคต้น ประมาณเดือนกรกฎาคม ของทุกปี

ในปีการศึกษา 2528 สโมสรนักศึกษาได้กำหนดจัดงานลอดชมกลางขึ้นในวันเสาร์ที่ 27 กรกฎาคม 2528 โดยนัดหมายนักศึกษาใหม่มารวมกันที่สโมสรนักศึกษา แล้วเข้าแถวไปพร้อมๆกันการนัดเตรียมไว้หลายวันแล้วทบทวนเวลาตรงกันข้ามกับแปลงฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ ด้านทิศตะวันออก จากการศึกษาพบว่า การทำชมทบทวนเวลานักศึกษารุ่นพี่แต่ละคณะหรือแต่ละชั้นปีจะไปทำชมและตกแต่งชมไม้ไปตามร่าวป่าทรรครวม ลักษณะชมส่วนมากจะเป็นการชดหลุมใหญ่เป็นร่องยาวแล้วใช้กิ่งไม้ใบไม้มาตกแต่งเพื่อให้องใหม่มคลอไปตามร่อง บางชมก็เป็นหลุมลึกแคบ ๆ เอาน้ำมาใส่หลุมเป็นโคลนหรือบางคณะก็เอาขมหรือมูลสัตว์มาผสมในโคลน แล้วให้องใหม่ชายและหญิงลงไปลุยโคลน เป็นคู่เป็นกลุ่ม

การจัดน้องใหม่เข้าลอดชมที่สโมสรนักศึกษาส่วนกลาง (ไม่ใช่สโมสรคณะ) จัดใหม่รวมกันทุกคณะ จะจัดน้องใหม่แต่ละคณะมารวมกัน และนักศึกษารุ่นพี่จะจัดน้องใหม่ชายและหญิงหอยต่างคณะกันเพื่อเข้าแถวจับคู่เข้าลอดชมแต่ละชม และไปตามเส้นทางที่รุ่นพี่จะส่งให้องใหม่ทำตาม การจัดคู่เข้าลอดชมกลางจะทำให้ให้นักศึกษาใหม่ต่างคณะได้รู้จักและสนิทสนมกัน เป็นการสร้าง

ความสัมพันธ์ให้เกิดชนระหว่างนักศึกษาทยอยต่างคณะกัน นักศึกษาจะนิยมเรียกนักศึกษาที่เป็นคู่
 ลอดซ้มนกลางของตนว่า "ซ้มนเมท"

รูปแบบวิธีการทศวรรษพบในการเข้าร่วมสังเภาการลอดซ้มนกลางประจำปี 2528 นี้
 จะพบว่านักศึกษารุ่นแต่ละกลุ่ม แต่ละคณะจะอยู่ประจำซ้มนของตนทจดไว้ มนศึกษารุ่นอกกลุ่มหนึ่ง
 คอยจคนองใหม่อกเป็นกลุ่มให้เดินกันไปตามเส้นทางซ้มนต่าง ๆ ในแต่ละซ้มนนักศึกษารุ่น
 หงชายและหญิงจะคอยตอรบและส่งใหนองคลานลอดเขาไปในซ้มน ทมกงไม้ไปไมรกรงรง
 นองกตองคลานเขาไป แลพพยายามลอดออกมาให้ไต จนพนออกจากปากซ้มน บางซ้มนกอนจะให้
 นองใหม่ลอดลงซ้มน กจะเอาสีเอาแบ่งมาทาตกแต่งหน้า ทาผมและตามตัว หรือมดผสมงให้
 หงนองใหม่ซ้มนหญิง หรือเอาเชือกมดมอโชวหลังของนองใหม่ทเป็น "ซ้มนเมท" กัน แลลส่งให้
 ช้วยกันเอาปากกตปอกเปลือกเงาะออกให้ไต โดยรพจะเอาเชือกคกงเงาะแขวนไว้หนงลก
 นักศึกษารุ่นบางคณะ กจะจตซ้มนให้แตกตางอกไป เช่น จะจตใหนงศึกษาหญิงรพพง
 เป็น "เงาะแม่" แลลวกลุ่มรพทคอยส่งการจะส่งใหนองใหม่เขาไปกราบไหวทละคู้ หรือบางซ้มน เช่น
 ซ้มนของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซ้นปท 2 จะจตกอนนำแขงขนาดใหญ่มววงเรียงไว้ แลลส่งให้
 นองใหม่หงชายและหญิงซ้นไปนงจนกว่าจะส่งใหลก บางซ้มนกจตของกันททำจคนำเกล็ดแลลตก
 ใสปากใหนองใหม่กลนกันให้มด แลลวนักศึกษารุ่นทคอยส่งเสียงด และลอดเลียนนองใหม่ตาง ๆ
 นานา บรรยาภาศเป็นไปดวกับความสนกสนาน แลลบริเวททจตทำซ้มนกเป็นปาทรมรณ แมววาเวลา
 จะผ่านไปแลลมีเดดจาร์อนบางแลล นักศึกษารุ่นรพนองกยงรวมกันทำกิจกรรมตอไปดวความ
 สนกสนาน หนาตานองใหม่ทคนดมสิสรทกกรนพแตมแต่ง จนมอมแมม บางซ้มนนักศึกษารุ่นไฟดส่ง
 ใหนองใหม่ซ้มนปนตนไมแลลวกระโตดลงมา บางซ้มนรพทส่งใหนองใหม่ซ้มนชายลงไปนอนหลบตาง ๆ
 ในรื่องหลมเกลงทำเป็นตายแลลส่งให้ "ซ้มนเมท" ทเป็นนองคหญิงเขาไปช้บอ "ซ้มนเมท" ท
 แกลงนอนตายนน พรอมหงให้แสดงทาทางรื่องมรื่องใหอาลยทคซ้มนเมทของตนไตตายไป ทำให้
 รพทตองหวเราะชบซ้นกันอยางสนกสนาน

นักศึกษารุ่นบางซ้มน ไคจตใหม่การแขงซ้นกันดวลักษณะทแปลก ๆ คอ นำเอานองใหม่
 ซ้มนชายและหญิงทจคเขามาบริเวทซ้มน แลลมาจตแขงซ้นเกมซ้น โดยใช้เชือกหางคมะเชียวาวไว้
 ตรงหวางซาของนองใหม่ซ้มนชาย จ้านวน 3 คน แลลวใหนอนควาเอามอและแขนทง 2 ซ้างยพนคน
 ไว้ แลลวใช้มะเชียวาทหอยอยตรงหวางซา แลลวให้คินคผลส้มหวางอยพนคน ใหลกลงไปซ้างหน้า
 แลลทใคไรแกลงให้ผลส้มไปกิงเส้นซ้มนกอน คนนงจะเป็นคซ้นะโดยมนองใหม่ซ้มนหญิงทเป็น "ซ้มนเมท"

ของแต่ละคนคอยตะโกน และปรบมือเชียร์อยู่เหนือเส้นชัย ทำให้เป็นทลกลบขบขันแการนพรนองทยนชม
อยู่รอบ ๆ บริเวณถนนเป็นอย่างดี

นักศึกษารุ่นบางกลม โดยเฉพาะนักศึกษารุ่นพหุญงบางกลม จะส่งใหนองใหม่ศหญิงใช้
มอตบนานองใหม่ศชายทเป็น "ซุ่มเมท" ของตน ซึ่งทำใหนองใหม่ศหญิงเขินอายและไมกล้าทำ
แตรนพจะดและสั่งด้วยการใช้สีหนาเอาจริงเอาจริง ถ้าหากไม่ทำตามทรนพบอกแลวนองใหม่
ก็จะไมไดคานไปชมต่อไป ดงนน จึงต้องลงมอตบนหาเพื่อนชายคของตน เพื่อจะไดเสร็จสันตามท
ทรนพพอใจ ซึ่งจะทำใหนักศึกษารุ่นนองช้อบอกช้อบใจอยางยง และศวจยไดพบวว่า นักศกษาหญิง
คณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปท 1 คนหนง เธอไดเลาให้ฟงวว่า เธอได"ซุ่มเมท" เป็นนักศกษาชายคณะ
วิศวกรรมศาสตร์ เมอมารวมกิจกรรมลอดซุ่มกลาง และร่นพส่งให้ช้อมตบ "ซุ่มเมท" ของเธอ
เธอเลยตบเต็มแรงเลย เพราะเธอไมช้อบคณะวิศวกรรมศาสตร์ สาเหตุที่เธอไมช้อบคณะ
เพราะร่นพของเธอดีเลาเหตุการณการทะเลาะวิวาทระหว่างนักศกษารุ่นของเธอกับ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ในขณะทีเขารวมกิจกรรมในทองเชียร์ ซึ่งทำใหเธอรู้สึกไมช้อบ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ตงแตนนมา

นักศึกษารุ่นพจะจัดใหนองใหม่ทกลมไดคานและลอดซุ่มทงซุ่มของนักศกษารุ่นพจัดไว้
จนถึงเวลาประมาณ เทยงวัน ก็เสร็จสันประเพณีลอดซุ่มกลาง มีการถายรูปไว้คเป็นทระลึก
สำหรับความตลกสนกสนานตลอดเวลาการลอดซุ่มกลาง และกิจกรรมสนมสร่นักศกษาเป็น
ศรบศคช้อบค่านเงินงาน และนองใหม่ทีเขารวมกิจกรรมจะเขาร่วมควความสมัคใจไมมีการบังคับ
หลังจากนนองใหม่จะกลบเข้าหอพัก เพื่ออาบน้ำล้างแ่งและสีทคอดยตามร่างกายออก บางคน
ต้องใช้เวลาหนานในการซักฟอกชคตสีต่าง ๆ ทคอดยตามทว เสื้อผ้า รองเทา ถงเทาของนองใหม่
บางคนศกปรกจนไมสามารถนำมาใช้ไดอีก หลังจากอาบน้ำเสร็จแล้ว ศวจยจะพบเห็นนองใหม่
ทกลบจากลอดซุ่มกลางลมตวนอนหลบอยางเหนอยลาในทอง และเป็นการพค่อนเพื่อจะได
เขาร่วมงานราตรนองใหม่ของแต่ละคณะทจคน ในช่วงกลางคิน ของคินวันเดยวคินกบวทจค
ใหม่ลอดซุ่มกลางนควย

งานราตรนองใหม่ (Freshy's Night)

ในช่วงเข้าของวันน จะเป็นกิจกรรมประเพณีการลอดซุ่มกลาง ส่วนกิจกรรมในช่วง
กลางคินน จะเป็นการจัดงานราตรนองใหม่ โดยนักศกษารุ่นของแต่ละคณะจะรบศคช้อบในการจัด

เพื่อเป็นการต้อนรับนักศึกษาใหม่ของคณะ และสังสรรค์ร่วมกันระหว่างนักศึกษาใหม่กับนักศึกษารุ่น
 พหุชั้นปี และนักศึกษาเข้าร่วมงานด้วยความสมัครใจ แต่ละคณะจะรับผิดชอบแยกกันจัดในแต่ละ
 คณะของตน ส่วนใหญ่แต่ละคณะจะจัดงานราตรีน้องใหม่หาคณะของตนภายในมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาถึงวิธีการและบรรยากาศการจัดงานราตรีน้องใหม่ในปีการศึกษา 2528
 นี้ เกือบทุกคณะจะจัดงานราตรีน้องใหม่ ในคืนวันลอดซ์มืกลางมีบางคณะที่จัดงานราตรีน้องใหม่ก่อน
 วันลอดซ์มืกลาง เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยการศึกษาคณะเป็นของวันจัดงานนี้ น้องใหม่ทั้ง
 ชายและหญิงจะแต่งตัวสวยงามและพิกัดกัน บางคณะกำหนดให้น้องใหม่หญิงสวมกระโปรงราตรีดู
 หรรษา และแต่งหน้าให้สดใสใส่สวยงามกว่าปกติส่วนน้องใหม่ชายสวมชุดสากล หรือสวมเสื้อเชิ้ต
 ผูกเนคไทเรียบร้อย เสื้อผ้าที่จะนำมาสวมใส่ในวันงานราตรีน้องใหม่ หงนักศึกษานี้ใหม่
 และนักศึกษารุ่นพี่จะต้องจัดหาและเตรียมไว้ก่อนถึงวันงาน บางครั้งพรทสก็จะช่วยจัดหาหรือยืม
 เสื้อผ้าของ เพื่อนมา เตรียมไว้ให้น้องรหัส หรือบางครั้งนักศึกษานี้ใหม่ก็จะจัดหา มาเองหรือยืมเพื่อน
 นักศึกษาด้วยกัน มีบางคณะที่ไม่ได้กำหนดแบบเครื่องแต่งกาย และให้นักศึกษาในคณะแต่งตัวตาม
 สบายและตามความพอใจได้โดยไม่ได้กำหนดว่า นักศึกษาหญิงจะต้องสวมชุดราตรีหรือสวม
 กระโปรงและสามารถสวมกางเกงมารวมงานได้ เช่นในปี พ.ศ. 2528นี้ คณะพยาบาลศาสตร์
 ไม่ได้กำหนดให้น้องใหม่ต้องสวมชุดราตรี น้องใหม่คณะพยาบาลศาสตร์สามารถเลือกแต่งตัว
 ได้ตามใจชอบ และหิวจยพบว่า นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่สวมกางเกง
 ไปร่วมงาน และเห็นว่าทำให้แต่งตัวไปงานราตรีน้องใหม่ได้ตามสบายและอิสระทำให้ไม่เกิด
 ความยุ่งยากในการเลือกหาเสื้อผ้าหรือหาหมวกและเพื่อน ๆ ดังนั้นในตอนเย็นของวัน
 จึงเห็นภาพนักศึกษานี้หญิงของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่แต่งตัวในชุดราตรี และนักศึกษาชายอยู่ในชุด
 สากล เดินกันเป็นกลุ่มไปตามถนน ผ่านหน้าหอพักเพื่อไปงานราตรีน้องใหม่ หคณะของตน

รูปแบบงานราตรีน้องใหม่ ส่วนใหญ่แต่ละคณะจะจัดให้มีการรับประทานอาหารหรือ
 อาหารว่าง เครื่องดื่มร่วมกันระหว่างนักศึกษารุ่นพี่และน้อง และเชิญคณาจารย์ในคณะเข้าร่วมงาน
 ในลักษณะที่เป็นพิธีการพอสมควร ในการจัดงานนี้จะมีการเต้นรำร่วมกัน หงคณาจารย์และนักศึกษา
 รุ่นพี่นั่นเองย สำหรับการเดินทางในงานราตรีน้องใหม่ มีบางคณะที่นักศึกษารุ่นพี่ได้จัดให้มีการ
 สอนและฝึกให้น้องใหม่เต้นรำตามจังหวะได้อย่างถูกต้องมาแล้วระยะหนึ่ง ก่อนที่จะถึงวันงานและมี
 บางคณะได้ขอความร่วมมือจากนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาพลศึกษาหคความร้และทักษะ
 การเต้นรำ ให้มาช่วยสอนการเต้นรำให้กับน้องใหม่ในคณะ โดยกำหนดสถานที่ เวลาในการ

ฝึกสอนกัน เช่นทวีบริเวณชั้นบนโรงอาหารใหม่ และบริเวณใต้ถุนตึกชิวะ เป็นต้น ในการเดินร่ำ
 ระยะเวลาแรกของงานจะเป็นการลี้ลาศแต่ต่อมาในช่วงดึกมักจะเป็นการเดินร่ำที่เรียกกันว่า "คน"
 เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่นิยมเดินร่ำในลักษณะเช่นนี้มากกว่า

การจัดงานราตรีนองใหม่ ถึงแม้ว่าแต่ละคณะจะจัดหาคณะของตนแต่คนเดิมมักศึกษาในคณะอื่น
 มาร่วมงานด้วย เพราะให้บรรยากาศที่สนุกสนานกว่า เช่นนักศึกษาชายคณะอื่น ๆ มักจะเข้าไป
 ร่วมงานราตรีนองใหม่หาคณะพยาบาลศาสตร์ เนื่องจากคณะนี้มักศึกษาหญิงเป็นจำนวนมาก การ
 เดินร่ำในงานนี้ให้ความรู้สึกสนุกสนาน การจัดงานราตรีนองใหม่ส่วนใหญ่จะสิ้นสุดลง
 ประมาณ 02.00 น.

การจัดงานประเพณีลอยกระทงกลางคืนจะให้นักศึกษารุ่นพี่รุ่นน้องสนุกสนานร่วมกัน ทำใ้
 นักศึกษาใหม่ได้รู้จักเพื่อนต่างคณะ และการดำเนินงานไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายอะไรมากนัก
 นอกจากการจัดเตรียมขมิ้ม และอุปกรณ์ที่จะใช้เล่นสนุกกับน้องใหม่ ส่วนงานราตรีนองใหม่
 เป็นงานที่ต้องใช้เงินทุนมากพอสมควร หงนขน้อยยุกระบูปแบบการจัดงาน โดยเฉพาะคณะที่ต้องเช่า
 เครื่องเสียง-แสง และวงดนตรี ค่าใช้จ่ายอาหาร และอื่น ๆ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้บางคณะอาจจะได้
 มาจากเงินค่าบำรุงสโมสรประจำปี หรือการจัดหารายได้ด้วยการจัดฉายภาพยนตร์หรือวิธีการ
 อื่น ๆ หรือบางคณะจะออกไปจัดงานนอกสถานที่ทำให้ค่าใช้จ่ายจะยิ่งสูงขึ้นไปด้วย
 งานราตรีนองใหม่ให้นักศึกษาทุกชั้นปีจะให้ความสำคัญและเข้าร่วมงานเป็นจำนวนมาก
 นอกจากนี้นักศึกษารุ่นพี่แต่ละชั้นปี จะจัดงานต้อนรับนักศึกษาใหม่ในคณะของตนด้วย เช่น นักศึกษา
 ปี 4 จะจัดงาน "Senior's day" ปี 3 จะจัดงาน "Junior's day" ปี 2 จะจัดงาน
 "Sophomore's day" หรือบางคณะจะไม่จัดแยกเป็นชั้นปี แต่จะจัดรวมกันทั้งชั้นปี เช่น
 นักศึกษารุ่นพี่ คณะพยาบาลศาสตร์ จะจัดรับน้องใหม่รวมทุกชั้นปี เรียกว่างาน "Mix blue"
 โดยในวันนี้อาจจะจัดใหม่การลอยกระทงด้วย บางสาขาวิชาจะจัดงานต้อนรับนักศึกษาใหม่ของ
 สาขาวิชาด้วย เช่น สาขาวิชาสัตวบาล คณะเกษตรศาสตร์ จะจัดงาน "Cowboy night"
 ลักษณะงานจะมีรูปแบบวิธีการคล้าย ๆ กัน คือ เลี้ยงอาหาร และเดินร่ำ บางคณะอาจจะจัด
 เครื่องดื่ม (สว่า) มาเลี้ยงสังสรรค์ด้วย

พิธีสาบานตนเป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์

พิธีสาบานตนเป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นในคณะเพื่อให้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้ทำพิธีสาบานตนเข้าเป็นนักศึกษาของคณะ เมื่อสาบานตนแล้ว นักศึกษารุ่นที่จะ ยอมรับว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้เข้าเป็นน้องใหม่และเป็นนักศึกษาของคณะวิศวกรรมศาสตร์ โดยสมบูรณ์แล้ว ตามประเพณีที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัย นักศึกษา รุ่นพี่ในคณะจะเรียกว่า "น้องใหม่" เท่านั้น และน้องใหม่ทุกคนจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และเข้าร่วมกิจกรรมคณะที่นักศึกษารุ่นพี่กำหนดไว้ น้องใหม่จะไม่มีสิทธิในการโต้แย้ง หรือกระทำการใด ๆ นอกเหนือไปจากการปฏิบัติตามคำสั่งหรือความต้องการของนักศึกษารุ่นพี่ ต่อเมื่อนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้เข้าร่วมกิจกรรมและผ่านพิธีสาบานตนแล้ว นักศึกษารุ่นพี่จะเรียกว่า "น้องใหม่วิเศษ" และหลังจากพิธีสาบานตนผ่านไปแล้ว นักศึกษารุ่นพี่ของคณะจะไม่มีการส่งการหรือว่าก่น้องใหม่ใด ๆ ทั้งสิ้น บรรยากาศจะเปลี่ยนแปลงจากความเคร่งครัดมาสู่ความเป็นกันเองระหว่างนักศึกษารุ่นพี่รุ่นน้อง ไม่มีการข่มขู่เคี่ยวเข็ญ และก่นด่าน้องใหม่เหมือนที่เคยปฏิบัติมาโดยตลอด ก่อนทำพิธีสาบานตน

พิธีการสาบานตน

ในวันทำพิธีสาบานตน จะจัดใหม่ขึ้นในช่วงประมาณเดือนกรกฎาคม หลังจาก ปิดเซียร์ โดยนักศึกษารุ่นพี่จะให้น้องใหม่ของคณะทุกคนมารวมกันที่บริเวณหน้าอาคารพลเวลา ประมาณ 17.00 น. น้องใหม่ทุกคนจะต้องสวมเสื้อเชิ้ตสีกรมท่า ซึ่งเป็นเสื้อสำหรับนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ สวมใส่เวลาเข้าฝึกงานในห้องฝึกปฏิบัติงาน (work shop) นักศึกษานิยมเรียกกันว่า "เสื้อชอฟ" สวมกางเกงสีกรมท่าหรือดำ เข็มขัดตรามหาวิทยาลัย สวมรองเท้าและถุงเท้าสีดำ มีเนคไทสีเหลืองหมของคณะปักตราหันเฟืองที่เนคไทด้วย [เนคไทคณะนี้ นักศึกษารุ่นพี่เป็นสายรหัสจะมอบให้น้องใหม่หรือน้องรหัสในระยะเวลาแรกที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย-ศิวชัย] โดยพับเนคไทเก็บไว้ห่อกระเป๋าเสื้อและพับให้ตราหันเฟืองหันออกมาให้เห็นชัดเจนด้วย ในวันนั้นนักศึกษารุ่นพี่ของคณะจะมาร่วมงานกันเป็นจำนวนมาก เมื่อน้องใหม่ มารวมกันแล้ว นักศึกษารุ่นพี่จะให้จุดธูป และตรวจนับจำนวนน้องใหม่ จากนั้นให้น้องใหม่

เดินเรียงแถวไปทณะ ไหน่องใหม่ตลอด "เกียรติคุณ*" ทอຍណາຄະທຸກຄົນ ເມ່ນອ່ງໃໝ່ແຕ່ລະຄົນ
 ລອດປາຍຄະແລ້ວ ຈະເດີນຜ່ານແຂວງຂອງນັກສຶກສາຮຸນພຸຂະທັນຕັ້ງແຂວງຣອບໂນ່ງໃໝ່ເປັນສ່ອງແຂວງ
 ພື້ນຜູ້ ເຂົ້າຫາກັນເລືອກຂອງຕຽງກາງໄວ້ໃໝ່ເດີນຜ່ານ ພະທຸ່ງໃໝ່ ເດີນຜ່ານນັກສຶກສາຮຸນພຸຈະ
 ພົບ ເອາ ເນຄ໌ໂທຍໃນກະເປົ້າ ເສື່ອນ່ງໃໝ່ອອກມາຜູ້ໃໝ່ທຸກຄົນຈະເຮັດບຽຍແລ້ວ
 ຈະໃໝ່ໃໝ່ທະຍອຍ ເຂົ້າໄປຮວມກັນທຸກກາງ (EN 01) ຂອງຄະ ຈຶ່ງ ເປັນສຳຄັນທຸກໄວ້ສຳລັບ
 ພື້ນສຳບານຕົວ ມີໂຕະໝັບຂ້າຕັ້ງຢູ່ໃນຮ່ອງໂຄງ ນ່ງໃໝ່ຈະເຂົ້າໄປທຸກຮ່ອງຢ່າງເປັນຮະເບື້ຍ
 ພື້ນເຮັດຕົນດ້ວຍການຈັດປະເພັນຂ້າໂຕະໝັບຂ້າໂດຍອາຈານຂອງຄະ ບຽຍາກາດ
 ເຮັດຍັບສັງບ ທຸກຄົນຢູ່ໃນອາການສຳຮວມ ໃຫ້ນັກສຶກສາໃໝ່ສ່ວນຕົວໄວ້ພຽງ ຈາກນັ້ນນັກສຶກສາຮຸນພຸ
 ນຳກ່າວຄຳປຶກຳຕົວ ຈຶ່ງປຶກຳໃນຈຸລສຳຮວມ ເຮັດຍັບຂອງຄະວິສຸວກຮຸນສຳສຸ໌ ທຸກແຈກໃຫ້
 ນ່ງໃໝ່ ປີ ພ.ສ. 2528 ມີຄຳປຶກຳຕົວ ດັ່ງນີ້

ข้าเลือกวิชาฯ ขออัญเชิญพระพุทธรูปและสังคคสัททงหลายในส่ากลโลก มาเป็น
 สักขียาน ในการทษาฯจะปฏิภาณตนและคมนาสิปรีท ต่อหนาเพื่อนวิชาฯ ทงหลายว่า...
 ข้าฯจะให้ความเคารพต่อ ครูบาอาจารย์ และกฎของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ข้าฯจะไม่ก่อให้เกิด
 การแตกแยกและทำความเสื่อมเสียมาสู่คณะฯ ข้าฯจะรวมกันต่อต้านศวมงร้ายต่อ
 หนคณะของข้าฯ. แมตาย ...ข้าฯกยอม ข้าฯจะให้ความร่วมมือต่อหนคณะฯในกิจกรรมต่าง ๆ
 ที่เสียงส่วนรวมเห็นชอบ คำปฏิภาณทษาฯ ก່ว่าໄວ້ຂ້າຕົນນ ຂ້າໆ ຈະປຶກຳຕົວຕາມຕ່ອດໄປ
 และถาข้าฯ ได้กระทำการใดที่ไม่เป็นไปตามคำปฏิภาณ ขอให้สังคคสัททงหลาย
 จงบันดลาลให้ข้าฯ ได้ม่อนเป็นไปถึงแก่ความภินาศ จิบหายทันตาเห็นเทอญ...

-----

*เกียรติคุณหมายถึงป้ายชื่อคณะทก่อสร้าง เป็นรูปพื้นเพื่องตั้งอยู่ข้างถนนทางเข้าคณะ
 วิสวกรรมศาสตร์

นักศึกษาใหม่กล่าวคำปฏิญาณตัวจบแล้ว นักศึกษารุ่นพี่จะออกมากล่าวแก่น้องใหม่ ความว่า ต่อไปน้องใหม่มีสิทธิสมบูรณ์ในการเป็นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งแตกต่าง จากที่หาบทนักศึกษารุ่นพี่จะกล่าว เน้นและย้ำอยู่เสมอว่า น้องใหม่มีสิทธิเท่ากับ "ศูนย์" คือไม่มี สิทธิจะโต้แย้งอะไรกับนักศึกษารุ่นพี่ จากนั้นนักศึกษารุ่นพี่จะเ็น้องใหม่เดินชนบันได ขึ้นไปชั้น 2 ของอาคารทำพิธี โดยให้เดินแถวเรียงหนึ่งชนบันไดไปทีละชั้น ทนบันไดแต่ละชั้นจะมีนักศึกษารุ่นพี่ ยืนประจำอยู่ที่ชนบันไดหนึ่งคน ยืนกอดขวดเหล้าคอยขอยุติตามชนบันไดไปทุกชั้น จำนวน 22 คน ตาม จำนวนรุ่นของนักศึกษาใหม่ของคณะและในปี พ.ศ. 2528 นี้ นักศึกษาใหม่เป็นรุ่นที่ 22 ของคณะ [จำนวนนักศึกษารุ่นพี่ยืนประจำอยู่ที่ชนบันไดนั้น จะเพิ่มจำนวนชนทีกี่ก็ตามรุ่นของนักศึกษาใหม่- หวีจย] น้องใหม่จะเดินชนบันไดแต่ละชั้น ผ่านรุ่นพี่ยืนกอดขวดเหล้าคอยขอยุติแต่คนแรกจนถึง คนที่ 22 รุ่นพี่ยืนกอดขวดเหล้าทง 22 คน จะเ็น้องใหม่แต่ละคนทีเดินผ่านต้องดื่มเหล้า ในขวดเดียวกันทุกคน รวม 22 ขวด รวมเ็น้องใหม่ศหญิงด้วย และเหล้าในขวดแม้จะมีเหล้า จำนวนมากน้อยเท่าใด น้องใหม่คนสุดท้ายจะต้องดื่มให้หมดขวด เมื่อน้องใหม่เดินผ่านขึ้นไปอยู่ที่ ชั้นบนแล้ว นักศึกษารุ่นพี่จะแจกมะนาวให้หอมแถมแอมาดวย

ขณะที่นักศึกษาใหม่หะขอยุติชนมาอยู่รวมกันที่ชั้น 2 ของอาคารแล้ว จะมีนักศึกษารุ่นพี่คอยจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความบันเทิงสนุกสนานให้กับน้องใหม่ มีการร้องเพลงปรบมือกันอย่าง สนุกสนานครึกครื้น และบางครั้งจะมีการสอนเนื้อเพลงลามก หรือเนื้อหาที่เป็นนัยเกี่ยวกับ เรื่องเพศ เ็น้องใหม่ร้องตาม นักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์รุ่น 22 ซึ่งได้เข้าร่วมพิธีสาบาน ตนในครั้งนั้น ได้บอกเนื้อเพลงบางเพลงที่เขาจำได้จากรุ่นพี่สอนให้ร้องในวันนั้น คือ เพลงแปลง เนื้อร้องของเพลงรักเมืองไทย มีเนื้อร้องที่สามารถร้องวนกลับไปกลับมาได้ดังนี้

รักเมียเรา	ช้เมียเรา	ทนขำรุ่งไทรงเรือง	สมเป็นเมียของเรา
เมียของเรา	เข้ากเอา	เขนกเอา	ไม่เคยว่างเว้น
เขนกเอา	เข้ากเอา	เมียเราใจกล้า	แก้คำให้เราเอา
ถ้าเราไม่เอา	เมื่อกข่มขืนเรา		

จากนั้น น้องใหม่จะลงมารวมกันที่ชั้นล่างอีกครั้งหนึ่ง ประธานเชียร์ของคณะ จะมากล่าวแสดงความยินดี และต้อนรับนักศึกษาใหม่คณะวิศวกรรมศาสตร์ มีใจความว่าต่อไป น้องทุกคนจะเป็นน้องใหม่คณะวิศวกรรมศาสตร์โดยสมบูรณ์ หลังจากกล่าวต้อนรับแล้วเป็นเสร็จพิธี ปฏิญาณตนและสาบานตัวเป็นนักศึกษาของคณะ ในปี พ.ศ. 2528 นี้ ภายหลังจากเสร็จพิธีแล้ว

ทคณะทำงานกิจกรรมทจัดขึ้นในท้องใหม่ทั้งหมดเข้าร่วมงานในงานนมการเลี้ยงอาหาร เครื่องดื่ม
 ทเป็เนอลอกอชอลค่อเหลา มีการเต้นรำหรือทเรียกว่า "คน" ทตทโครงสร้าง หรือทททศึกษา
 เรียกว่า ตท CB นักศึกษาใหม่และนักศึกษารุ่นพี่ส่วนใหญคมเหลากนจนมา จนถึงเวลาประมาณ
 02.00 น. จึงสิ้นสุดงาน

วัฒนธรรมประเพณีของนักศึกษาเกี่ยวกับ พิธสาบานตนนเป็ประเพณีทจัดขึ้นในคณะ
 วิศกรรมศาสตร์ทานน บรรยาภาสในพิธีการได้อให้เกิดความรสภภาคมใจ เกิดความสามัคคี
 และการรวมกลมของนักศึกษาในคณะเดียวกัน และเป็นวัฒนธรรมประเพณีทเกิดขนตอเนองกบการ
 จัดกิจกรรมประเพณีอื่นๆ ในคณะด้วย เช่น การแจกเกียรติ การแจกแฟ้มคณะ และกิจกรรมประเพณี
 การเข้าห้องเชียร์ เมื่อนักศึกษาใหม่เข้าร่วมกิจกรรมเหลานมาแล้ว จึงจะจัดพิธีสาบานตน
 เพื่อแสดงถึงการยอมรับนงใหม่ให้เข้าร่วมเป็นนักศึกษาของคณะ ในลักษณะที่รับสทธิทาเทียม
 กันโดยไมตองถูกกตคน หรือการสั่งการให้ปฏิบัติตามเหมือนเมือกอน

งานชมจันทร์

งานชมจันทร์ เป็กิจกรรมทจัดขึ้นโดยเฉพาะสำหรับนงใหม่ชายของคณะเกษตรศาสตร์
 ทานน นักศึกษาใหม่หญิงของคณะไมมีสทธิเข้าร่วมกิจกรรมน จากการศึกษาพบว่า รายละเอียด
 เกี่ยวกับงานชมจันทร์น นักศึกษาชาย คณะเกษตรศาสตร์ มักจะไม่ยอมเปิดเผยรายละเอียดให้
 นักศึกษาอื่นได้ทราบ แต่นักศึกษาโดยทั่วไปในมหาวิทยาลัยต่างภพอจะเข้าใจว่า งานชมจันทร์นเป็
 กิจกรรมทมีลักษณะทจัดขึ้นเป็พิเศษสำหรับนักศึกษาชายของคณะ จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์
 รายละเอียดจากนักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 2 คน ทเคยมีประสบการณ์และ
 เข้าร่วมงานชมจันทร์นในชั้นปีที่ 1 มาแล้วและนักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่ง
 ทเข้าร่วมงานชมจันทร์นในการศึกษา 2528 นด้วย พบว่างานชมจันทร์ ของคณะเกษตรศาสตร์
 ทจัดขึ้นแบบและวิธีการดังนี้

งานชมจันทร์ เป็งานเฉพาะของนักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ จะจัดขึ้นใน
 ช่วงภาคตนในวันที่เข้าห้องเชียร์ปกติของคณะ หลังจากซ้อมร้องเพลงเชียร์แล้ว ในคืนวันทกำหนด
 จัดงานชมจันทร์น จะซ้อมร้องเพลงเชียร์ ไปจนถึงเวลาประมาณ 22.00 น. จากนั้น
 นักศึกษารุ่นพี่จะแยกนักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 ออกจากห้องเชียร์เดินแถวไปยังบริเวณทจัดงานชมจันทร์

ที่ใดกำหนดและจัดเตรียมไว้แล้วหรือบริเวณพื้นที่เป็นป่า ดานทิศตะวันตกของมหาวิทยาลัย และอยู่
เกือบสุดเขตตัวของมหาวิทยาลัย

จากการศึกษา นักศึกษาที่โหดสัปดาห์ได้ให้รายละเอียดว่า การจัดงานชมจันทร์
นักศึกษาชายชั้นปีที่ 2 ของคณะจะเป็นผู้ดำเนินงานจัดกิจกรรม และมีนักศึกษาชายรุ่นพี่ออกไป
แล้วหรือที่เรียกว่า "พบผัด" บางคน เขามาร่วมงานและจะเป็นคนให้ขอมล เป็นคนแนะนำในด้าน
พิธีการด้วย

รูปแบบและวิธีการของกิจกรรมงานชมจันทร์ จะเป็นการให้ของใหม่ตลอดชม ทักษศึกษา
รุ่นพี่แล้ว นักศึกษารุ่นพี่จะให้ของเขาแล้วแล้วแบ่งของออกเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 10 คน
จัดของใหม่เข้าไปในป่าบริเวณทำชมไว้ทะเลกลุ่ม กลุ่มหนึ่งไม่จัดเขาไปกรออยู่ข้างนอกป่า น่อง
ใหม่ที่เขาไปทะเลกลุ่มน จะทำตามทอนหลัง ชมจะจัดไว้ประมาณ 10 ชม มีนักศึกษารุ่นพี่ประจำอยู่
ทุกชม แต่ละชมจะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งนักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งได้
กล่าวถึงลักษณะว่า "หลักใหญ่จะมีมีการประกวดพญาจอบ จอบทงหมายถึงอวัยวะเพศชาย
คือตอนตลอดชม เราจะหลับตา หลับตานอนหงาย แล้วรุ่นพี่เขาจะเปิดดูอวัยวะเพศของเราเขาจะ
ทำยังไง ก็ได้ เรากไปเรื่อย ๆ ตามที่เขาสั่ง" ในงานนี้นักศึกษาชายชั้นปีที่ 2 หรือที่เรียกว่า "พี่
more" จะเป็นคนสั่งให้ของใหม่ทำตามและจะ "เป็นคนว่าก" ด้วย ชมที่ให้ของของตน
บางชมก็จะให้เป็นการสาบาน น่องใหม่ทุกคนต้องสาบานต่อหน้า "เจ้าพ่อ" เจ้าพ่อนจะหมายถึง
จอบและเสียมทงนักศึกษารุ่นพี่เอามาวางไว้ทงชม เพื่อให้ของใหม่ยกมือไหวแล้วกล่าวสาบาน
ตนตามความพอใจและความต้องการของน่องใหม่แต่ละคน ขณะตลอดชมแต่ละชมของใหม่จะต้อง
นอนหงายและหลับตาด้วย นักศึกษารุ่นพี่จะซักถามน่องใหม่แต่ละคน ส่วนมากจะซักถามในเรื่อง
ลามก และเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ นักศึกษาชายคนหนึ่งให้ขอมลน ได้ให้รายละเอียดว่า

การถามส่วนมากจะลามกทงนแหละ เช่น ถามว่า เฮ้ เพื่อนมึงผู้หญิงนะ ใครนำเอา
ข้างวะ ถ้าบอกว่าไม่ครับ เขากว่าอะไร อยมาดงนานไม่ใคร่โดยงไร เรากต้องบอก ทนเขาก
จะถามทงคนใช้ใหม่ พี่เขากจะคิดสักตัว ผู้หญิงคนไหนสวยที่สุดคือคนทงมคนตอบมากที่สุด ก
คือคนทงเป็นดาวของคณะ ในช่วงปีที่ 1 คอมนคนสนใจเยอะก็เรียกว่าดาว ผู้หญิงนเขาจะไม่
การถามพี่เขาจะถามว่า นำเอาข้าง นำหน้าข้าง ยิงมากกวานกม เขาใช้ภาษากลางครับ
ส่วนใหญ่ก็ใช้คำน พี่เขาจะถามว่า ใครเพื่อนมึง ใครนำเยคข้างวะ อย่างน แต่ส่วนใหญ่ของก

ไม่กล้าตอบมันเด็ดตรงไหน นองจะไม่กล้าตอบ... พี่เขาจะถามและผ่านไปทีละคนมันผ่านไป
เลย จะไม่รยอนหลังที่เขาถามกับเพื่อน...

การลอดซิมแต่ละซิม รุนหงจะส่งใหนองทำตาม ใหนมเหลาสำบานตนกับ "เจ้าพ่อ"
ที่เป็นจอบและเสียม บางครั้งกรรอกเหลานองใหนองดม ในขณะทนองใหนมนอนหงายลอดซิม รุนหงจะ
เปิดคและจับอวัยวะเพศเพื่อการประกวด "พญาจอบ" ซึ่งนักศึกษาชายให้สัมภาษณ์โลกลาวถึง
รายละเอียดว่า

หลักใหญ่คือเขาประกวดพญาจอบ นักศึกษารุ่นพี่ซิมหลายคน เขาให้เราหลับตา แล้ว
เขาจะเปิดค เขาจะเล่นก็ได้ มันจะลักษณะคล้าย ๆ กัน แล้วแต่เขาจะเล่นยังไงก็ได้ พี่เขา
กพคด้วยเขาใช้คำลามกครบ เช่นอวยหองอวยหอยเคยท่าอะไรบาง ไปเที่ยวในเมืองใหม่? เคย
อนนใหม่? สำเร็จความใคร่ด้วยตนเองไหม? ที่เรียกว่า เคยอนนใหม่? ถ้าตอบว่าไม่เคย
เขาจะว่า อะไรวะ มันต้องเคยสิ เขาเคยว นองโดนเคยวเขนกตองตอบว่า เคยกเคย
ใหนมึงเคยลองทำคซึ เราจะทำอย่างไรละครบ โดนซึ ทำคทำ ทำคไม่ได้ทำอะไรหนักหนา
ครบ จับเคยวเคยว พี่เขากบอก ไปไป เบื่อ เขาบอกอย่างนกไป รู้สึกว่า ทุกซิมจะ
ลักษณะคล้าย ๆ กัน

หลังจากลอดซิมแต่ละซิมแล้วนักศึกษารุ่นพี่นองก็จะมารวมกันที่สนามซึ่งอยู่ใกล้บริเวณ
ที่จัดงานซิมจันทร์ มีการพคขยร้องเพลงสุนกสนาน และมีการดมเหลา ส่วนมากจะดมเหลากันจน
เมา เรื่องที่น่ามาพคขยก็เป็นเรื่องลามก นองใหนมทอยในเหตุการณ์ได้เลาว่า

หลังจากเสร็จทุกซิม ก็จะมารวมกันที่สนามใหญ่พอส่มควร กมขมาพคสุนกสนาน มีการดม
เหลากันเมาบาง ก็จะมีการประกวดจอบกัน เขาจะมีการพคขมมากอนว่า "จอบใหญ่" นำหน้า
พญาจอบ จอบเล็กจอบนอยรอบกว่าจอบ" ผมจำไม่ค่อยได้ คือเขา จะกล่าวขมมากอนมีการ
ประกวดจอบ จะมีรุ่นพี่จะมีการพคสุนกสนาน มีแต่เรื่องลามก ครบ ใหนมสุนกสนาน
แคนนครบจุดหลัก รุนองกทงเหนอย เขาพาทำคทำ กสนกคครบ

การประกวดอวัยวะเพศของนองใหม่ซึ่งเรียกว่า ประกวดจอบนั้น นักศึกษารุ่นพี่จะใหนอง
ใหนมยื่นเข้าแถว นักศึกษารุ่นพี่จะพคถึงการประกวดพญาจอบ และใหนองใหม่ ในแถวได้เสนอตัว
เองเพ้อออกมาขหน้าแถว เปิดอวัยวะเพศให้ทุกคนได้ดู นักศึกษาชายชั้นปี 1 ที่ให้ขอมูลและอยู่
ในเหตุการณ์ ได้ให้รายละเอียดว่า

การประกวดจอบ น้องจะมายืนรวมกันเป็นแถว เขาจะดูมาก่อนแล้วตอนลอดซุ้ม แล้วจะ
 ใ้หนอง เสนอตัวขึ้นมาเลย คือคนมันเยอะนะ ใครเห็นลักษณะเหมาะสม ควรที่จะเป็นพญาจอบ
 ก็เอาออกมาแล้วเอาขึ้นมาดู ถ้าไม่ได้เรื่องพกบอก ไปลงไป แล้วหาขามาตัวใหม่ หาไป
 เรือย ๆ โดยจะเอาออกมาคอยหน้าแถว แล้วจะถอดกางเกงออกดู เพื่อน ๆ ห้อยในแถว
 คุกคน ตอนแรกน้องจะไม่กล้าออกไป ก็จะมวนไฟโชว์ก่อนทักให้หนองออกมา รนหนองใน
 ช่วงนั้น ทุรสิกว่า บางคนก่นเหล่าเมา ทนความกลากมากจน มันก็เอละ เล่นก่นใหญ่...
 ก็มวนหนองออกไป ก็หาจนกว่าจะได้ โดยร่นไฟจะเรียกหนองออกมา ตอนลอดซุ้ม เขาก็จะดู
 มาก่อน คุมาเรื่อย ๆ ถ้าหากมีคนทเค้น ๆ เขาก็จะจำได้อยู่แล้ว คนที่ไม่เค้นเขาก็จะปล่อย
 ไปคนทเค้นก็เป็นจุดสนใจ เขาก็จำ งานจะถึงประมาณ ที่ 2 การประกวดจอบกมการ
 ประกวดคนที่ได้เป็นพญาจอบ บอกให้ร่นไฟ หลังจากนั้นก็กลับ ช่วงนี้จะเมา คนก็มากก็จะเมา
 มากแล้ว ไม่สามารถช่วยตัวเองได้แล้วบางคนต้องช่วยกัน

งานชมจันทรน์ นักศึกษารุ่นที่จะใ้หนองดื่มเหล้าขนาด 40 ดีกรี ที่เรียกกันว่า "เหล้า
 ขาว" จะใ้หนองดื่มตลอดซุ้ม ตอนสำบาน ดมจันเมาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นก็เอาแบ่งสาส์และสั
 มาหาตามหน้าตา และแต่งใ้หนองตลก ตามความพอใจของร่นไฟ ตอนปีดงานจะมีนักศึกษาร่นไฟทจบไป
 แล้ว เป็นศกกล่าวปีดงานและต้องการใ้หนองสืบทอดกิจกรรมต่อไป และใ้ "สังวนไว้อยาใ้หนองเขา
 ร์" ซึ่งนักศึกษายชายชั้นปีที่ 1 ไ้กกล่าวใ้หนองว่า "ถ้าใ้หนองว่า เป็นสิ่งไม่ควมนำอายุเขาถาคอน
 เขารู จดประสังค์เราคือ แก่งน้อง และใ้หนองสนกสนานเป็นหลก มแคนน"

นักศึกษายชายคณะเกษตรศาสตร์ คนหนึ่งใ้กกล่าวว่งานชมจันทรน์ จะมีการร้องเพลงทม
 ันยไปทางลามกอนาจาร หรือเกยวกับเพศสัมพันธ์ต่าง ๆ และเนื้อเพลงหน้ามารอง มทงเนอรอง
 เป็นภาษาสภพซึ่งนักศึกษาจะเรียกว่ "ฉบับลามก" และจะแปลงจากภาษาสภพ เป็นการใ้ภาษา
 ลามก ซึ่งนักศึกษาจะเรียกว่ "ฉบับสภพ" โดยจะเรียกสลับกัน เช่น

(ฉบับลามก)	บุง บุง บุง สมนอนนอกมุง	บุงกุดทวัน
	ตานแดงเหมือนแสงตะวัน	เพราะบุงกุดนทำให้จันกล้วยบุง
(ฉบับสภพ)	ตุง ตุง ตุง สมนอนนอกมุง	ควยตุงทวัน
	หันแดงเหมือนแสงตะวัน	เพราะว่าหนนทำให้จันควยตุง

บางครั้งเนื้อหาที่น่ามาอาจจะไม่ร้อง เป็นเพลง แต่เป็นการนำมาพดใหม่ทำนองคล้อง
จองกันไปในเชิงลามกอนาจาร เช่น

กล่าวฝ่ายราชาองค์กาหลิบ
ไว้ไว้ชั่วชาวต่างประเทศ
ควยนับพันล้านสมัคร
หนังควยหนา เทาหนังแรด
ลวนแต่หิวการเยด

ให้จัดหาควยโต ๆ
ควยทุกเขตเข้าแข่งขัน
ลวนแต่ควยข้างควยมา
วัดได้ 8-9 นิ้ว
ม่นำเลิศติดปลาย

ฯลฯ

กล่าวฝ่ายมัสตาลี
ไว้ไว้ชั่วชาวต่างประเทศ
หีบพันเข้าสมัคร
หนังหนา เทาหนังแรด
ลวนแต่หิวการเยด

ให้จัดหาหีโต ๆ
หีบทุกเขตเข้าแข่งขัน
ลวนแต่หีบข้างหมา
วัดแตกได้ 8-9 นิ้ว
ม่นำเลิศติดปลาย

ฯลฯ

ในงานชมจันทร์ จะมีหรีวให้เองสับ และมีเหล่าให้เองดมเรื่อย ๆ บางคนเมา
จนต้องหามไปนอนในรันทพยาบาล การประกวดพญาจอบ จะมีนักศึกษา ร่นพอกให้เองทำ ร่นเอง
หมความกล่าก็จะถอดกางเกงเปิดเผยอวัยวะเพศของตัวเอง น้องคนไหนทกล่าถอดกางเกงเปิด
เผยก็จะได้รับคำชมเชยถึงความกล้าหาญ การประกวดพญาจอบ หีได้รับคัดเลือกเป็น
"พญาจอบ" นี้ไม่จำเป็นว่าจะต้องมีอวัยวะเพศขนาดใหญ่กว่าคนอื่น แต่อาจจะได้รับเลือกเพราะ
ความกล้าหาญในการออกมาถอดกางเกง และเปิดเผยอวัยวะเพศของตนต่อหน้ารันทได้อย่าง
รวดเร็ว

งานชมจันทร์ นักศึกษาชาย คณะเกษตรศาสตร์ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่ง ได้กล่าวว่าในการจัด
งานนี้ จะมีการเตรียมเนื้อสุนัขทอดกระเทียมพริกไทยไว้ให้นักศึกษาในงานกินแก้มเหล้าด้วย ก่อน
จะถึงวันงานนักศึกษารุ่นจะออกจับสุนัขทั้งในมหาวิทยาลัยตามโรงอาหาร และออกไปจับที่ตลาดสด
ในเมืองมาเตรียมไว้ โดยนักศึกษาที่รับผิดชอบทำหน้าที่จับสุนัข จะออกไปจับในตอนกลางคืน
เวลาตีๆ นักศึกษาชายคนนี้ได้เล่าให้ฟังว่า เพื่อนของเขาคนหนึ่งจะมีความชำนาญในการจับสุนัข
มาก เขาจะใช้ไม้ตีบริเวณแสงตรงกลางหน้าผากสุนัข ซึ่งจะทำให้สุนัขตายทันที จากนั้นก็เอาสุนัข

ใส่ในถุงที่เตรียมไว้แล้ว การจับสุนัขจะไปกันหลายคนโดยซ้อนท้ายมอเตอร์ไซด์กันไป ถ้าจับในมหาวิทยาลัยไม่พอ ก็จะออกไปจับตามตลาดสดในเมือง ได้พอแล้วก็จะเอาใส่ถุงซ้อนท้ายจักรยานยนต์ เข้ามาในมหาวิทยาลัย เขาเล่าประสบการณ์ของเขาต่อไปว่า ในวันที่จะจับสุนัขไปทำเป็นเกลมเหล้าในงานชมจันทร์ สุนัขในมหาวิทยาลัยเหมือนจะรู้และได้กลิ่นของการล่าจับ วันนั้นมักจะไม่เห็นสุนัขออกมาเพ่นพ่านตามโรงอาหารในมหาวิทยาลัย ทำให้ต้องออกไปจับตามตลาดสดในเมืองตอนดึก ๆ เนื้อสุนัขในหมนนักศึกษาชายจะเรียกกันว่า "เนื้อแกง หรือ แกงเ่อง"

ละครน้องใหม่

กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี และสร้างความสนุกสนานให้กับนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก คือการจัดกิจกรรมละครน้องใหม่โดยจะจัดขึ้นในช่วงภาคต้นของทุกปี ชมรมศิลปการแสดงจะเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานจัดละครน้องใหม่ขึ้น โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของทุกคณะจะส่งละครเข้าร่วมการแข่งขันโดยผู้เล่นละครจะเป็นนักศึกษาใหม่ของแต่ละคณะ เท่านั้น ละครน้องใหม่เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นติดต่อกันเรื่อยมาและได้รับความสนใจจากนักศึกษาใหม่และนักศึกษารุ่นพี่พอสมควร นักศึกษาแต่ละคณะจะเข้าชมและเชียร์ละครน้องใหม่คณะของตนเองอย่างสนุกสนาน

ในปีการศึกษา 2528 กำหนดการจัดละครน้องใหม่วันที่ 5-6 กรกฎาคม 2528 นักศึกษาใหม่ทุกคณะจะส่งละครเข้าประกวด และแสดงละครที่เวทสีโมสร์นักศึกษา ซึ่งจะเริ่มแสดงประมาณเวลา 20.00 น. มีนักศึกษาเข้าชมละครน้องใหม่วันละประมาณ 500-600 คน เมื่อดำเนินการคณะใดแสดงละคร นักศึกษาคณะอื่น ๆ ก็จะเข้าชมและเชียร์ด้วยการปรบมือเสียงดังให้การแสดงละครคณะของตนเป็นระยะ ๆ ไปจนกระทั่งจบการแสดง

ก่อนถึงกำหนดการแสดง นักศึกษาใหม่ของแต่ละคณะจะรวมกลุ่มกันดำเนินงานและฝึกซ้อม ท้องบทะเลศรให้พร้อมที่จะแสดงในวันประกวดแข่งขัน โดยมีนักศึกษารุ่นพี่ในคณะเป็นผู้เข้ามาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อจะให้ละครน้องใหม่คณะของตนได้รับรางวัล จากการศึกษาพบว่านักศึกษาใหม่ต้องนัดกลุ่มกันเพื่อฝึกซ้อมละครในเวลาว่างคืน ภายหลังจากกิจกรรมอื่น ๆ แล้วเพราะช่วงนั้นน้องใหม่จะต้องเข้าห้องเชียร์ด้วยบางวันนักศึกษาใหม่บางคณะจะฝึกซ้อมละครน้องใหม่จนถึงเวลา 03.00 น. เนื่องจากไม่มีเวลาช่วงอื่น ๆ เพียงพอที่จะมารวมกันฝึกซ้อม

จากการศึกษาพบว่า เนื้อหาบทละครที่นักศึกษาใหม่นำมาเสนอในการแสดงละคร
น้องใหม่ ส่วนใหญ่เป็นบทละครสะท้อนภาพชีวิตของคนในสังคมวัยแวมต่าง ๆ เช่น
คณะสาธารณสุขศาสตร์ เสนอละครเรื่อง "กว่าจะถึงวันนั้น" เนื้อหาละครเป็นการสะท้อน
ให้เห็นชีวิตของคนที่อยู่ในค่ายอพยพ ทศมหญิงคนย่นำส่งของไปแจก สภาพคนในค่ายอพยพ
มีความเป็นอยู่ท้อแท้ สิ้นหวัง คมเหลา และสับสนทุกข์อย่างสาหัส และอีกฉากของละครได้สะท้อน
ให้เห็นภาพชีวิตคนไทยที่อดอยากยากจน เด็กขาดอาหาร เจ็บป่วยไม่มีอะไรกิน ในขณะที่เด็ก
ไปเรียนที่โรงเรียนนครกลับสอนให้เด็กเรียนกินอาหารที่มดคุด

คณะเภสัชศาสตร์ ได้เสนอละครที่เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพชีวิตครอบครัวของเด็กวัยรุ่นที่
เป็นอยู่ในปัจจุบัน ท่ออกไปเที่ยวเตร่เต้นรำในดิสโกเทค แต่งตัวฉูดฉาดทันสมัยใส่แว่นตาค้นแดด
เต้นรำกันเป็นคู่ ๆ และละครได้แสดงภาพอีกด้านหนึ่งให้เห็นคือ ภาพของพ่อแม่กำลังทะเลาะกัน
และกล่าวโทษซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู ขณะที่กำลังทะเลาะกันอยู่นักได้รับ
โทรศัพท์ว่าลูกถูกจับเพราะประพฤติไม่ดี ส่วนคณะพยาบาลศาสตร์ ได้เสนอละครเรื่อง
"ความฝันของขิวเขียว" นักศึกษาที่แสดงละครเรื่องนี้แสดงได้ดี ผู้ชมรู้สึกสนุกและชอบใจ
ในการแสดงบทบาทของตัวละครมาก เนื้อหาและบทละครเป็นเรื่องเข้าใจง่าย ละครได้แสดง
ให้เห็นถึงความ เป็นคนช่าง เพื่อฝันของเด็กสาววัยรุ่นที่เข้ามาทำงานเป็นคนใช้ตามบ้าน บทละคร
ให้คนแสดงพูดภาษาท้องถิ่นอีสานด้วย ทำให้นักศึกษาที่เข้าชมหัวเราะสนุกสนานและชอบใจ
เป็นอย่างมาก และในที่สุดละครก็แสดงให้เห็นว่า เด็กสาววัยรุ่นที่ช่างเพื่อฝันคิดอยากร่ำรวย
เป็นนักร้องและนางแบบที่โด่งดัง เสือสาวสวยหรือนักโศกโคนไล่ออกจากงาน หางานใหม่ทำไม่ได้จึงต้อง
กลับมาเป็นช่างนาทำนาเหมือนเดิม คณะเทคนิคการแพทย์ เสนอละครเรื่อง "เมืองในหมอก"
ที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับตายาย ฐานะยากจนคนหนึ่งส่งลูกชายไปเรียนต่อในมหาวิทยาลัย แล้วใช้
ชีวิตด้วยการเที่ยวเตร่ดื่มเหลา เล่นการพนันเสียเงินเป็นจำนวนมาก ต้องจดหมายขอเงิน
จากพ่อแม่ทองมาส่งมาให้ คณะศึกษาศาสตร์ แสดงละครเรื่อง "ครุฑ" ที่เป็นแบบอย่างของครู
หมอดมการณ และเข้าไปขัดขวางการแสวงหาผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องของครูใหญ่เกี่ยวกับ
การก่อสร้างอาคารเรียนแต่ต่างไปจากแบบแปลนที่กำหนด ในที่สุดครุฑก็ถูกครูใหญ่จ้างมือปืน
มาฆาตกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เสนอละครที่ตัวละครแสดงเป็นเป่าบนจนมา
ตัดสินใจเกี่ยวกับคดีที่เกิดขึ้นระหว่าง "วีกเกอร์" กับนักศึกษาน้องใหม่ที่กวักเกอร์ด่า
จนเสียสุขภาพจิต มีการโต้แย้งเหตุผลกันระหว่างวีกเกอร์กับน้องใหม่ ซึ่งผู้ชมการแสดงรู้สึก

ชอบใจคำพูดของตัวละครมาก เพราะช่วงนี้ยังอยู่ระหว่างการเข้าห้อง เขียร์ของนักศึกษาใหม่ด้วย
 ละครจบลงด้วยการที่เปาบุ้นจิ้นขอลาออกจากตำแหน่ง เพราะไม่สามารถตัดสินคดีความได้ ทำให้
 นักศึกษาที่ชมอยู่นั้นหัวเราะชอบใจมากโดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หัวเราะชอบใจเสียงดังมาก
 คณะวิทยาศาสตร์เสนอละครเรื่อง "ซินเดอเรลล่า" พอพิธีกรประกาศชื่อละครเท่านั้น นักศึกษา
 ต่างหัวเราะชอบใจแล้ว ละครเรื่องนี้โด่งดังถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ที่สามารถ
 ผ่าตัดเปลี่ยนเพศได้และล่อเลียนผู้ชายที่มีลักษณะเป็นหญิง ละครเรื่องนี้ให้นักศึกษาหัวเราะ
 สนุกสนานมาก นอกจากนั้นคณะอื่น ๆ ก็นำเสนอละครเหมือนหาสาระที่ให้นักศึกษาหัวไป
 เข่าข่มกันเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะถ้าเป็นการแสดงละครของคณะใดนักศึกษาคณะนั้นทรงรันท
 ร่นองจะเข้าไปนั่งเขียร์อยู่ใกล้เวที และจะปรบมือ ส่งเสียงกรีดร้องตามจังหวะและโอกาส
 เป็นระยะ ๆ ไปตามเนื้อเรื่อง เพื่อดูใจเอาคะแนนนิยมจากกรรมการด้วย

หลังจากจบการแสดงละคร และได้เวลาเลิกแล้ว นักศึกษาจะกลับเข้าหอพัก และจะมี
 การกล่าวขวัญถึงละครเรื่องต่าง ๆ ที่ไปดมา และให้ความสนใจวิพากษ์วิจารณ์การแสดงตลอดจน
 เนื้อหาสาระของละครด้วย นักศึกษาที่ไม่ได้ไปดก็จะสนใจไต่ถามถึงเรื่องราว และมีการเล่าถ่าย
 หอดูกันฟังในห้องพักด้วย โดยเฉพาะนักศึกษารุ่นพี่จะให้ความสนใจต่อการละครน้องใหม่คณะ
 ของตนมากเป็นพิเศษกว่าคณะอื่น นับว่าละครน้องใหม่เป็นกิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นเป็นประจำ
 และเป็นสนใจของนักศึกษารุ่นพี่ด้วยว่า ในปีต่อ ๆ ไปนักศึกษาน้องใหม่ในคณะของตนจะเสนอ
 เรื่องราวของละครใดดี และน่าสนใจเพียงใด จากการศึกษาพบว่านักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัย
 มีความสามารถและมีความคิดเกี่ยวกับชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีความเข้าใจต่อสภาพ และ
 ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม และนำมาสะท้อนออกเป็นละครน้องใหม่ การจัดกิจกรรมละครน้องใหม่
 ได้ปฏิบัติสืบทอดและจัดขึ้นทุกปีซึ่งช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยน
 ความรู้และทัศนคติต่าง ๆ โดยผ่านการละคร และส่งเสริมให้นักศึกษากล้าคิด กล้าแสดงออกด้วย

กีฬาน้องใหม่

กีฬาน้องใหม่ ประจำปี การศึกษา 2528 นี้ จัดใหม่ขึ้นระหว่างวันที่ 13-21 กรกฎาคม
 2528 และกิจกรรมกีฬาน้องใหม่ จะจัดเป็นประจำทุกปีโดยมีฝ่ายกีฬากลาง สโมสรนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้รับผิดชอบ และดำเนินงาน

การจัดการแข่งขัน จะจัดแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ โดยมีผู้เข้าร่วมแข่งขันเป็น นักศึกษาใหม่ของแต่ละคณะ จากการศึกษาพบว่ากีฬาน้องใหม่จะได้รับความสนใจจากนักศึกษาใน มหาวิทยาลัยมาก นักศึกษารุ่นพี่ของแต่ละคณะจะเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำฝึกซ้อมกีฬาให้กับน้องใหม่ คณะของตัวเอง และกีฬาบางประเภทจะมีนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษามาช่วย ฝึกซ้อมให้ พร้อมทั้งจัดเตรียมอุปกรณ์การฝึกซ้อม และจัดกรรมการตัดสินในการแข่งขันให้ด้วย กีฬาน้องใหม่ เป็นกิจกรรมนักศึกษาที่นักศึกษารุ่นพี่แต่ละคณะจะต้อง เตรียมหาของใหม่ใน คณะเพื่อลงแข่งขันในกีฬาแต่ละประเภท และเตรียมซ้อมกีฬาให้น้องใหม่ จนกระทั่งถึงวันแข่งขัน ก็จะมีรุ่นพี่ไปเชียร์ให้กำลังใจน้องคณะของตน

ในปี มีพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาน้องใหม่ วันที่ 13 กรกฎาคม 2528 ณ สนามกีฬา กลางของมหาวิทยาลัย น้องใหม่ทุกคณะจะได้ใส่เสื้อเชียร์คณะของตน แล้วมารวมตบชวบนกองเชียร์ ที่สนามกีฬาหน้าหอพักหญิงที่ 1 ในตอนเช้า จากนั้นชวบนกองเชียร์ของแต่ละคณะก็เคลื่อนเข้าสนาม กีฬากลางข้างอาคารพลະทใช้ เป็นสถานที่ทำพิธีเปิด มีนักศึกษารุ่นพี่ให้ความสนใจกิจกรรมมาเข้าชม อยุ่ข้างสนาม ชวบนเชียร์ของแต่ละคณะมีการจัดรูปแบบที่น่าสนใจแตกต่างกันออกไป ทั้งรูปแบบ ที่ให้ความสนุกสนาน และสะท้อนข้อคิดปัญหาต่าง ๆ ของสังคมด้วย

ชวบนเชียร์คณะศึกษาศาสตร์ จัดรูปแบบชวบนโดยมีนักศึกษาชายและหญิงคนหนึ่ง ใส่ชุดสีกากีเป็นครุ เดินนำหน้าชวบนของนักศึกษาที่แต่งตัวอยู่ในชุดนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาत्मทง ชายและหญิง ซึ่งมีนักเรียนบางคนส่วพายุกระตบขาวเหนียวด้วย ครุชายหญิงสองคนทเดินนำหน้า ชวบนน จะมีทแต่งตัวจำลองเป็นตำรวจถือปืนจ้องไปทครุ ปลายกระบอกปืนมีป้ายเขียนข้อความ หอยไว้ว่า "ชีวิตครุ" ซึ่งเป็นการล้อเลียนปัญหาที่เป็นจริงของครุทต่อสคนหนึ่ง ททกยงตาย คือ นายสมใจ อุดรวีเชียร* เป็นครุอยทงจังหวัดบุรีรัมย์ ชวบนเชียร์คณะศึกษาศาสตร์ได้รับ

-----

*นายสมใจ อุดรวีเชียร เป็นผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านต้นตะโก ตำบลตาเป็ก อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้แทนข้าราชการครูในคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด (กปจ) บุรีรัมย์ และผู้ตรวจสอบสักรณออมทรัพย์ครุ ทกคนร้ายใช้ปืนอากายิงเสียชีวิตทบ้านเลขท 1/1 หมู่ 1 ในโรงเรียนบ้านต้นตะโก เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2528 เนื่องจากทงานรักษา ผลประโยชน์ของครุประมมาตลอด มีประวัติในการต่อสู้เปิดโปงการทุจริตในวงการครุหลายเรื่อง ททำให้ขัดผลประโยชน์กับกลุ่มอิทธิพลหลายกลุ่ม

ความสนใจจากคนดูข้างสนามมาก เมื่อตำรวจในขบวนท่าท่า เล็งและวิ่งเข้าใส่ผู้ชมบนอัฒจันทร์ ยิ่งทำให้เกิดความสนุกสนานไปด้วย ขบวนคณะศึกษาศาสตร์เป็นขบวนที่เด่น และได้รับความสนใจจากศตวรรษข้างสนามเป็นอย่างมาก จำนวนนักศึกษาในขบวนก็มามาก เสื้อเชียร์ลายขวางสีแสด-ขาว และนักศึกษาในขบวนสวมหมวกสีแสดก็ยงทำให้ขบวนเด่นเพิ่มขึ้น

ขบวนกองเชียร์ของคณะแพทยศาสตร์ จะมีนักศึกษาหญิงแต่งตัววัยรุ่นสวมเสื้อลายตัวใหญ่ ๆ เอาชายเสื้อไว้ข้างในกางเกงครึ่งตัว อีกครึ่งตัวปล่อยชายสวมแว่นตากันแดดสีดำ กรอบขาว ถือป้ายคณะ ตามด้วยขบวนนักศึกษาแพทยสวมนเสื้อสีเขียว (ชุดผ่าตัดของแพทย์) และหามเปลคนป่วยเดินนำขบวนกองเชียร์สวมนเสื้อขาว กางเกงวอร์มสีดำและมีขบวนกองเชียร์คณะอื่น ๆ ตามมาทุกคณะด้วย

การประกวดกองเชียร์ของคณะหลังประกวด จะเป็นไปอย่างเอาจริงเอาจัง กองเชียร์แต่ละคณะจะนั่งประจำบนอัฒจันทร์ของคณะที่จัดเตรียมไว้ รันพทเป็นผู้นำเชียร์ (cheer leader) จะนำเชียร์เพลงต่าง ๆ ที่ได้ฝึกซ้อมตั้งแต่การเข้าห้องเชียร์แล้ว เพื่อให้กรรมการผู้หัดแนะได้ดู โดยเฉพาะคณะศึกษาศาสตร์ซึ่งเป็นคณะที่ครองชนะเลิศมาเป็นประจำทุกปี ก็พยายามจะรักษาความเป็นผู้นำเอาไว้ และในปี คณะศึกษาศาสตร์ก็เป็นคณะที่ชนะการประกวดกองเชียร์ และได้รับถ้วยรางวัลชนะเลิศด้วย เชียร์ลีดเดอร์ของคณะศึกษาศาสตร์คนหนึ่ง เป็นนักศึกษาชายรันพทได้แต่งตัวแต่งหน้าสวยงามมาก ทำทางการนำเชียร์อ่อนช้อยสวยงาม กองเชียร์ร้องเพลงเชียร์ได้พร้อมเพรียงกันดี

จากการศึกษาโดยการเข้าร่วมสังเกตในกิจกรรมกีฬาน้องใหม่ครั้งนี้พบว่าการแข่งขันกีฬาบาสเกตบอล วอลเลย์บอล และเซปักตะกร้อหญิง ได้รับความสนใจจากนักศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะกีฬาบาสเกตบอลเป็นกีฬาที่นักศึกษาทั่วไป เข้าชมการแข่งขันเป็นจำนวนมากเกือบทุกครั้งที่มีการแข่งขัน ดังจะเห็นได้ในคืนวันที่ 11 กรกฎาคม 2528 มีการแข่งขันบาสเกตบอลของน้องใหม่ เวลาประมาณ 21.00 น. ผู้คนได้ตกลงมาอย่างหนาแน่น การแข่งขันหยุดชะงักไปสักครู่พอฝนชาลงก็เริ่มแข่งขันกีฬาถัดไป การแข่งกีฬาและการเชียร์เป็นไปอย่างสนุกสนาน เสียงเชียร์ดังกระหึ่มรอบสนามบาสเกตบอล เมื่อฝนตกหนักลงมาก็อีกครั้งก็ไม่ยอมหยุดแข่ง นักศึกษาที่เชียร์รอบสนามยังยืนเชียร์กันต่อไปโดยไม่หลบฝน

การเชียร์กีฬาน้องใหม่ ในรอบชิงชนะเลิศ การเชียร์จะทวีความรุนแรง และอาจจะมีการกระทบกระทั่งกันได้ในระหว่างคณะ จึงได้มีประกาศคณะกรรมการกิจการนักศึกษาของ

มหาวิทยาลัยในวันที่ 17 กรกฎาคม 2528 เรื่องการรักษาความสงบในงานกีฬาอันใหม่และการเชียร์เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบ ถ้าหากนักศึกษาคนใดหรือกลุ่มใด ก่อความวุ่นวาย มหาวิทยาลัยจะถือว่าเป็นการทะเลาะวิวาทและจะพิจารณาโทษ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นคณะที่มีการเชียร์หรือมเพรียงและมีระเบียบวินัยมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคณะอื่น ๆ ในวันที่มีการแข่งขันกีฬาอันใหม่ของคณะ ในรอบสำคัญเช่นรอบชิงชนะเลิศ รุ่นที่จะจัดกองเชียร์อันใหม่ไปเชียร์อยู่ข้างสนาม น้องใหม่จะใส่ช่อกนักศึกษารียบร้อย นักศึกษาชายจะหุคเนคไทมายินเข้าแถวเป็นระเบียบข้างสนาม มนกีศการนพซังเป็นเชียร์ลีดเดอร์ (cheer leader) นำขันเพลงเชียร์ให้กองเชียร์ร้องเพลงกระหมัดงไปทงสนามกีฬา และเมื่อจบเกมการแข่งขันแล้ว นักกีศการนพของคณะจะให้น้องใหม่จัดแถว ร้องเพลง "รักวิศวะ" เสียงดังและพร้อมเพรียงกันก่อนจะออกจากสนามกีฬา

การเชียร์กีฬาอันใหม่ จะมีนักกีศการนพของแต่ละคณะมาคอยให้กำลังใจและเชียร์น้องใหม่ของตนเองข้างสนาม และเป็นผจกการและผฝักซ้อมให้ บางคณะนักกีศการนพจะมีลักษณะการเชียร์ที่แสดงออกด้วยพฤติกรรมที่เห็นเด่นชัดว่า มีความจริงจังกับการเชียร์เป็นอย่างมาก เช่น การเชียร์ของคณะเกษตรศาสตร์ ในตอนเย็นของวันที่ 10 กรกฎาคม 2528 ซึ่งมีการแข่งขันวอลเลย์บอลหญิงระหว่างคณะเกษตรศาสตร์กับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่สนามกีฬาหน้าหอพักหญิงที่ 3 นักกีศการนพของคณะเกษตรศาสตร์ มักจะตะโกนเชียร์ทกรงเมื่อคณะของตนเป็นฝ่ายได้เปรียบ และเมื่อการแข่งขันได้ชัยชนะ ก็จะกระโดดโลดเต้นเข้าไปในสนามแข่งขันมรันทพบางคนถือส้มคองานอบกชส้มควกัดแกว่งไปมาอย่างตอกตีใจในชัยชนะ และ การเชียร์กีฬาอันใหม่ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งเป็นอีกคณะหนึ่งทรนพเอาจริงเอางังกับการเชียร์เป็นอย่างมากดังจะเห็นได้ในวันที่ 11 กรกฎาคม 2528 วมการแข่งขันวอลเลย์บอลชายระหว่างคณะเกษตรศาสตร์ กับคณะวิศวกรรมศาสตร์ กองเชียร์ของแต่ละคณะต่างก็เชียร์คณะของตนจนกระทั่งผลการแข่งขันปรากฏว่าคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ชัยชนะ กองเชียร์คณะนี้จะวิ่งกรุกกันเข้ามณนักกีฬาในสนาม หามขันบนบ่า แล้วโหร้องข่มอกระโดดโลดเต้นไปมา จากนั้นจึงจะจัดแถวกองเชียร์ล้อมรอบนักกีฬาเป็นวงกลม ร้องเพลงเชียร์ ชื่อ "BOOM WE'RE EN." อย่างพร้อมเพรียง จากนั้นรันทพจะจัดแถวกองเชียร์ให้เรียบร้อย และนำแถวเดินออกจากสนามอย่างเป็นระเบียบ กองเชียร์คณะวิศวกรรมศาสตร์ ถึงแม้จะมีน้องใหม่เป็นจำนวนมาก เพราะ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของคณะற்பบเข้ามเป็นจำนวนมากกว่าคณะอื่น ๆ แต่รุ่นทงสามารถฝึกฝน การเชียร์ได้อย่างมีระเบียบวินัย

ในช่วงการแข่งขันทกีฟานองใหม่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของทงคณะจะต้องเข้าร่วมกิจกรรม ตลอด ถ้าเป็นนักกีฬาจะตองซ้อม และลงแข่งขันทกีฟาทไตสมคร และถกคัดเลือกเอาไว้ ถ้าไม่ เป็นนักกีฬาจะตอง เป็นกองเชียร์ และเข้าเชียร์ตามทรนพนคหมาย ดงนนเสื่อเชียร์คณะจะต้องใช้ อยู่เป็นประจำ นองใหม่บางคนบางคณะถึงกับซึกเสื่อเชียร์ให้แห่งไมทง นองใหม่คณะพยาบาลศาสตร์ คนหนึ่งซึกเสื่อเชียร์ไมแห่ง จนตองใช้พดลมเป่าก่อนจึงนำมารีดให้แห่งแล้วจึงรีบสวมใส่ออกไปร่วม กิจกรรม กาง เกงวอรัมกตองไปยมรณพมาใช้แทนตัวทชกแต่ยงไมแห่ง

ในขณะที่รวมการแข่งขันทกีฟานองใหม่ บางคณะกมการเข้าหองเชียร์ด้วยเพราะจะส่ง กองเชียร์คณะเข้าประกวด ปัญหาของนักศึกษาใหม่ คือ เมอกลบจากเชียร์แล้วตองป็นหอพัก เพราะ ประตอปิด ตองรอนถึงเวลา 24.00 น. แมบ้านจึงจะเปิดประตอพักให้การทตองรอนาน จึงตองป็นหอพักเข้าหองเพื่ออาบน้ำ ซึกผา นองใหม่คณะพยาบาลศาสตร์ คนหนึ่ง ถึงกลบกล่าวว่า "ประทับใจเลยได้ป็นหอเพ่งเคยป็นเป็นครั้งแรก" และพดเหมือนรำพิงกับตนเองตอไปว่า "กีฟานไม่น่าจะไปยงกับมันมากเลยนะ" และเธอได้กล่าวถึงสภาพการป็นหอในช่วงนี้ว่า "คณะพยาบาลยงตให้ใส่กาง เกงวอรัมป็นหอ แต่พวกคณะเกษตรเขาใส่กระโปรงนเข้ากป็นลำบาก"

ปัญหาสำหรับนองใหม่บางหอพักคือ ทหอพกน้ำไม่ไหล เมอกลบจากกิจกรรมเข้า หองเชียร์ หรือแข่งขันทกีฟากลบบมาถึงหอพักแล้วน้ำไม่ไหลทหอพกหญิงท 3 ช่วงแข่งขันทกีฟานองใหม่ นน่าจะไม่ไหลในช่วงตอนเย็นจนถึงกลางคืนบางวันก็จะถึงรุ่งเช้าก็ไม่ไหล นักศึกษาพยาบาลปี 1 คนหนึ่งถึงกับบ่นอยากย้ายหอ เนื่องจากสาเหตุหน้าไม่ไหล และกิจกรรมกีฟานองใหม่ ทำให้ นองใหม่บางคนกลบหอพักคก ไมมเวลาทำงานส่วนตัว ตองซึกผาเองในเวลาเที่ยงคืน หรือเลย เที่ยงคืนหลังจากกลบจากหองเชียร์ หรือหลังจากเลิกเชียร์กีฬาแล้ว

สำหรับนักศึกษารุ่นบางคณะ ทตองฝึกงานและเรียนทง หรือตองทำรายงาน ส่งอาจารย์ ก็จจะนั่งทำงานอยุบนหอพัก ไม่ได้สนใจหรือเข้าชมการแข่งขันทกีฟานองใหม่ เช่น นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ เป็นต้น ส่วนนักศึกษาชาย และหญิงที่เป็นครูกกน ก็จจะนั่งคกนสองตอสองอยุตามใต้ถุนหอพัก ระเบียบหอ และบริเวณหน้าหอพักบาง ไม่ได้สนใจ จะตกีฟานองใหม่ และถึงแมจะเข้ามาดูการแข่งขันทกีฟานอง นักศึกษาชายและหญิงที่เป็นครูกกนก็จะสนใจ หยอกลอกนมากกว่าจะสนใจกีฬา

การแข่งขันกีฬาน้องใหม่สิ้นสุดลงแล้ว มีการมอบถ้วยรางวัลให้กับคณะที่ชนะเลิศการแข่งขัน และมีการจัดงาน "Sport night" เพื่อส่งเสริมสำหรับนักศึกษา โดยใช้งบประมาณ องค์การนักศึกษา ในงานนี้ จะมีการจ้างวงดนตรี แสงเสียง และมีการเต้นรำกันด้วย ซึ่งนักศึกษา ทุกคนสามารถเข้าร่วมเต้นรำได้

ประเพณีการแข่งขันกีฬาน้องใหม่ระหว่างคณะ จะช่วยให้นักศึกษาได้มีความรู้ และ เข้าใจกติกาการแข่งขันกีฬาแต่ละประเภท ได้ออกกำลังกายและมีความสนักสนานร่วมกัน มีบางครั้ง ที่เกมแข่งขันรุนแรงและเอาจริงเอาจังในการชิงชนะเลิศ จะทำให้นักศึกษาแต่ละฝ่าย เกิดความไม่พอใจ จนกระทั่งทะเลาะวิวาทกันระหว่างคณะ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเกิดจากนักศึกษารุ่นพี่ ที่ไปเชียร์น้องใหม่คณะของตน นอกจากประเพณีการแข่งขันกีฬาน้องใหม่ระหว่างคณะที่จัดขึ้น เป็นประจำทุกปีแล้ว ยังมีกีฬาประเพณีระหว่างสถาบันที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีด้วย เช่น "กีฬาประเพณี มข.- มช." (ระหว่างมหาวิทยาลัยขอนแก่น กับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) "กีฬาประเพณีสัจจบ" เป็นกีฬาระหว่างสถาบันที่จัดแข่งขันเฉพาะกลุ่มวิชาชีพของคณะเกษตรศาสตร์ ของแต่ละแห่งใน ปี พ.ศ. 2528 กีฬาสัจจบจัดขึ้นที่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ระหว่างวันที่ 19-22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2528 ในระหว่างการแข่งขัน มีการทะเลาะวิวาทระหว่างนักกีฬาของต่างสถาบันด้วย นอกจากนี้ยังมี "กีฬาประเพณีแปดเกียร์" เป็นกีฬาระหว่างสถาบันที่จัดแข่งขันเฉพาะคณะวิศวกรรมศาสตร์ ของแต่ละแห่ง ในปี พ.ศ. 2528 จัดขึ้นที่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การจัดประเพณีการแข่งขันกีฬาน้องใหม่ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างนักศึกษาและส่งเสริมการออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬา แต่ถ้าหากแต่ละคณะหรือ สถาบัน มุ่งในผลการแข่งขันมากเกินไปก็จะก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทระหว่างนักกีฬา และก่อให้เกิด ความแตกแยก หรือไม่เข้าใจกันขึ้นได้ ในหมู่นักศึกษาด้วยกัน

3. ชีวิตนักศึกษาตามสังคม

การใช้ชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะใกล้ชิดและมีความสัมพันธ์กับเพื่อน นักศึกษามากกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ นักศึกษาจะมีกลุ่มเพื่อนในการทำกิจกรรมทั้งในและนอก มหาวิทยาลัย นักศึกษาที่อยู่ในหอพักด้วยกันจะมีกลุ่มเพื่อนและมีความสนิทสนมกับเพื่อนที่อยู่ในหอพัก มากกว่านักศึกษาที่พำนักอยู่นอกหอพักของมหาวิทยาลัย เนื่องจากนักศึกษาที่อยู่ในหอพักมีโอกาสพบปะ และได้ใกล้ชิดกันและมีโอกาสได้ทำกิจกรรมร่วมกันหลังเวลาเลิกเรียนแล้ว ทำให้นักศึกษาสามารถ เลือกรวมกลุ่มเพื่อนและมีเพื่อนสนิทของตน ตลอดจนการคบหาเพื่อนต่างเพศในฐานะคนรักกันด้วย ซึ่ง ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมร่วมกันในมหาวิทยาลัยนั่นเอง

นักศึกษากับกลุ่มเพื่อน

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีกลุ่มเพื่อนเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน จากการศึกษาพบว่ากลุ่มเพื่อนของนักศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นนักศึกษาที่อยู่คณะวิชาเดียวกัน ชั้นปีเดียวกัน และอยู่ในหอพักเดียวกัน

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เมื่อเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยระยะแรกจะรู้สึกเหงา คิดถึงบ้าน และยังไม่มียุทธศาสตร์เพื่อน นักศึกษาใหม่มาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาเดียวกันและทรงจกกันมาก่อนจะมีความสัมพันธ์ต่อกัน ไปเยี่ยมกันที่หอพักและห้องนอน ถ้ายกกันคนละหอ เมื่อนักศึกษาใหม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัย ทนศึกษาารนพหุคณะวิชาหรือสหสโมสรนักศึกษาจัดขึ้น จะช่วยให้นักศึกษาใหม่ได้รู้จักเพื่อน รุ่นพี่ และจะนำไปสู่การเข้าร่วมกลุ่มเพื่อนที่สนิทสนมกัน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งกิจกรรมในทางวิชาการ การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการเที่ยวเตร่ เป็นต้น

นักศึกษารุ่นพี่หรือรุ่นพี่ส่งชั้น จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยได้ดียิ่งขึ้น มีกลุ่มเพื่อนที่สามารถเข้าใจกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้ด้วยดี แต่ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ไม่ได้รับความพึงพอใจจากการคบเพื่อนในมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาจะรู้จักและเลือกคบเพื่อน เข้ากลุ่มเพื่อนในครั้งแรก จากกิจกรรมนักศึกษา เช่น การรับน้องใหม่เมื่อสำน การรับน้องส่วนกลางจากกรุงเทพฯ ที่เดินทางด้วยรถไฟจากกรุงเทพฯ มาขอนแก่น และเมื่อถึงมหาวิทยาลัยแล้วจะรวมกันนักศึกษาใหม่เมื่อสำนและ

นักศึกษาใหม่จากการสอบส่วนกลางไปไหว้เจ้าพ่อมอดินแดง แล้วจึงแยกคณะ ให้นักศึกษารุ่นพี่แต่ละคณะวิชาให้การต้อนรับน้องใหม่ทบริเวณศาลเจ้าพ่อมอดินแดง มีการแจกพรหสและแนะนำน้องใหม่ให้รู้จักสายรหัสของตน กิจกรรมนักศึกษาในครั้งแรกจะช่วยให้นักศึกษาใหม่ได้รู้จักกัน และได้รู้จักนักศึกษารุ่นพี่ ที่จะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่ง ชื่อมณีมาเล่าเนายจังหวัดชลบุรี เธอสอบเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้จากการสอบส่วนกลาง เธอมีเพื่อนสนิทที่อยู่ในคณะวิชาเดียวกัน จากการที่ได้รู้จักกันจากกิจกรรม "รับน้องรถไฟ" ซึ่งเธอกล่าวถึงการได้มาซึ่งเพื่อนสนิทของเธอว่า

การเดินทางมาขอนแก่น ก็ไม่ลำบากเพราะพี่ ๆ ได้พามา โดยพี่เรียกว่า การรับน้องรถไฟ ซึ่งการรับน้องนั้น ก็มีกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้รู้จักกับเพื่อนคนอื่น ๆ ซึ่งในปัจจุบันเราก็ยังทักทายกันอยู่ เพื่อนที่รู้จักกันตอนนั้นและอยู่คณะเดียวกัน ก็เป็นผลให้กลายเป็นสนิทไปเลย

กิจกรรมนักศึกษาในส่วนของสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัย หรือที่เรียกกันเป็นที่เข้าใจว่า "สโมสรส่วนกลาง" หจคชนน จะช่วยให้นักศึกษาใหม่และนักศึกษารุ่นพี่ที่อยู่ต่างคณะวิชาได้รู้จักกัน เช่น การรับน้องใหม่ พิธีบายศรีสู่ขวัญและลอดซุ้มกลาง นอกจากนี้ กิจกรรมนักศึกษาหจคชนนโดยชมรมต่าง ๆ หลังกคสโมสรส่วนกลาง จะช่วยให้นักศึกษาใหม่และนักศึกษารุ่นพี่ได้รู้จักและสนิทสนมกันมากยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมละครน้องใหม่ โต้วาท้องใหม่และกีฬาน้องใหม่ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัย นอกจากกิจกรรมนักศึกษาในส่วนของแต่ละวิชาหจคชนนหรือสโมสรนักศึกษาคณะวิชาอื่น ๆ จัดขึ้นสำหรับนักศึกษาในคณะ ก็จะช่วยให้นักศึกษาในคณะได้รู้จักและสนิทสนมกันมากยิ่งขึ้น เช่น การรายงานตัวน้องใหม่ การเข้าห้องเชียร์และงานสังสรรค์ต่าง ๆ ซึ่งนักศึกษาหญิงคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่ง ได้กล่าวว่า "การปรับตัวกับเพื่อน ๆ ไม่ค่อยมีปัญหาอาจจะเป็นเพราะว่า พหคณะมีการเชียร์บังคับให้ห้อง ๆ รู้จักช่วยเหลือกัน และต้องผ่านความยากลำบากต่าง ๆ ทำให้เข้ากับเพื่อนได้เร็ว คิดว่า เปิดเชียร์ของแต่ละคณะก็ ทำให้รู้จักเพื่อน ๆ และหวังโยเขาเวลามีปัญหาช่วยกันแก้ปัญหา"

นักศึกษามักจะมีกลุ่มเพื่อน ที่อยู่คณะวิชาและชั้นปีหรือสาขาวิชาเดียวกัน เนื่องจากต้องเรียนด้วยกันเป็นส่วนมาก จึงทำให้มีความใกล้ชิดและมีเวลาอยู่ด้วยกันมากกว่านักศึกษาที่อยู่คณะวิชาอื่น นอกจากนี้ กลุ่มเพื่อนของนักศึกษาจะเป็นเพื่อนนักศึกษาที่พอกอยู่ในห้องพักและหอพักเดียวกัน นักศึกษาที่อยู่ในหอพักเดียวกัน อยู่คณะวิชาและชั้นปีเดียวกัน มักจะเป็นกลุ่มเพื่อนสนิทกันด้วย

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่พกอยู่หอพักหญิงที่ 3 ที่เป็นกลุ่มเพื่อนกันตามคณะวิชาและชั้นปีเดียวกันมีหลายกลุ่ม เช่น นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คณะเทคนิคการแพทย์ชั้นปีที่ 2 เป็นต้น แต่ละกลุ่มจะมีจำนวนสมาชิกในกลุ่มประมาณ 3-5 คน นอกจากกลุ่มเพื่อนที่อยู่หอเดียวกันก็อาจจะมีสมาชิกที่เป็นกลุ่มเพื่อนสนิทที่อยู่หออื่นด้วย เช่น กลุ่มเพื่อนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มีกลุ่มเพื่อนสนิทอยู่หอ 3 ด้วยกัน จำนวน 3 คน และมีเพื่อนสนิทของกลุ่มนอก 2 คน ที่อยู่หอ 18 ซึ่งเป็นนักศึกษาหญิงคณะวิชาและชั้นปีเดียวกันด้วย

กิจกรรมในกลุ่มเพื่อน จากการศึกษาพบว่า กิจกรรมในกลุ่มเพื่อนที่เข้าร่วมกันได้แก่ การเดินทางไปเรียนพร้อมกัน สำหรับนักศึกษาที่อยู่หอพักเดียวกัน และหลังเลิกเรียนก็จะกลับหอพักด้วยกัน ไปรับประทานอาหารและออกไปเที่ยวเตร่ด้วยกัน นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในกลุ่มด้วย เช่น กลุ่มเพื่อนของนักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 5 คน จะจัดให้มีการเลี้ยงสังสรรค์ระหว่างกลุ่ม เนื่องในวันคล้ายวันเกิดของทุกคนในกลุ่มเพื่อนทั้ง 5 คน และจะจัดหาของขวัญวันเกิดให้เพื่อนร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม มีกิจกรรมอะไรจัดขึ้นในมหาวิทยาลัยก็จะนัดไปพร้อมกัน และมีปัญหาส่วนตัวบางเรื่องก็จะคุยให้เพื่อนที่สนิทในกลุ่มได้รับฟังและให้กำลังใจ ปลอบใจกันเมื่อมีเรื่องไม่สบายใจ

การเข้ากลุ่มเพื่อทำงานกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จะช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักเพื่อนต่างคณะวิชา และต่างชั้นปี ได้รู้จักเพื่อนต่างเพศ นอกเหนือไปจากการได้รู้จักเพื่อนในคณะวิชาเดียวกันแล้ว เช่น การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการหรือสมาชิกของสโมสร ชมรมหรือชมรมหรือกลุ่มนักศึกษาที่อยู่ในมหาวิทยาลัย เช่น กลุ่มโรงเรียนเดียวกัน กลุ่มจังหวัดเดียวกัน กลุ่มศาสนาเดียวกัน เป็นต้น การเข้ากลุ่มเพื่อทำกิจกรรมนักศึกษานักศึกษาจะเลือกเข้ากลุ่มตามความพอใจ และความสนใจของตน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาหาประสบการณ์ ต้องการการเพื่อน และต้องการรวมกลุ่มทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น

นักศึกษาที่พกอยู่นอกหอพักมหาวิทยาลัย จะมีเวลาใช้ชีวิตอยู่ในกลุ่มเพื่อนน้อยกว่านักศึกษาที่พกอยู่ในหอพัก เนื่องจากหลังเลิกเรียนแล้วมักจะกลับบ้านพักที่อยู่ในเมือง ไม่ค่อยสนิทสนมกับกลุ่มเพื่อนมากนักแตกต่างไปจากนักศึกษาที่อยู่หอพัก นักศึกษาหญิงคณะเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่ง ได้กล่าวถึงชีวิตนักศึกษาในกลุ่มเพื่อนของเธอ ในช่วงที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเธอพกอยู่กับเพื่อนที่หอพักในเมืองว่า

ตอนอยู่ที่ 1 ที่เข้าไปเรียนกลับทำให้เราไม่ค่อยสนิทกับเพื่อนเวลาเรียนต่างคนต่างเรียน
กันงเรียน คือช่วงที่จะสนิทกันเป็นช่วงระหว่างตอนเย็นหลังเลิกเรียนแล้ว ถ้ายอดเดียวกัน
นี้ สำคัญมากเลยคือจะสนิทกันมากระหว่างเพื่อนที่อยู่ด้วยกัน ที่เราไม่ค่อยเจอ การใช้
ชีวิตร่วมกันส่วนหนึ่งระหว่างเรากับเพื่อนไม่ได้ช่วยกัน เรียนเสร็จก็กลับบ้านอย่างนั้น อยู่
บ้านก็ไม่เพื่อน ไม่ได้มาส่งสิ่งอะไรกับเพื่อน อุ่นใจของเพื่อน ใครเป็นยังไงเราก็ไม่รู้
อย่างมากก็ไปกินข้าวด้วยกัน ช่วงเวลาสั้น ๆ เองก็เลยไม่ค่อยรู้ ไม่ค่อยสนิทกับเพื่อน รู้สึก
ว่าเหงามาก

ถ้าเราไม่สนิทกับเพื่อน เวลาเราไม่เข้าใจอะไร เราก็ไม่รู้จะถามใคร จะถามเขาเราก็
เกรงใจ ก็เลยคิดว่า สอ่ยห่อไม่ได้ อยู่คนเดียวคนเดียว ไม่ได้เข้าใจอะไรคนเดียวคนเดียว
แล้วไปถามกัน อ้ออย่าง ถ้ายอดบ้าน บางทีเขาไม่ค่อยรักกันโดยที่เราไม่รู้ อย่างนั้นคิดว่ากัน
อย่างนั้น เราไม่รู้เพราะเราอยู่ในเมือง เราพลาดโอกาสอย่างนั้นไป

ในเวลาต่อมา นักศึกษาหญิงคนหนึ่ง ก็ยื่นคำร้องขอเข้ามาพักในหอพักของมหาวิทยาลัย
และได้อยู่ในหอพัก ตั้งแต่อายุครั้นของชั้นปีที่ 1 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบันนี้ เชื่อมเพื่อนสนิทเป็น
นักศึกษาหญิงที่อยู่คนเดียวและชั้นปีเดียวกันกับเธอและพักอยู่หอพักในหอพักเดียวกันด้วย

การคบเพื่อนและการเข้ากลมเพื่อนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาส่วนหนึ่งเห็น
ความรูสึกและเห็นว่า เพื่อนนักศึกษาด้วยกันไม่มีความรักและจริงใจต่อกัน นักศึกษาหญิง
คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่ง ได้ระบายความในใจเกี่ยวกับเพื่อนในมหาวิทยาลัย ไว้ว่า

เพื่อนๆ นักศึกษาด้วยกัน หงหวัด mate เคยบอกเคยสอนว่า เราจะหาความจริงใจจาก
เพื่อน ๆ ไม่ได้หรอก จะหาได้ก็หายากมาก เราต้องรักษาตัวเอง ช่วยตัวเองก่อนและมันก็
เป็นความจริงเหมือนหงหวัดหงหวัดใจจริง ๆ ... ขาพเจาก็มีเพื่อนร่วมคณะอยู่คนหนึ่ง ซึ่งก็
อยู่ตรงกันข้ามกับหงหวัดขาพเจาแหละ ไม่ทราบว่าแม่เจาประสงค์จะเป็นคนอย่างนั้น ขาพเจาจะ
ไม่ยอมเสียเวลาคบเลย เราจะยืม lecture ไปจดหน่อยเพราะตาม lecture ไม่นั้น เขา
ก็บอกว่ากำลังจะอ่าน ยิ่งเวลาจะสอบก็เหมือนกัน เวลาจะอ่านหนังสือสอบก็ต้องหลบ ๆ อ่าน
คงกลัวความร้าย... ไม่รู้ว่าจะหวังวิชาไปถึงไหนกัน ไม่เหมือนเมื่อก่อนสมัยเป็นเด็กนักเรียน ทุก
คนจริงใจต่อขาพเจา ขาพเจามีเพื่อนรักมากมาย ทุกคนไม่หวังวิชา อธิบายเนื้อหาวิชาความรู้
ที่ได้เรียน ขาพเจาตามไม้นั้น เพื่อนก็คอยบอกคอยเตือนคอยเป็นห่วง แต่เดี๋ยวนี้ยากยิ่งกว่าม
เข้มนในมหาสมุทร พุดถึงเพื่อนร่วมชั้นปีก็พุดคุยทักทายกันดี แต่เวลาจะทำกิจกรรมร่วมกัน ไม่นัก

เลยว่าจะเห็นแก่ตัวขนาดนั้น ความรับผิดชอบน้อยมาก ไม่ชอบร่วมกิจกรรมกันเลย และอีกอย่าง เวลาสอบแต่ละวิชา ต่างคนก็ต่างลุ้นไม่มีการปรึกษา เข้ากลุ่มกันเลย แต่อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้ามี รนพักคอยแนะนำตกเตือนอยู่เรื่อยๆ ทำให้ไม่ต้องคิดหนัก คิดมากเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ที่ประสบ ข้าพเจ้าดีใจทีเดียว ข้าพเจ้ามีเพื่อนรักถึง 4 คน ทุกคนต่างก็จริงใจต่อข้าพเจ้า แคน ข้าพเจ้าก็คิดว่าพอสำหรับชีวิตในมหาวิทยาลัยแล้ว จะต้องการอะไรมากมายนักถึงแม้ว่าจะมี คนส่วนมากสวมหน้ากากเข้าหากัน

การคบเพื่อนและการเข้ากลุ่มเพื่อนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีนักศึกษาบางกลุ่มที่มี ลักษณะและความต้องการคล้ายคลึงกันจะมารวมเป็นกลุ่มเพื่อนกัน เช่น นักศึกษาชายกลุ่มหนึ่งที่มี ลักษณะและมีเพศสัมพันธ์เป็นกรวมเพศ (homosexual) จะใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยเป็นกลุ่มเพื่อน ที่เป็นกรวมเพศด้วยกัน นักศึกษาชายกลุ่มนี้จะมียุประมาณ 12 คน จะมีบทบาททำทาง การแต่งตัว และแต่งหน้าเป็นศูญ และยอมรับตัวเองว่าเป็นกลุ่มกรวมเพศอย่างเปิดเผย โดยเป็นทรบรกัน ในหมู่นักศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาชายกลุ่มนี้มักจะรวมกลุ่มพบปะพูดคุยกันที่ห้องพักของเพื่อน คนใดคนหนึ่งในกลุ่ม หลังเลิกเรียนก็มารวมกลุ่มกันเพื่อพูดคุยและเปิดเพลงฟัง หรือเดินร่าใน ห้องพักอย่างสันถวอน และออกเที่ยวเตร่ในเมืองด้วยกัน เมื่อเปิดปีการศึกษาใหม่ในแต่ละปี นักศึกษาชายกลุ่มนี้จะพยายามคอยติดตามดูว่า มีนักศึกษาใหม่ที่เป็นกรวมเพศที่เข้ามาศึกษาใน มหาวิทยาลัย เพื่อจะได้คอยช่วยเหลือเอาใจใส่ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และชักชวนให้เข้ากลุ่มเพื่อนด้วยกัน

ระบบสายรหัส

ระบบสายรหัส นับเป็นลักษณะกลุ่มสัมพันธ์ที่เป็นวัฒนธรรมและประเพณีของนักศึกษา ในมหาวิทยาลัย ทจดีไหนักศึกษาใหม่ในแต่ละปีการศึกษา จะต้องมียกศึกษารุ่นพี่ชั้นปีที่ 2 ที่มี รหัสเลขประจำตัวนักศึกษาตรงกันกับนักศึกษาใหม่ เป็นศูคอยดูแลช่วยเหลือเอาใจใส่แนะนำและ ให้คำปรึกษาเรื่องต่าง ๆ แก่นักศึกษาใหม่ โดยนักศึกษาใหม่จะเรียกนักศึกษารุ่นพี่ชั้นปีที่ 2 ว่า "พรรหัส" และนักศึกษารุ่นพี่ชั้นปีที่ 2 จะเรียกนักศึกษาใหม่ในความดูแลของตนว่า "น้องรหัส" ใน บางครั้งบางปีจำนวนนักศึกษาใหม่จะมีมากกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทำให้ไม่สามารถจัดพรรหัสให้ น้องใหม่ได้ครบทุกคน ดังนั้น จึงจะต้องจัดนักศึกษาชั้นปีที่ 2 บางส่วนให้ช่วยดูแลนักศึกษาใหม่ เพียงจนจากหม่นองรหัสอยู่แล้ว นักศึกษาใหม่ที่ถูกจัดไหนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ดูแล จะเรียกว่า

"น้องเทคแคร์ (take care)" และ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่จดให้มาดแลน จะถูกเรียกว่า "พี่เทคแคร์ (take care)" ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่เคยจดให้เป็นพรหส์ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ก็จะมาเล่นลำดับขึ้นไปเรียกในชื่อ "ป้ารหส์" "ยายรหส์" และ "ลุงรหส์" "ปู้รหส์" ตามชั้นปีและเพศของนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่จดให้เป็นพรหส์ของนักศึกษารุ่นน้องทรมหส์ตรงกันอย่างเป็นระบบเช่นนี้ จะเรียกว่า "สายรหส์" ซึ่งสามารถแสดงโครงสร้างของสายรหส์ได้ ดังนี้

โครงสร้างสายรหส์

จากโครงสร้างระบบสายรหส์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 และนักศึกษาใหม่จะเรียกสรรพนามสายรหส์ตามลำดับชั้นปี และเพศของนักศึกษา โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะเรียกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งนักศึกษาชายและหญิงว่า "น้องรหส์" ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะเรียกนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ทั้งนักศึกษาชายและหญิงว่า "พรหส์" และเรียกนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ดังนี้ นักศึกษาหญิงจะเรียกว่า "ป้ารหส์" นักศึกษาชายเรียกว่า "ลุงรหส์" และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะเรียกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ว่า "หลานรหส์" นักศึกษาชั้นปีที่ 1 เรียกนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ดังนี้ นักศึกษาหญิงจะเรียกว่า "ยายรหส์" และนักศึกษาชายจะเรียกว่า "ปู้รหส์" และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะเรียกนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ว่า "เหลนรหส์"

ระบบสายรหัส ในบางคณะนักศึกษาบางคนจะมีสายรหัสไม่ครบทุกชั้นปี เนื่องจากมีนักศึกษาบางคนออกจากมหาวิทยาลัยด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น ลาออก ตกออก เป็นต้น ทำให้สายรหัสขาดไปทำให้ผลต่อการจัดกิจกรรมและกลมสัมพันธ์ของสายรหัสด้วย

กิจกรรมของสายรหัสสำคัญ คือ การให้ความช่วยเหลือดูแลและเอาใจใส่แก่นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เป็นนักศึกษาใหม่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะมีความใกล้ชิดและมีบทบาทต่อนักศึกษาใหม่มากกว่านักศึกษาในชั้นปีอื่น ๆ โดยระยะแรกที่นักศึกษาใหม่เข้ามาในมหาวิทยาลัย และมีการ "แจกน้องรหัส" (การจัดนักศึกษาปีที่ 1 ให้เข้าอยู่ในความดูแลของนักศึกษาชั้นปีที่ 2) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จะจัดเตรียมหนังสือหรือตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียนการสอนอัดสำเนา (sheet) ตลอดจน จัดซื้อสมุดจดงานไว้ให้น้องรหัสของตน โดยจะรวบรวมทั้งเอกสารและข้อสอบเก่า ๆ สายรหัสใดส่งมอบให้ติดต่อกันมาเป็นประจำทุกปีมาให้น้องรหัส น้องรหัสบางคนได้รับของเหล่านี้เป็นกล่องขนาดใหญ่ และน้องรหัสบางคนอาจจะไม่ได้รับการเอาใจใส่จากพรหัสมากเท่าใดนัก ซึ่งจะขึ้นอยู่กับพรหัสแต่ละคนจะปฏิบัติต่อน้องรหัสด้วย แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว พรหัสจะให้ความดูแลน้องรหัสมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ พรหัสบางคนจัดหาชุดนักศึกษาถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยให้น้องรหัสสวมเข้าในห้อง เข็มขัด เพราะนักศึกษาใหม่มักจะจัดซื้อชุดนักศึกษามาไม่ถูกต้อง และการเข้าเข็มขัดนักศึกษาใหม่จะต้องสวมชุดนักศึกษาถูกต้องตามระเบียบของมหาวิทยาลัยทุกอย่าง จึงจะเข้าร่วมกิจกรรมในห้อง เข็มขัดได้ เป็นหน้าที่ของพรหัสที่จะช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำแก่น้องรหัส เช่น นักศึกษารุ่นทศวรรษวิศวกรรมศาสตร์หรือพรหัสจะจัดหาเนคไทประจำคณะ เพื่อให้น้องรหัสของตนนำไปใช้ในงานพิธีสาบานตนเป็นนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ หรืองานคณะอื่น ๆ เป็นต้น และพรหัสตลอดจนสายรหัสจะถือเป็นธรรมเนียมประเพณี ที่จะตักน้ำน้องรหัสไปเลี้ยงต้อนรับในช่วงแรกที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะเป็นการหาไปเลี้ยงอาหาร และซื้อบัตรให้เข้าดูภาพยนตร์ทกลมนักศึกษาต่าง ๆ จัดเป็นภาพยนตร์การกุศลเพื่อหารายได้ พรหัสชายบางคนอาจจะหาน้องรหัสชายของตนไปเลี้ยงอาหาร และเครื่องดื่ม เช่น เหล้า และหาไปเที่ยวพักผ่อนที่สโมสรด้วย

ชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดลมีวัฒนธรรมประเพณีการจัดระบบสายรหัสเช่น ทำให้นักศึกษาใหม่ได้รู้จักและเรียนรู้การอยู่ร่วมกันในมหาวิทยาลัยการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างนักศึกษารุ่นพี่รุ่นน้อง และนักศึกษาใหม่ที่ได้พรหัสและสายรหัสให้ความรักความเอาใจใส่เป็นอย่างดีแล้ว จะช่วยให้นักศึกษาใหม่รู้สึกอบอุ่น และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

โดยขมและกลาที่จะเข้าไปหาพรหฺสหรือสาयरหฺสของตน เพื่อขอคำปรึกษาและบอกปัญหาของตน
ด้วย

ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย นอกจากจะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนในมหาวิทยาลัยด้วยกัน
ในฐานะเพื่อนนักศึกษาด้วยกันแล้ว นักศึกษายังมีโอกาสที่จะมีความสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน
ในฐานะครู หรือที่เรียกกันอย่างเข้าใจว่าเป็น "แฟน" กัน นักศึกษามีโอกาสคบเพื่อนต่างเพศ
และสนิทสนมจนกลายเป็นความพึงพอใจซึ่งกันและกัน ประพฤติปฏิบัติต่อกันในฐานะครู

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของนักศึกษา กับเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
นอกจากความสัมพันธ์จนเพื่อนแล้ว นักศึกษายังมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในฐานะครู ซึ่งมัก
จะเป็นนักศึกษารุ่นพี่กับนักศึกษารุ่นน้องและนักศึกษารุ่นเดียวกัน เรียนชั้นปีเดียวกันหรือนักศึกษาที่อยู่
ในกลุ่มกิจกรรมเดียวกัน นักศึกษาที่เป็นครูกับนักเรียนจะเริ่มต้นจากการมีความสนิทสนมกันในช่วงที่มี
โอกาสได้ร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนาด้วยกัน หรือการสร้างความรู้รัก
และมีความสัมพันธ์กันในโอกาสต่าง ๆ แล้วนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์จนครูกับนักเรียนในโอกาสต่อ
มา

นักศึกษาที่เป็นครูกับนักเรียน สามารถสังเกตและทราบได้ จากการใช้เวลาไปไหนมาไหน
ด้วยกันสองต่อสอง การเอาใจใส่และใช้เวลาพูดคุยด้วยกันมากกว่าเพื่อนคนอื่น และนักศึกษา
ชายจะมาคอยรับและส่งนักศึกษาหญิงที่หน้าหอพักเป็นประจำ บางครั้งจะนั่งคุยกันอย่างสนิทสนม และ
เปิดเหยงถึงขมจมมือ และโอบกอดกันตามสถานที่ต่าง ๆ มีนักศึกษาชายและหญิงบางคู่มีความ
ความสัมพันธ์ลึกซึ้งและมีเพศสัมพันธ์ร่วมกัน บางคู่ออกไปเข้าโรงแรมค้างคืนด้วยกัน และบางคู่ก็
ออกไปเข้าห้องพักอยู่ด้วยกันนอกมหาวิทยาลัย นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งได้
กล่าวว่า เพื่อนสนิทของเขาที่เป็นนักศึกษาชาย อยู่คณะวิชาและชั้นปีเดียวกันกับเขาได้เล่าและ
พูดคุยให้เขาฟังว่า มีแฟนเป็นนักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์มีความสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งจนถึงขั้น
ใช้ห้องเรียนทบทวนสัปดาห์เป็นที่พักนอนอยู่ด้วยกันเป็นบางครั้ง และบางครั้งก็เข้าไปใช้ห้องนำห้องส้วมใน
อาคารเรียนในการร่วมเพศโดยใช้มอและปากสำเร็จความใคร่ให้ซึ่งกันและกันด้วย บางครั้งก็ออกไป
เข้าห้องพักอยู่ด้วยกันในเมืองด้วย

นักศึกษาชายและหญิงบางคน มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกันหรือคุมกำเนิดจนต้องกลายเป็น
ปัญหาที่นักศึกษาหญิงต้องตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ ต้องแก้ปัญหาด้วยการทำแท้ง หรือลาพักการศึกษา
เพื่อคลอดบุตร แล้วจึงเข้ามาเรียนต่อ นักศึกษาหญิงบางคนก็ลาออกจากมหาวิทยาลัยไปเลยโดย
ไม่เรียนต่ออีก

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาชายและหญิงที่เป็นคู่รักกันนั้น มักจะใช้เวลาร่วมกันตาม
ลำพังเป็นส่วนใหญ่ บางคนไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้ากับกลุ่มเพื่อนเลย มักจะแยกตัวออกไป
ต่างหากจากเพื่อน ๆ ในคณะและชั้นปีเดียวกัน และจะพบเห็นเป็นประจำว่า นักศึกษาชายและหญิงที่
เป็นคู่รักกัน มักจะสนิทสนมและออกไปเที่ยวตามต่าง ๆ ด้วยกัน เช่น ไปรับประทานอาหารและ
ชมภาพยนตร์ในเมืองด้วยกัน หรือนั่งช้อนท้ายจักรยานยนต์ออกไปเที่ยวด้วยกันตามลำพัง ใน
ช่วงตอนเย็นหลังเลิกเรียน และมักจะพบเห็นนักศึกษาชายมานั่งหรือเป็นรอนักศึกษาหญิงตามหน้า
หอพักหญิงต่าง ๆ ททท นักศึกษาชายที่มจักรยานยนต์จะมาคอยครุ๊กตามนัดหมายเพื่อออกไป
เที่ยวเตร่หรือออกไปด้วยกัน จะเป็นเช่นเสมอ ยกเว้นในช่วงที่มีการสอบ บริเวณหน้าหอพักหญิง
จึงจะค่อนข้างเงียบสงกว่าปกติ

ในวันปกติที่หอพักหญิงมีกำหนดเวลาเปิดและปิดหอพักในตอนกลางคืน คือ เวลา
22.00 น. 23.00 น. และ 24.00 น. กำหนดให้เปิดประตูหอพักให้นักศึกษาหญิง เข้าหอ
ในช่วงเวลาก่อนถึงเวลาปิดประตูหอพักในแต่ละช่วง จะมีนักศึกษาชายมาบ่นคอยส่งนักศึกษาหญิง
ครุ๊กของตนเข้าหอ ในคืนหนึ่งมีหลายคู่ บางคนนั่งและยืนคุยกันอยู่หน้าหอ บางคนงอือกอดและ
หยอกกลอนบนจักรยานยนต์จอดอยู่หน้าหอพัก ในเวลากลางคืนบริเวณหน้าหอพักหญิงมักจะเห็น
ภาพเช่นเป็นประจำเสมอ ที่หอพักหญิงที่ 3 พบว่านักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ และ
นักศึกษาหญิงคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งเป็นคู่รักกัน มักจะใช้เวลาหลังเลิกเรียนออกไป
เที่ยวด้วยกันเป็นประจำโดยใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะ และมักจะมานั่งคุยอือกอดกันที่ห้องว่าง
ใต้ถนนหอพักเป็นประจำและเห็นนักศึกษาชายนอนหนุนตักนักศึกษาหญิงเสมอ แม้ในช่วงที่มีการสอบ
ก็จะมานั่งหรือนอนหนุนตักกันอยู่ในห้องเป็นประจำ และมีการจัดหาอาหารและขนมมานั่ง
รับประทานด้วยกันอยู่ในห้อง ซึ่งมีโต๊ะและเก้าอี้ยาวจัดไว้ในห้อง บางครั้งนักศึกษาหญิงก็
นำเอาเครื่องรับโทรทัศน์ส่วนตัวลงมามีด้วยกัน และหอพักหญิงที่ 3 นักศึกษาหญิงสามารถ
ขึ้นเข้าหอพักได้ ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษาหญิงคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์คนหนึ่ง มีเพื่อนชาย
ขับรถยนต์ส่วนตัวมาส่งหน้าหอพัก เวลาประมาณ 02.00 น. เธอจะเป็นตามไม่ระเนงของ

โรงเก็บรถใต้ถนนที่นั่นไปเข้าหอพัก แล้วในความเงียบของคืนนั้น เขอยังโอบกอดและตะโกนเสียงดังลั่น "บาย บาย" กับเพื่อนชายของเธอก่อนที่จะลากรอรถไฟผ่านไป เสียงดังเป็นจังหวะขึ้นไปยังห้องพักชั้น 3 และยังพบว่า ในเวลากลางคืนมีนักศึกษาชายและหญิงคนหนึ่ง มารอเวลาหอพักเปิดหออ 3 นักศึกษาหญิงที่รอไม่ไหว เธอต้องการป็นหอพัก ตรงระเบียบห้อง 3212 เธอมองหาเก้าอี้เพื่อรองเหยียบป็นชั้นระเบียบไม่ได้ นักศึกษาชายที่มาด้วยก็นั่งไถนงคกเขาลงให้นักศึกษาหญิงเหยียบขาของเขาป็นชั้นไประเบียบห้อง ท่ามกลางเพื่อนนักศึกษาที่มานั่งและป็นรอเข้าหอพัก ทมองดูการกระทำของนักศึกษาคน

ความสัมพันธ์ของนักศึกษาชายและหญิงที่เป็นคู่รักกัน มบ้างก็ออกไปด้วยกันหรือหาสถานที่ยกกันตามลำพังในเวลากลางคืน ภายในบริเวณต่างๆ ของมหาวิทยาลัยที่เป็นทคอนชาวลับสายตาผู้คนเพื่อปฏิบัติตนต่อกัน ดังแต่การนั่งพูดคุยกัน จนกระทั่งกอด จูบ และร่วมเพศกัน จากการศึกษาคพบว่าในช่วงเวลากลางคืนจะมีนักศึกษาชายที่อยากหรืออยากเห็น หรือนักสนักจะไปแอบดูพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาที่เป็นคู่รักกันตามสถานที่ต่าง ๆ ในบริเวณมหาวิทยาลัย การไปแอบดูในลักษณะเช่นนี้ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะเรียกว่า "การส่องสัตว์" นักศึกษาชายที่เข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัยใหม่ ๆ มักอยากหรืออยากเห็นเกี่ยวกับการส่องสัตว์และมีนักศึกษาหญิงบางคนขอติดตามเพื่อนนักศึกษาชายออกไปส่องสัตว์ด้วยความอยากหรืออยากเห็นเช่นกันด้วย มีการนำภาพเหตุการณ์ที่นักศึกษาชายไปส่องสัตว์แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนนักศึกษาหญิงฟังด้วย นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์คนหนึ่งได้เล่าถึงการส่องสัตว์ในมหาวิทยาลัยว่าทคณะของเขามีเพลงส่องสัตว์ร้องกันในหมู่นักศึกษาชายด้วย การออกส่องสัตว์เขาไม่เคยไปแต่มีเพื่อนที่ออกไปส่องสัตว์แล้วมาเล่าให้ฟัง ส่วนใหญ่เพื่อนที่ไปก็เนื่องจาก "ถ้าอ่านหนังสือทห้อง มันก็เซ็ง ก็ออกไปเดินเล่นดีกว่า ส่องสัตว์อะไรอย่างนี้ ไปหาดตามซอกตามมมอย่างนี้" เขาเล่าต่อไปว่า "บรรยากาศมันให้ณะครับ คือบางคนที่เขาไปอ่านหนังสือด้วยกัน อ่านได้ไม่นานก็แยกออกไปจากทนั้น คนที่เขาสังเกตการณ์ เขาก็ตามไปเรื่อย ๆ แต่คนทรักก็คอยาม เพราะเขาเห็นบ่อย" นักศึกษาที่ออกไปส่องสัตว์นั้น เขาบอกว่า "มันธรรมชาติึนะครับ บางคนมันไม่รู้ มันก็อยากจะทำ มันก็ไปหาด พบอกว่าไปทนั้นบาง ทนบาง พบอกอยากไปหาดเอา" นักศึกษาใหม่มักจะได้รับคำบอกเล่าเกี่ยวกับเรื่องนจากนักศึกษารุ่น

นักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์คนหนึ่งที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการส่องสัตว์ได้เล่าว่า ส่วนมากที่ออกส่องสัตว์จะเป็นช่วงภายหลังที่กลับจากภาพยนตร์รอบดึกแล้วกลับเข้ามาในมหาวิทยาลัยเวลาประมาณเที่ยงคืน ส่วนมากจะนั่งจกรยานยนต์มากับเพื่อน ๆ หลายคนก็ออกไปดูภาพยนตร์ด้วยกันประมาณ 2-3 คน รวมจำนวน 6 คน พัดคยกันมาถึงบริเวณบึงสีฐาน* ถ้าเห็นจกรยานยนต์จอดอยู่ริมทาง ก็จะชวนกันเข้าไปแอบดู ภาพที่เห็นคือ ชายหญิงคู่นั้นนั่งกอดกันอยู่ในที่มืด ๆ นักศึกษาชายคนนี้ได้เล่าประสบการณ์ของเขาต่อไปว่า

ผมเรียนรู้อะไร ก็ไปกับเพื่อน แต่ละคนก็รักกันส่วนมากก็หลังจากคืนหนึ่งกลับมา ก็มาเจอสภาพอย่างนั้น บางคนก็บอกว่า ดีกว่าอยู่เปล่า ๆ บาง เพื่อนบางคนก็บอกว่า พวกมันคิดแปลกดีโลกมันสวยงาม ดี ๆ ยิ่งพวกมันนั่งบนดาวนับเดือน หมอกก็กลิ้ง บางคนเขาก็คิดไปว่า มันจะทำกันอย่างนั้น ถ้าคนอื่นเขาเข้ามาเห็นเขาจะคิดอย่างไร... สัตว์หายไปจุดประสงค์เดียวกัน คือ ส่องสัตว์ ก็มีการซรตปิดไฟอย่างนั้นเวลาไปด ส่วนมากคิดว่า บรรยากาศให้ คือตอนดึก ๆ ก็ซรตกันมากเปลี่ยนเส้นทาง ชวนกันซรตเล่นกันเรื่อย ๆ ก็ไปเจอหมายกที่สีฐานเห็นประจำเลย สัตว์ขอบอกคานหนึ่ง อยู่ทิศตะวันตก เพราะว่าไม่มีไฟเลย และที่สนามเทนนิส แถวกลางสีฐานพอดี ตอนหลังมาเห็นที่สาธิตมัธยม เห็นมากกว่านมครึ่งเดียวไปเจอที่สนามเทนนิส** ตรงทางออกตรงเนินสีฐาน ลักษณะที่อาจารย์เติมที่กำลัง make love โป๊ทงคูไฟหนารมณส์าคไปเจอ

* บึงสีฐาน เป็นหนองน้ำที่อยู่ภายในบริเวณมหาวิทยาลัย ใกล้บริเวณประตูทางเข้ามหาวิทยาลัย ด้านถนนมะลิวัลย์

** สนามเทนนิส เป็นสนามกีฬาของมหาวิทยาลัย อยู่ใกล้บริเวณโรงเรียนสาธิต คณะศึกษาศาสตร์

การส่องสัตว์ของนักศึกษาชาย เป็นทรจกนคในหมนักศึกษาทอญในหอพักเดียวกัน และ
 ครกทเขาไปส่องสัตว์พบน บางครกทราววาเป็นนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัย บางครกท
 ไม่ทราววาเป็นใคร มนักศึกษาชายคนหนึ่งตงขอสั่ง เกตเอาไว้วา ในบริเวณพณฑของมหาวิทยาลัยน
 บคคภยนอกคองไม่คอยกลา เขามาทำอย่างน จากการศึกษาจากเจาหนาทรักษาความปลอดภย
 ของมหาวิทยาลัยคนหนึ่ง เขาได้เลาเกยวกับเรื่องนว่า ออกตรวจพณฑในคนหนึ่ง ได้พบเหตุการณ
 ทนักศึกษาชายและหญิงกำลังร่วมหลบนอนและกอด สือศากนทงค อยทห้อง เรยนของโรงเรียน
 สำธิตมอดินแดง และได้เขาไปดำ เนินการบอกให้ส่วมใส่ สือศากนแล้วให้ออกจากห้อง เรยนน
 และในเวลาต่อมาได้แจ้งให้มหาวิทยาลัยได้ซ่อมประตู่ห้อง เรยนนให้ เรียบร้อยและขณะเขาปฏิบัติ
 หนาทรักษาความปลอดภยในเวลากลางคืนอยทบริเวณอาคารเรยน ทคชวีทยา เขากพบนักศึกษา
 ชายและหญิงชนไปคยกัน กอด จบและได้เสียนบนคาคฟ้าตคชวีทยา และพบเห็นบอยควย เนื่อง
 จากประตู่ทางชนไปคาคฟ้าเปิดไว้อลลค ต่อมากมการปิดประตู่ชนไว เกยวกับเรื่องน นักศึกษา
 ชายหลายคนได้ยณนและพคตรงกนว่า เจาหนาทรักษาความปลอดภยของมหาวิทยาลัยจะพบเห็นและ
 ทราวรายละเอียคเกยวกับเรื่องนคทสค

นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ คนหนึ่งได้กล่าวถึงเรื่องการส่องสัตว์และบริเวณสถานที่
 ทนักศึกษาทเป็นครกทกันชอไปอยุกนตามลำพงและมีเพื่อนนักศึกษาไปส่องสัตว์กนมาก เขากล่าวว่า
 เห็นบอย ๆ กทหลงคณะเกษตรฯ มีเยอะ ตอนกลางคืนมกมค คอ ช่าง ๆ มาหนอนน หลัง
 คณะเกษตรฯ ตค 1 และมีเพื่อนเขาเห็นทช่างโรงยิมบาง สระพลาสติกบาง* ตคฟลคส์
 ตคคณะมนษย ตคคณะอน ๆ ฝมกความนตองมอยแล้ว นักศึกษาทไปค เขายณนว่า เขาเห็นอยุกนในท่า
 รวมเพศกันและเขากบอกวา เป็นนักศึกษาของเรา บางคนเขากบอกวารจชอควย

* สระพลาสติก เป็นบอทมมหาวิทยาลัยกอสระ้างปรับปรองชนจากหนองนำทมอยแล้วตาม
 ธรรมชาต โดยใช้เทคนิควิธีการนำพลาสติกมาพพหน้า เพอกนไม่หน้าชมลงคิน ทำให้หนยมเรียวว่า
 สระพลาสติก นักศึกษาบางคณะเรียกว่า สระ้างบาปเพราะในช่วงกิจกรรมการเข้าห้อง เขียร์
 วันปิด เขียร์นักศึกษา รุนองจะนำนักศึกษา รุนพมาลงนำทสระนเป็นการโตคอบทรนฟคทำใน
 ขณะทอยหอ เขียร์

ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศของนักศึกษาชายและหญิงในลักษณะที่การแสดงพฤติกรรม
 โอบกอดกัน การนอนหนุนตักกันอยู่ใต้บริเวณหอพักหญิง การสัมผัสสัมผัสกอดกันจับมือถือแขนกัน
 การออกไปนั่งคุยกันอย่างใกล้ชิดตามมานั่งบริเวณอาคารเรียนคณะต่าง ๆ ในเวลาว่างนั้น เป็น
 ภาพที่นักศึกษาหรือคณาจารย์ที่เข้ามาในมหาวิทยาลัยได้พบเห็นอยู่เป็นประจำ นักศึกษารุ่นพี่ใน
 มหาวิทยาลัยต่างก็เห็นว่า สิ่งเหล่านี้ เป็นเรื่องธรรมดาในมหาวิทยาลัยเพราะพบเห็นบ่อยและเห็น
 มามากแล้ว ส่วนนักศึกษาใหม่ที่เพิ่งเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัย จะเห็นว่าเป็นเรื่องแปลก ที่หอพัก
 หญิงที่ 3 พบว่า นักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1 กลมกึ่งพากันตุนเต็น และได้ชวนกันไปแอบคั่นนักศึกษาชาย
 และหญิงรุ่นพี่คุยกันและโอบกอดกันอยู่ตามทางบริเวณด้านหลังหอพัก โดยกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 น
 พากันชมแอบมองจากบนห้องพักลงไปข้างล่าง และต่างก็รู้สึกว่าการกระทำของรุ่นพี่กระทำกันใน
 ลักษณะเช่นนี้ เป็นเรื่องน่าแปลกและตุนเต็นสำหรับกลุ่มน้องใหม่เหล่านี้ และน้องใหม่เมื่อ
 เข้ามาในมหาวิทยาลัยในระยะแรก ๆ จะให้ความสนใจและมองการกระทำของนักศึกษา
 ที่เป็นครึกก่นที่ประจักษ์ตบฏตักกันเช่นนี้ แต่เมื่ออยู่ต่อไปสักระยะหนึ่ง น้องใหม่ก็จะเรียนรู้และเห็นว่า
 เป็นการกระทำที่ปกติธรรมดาของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่เป็นครึกก่น นักศึกษาหญิง
 คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งได้เล่าความรู้สึกนึกคิดต่อพฤติกรรมการแสดงออก ของ
 นักศึกษาชายและหญิงที่ความสัมพันธ์จนครึกก่นว่า

รู้สึกว่ ใครทไปไหนด้วยกันต้องเป็นแฟนกัน และรู้สึกไม่ค่อยชอบและตำหนิคนทค้ำ ๆ
 มด ๆ ก็เที่ยวไปนั่งในทมดกนอยสองคนกเห็นบ่อย รู้สึกว่ทำไมเขาทำตัวกนอย่างน ไม่ดเลย
 รู้สึกไม่ คอยคในดำนน พวกทเที่ยวตอนกลางคน ไปเที่ยวกนสองคนบางทไม่ดตงใจจุด
 แต่มนเห็นเอง เช่นทคณะเกษตร ที่สุรำนทมนเจยบ ๆ กนงกนอยสองคนบางทกอาจจจะ
 ทำอะไรกันเลยกัน มากกวาน คิดว่จจะมี แต่ทเราเห็นกนงโอบกน หอมแกม จับกัน
 เห็นแต่ไม่ซัด เรากไม่บาคคทหาไรร กศาน แต่เพื่อนสิดกน ตามดเลย มีเพื่อนศษายเขามา
 เล่าให้ฟัง บังมาชว่นว่ไป สองสัดวักนใหม่ ไม่ไปกบเขาหรือก แต่มเพื่อนศษยทคณะ
 เขากไปกบเพื่อนศษาย ไปคูกเจอยุ่นะ เขากเลวว่เจอเป็นค ๆ ตามมม โอพวกกน
 มนไม่สนใจใคร ๆ ว่ใครเขาจะคเลย กนงกอดกนอย่างน แต่เพื่อนศษายวศวะทสนทกน
 มนบอกเห็นมากกวาน เห็นทานนเลย ชาวโพลนถอดทหมดเลย ถอดทงศษยศษาย

นักศึกษาหญิงคณะเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัย ที่พฤติกรรมในลักษณะเช่นนี้ว่า

บางทีทราบดีเขาบอกว่าไปส่งสัตว์เพื่อนผู้ชายมา เล่าให้ฟังบ่อยๆ ไปแอบดู บางที
ยามเขากเห็น ทดกคณะวิชา ตกเคมอย่างนเยอะแยะเลย เอากลิ่นใหม่ ก็เลยคิดว่า
โศกกันขนาดนั้นแล้วเรียนส่งขนาดนั้นแล้ว ไม่น่าทำอะไรที่น่าเกลียดอย่างนั้น ถ้าเป็นหลบ ๆ หนอย
มิดชิดหน่อยก็ พอว่า ไม่น่าถึงพ่อแม่บ้าง อุตสาหัสมาเรียนกันจนแล้ว ยังทำอะไร
หวนวนวนาเกลียด

นักศึกษาชายและหญิงที่มีความสัมพันธ์กัน บางคนก็พากันไปแนะนำให้พ่อแม่ของแต่ละ
ฝ่ายได้รู้จักและพูดคุยกันหมายที่จะแต่งงานกันในอนาคต เมื่อจบการศึกษาแล้ว นักศึกษาหญิงคน
หนึ่งได้เล่าถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงในคณะคนหนึ่ง เธอก็ชอบพอกับนักศึกษาชายรุ่นพี่
คณะวิศวกรรมศาสตร์คนหนึ่ง โดยเธอได้เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนักศึกษาคนว่า
บ้านเขาอบรมลูกสาวว่า จะไม่แต่งงานเลือกพ่อสมควรรู้ชายต้องอายุมากกว่าหญิง อยู่น
พ่อเขาพูดแบบเปิดกบลูกสาวในเรื่องแฟน เมื่อเพื่อนหญิงคนนั้นมาเรียนแล้วกลับไปบ้านพอ
ก็ถามเป็นยังงี้มีแฟนหรือยัง เขาบอกว่า ตอนแรกเขาก็ไม่กล้า ไม่ยอมรับและไม่บอก
จนกระทั่งมีโทรศัพท์ไปถึงที่บ้าน แฟนเขาโทร.ไป พ่อเป็นคนรับสายและถามว่าใคร
แฟนเขาก็บอกพ่อว่า อัยยี่สี่ปี 4 พ่อก็ไม่ว่าอะไร และบอกกล่าวว่าง ๆ ก็พาไปให้
เพื่อนเขากพาแฟนไปบ้าน ปรึกษาแนะนำกับเขา เขาก็ได้คบกับพ่อหญิง จนมีคนผู้ชาย
จบไปทำงานและส่งเงินมาให้หญิง เขาบอกพ่อหญิงไว้เลยว่า จะฝากเงินไว้กับลูกสาวและ
ให้เก็บไว้ จนกว่าลูกสาวจะเรียนจบจึงจะแต่งงานกัน... เขาก็ส่งเงินมาให้หญิงเรื่อย ๆ
ส่งมาตลอดเป็นประจำทุกเดือน และเขียนจดหมายถึงหญิงทุก 2 สัปดาห์ต่อฉบับ
เขาจะต้องเขียนมาตลอด จนเดี๋ยวก็เป็นอยู่อย่างนั้นตลอด... พี่ใหญ่กรบรทงส่งฝ่าย
เงินทองส่งมาให้ตลอดเขาก็เก็บเข้าบัญชีของหญิงคนนั้น ก็เคยถามเพื่อนเขาว่า ถ้าหากพี่เขา
หักอกจะอย่างไร เพื่อนก็ตอบว่าชีวิตคงอยู่ไม่ได้แล้วละมาตัวตายแน่ ๆ เพราะรักหมดใจเลย
ตอนเรียนอยู่ด้วยกันนะ ผู้ชายคนนั้นไปบ้านหญิงแล้ว จนแม่หญิงบอกว่า เขาขึ้น ward
ไม่มีเวลา ก็ให้แม่ส่งเงินมาให้ในนามผู้ชาย แม่เขาก็ส่งมาให้ทุกเดือนนะเพราะใช้เงิน
ร่วมกัน กระจ่าเป่าเดียวกัน เขาใช้ด้วยกันตลอด

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับบุคคลอื่น

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย นอกจากจะมีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกันแล้ว นักศึกษาในมหาวิทยาลัยยังมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยด้วย บุคคลที่นักศึกษามีความสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ คณาจารย์ ผู้บริหารในมหาวิทยาลัยและบุคคลอื่น ๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์

คณาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่นักศึกษาติดต่อด้วย ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้สอนจากการศึกษาจะพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะไม่สนิทสนมและมีความสัมพันธ์ที่ไม่แนบแน่นต่อกัน นักศึกษาบางคนไม่รู้จักชื่อและนามสกุลของอาจารย์ผู้สอนบางคน และเช่นเดียวกับอาจารย์ผู้สอนจะไม่รู้จักนักศึกษาที่ตัวเองสอนทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องเรียนที่นักศึกษาจำนวนมาก ทำให้ยากที่อาจารย์จะมารู้จักจดจำนักศึกษาได้ทั้งหมดอย่างมาก ก็พอจดจำหน้าตาได้บ้าง โดยเฉพาะอาจารย์ที่สอนวิชาพื้นฐานทั่วไป (general education) ที่ต้องสอนนักศึกษาห้องเรียนขนาดใหญ่ มีนักศึกษานับร้อยกว่าคนมาจากหลายคณะวิชานักจะจดจำได้ทั้งหมด

อาจารย์ประจำคณะวิชาส่วนมากจะรู้จักนักศึกษาในคณะของตนได้มากกว่า เนื่องจากในแต่ละชั้นปีมีจำนวนนักศึกษาจำนวนหนึ่ง คณะวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาแต่ละปีจำนวนไม่มากนักศึกษาและอาจารย์จะรู้จักและมีความใกล้ชิดกันมากกว่าคณะวิชาที่มีนักศึกษาแต่ละชั้นปีจำนวนมาก ๆ ดังนั้นเมื่อเป็นเช่นนั้น นักศึกษาที่มีปัญหาในด้านต่าง ๆ จึงไม่กล้าเข้าไปติดต่อหรือขอคำแนะนำปรึกษาจากอาจารย์เนื่องจากไม่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกันเพียงพอ แม้แต่อาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาเอง คณะวิชาจึงได้หมาปฎิบัติหน้าที่เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา นักศึกษาก็มักจะไม่ได้เข้าไปขอคำปรึกษา เมื่อนักศึกษามีปัญหาคับข้องใจ ส่วนใหญ่จะงดคุย ขอคำแนะนำปรึกษาจากเพื่อนนักศึกษา หรือจากนักศึกษารุ่นพี่ อดีตนักศึกษาหญิงคนหนึ่งของมหาวิทยาลัย ที่เคยมีโอกาสเข้ามาศึกษาในคณะพยาบาลศาสตร์เมื่อปีการศึกษา 2523 แล้วต้อออกจากมหาวิทยาลัยเมื่อสิ้นปีการศึกษาแรก ได้กล่าวว่า การเรียนของเธอในภาคปลายของปี 1 เกรดที่ได้ไม่ถึง 2.00 เธอได้เกรด ดี (D) วิชากายวิภาคศาสตร์-สรีระวิทยา 1 (Anatomy-Physiology 1) ด้วย เธอมีปัญหาวิตกกังวล เบื่อหน่ายในการเรียนมาก เธอบอกว่า อาจารย์ที่ปรึกษาเคยเรียกเธอไปพบในตอนแรกที่ทราบผลการเรียน ในภาคต้นและบอกให้เธอขยัน และได้บอกว่า

ช่วงนี้อาจารย์จะอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบเรียนต่อ และต่อมาเมื่อมีปัญหาการเรียน เธอ
 ไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาหลายครั้งก็ไม่พบ เนื่องจากอาจารย์ไม่ยอหองพัก จนกระทั่งอาจารย์
 ไปศึกษาต่อตอน เมื่อเกิดปัญหาด้านการเรียน เธอจึงต้องไปขอคำแนะนำปรึกษาจาก รพ. ที่เป็นพรหล
 และพบคณะที่รู้จักมากกว่าจะเข้าไปปรึกษาจากอาจารย์ จากการศึกษาพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1
 มีปัญหาในด้านการปรับตัว และปัญหาอื่น ๆ มากกว่านักศึกษาชั้นปออื่น ๆ เนื่องจากเพิ่งเข้าศึกษา
 ในมหาวิทยาลัย การเรียนในห้องเรียนขนาดใหญ่และมีนักศึกษาจำนวนมากพร้อมเข้าเรียน มีอาจารย์
 ยืนบรรยายอยู่บนเวทีหน้าชั้นเรียนด้วยไมโครโฟนที่ทางไกลกันออกไปนั้น เป็นสิ่งใหม่สำหรับนักศึกษา
 ชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาจะมีความรู้สึกว่ อาจารย์เป็นพจนานาที่สอนอย่างเดี่ยวสอนตามชั่วโมงสอน
 หมดชั่วโมงแล้วก็ออกไป ความสัมพันธ์ในเชิงวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาโดยเฉพาะ
 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 นั้นจะเป็นไปอย่างห่างเหิน ไม่แนบแน่นอย่างทควรจะเป็นนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1
 คนหนึ่งได้กล่าวว่การเรียนในมหาวิทยาลัยนั้น เธอยังปรับตัวไม่ได้ และรู้สึกว่การเรียน
 ในมหาวิทยาลัยนั้นนักศึกษาจะต้องมี เวลาอ่านหนังสือมาก ๆ จะต้องศึกษาค้นคว้าและจะต้อง
 มีคณอธิบายเรื่องที่เราไม่เข้าใจในที่สุด ซึ่งเธอได้กล่าวถึงความรู้สึกของเธอว่ "รู้สึกว่อาจารย์
 ที่เขาสอนนั้น เขาก็ไม่มีเวลาว่างพอที่จะให้เรา"

นักศึกษาชายและหญิงในมหาวิทยาลัย มีความคิดเห็นว่ การสอนของอาจารย์
 ในมหาวิทยาลัยจะมีลักษณะที่ว่ เมื่อถึงเวลาสอนอาจารย์ก็เข้ามาสอนด้วยการบรรยายไปตาม
 เนื้อหาที่อาจารย์กำหนดมาแล้ว โดยไม่สนใจว่ นักศึกษาจะสนใจและตั้งใจเรียนหรือไม่ เมื่อหมด
 ชั่วโมงก็เดินออกห้องเรียนไปเลย นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งได้กล่าวว่

อาจารย์ไม่สนใจว่ นักศึกษาจะสนใจหรือเข้าใจหรือเปล่า และรู้สึกว่มีเวลาให้กับ
 นักศึกษาน้อยมาก มีเวลาน้อยมากแล้วยังสอนไม่รู้อีก แล้วยังมีอาจารย์บางคน
 เมื่อเรากถามย้อนกลับคืนไปแก่อธิบายและตอบไม่ตรงจุดทถาม...ว่จะจัด lecture ให้มัน
 complete มันก็เป็นอย่างนั้นขอยเลยรู้สึกท้อไม่อยากจะถามแล้ว ถามแล้วไม่ได้ประโยชน์
 เท่าไหร่ อีกอย่างชั้นเรียนเราใหญ่มาก เวลาหมดชั่วโมงอาจารย์ก็เดินจับ จับไปแล้ว
 เรารว่ตามอาจารย์ไม่ทัน แล้วเราก็ต้องไปเตรียมวิชาอื่น เราก็ตามไม่ทัน นาน ๆ
 เขาก็รู้สึกเบื่อ แล้วไปหาอาจารย์ก็ไม่ค่อยเจอ เราก็ไม่ค่อยมีเวลาว่างพอเราเรียนจบชั้น
 เราก็ไปเข้าห้องเซียร์แล้ว เราก็ล้มแล้วว่เราต้องการถามอะไร ความสัมพันธ์ระหว่าง

นักศึกษาจบอาจารย์ส่วนใหญ่แล้วจะมีความห่างเหินกัน นักศึกษาและอาจารย์มักจะไม่รู้จักกัน แม้จะมีการเรียนการสอนในห้องเรียนก็ตาม

นักศึกษาหญิง คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้ให้ความเห็นในเรื่องว่า ทัศนคติต่าง ๆ เกี่ยวกับคะแนนจะเข้มงวดมากขึ้น คะแนนถึงเกณฑ์ก็ผ่านไม่ถึงเกณฑ์ก็ตก การอนุมัติก่อนหน้าด้วยความเห็นใจนั้นไม่มี อาจจะเป็นเพราะทางอาจารย์และนักศึกษาแทบจะไม่รู้จักกัน มีน้อยวิชาที่นักศึกษารู้จักชื่ออาจารย์

ความห่างเหินระหว่างนักศึกษาและอาจารย์มีมากในชั้นเรียนขนาดใหญ่ และมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากโอกาสที่นักศึกษาจบอาจารย์จะมีความสนิทสนมกันก็เป็นไปได้ยาก เพราะนักศึกษามักมีชั่วโมงเรียนและมีกิจกรรมติดต่อกันไปในเวลาหลังเลิกเรียน อาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาเองก็ไม่มีเวลาให้กับนักศึกษา เนื่องจากมีการะงานด้านอื่นมาก เช่น งานวิจัย อาจารย์ที่ปรึกษาเองก็จำนักศึกษาในความดูแลของตนเองได้ไม่ทั้งหมด อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ท่านหนึ่งถึงกับกล่าวว่า ไม่รู้จักหน้าและจำหน้านักศึกษาในความดูแลในฐานะที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาไม่ได้เลย ถ้านักศึกษาไม่เข้ามาขอคำปรึกษาแนะนำก็ไม่ติดติดตาม

เพราะถือว่านักศึกษาเขาโตแล้ว ถ้าเขามีอะไรจะมาพูดคุยกับเรา เขาก็ควรจะมาพบเอง อย่างไรก็ตาม หากอาจารย์สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาคงได้ให้ความสนิทสนม และมีความสัมพันธ์กับนักศึกษาเป็นอย่างดีแล้ว ถ้ามีปัญหาที่นักศึกษาพร้อมที่จะเข้ามาขอคำแนะนำ และขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ เช่น นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งไปขอยืมเงินจากอาจารย์ในคณะคนหนึ่งเขาสนิทสนมด้วย และกรณีนักศึกษาหญิง คณะพยาบาลศาสตร์คนหนึ่งมีปัญหาทางด้านเพศสัมพันธ์กับนักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์คนหนึ่ง จนตั้งครกโดยไม่ตั้งใจและไม่ต้องการเอาเด็กไว้ เธอก็เข้ามาขอความช่วยเหลือจากอาจารย์ในคณะวิชา และอาจารย์ก็ให้คำแนะนำให้ไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งเพื่อเอาเด็กออก เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์จะมีความสัมพันธ์สนิทสนมและรู้จักกันดีสำหรับในชั้นเรียนและในสาขาวิชาที่นักศึกษาจำนวนไม่มากนัก นักศึกษาหญิง ชั้นปีที่ 2 คณะวิทยาศาสตร์ คนหนึ่งได้กล่าวว่า เมื่อเธอเรียนในชั้นปีที่ 2 นี้ เธอมีโอกาสดูเลือกสาขาวิชาเอก ทำให้การเรียนเป็นไปอย่างสนุก อาจารย์ผู้สอนให้ความรัก ความใกล้ชิดดีมาก เธอบอกความรู้สึกส่วนตัวในช่วงว่า "รู้สึกอบอุ่นใจแล้ว หลังจากขวัญกระเจิงจากการสอบในปี 1" ถ้าหากอาจารย์ผู้สอนให้เวลาและความรัก ความอบอุ่นแก่นักศึกษาเพิ่มเติมนอกจาก

การเป็นอาจารย์สอนในช่วงนี้แล้ว นักศึกษาจะรู้สึกรักในวิชาเรียน และรักในตัวอาจารย์ ตลอดจนรักในสาขาวิชาชีพกำลังศึกษาอยู่ แต่ถ้าหากอาจารย์เป็นเพียงผู้สอน ไม่แสดงออก ถึงความรักความเมตตาต่อนักศึกษาและใช้คำพูดและกริยาที่ไม่เหมาะสม จะทำให้นักศึกษา เบื่อวิชาเรียน เบื่ออาจารย์สอนและส่งผลต่อทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อสาขาวิชาชีพที่เรียนอยู่ด้วย นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์คนหนึ่ง ได้เล่าความรู้สึกของเธอเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

เธอรักอาจารย์คนหนึ่งในคณะวิชา เธอมาก อาจารย์จะให้ความเอาใจใส่และสนใจต่อนักศึกษา ในชั้นเรียน อาจารย์สอนดี สอนเข้าใจและพูดคุย อธิบายเวลาออกฝึกปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วย (ward) อาจารย์จะสอนให้นักศึกษาเข้าใจทุกอย่างเป็นอย่างดี มีความเป็นกันเองดี ทำให้เธอรักวิชาพยาบาลมาก ทั้ง ๆ ที่เมื่อก่อนเธอรักเฉย ๆ กับสาขาวิชาชีพเธอเรียนน แต่พอ มาเรียนในภาคปลาย ชั้นปีที่ 2 ความรู้สึกรักวิชาชีพเรียนอยู่นั้นกลับมลายหายไป เนื่องจาก การสอนของอาจารย์คนหนึ่งในคณะวิชา ทัศนคติการสอนแบบคิดว่ากล่าวกับนักศึกษา เธอจึง เอาใจจน เธอรักวิตกกังวลและเครียดกับการเรียนและการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ทำให้เธอ ไม่ชอบและรู้สึกเกลียดการเป็นพยาบาลมาก เธอกล่าวว่า อาจารย์คนนั้นมักจะซักถาม คาดคะเน ให้นักศึกษาตอบในเรื่องที่ยังไม่ได้เรียน ซึ่งเธอเห็นว่า คงจะไม่มมีนักศึกษาคนไหนจะตอบได้ ในสิ่งที่เขาขงไม่ได้เรียนรู

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษาในมหาวิทยาลัย จะติดต่อพบปะกับผู้บริหารบ่อยครั้งมาก นักศึกษาที่มีโอกาสติดต่อพบปะกับผู้บริหารมหาวิทยาลัย มักจะเป็นนักศึกษาที่ทำงานกิจกรรมเสริมหลักสูตรในมหาวิทยาลัย โดยจะติดต่อเกี่ยวกับงานกิจกรรม นักศึกษามากกว่าเรื่องอื่น หรือเมื่อมีปัญหาตาดานนักศึกษาเกิดขึ้น ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จึงจะมีโอกาส พบปะกับนักศึกษาเพื่อขอขอมูล หรืออธิบายข้อสงสัยและรายละเอียดของให้ เป็นที่เข้าใจ หรือในโอกาสที่กลุ่มองค์กรนักศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย ได้มีโอกาสแถลงผลงาน และนโยบายการบริหารมหาวิทยาลัยหรือเชิญผู้บริหารมหาวิทยาลัยไปเป็นเกียรติในงานกิจกรรม นักศึกษาหลายคน เป็นต้น

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับผู้บริหารมหาวิทยาลัยนั้น นักศึกษา ไม่เห็นความจำเป็นและความสำคัญที่จะไปติดต่อหรือทำความรู้จัก แม้ว่าการได้มาซึ่งผู้บริหาร

มหาวิทยาลัย คือ ตำแหน่งอธิการบดีจะได้มาจากการลงคะแนนเลือกตั้งจากนักศึกษาด้วยก็ตาม นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ได้กล่าวถึงการพบปะและติดต่อกับอธิการบดีว่า

รู้จักผู้บริหาร ก็เฉพาะมีงานสำคัญเราจึงจะรู้จักกับผู้บริหาร อย่างเช่น งานปฐมนิเทศ งานบายศรี เราถึงจะเจอ งานอื่น ๆ เราก็มองจะไม่เจอ เจออีกคือ วันเปิดหอ แกกมาเยี่ยมที่ห้องต่าง ๆ นะเหมือน* จากนั้นรู้สึกว่าย้ายไปเลย ทำอะไรก็ไม่รู้เรื่องเลย รู้สึกปิดหู ปิดตา

นักศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย จะมีโอกาสพบปะซักถามและได้พูดคุยกับผู้บริหาร มหาวิทยาลัย เมื่อองค์กรนักศึกษาจัดให้บริหารมาแถลงผลการปฏิบัติงานที่ใดดำเนินไปตามนโยบายที่ใดแถลงไว้ในตอนหาเสียงเลือกตั้ง เช่น ในปีพ.ศ.2528 นี้ สถาบันศึกษาได้จัดกิจกรรม ๘๘๖ ๕๕๕ เช่นชนในวชนท 17 กันยายน พ.ศ.2528 ซึ่งเรียกว่า "วันนัดพบผู้บริหาร" มีนักศึกษา และอาจารย์ ข้าราชการในมหาวิทยาลัยเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เพราะในช่วงปี พ.ศ. 2529 จะครบวาระการดำรงตำแหน่งของอธิการบดีคนปัจจุบัน และจะทำการเลือกตั้งผู้ดำรงตำแหน่ง อธิการบดีในวาระต่อไป ทำให้บุคลากรทุกฝ่ายรวมทั้งนักศึกษาสนใจเกี่ยวกับเรื่องน เข้าร่วม การแถลงผลงานของผู้บริหารในวันนั้นเป็นจำนวนมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับบุคคลอื่น

นอกจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยจะมีการติดต่อพบปะ และมีความสัมพันธ์กับ คณาจารย์ และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยแล้ว นักศึกษาในมหาวิทยาลัยยังมีความสัมพันธ์ กับบุคคลอื่น ๆ อีก เช่น ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัย ศิษย์เก่าของคณะวิชา ประชาชน ในเมืองขอนแก่น และบุคคลทั่วไปในสังคม

นักศึกษาที่เป็นศิษย์ปัจจุบันของมหาวิทยาลัย จะมีโอกาสได้พบปะกับศิษย์เก่า หรือ นักศึกษารุ่นพี่จบการศึกษาไปแล้ว ในช่วงเวลาสำคัญ ๆ ในแต่ละปีการศึกษา คือ ช่วงกิจกรรม ๘๘๖ ๕๕๕ ๕๕๕ ๕๕๕ เนื่องจากการจัดประชุมเชียร์ของ แต่ละคณะวิชา จะมีศิษย์เก่า ของแต่ละคณะ เข้าร่วมกิจกรรมห้องเชียร์ด้วย เช่น คณะพยาบาลศาสตร์ จะมีศิษย์เก่าของคณะไปดู

* หมอนพ หมายถึง รองศาสตราจารย์นายแพทย์นพดล หองโสภิต ซึ่งดำรงตำแหน่ง อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น (พ.ศ.2526-2529)

น้องใหม่ซ้อมร้องเพลงเขียร์ และบางคนก็ทำหน้าที่ "วาก" ในห้องเขียร์ด้วย คณะเกษตรศาสตร์ จะมีศิษย์เก่าของคณะมาร่วมงานกิจกรรมการเข้าห้องเขียร์ด้วยและในวันปิดเขียร์คณะ จะมีศิษย์เก่าของคณะเข้ามาสอนเพลง "เกษตรลา" ให้กับนักศึกษาใหม่ของคณะด้วย และในงานชมจันทร์ซึ่งเป็นงานกิจกรรมนักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ศิษย์เก่าจะเข้ามามีบทบาทในการเป็นค่าใช้จ่ายแนะนำ และการเข้าร่วมกิจกรรมด้วย (ดูรายละเอียดประกอบในหัวข้อชีวิตนักศึกษา คำนวณวัฒนธรรมและประเพณี เรื่อง งานชมจันทร์) คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย ทจบการศึกษาจะจัดงาน "Bye nior" เพื่อพบปะสังสรรค์กันในระหว่าง นักศึกษาทจบการศึกษาไปแล้วกับนักศึกษาปัจจุบันของคณะ ในปีพ.ศ.2528 นี้ งาน "Bye nior" ของคณะวิศวกรรมศาสตร์จัดเลี้ยงพบปะสังสรรค์กันที่ร้านอาหาร โมพีปาร์ค ในเมืองขอนแก่น

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย มีโอกาสพบปะสังสรรค์กับศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัย ในช่วงการจัดใหม่จตุรพระราชทานปริญญาบัตรของแต่ละปีคือ ในช่วงเดือน ธันวาคม ของทุกปี นักศึกษาทจบการศึกษาในปีที่ผ่านมานักศึกษาโดยทั่วไปจะเรียกกันว่า "พื้บตต" จะกลับมารับพระราชทานปริญญาบัตร ที่มหาวิทยาลัย ในช่วงนี้ศิษย์เก่าที่จะเข้ารับพระราชทานปริญญาบัตร จะมีโอกาสได้พบปะกับนักศึกษารุ่นน้องของตน มีการจัดเลี้ยงสังสรรค์กับนักศึกษารุ่นน้องในคณะ สาขาวิชา น้องในกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ เช่น น้องชมรม น้องชมรม และน้องสายรหัสทุกชั้นปี นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ชั้นปี 4 คนหนึ่งได้เล่าว่า เขาได้รับเลี้ยงจาก "พื้บตต" ของคณะที่เคยอยู่ "กระท่อม" ด้วยกัน โดยพญาไปเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่ม ที่ร้านอาหารในเมือง มีนักศึกษารุ่นน้องไปกินประมาณ 15 คน และพืดให้เงินไป "ตีหม้อ" (ไปเที่ยวหญิงโสเภณี) ด้วยหลังจากเลี้ยงอาหารแล้ว ในช่วงที่จัดงานพระราชทานปริญญาบัตรนี้ นักศึกษาปัจจุบันจะทำช็อคโกแลต และของหระลิกต่าง ๆ เช่น หวงกฏแจ ออกจำหน่าย และขอรับบริจาคเงินจาก "พื้บตต" เพื่อหารายได้มาจัดกิจกรรมในกลุ่มนักศึกษาทุกกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มนักศึกษาแต่ละชั้นปีของคณะต่าง ๆ กลุ่มชมรม ชมรม และสโมสรคณะ เป็นต้น

การติดต่อกับบุคคลอื่น ๆ ภายนอกมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะเป็นการติดต่อในเชิงวิชาการด้านการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติงานของคณะวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้มีการออกฝึกงานในสาขาวิชาชีพ เช่น คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะเทคนิคการแพทย์ จะมีรายวิชาและมีลักษณะการเรียนการสอนที่นักศึกษาในคณะต้องออกฝึกปฏิบัติงานในหมู่บ้าน และตามโรงพยาบาลต่าง ๆ คณะศึกษาศาสตร์จะกำหนดให้นักศึกษาออกฝึกสอนตาม

โรงเรียนต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ เป็นต้น การออกฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรการเรียนการสอนเช่น
จะช่วยให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ จากบุคคลอื่น ๆ นักศึกษาได้พบปะด้วย
จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการและวิชาชีพจาก
บุคคลอื่น ๆ เช่น นักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งได้กล่าวว่า

ประสบการณ์ที่ได้จากการฝึกสอนคิดว่าได้มากที่สุด มากกว่าที่เคยคิดไว้เสียอีก ใ้ทุก ๆ
ด้าน ตั้งแต่ด้านตัวเด็ก ด้านตัวอาจารย์เลย ด้านการบริหารและบริหารโรงเรียน และ
ด้านอุปกรณ์ของเด็ก ทุกสิ่งทุกอย่าง เป็นสิ่งที่ประทับใจ โดยเฉพาะตัวเด็กตอนแรกคิดว่าจะ
สอนเด็กได้อย่างไร แต่ตอนนั้นคิดกลับกันว่า จะหยัดสอนเด็กได้อย่างไร เพราะคิดรักเด็กขึ้นมา
อย่างมาก เมื่อรักแล้วก็อยากให้เขาได้ และหมั่นหาสิ่งทุกอย่างเพื่อให้เขาอ่านออกเขียนได้
เด็กที่สอนเป็นเด็กชั้น ป.1 กำลังอยากอวยากเห็น ชอบถามไปทุกสิ่ง แต่ข้าพเจ้าก็ไม่เคย
รำคาญเลย สิ่งที่จะตอบคำถามของเด็กเสียอีก ในตอนทออารมณ์แครงแครงจากการทำงาน
สิ่งช่วยระบายความเครียดได้ที่สุดคือ เด็กเอง อาจารย์เลยยกดีมาก ๆ ช่วยแนะนำ
และคอยให้กำลังใจทุกสิ่งทุกอย่าง คิดถึงวันตัวเองต้องจากเด็ก ๆ แล้วใจหายหึกล...

นอกจากความรู้และประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากบุคคลอื่น ๆ ทดสอบและมี
ความสัมพันธแล้ว ความรู้และประสบการณ์ก็ยัง เป็นผลให้นักศึกษามีความรู้สึกรักคิดถึงทุกองค์ความ
เกี่ยวข้องวิชาชีพของตนด้วย นักศึกษาหญิงคณะเทคนิคการแพทย์ คนหนึ่ง ได้กล่าวถึงความคิดเห็นเมื่อ
เสร็จออกฝึกปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดแห่งหนึ่งว่า

งานข้าราชการন্নนาขอ เชิงมาก บังไปฝึกงานยังเห็นสภาพการทำงาน บังทำให้
ไม่ชอบใหญ่เลย หัวหน้าไม่มาคนอื่น ๆ ก็ไม่มาด้วย แล้วถ้าเกิดงานมันเยอะอย่างนั้น กรี๊ดๆทำ
ผลออกมามันไม่ดีเลย และคนเสีบงก็เป็นคนใช้ แรก ๆ ค้อมรินทร์เขาจบไป เขาเป็นคนที
ไฟกำลังแรง เขาก็ทำแบบดีมาหลาย แล้วเขาเป็นคนเก่งด้วย กศล lab มันไม่มาเป็นอย่าง
นั้น ค้อมมัน ไม่ได้ไปด้วยกัน พเขาก็ให้เราไปเช็ดคูใหม่ คิดว่าถ้ามีคนอย่างรุ่นพคนนั้นมันจะดี
คิดว่า ถ้าทำ ไปนานเขาก็จะเบื่อ เชิงไปด้วย และเขาก็จะอดไปด้วยเหมือนกัน

งานราชการกำหนดเวลา เลิกงาน 4 โมงครึ่ง บ่าย 3 โมงเขาก็เลิกทำงานแล้ว ระบบ
งานพวกนี้เขารับระบบเดิมมา คือถ้าใช้เวลาทำจริง ๆ มันจะนาน นานเกินเวลาเลิกงาน
เขาก็จะเก็บเอาไว้ให้เวรช่วงเขารับไปทำ ถึงเวลาบ่าย 3 เลิกทำแล้ว บางคนมาเซ็นชื่อ

แล้ว ก็หายไปเลย แล้วก็บอกรวย และยังรู้ว่าการโงกกันด้วย พี่เขาเล่าให้ฟังว่ามี
เป็นอย่างไรแหละ

การออกฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ทำให้ได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งสร้าง
ความพึงพอใจและความลำบากใจให้กับนักศึกษา นักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่ง
ได้เล่าประสบการณ์ในการออกฝึกสอน ซึ่งประสบการณ์ที่เธอได้รับไม่ได้สร้างศรัทธาในสาขา
วิชาชีพที่เธอกำลังศึกษา ทำให้เธอรู้สึกเบื่อด้วย เธอได้ให้รายละเอียดไว้ว่า

การฝึกสอนทำให้ฉันเหนื่อย ฉันไม่ใช่คนรักเด็ก เกลียดการนิเทศ แล้วต้องมาพบกับ
สถานการณ์ในโรงเรียนหม่นเป็นเช่นนี้ เป็นเรื่องลำบากใจทั้ง ๆ ที่ฉันเลือกวิชาชีพครู ทนรัก
และศรัทธา แต่พอเอาเข้าจริง ฉันคิดว่าอยากออกนอกวงการศึกษาไปทำงานอื่นเสียดีกว่า
คนเป็นครูทนพบ ไม่สร้างศรัทธาในวิชาชีพที่ฉันกำลังจะดำเนินรอยตามเลย
เบื่อไปเลยด้วยซ้ำ...

นอกจากนักศึกษาจะติดต่อกับบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยในเชิงวิชาการแล้ว นักศึกษา
ในมหาวิทยาลัย ก็มีการติดต่อกับบุคคลอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมนักศึกษาด้วย เช่น
การออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท การออกโครงการกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่าง ๆ โครงการ
กิจกรรมกีฬา และศิลปวัฒนธรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นภายนอกมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ
นี้ ได้ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และรับประสบการณ์ต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

4. ชีวิตนักศึกษาคานเศรษฐกิจ

นักศึกษาในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถประกอบอาชีพหรือมีรายได้เป็นของ
ตนเอง ต้องอาศัยพ่อแม่ หรือผู้ปกครองส่งเงินเป็นค่าใช้จ่ายในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย
นักศึกษาที่มาจากรอบครัวที่มีฐานะยากจน จะได้รับเงินค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนเป็นจำนวน
ไม่มากนักส่วนนักศึกษาที่มาจากรอบครัวที่มีฐานะดีและร่ำรวย จะได้รับเงินค่าใช้จ่ายเป็นจำนวน
มากกว่านักศึกษาที่มีรอบครัวฐานะยากจน ทำให้นักศึกษาใช้จ่ายเงินสำหรับชีวิตในมหาวิทยาลัย
แตกต่างกัน นักศึกษาที่ได้รับเงินค่าใช้จ่ายน้อย บางคนจะต้องประหยัด และช่วยเหลือตัวเอง
อย่างมากในการหาเงินทำพิเศษเพื่อหารายได้มาใช้ให้เพียงพอ การใช้จ่ายเงินจะเป็นการ
ใช้จ่ายค่าอาหาร และสิ่งจำเป็นในการเรียนเท่านั้น โอกาสที่จะใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือย เช่น

เครื่องแต่งกาย เสื้อผ้า และออกเที่ยวเตร่กมน้อยหรือแทบจะไม่มีเลย ในขณะที่นักศึกษาหม
 รายได้จำนวนมาก จะสามารถใช้จ่ายเงินได้ตามความพอใจ แม้จะต้องจำกัดเท่าที่จำนวนที่ได้รับ
 ในแต่ละเดือนไม่ต้องอดออมหรือประหยัดจนเกินไป จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาหมโอกาสได้
 พดลยสอบถามควย ได้รับเงินค่าใช้จ่ายในจำนวนตั้งแต่ 500-1,500 บาทต่อเดือน และ
 นักศึกษาส่วนหนึ่งได้รับเงินมากกว่านั้น ถ้าหากเป็นช่วงเปิดภาคการศึกษา ต้องชำระเงิ
 ธรรมเนียมการศึกษาและค่าลงทะเบียน นักศึกษาจะได้รับเงินเพิ่มขึ้นมากกว่าปกติของทุกเดือน

ค่าใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย

นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเงินเป็นค่าธรรมเนียม
 การศึกษาในแต่ละภาคการศึกษา และใช้จ่ายเงินเป็นค่าอาหารในการดำรงชีวิต จากการศึกษา
 พบว่า นักศึกษาจะใช้จ่ายเงินเป็นค่าอาหารมากกว่าค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ นอกเหนือไปจาก
 การชำระเงิ
 ธรรมเนียมการศึกษา ภาคการศึกษาละ 1 ครั้งแล้ว และค่าใช้จ่ายในด้าน
 อุปกรณ์การเรียนหรือด้านการศึกษาจะแตกต่างกันไปตามคณะวิชาที่ศึกษา เช่น นักศึกษา
 คณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ จำเป็นต้องจัดซื้ออุปกรณ์การศึกษา เพื่อใช้ในการศึกษา
 ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพและนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มีความจำเป็นต้องจัดซื้ออุปกรณ์
 การศึกษาเพื่อใช้ประกอบการฝึกสอน นอกจากค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในด้านการศึกษาและด้านอาหาร
 เพื่อการดำรงชีวิตแล้ว ยังมีค่าใช้จ่ายที่จำเป็นที่นักศึกษาต้องจัดซื้อมาใช้ในชีวิตประจำวันด้วย คือ
 เครื่องอุปโภคที่จำเป็น เช่น สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก เป็นต้น

รายได้เพื่อใช้จ่ายในมหาวิทยาลัย นักศึกษาส่วนใหญจะได้รับจากสุปกครองเป็นประจำ
 ทุกเดือน และจะต้องมีการจัดการรายได้ให้พอเพียงกับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนด้วย นักศึกษาที่ได
 เงินค่าใช้จ่ายจำนวนมาก อาจจะมีค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายที่
 จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิตนักศึกษา เช่น อาจจะมีเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการเที่ยวเตร่
 หรือใช้จ่ายเป็นค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และงานสังคมในกลมเพื่อน เช่น งานเลี้ยงฉลองวันคล้าย
 วันเกิด การซื้อของขวัญให้เพื่อนในวันวาเลนไทน์หรือวันเทศกาลต่าง ๆ และงานสังสรรค์อื่น ๆ
 เป็นต้น

จากการศึกษา พบว่า มีนักศึกษาส่วนหนึ่งนำเงินไปใช้จ่ายในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจาก
 ความจำเป็นในชีวิตแล้ว โดยเฉพาะนักศึกษาชายบางคน ได้นำเงินที่สุปกครองส่งมาให้ไปเล่นการ

พนัน การเล่นไพ่ในหอพักมีการได้และเสียพนันเงินกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งบุคลากรหอพักนักศึกษา (นิสิต พิศมทอง, สัมภาษณ์) ได้กล่าวว่า บางครั้งมีการเล่นการพนันเป็นกล่มใหญ่ในหอพัก มีการได้และเสียเงินเป็นจำนวนมากถึงครั้งละประมาณ 5,000-6,000 บาท บางครั้งก็มีบุคคล ภายนอกในเมืองขอนแก่นเข้ามาเป็นเจ้ามือ นักศึกษาจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาเล่น นักศึกษาชายคนหนึ่งได้เล่าให้ฟังว่า บางครั้งนักศึกษาที่เล่นการพนัน จะเล่น "หามรุ่งหามค่ำ" เล่นกันตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่ยอมไปเรียน และไม่ออกจากหอพัก โดยจะซื้อข้าวราดแกง ไปใส่ถุงขนไปรับประทานบนหอพัก นอกจากการใช้จ่ายเงินไปในทางไม่เหมาะสมแล้ว ยังมีนักศึกษาบางคนไปเล่นเกมพนันสนุกเกอร์ที่บริเวณใกล้รวมมหาวิทยาลัย ด้านหลังหอพักนักศึกษา ชาย หรือเข้าไปเล่นในเมืองขอนแก่น นักศึกษาชายบางคนได้รับอนุญาตจากปกครองจำนวน พันกว่าบาท แล้วนำไปเล่นเกมพนันสนุกเกอร์ที่ด้านหลังหอพักชาย จนกระทั่งเงินหมดต้องยืมเงินเพื่อน ซื้อข้าวรับประทาน

นักศึกษาชายบางคน ก็นำเงินออกไปใช้เที่ยวเตร่หญิงโสเภณี บางคนเป็นกาโรค ต้องใช้จ่ายเงินเป็นค่ารักษาพยาบาล นักศึกษาชายบางคน นำเงินไปใช้จ่ายเป็นค่าเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะซื้อเข้ามาค้มในหอพัก หรือออกไปค้มกันข้างนอกมหาวิทยาลัย หรือเข้าไปค้มในเมืองขอนแก่น จากการศึกษาค้นคว้า มีนักศึกษาชายบางคนออกไปค้มสร้างในเมืองจนเมามาย และเกิดอุบัติเหตุในการขับขี่ยานพาหนะโดยเฉพาะจักรยานยนต์ ได้รับบาดเจ็บต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และใช้จ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก

ค่าใช้จ่ายในด้านสังคมของนักศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายออกด้านหนึ่ง ที่นักศึกษาหาฐานะยาก งามความลำบากและเดือดร้อนเพราะจำเป็นต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมใน มหาวิทยาลัย เช่น การรับน้องใหม่ การเลี้ยงส่งสัรคตอนรับน้องรหัส นักศึกษากลุ่มจังหวัด กลม โรงเรียน กลมสาขาวิชา เป็นต้น เนื่องจากนักศึกษาไม่มีเงินเพียงพอที่จะนำมาใช้จ่ายเพราะได้รับ เงินค่าใช้จ่ายจำนวนจำกัด แต่จำเป็นต้องปฏิบัติตามควมรปแบบวิธีการที่ประหยัด เช่น นักศึกษาหญิงคนหนึ่ง เลี้ยงต้อนรับน้องรหัส ด้วยการพาไปรับประทานอาหารในโรงอาหารของ มหาวิทยาลัย หรือนักศึกษาบางคนจะรวมกันกับกล่มเพื่อนทานอาหารของแต่ละคนไปเลี้ยงรวมกัน เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย เป็นต้น นักศึกษาชายบางคนต้องหาเงินทานอาหารไปเลี้ยงอาหาร ค้มเหลาแล้วพาไปเที่ยวหญิงโสเภณีด้วย ซึ่งค่าใช้จ่ายในด้านสังคมเช่นนี้ ถ้านักศึกษา ไม่คำนึงถึงความจำเป็นและความสำคัญในคุณค่าของเงินที่ได้รับมาจากปกครองแล้ว ก็จะ

ใช้จ่ายเงินในลักษณะไม่เพียงเกินความจำเป็น มากกว่าจะใช้จ่ายในทางที่เป็นประโยชน์โดยเฉพาะ
อย่างบัณฑิตศึกษาคควรจะนำเงินไปใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร และเลือกซื้ออาหารที่มูลค่าต่อร่างกาย
และเพื่อการศึกษามากกว่าการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยในด้านอื่น ๆ

นักศึกษาหญิงคณะทันตแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 5 คนหนึ่ง ได้รับเงินค่าใช้จ่ายจากสหกรณ์
เดือนละ 1,200 บาท เธอบอกว่า เงินจำนวนนี้เพียงพอในการใช้จ่ายตลอดทั้งเดือน บางเดือน
ก็มีเงินเหลือจ่ายจำนวน 200-300 บาท ส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเป็นค่าอาหาร และสิ่งของ
เครื่องใช้ส่วนตัว เช่น แป้ง สบู่ ยาสีฟัน ส่วนเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มนั้น บางครั้งจะขอเงินเพิ่มต่าง
หากหรือเก็บเงินที่ใดแต่ละเดือนซื้อเอง ซึ่งเธอใช้จ่ายในส่วนนี้ไม่บ่อยนัก ส่วนอุปกรณ์การเรียน
เครื่องมือในทันตแพทยที่ใช้ในการเรียนนั้น จะขอเงินจากทางบ้านจัดซื้อ ถ้าเป็นจำนวนเงิน
เพียงเล็กน้อยจะไม่ขอทางบ้าน แต่จะใช้จ่ายจากเงินประจำเดือนที่ได้รับ จากการศึกษา
สภาพทางเศรษฐกิจของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้ว ถ้าหากนักศึกษาใช้จ่ายเงินตามความจำเป็น
ในการดำรงชีวิต และปฏิบัติตัวในการดำเนินสังคมได้อย่างเหมาะสมและประหยัดแล้ว นักศึกษา
สามารถใช้จ่ายเงินเดือนละประมาณ 800-1,200 บาท ได้อย่างเพียงพอ ทั้งนี้ไม่นับรวมค่าใช้จ่าย
พิเศษอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์การศึกษาที่ต้องจัดซื้อกรณีพิเศษในราคาสูง หรือ ชุดฝึกปฏิบัติงานของ
นักศึกษาบางคณะ

ปัญหาการใช้จ่ายเงิน

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนใหญ่มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในระยะแรก ๆ
ที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย เนื่องจากไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดการเงินค่าใช้จ่ายที่จะ
ใช้ในแต่ละเดือน แตกต่างจากชีวิตที่เป็นนักเรียนในสมัยที่เรียนชั้นมัธยมศึกษาและเคยอยู่กับพ่อแม่
ไม่ต้องรับผิดชอบในการใช้จ่ายเงินในแต่ละเดือน และจะได้รับเงินเป็นรายวันเป็นค่าอาหาร
กลางวันในโรงเรียนเท่านั้น เมื่อมาอยู่ในมหาวิทยาลัย จะต้องจัดการเงินที่ได้รับเป็น
ประจำเดือนให้เพียงพอจนถึงสิ้นเดือน ทำให้เกิดปัญหาที่ไม่สามารถประมาณการใช้จ่ายให้พอดี
จนครบเดือนได้ นักศึกษาหญิงคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่ง ได้กล่าว
ถึงปัญหาในการใช้จ่ายเงินของเธอว่า

การใช้เงินใน 2 เดือนแรกนั้นไม่พอใช้ ได้รับเงินเดือนละ 1,500 บาท เมื่อก่อนเคยรับ
แต่เป็นรายวัน ไม่ต้องคอยคิดถึงการใช้จ่ายวันต่อไป อยากได้อะไรก็ขอสหกรณ์ ดังนั้น

เมื่อมีเงินอยู่ในมือเป็นจำนวนมากก็คิดว่า ถ้าเราจะซื้อเสื้อผ้าซักเดือนละตัว เงินก็คงเหลือพอใช้แน่แต่เอาเข้าจริง ๆ ปรากฏว่าไม่พอใช้ เพราะกินโดยไม่คำนวณเงินว่าหมดไปเท่าไรแล้ว รู้ว่าเมื่ออยากกินก็จะกิน แต่พอเข้าระยะเดือนที่ 3 ก็ปรับตัวได้แล้ว ระวังการใช้เงินว่าวันหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินเท่าไร ถ้าวันนี้ใช้เกินต้องตั้งของวันอื่นไว้

นักศึกษาที่มรรฐานะยากจน ได้รับเงินจากทางบ้านจำนวนน้อย มักมีปัญหาเงินไม่เพียงพอใช้จ่าย ต้องยืมเงินจากเพื่อนใช้ช่วงปลายเดือน นักศึกษาที่ได้รับเงินจากทางบ้านมาก หากใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เมื่อเงินไม่พอใช้ตลอดเดือน ก็ต้องยืมเงินจากเพื่อนคนอื่นใช้เช่นเดียวกัน หรือนักศึกษาที่มรรฐานะยากจน เมื่อถึงช่วงเวลาต้องหาซื้ออุปกรณ์ทำเป็นต้องใช้ในการเรียน เมื่อทางบ้านไม่สามารถส่งเงินมาให้ทัน หรือบางเดือนเงินไม่พอใช้จ่าย ก็จะต้องยืมจากเพื่อน ยืมจากอาจารย์ หลานหลาน หรือไปติดต่อขอยืมเงินจากเงินทองกิจการนักศึกษา ซึ่งกำหนดให้ยืมได้ไม่เกินครึ่งละ 300 บาท ศึกษพบว่า นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งไปขอยืมเงินจากเพื่อนนำมาใช้จ่ายเป็นค่าตัดชุดฝึกปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วย และนักศึกษาบางคนทวงชวนทำงานหารรายได้พิเศษเพิ่ม นักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์คนหนึ่งกล่าวว่า เขารับจ้างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าจากเพื่อนนักศึกษาที่อยู่ในหอพัก ได้เงินค่าจ้างมาเป็นค่าใช้จ่ายในมหาวิทยาลัยโดยทางบ้านไม่ต้องส่งเงินมาให้เลย และยังให้ความเห็นว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยนี้จะไม่มมีปัญหาทางการเงินเลย ถ้าหากขยันและทำงานทำเพราะมีมีทางหารรายได้พิเศษหลายอย่างในหอพัก และนักศึกษาชายคณะวิศวกรรมศาสตร์อีกคนหนึ่งบอกว่า ในช่วงการสอบ นักศึกษาในหอพักจะอยู่อ่านหนังสือที่หอพักจนดึกดื่น เขาก็จะหาซื้อขนมสำเร็จรูปและใช้มาขายตามห้อง บางครั้งก็ทำขนมขายตามห้องพักได้กำไรบ้างพอสมควร

การหารายได้พิเศษ

นักศึกษาชายคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งได้ทำงานทำพิเศษด้วยการส่งหนังสือพิมพ์ตามหอพักนักศึกษา และบ้านพักอาจารย์ในมหาวิทยาลัยและสอนพิเศษทำให้เขามีรายได้เพื่อนำมาใช้จ่ายส่วนตัว และจะขอเงินเพิ่มจากทางบ้านเพียงเล็กน้อยเท่านั้น เขาได้กล่าวในรายละเอียดเกี่ยวกับการหารายได้พิเศษและการใช้จ่ายเงินของเขาว่า

ข้าพเจ้าได้มาเรียนน้อยทุน ก็ต้องส่งหนังสือทักเขา ตามหอพักนักศึกษาและบ้านพักอาจารย์บ้าง แม้รายได้ไม่มากก็ต้องรีบงานไป ซึ่งหางานอื่นหัดกว่านكدงยาก เพราะต้องใช้เวลา

ในการเล่าเรียน ในตอนเย็นนั้น ต้องออกไปสอนเด็กที่โตไปตัดต่อไว้ เท่าไหร่เอา
เมื่อรวมเงินจากทั้งสองทางแล้วคงจะเกือบพอสำหรับค่าใช้จ่ายใน มช. แห้งน ซึ่งข้าพเจ้า
ต้องตัดความงมเพื่อส่วนอื่น ๆ ออกให้หมด ประเภทเครื่องแต่งกาย เสื้อผ้าสวย ๆ ใหม่ ๆ
มนวยเหลือเกินเมื่อเทียบกับคนอื่นเขาที่โตใส่สวย ๆ งาม ๆ หงน และยังคงเกี่ยวกับ
การเที่ยวเตร่สำราญต่าง ๆ เพราะไม่เห็นความสำคัญอะไรเลย บางครั้งก็อยากทำเหมือน
กัน แต่ดวงกระเป๋าคงแล้ว คิดหน้าคิดหลังวันพรุ่งนี้ วันต่อ ๆ ไปจะเอาอะไรเป็นค่ารถ
ค่าอาหาร จึงต้องงดส่วนนี้ไป

นักศึกษาบางคนมีความรู้ความสามารถพิเศษ ก็จะใช้ความรู้ความสามารถนั้นทำงาน
หารายได้ให้กับตัวเอง และบางคนอาจจะได้รับเงินเป็นจำนวนมาก แต่การทำงานพิเศษบางครั้ง
มีผลกระทบต่อด้านการศึกษาด้วย เช่น นักศึกษาหญิงคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งทพอแม่
ของเธอได้ให้เธอเรียนด้านดนตรีมาตั้งแต่เด็ก และเธอได้ใช้ความรู้ทางด้านดนตรีหารายได้
พิเศษ เธอเล่าให้ฟังว่า

ดิฉันได้มีโอกาสทำงานเกี่ยวกับดนตรีในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ทอຍในเมือง ดิฉันรู้สึกภาคภูมิใจ
ใจที่ได้ร่วมงานกับโรงเรียนและมันทำให้สังคมแคบ ๆ ของดิฉันกว้างขึ้นอย่างเห็นผลทันที
นอกจากนี้ทำให้ดิฉันมีรายได้ ซึ่งเป็นรายได้ที่มากกว่าระดับปริญญาตรีจะทำได้ จึงทำให้
ดิฉันจับ ปลายสองมือ ทำงานด้วยและเรียนด้วย เกรดจากที่เคยได้สามกว่าลดเหลือหนึ่ง
กว่า ทำให้ดิฉันมาพิจารณาใหม่ ดิฉันลดงานลงและพยายามให้เวลากับการเรียนมากขึ้น

นักศึกษาฐานะยากจน

นักศึกษาที่ได้รับเงินจากทางบ้านไม่เพียงพอเป็นค่าใช้จ่าย เนื่องจากทางบ้านมี
ฐานะยากจน ทำให้ต้องใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด แม้แต่การใช้จ่ายเป็นค่าอาหารประจำวันก็ต้อง
ประหยัด สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวนักศึกษาได้ส่งผลถึงการใช้ชีวิตของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
ด้วย นักศึกษาชายคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คนหนึ่ง ทพกอยในหอพักมหาวิทยาลัยได้เล่าสภาพ
ชีวิตนักศึกษาของเขาว่า

บางวัน คือ ช่วงสิ้นเดือนผมรอธนาอดจากทางบ้านไม่ไหว เพราะเงินหมด สิ่งที่ต้องทำคือ
บางวันต้องไปนั่งรอความเมตตาจากเพื่อนที่โรงอาหาร ผมก็ใช้เงินแค่เดือนละ 500-600
บาท เท่านั้น เพราะทางบ้านไม่สามารถที่จะหาเงินส่งมาทัน ทางบ้านผมเองผมก็เห็นใจมาก

อวยหรือก เพราะทุกคนมีอาชีพเป็นกระดกส้นหลังของชาติกันทั้งนั้น ไม่มีใครเลยที่จะมี
เงินเดือนประจำ ครึ่งหนึ่งผมเคยเอาอาหาร ผักทองถึงขยะหลังห้องขมมากินใหม่อีกครั้ง
ก็เพราะมันไม่มีจริง ๆ

นักศึกษาชายส่วนใหญ่ที่ไม่มีเงินจะใช้จ่ายในช่วงปลายเดือน มักจะขอยืมเงินหรือขอเงิน
เพื่อนชื่อชวากน อาจจะไม่รบกวนเพื่อนนักศึกษาชายที่โรงอาหาร พอพบเพื่อนก็จะเอ่ยปากขอเงิน
เพื่อน จำนวนเล็กน้อยเป็นค่าอาหาร อาจจะเป็นจำนวน 5-10 บาท ซึ่งเพื่อนก็จะให้ไปเลย โดย
ไม่ต้องนำมาใช้คืน นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่ง ได้กล่าวว่า ในช่วงปลาย
เดือนนี้ นักศึกษาชายที่ใช้เงินหมดแล้วมักจะขอยืมเงินเพื่อน พอถึงต้นเดือนนักศึกษามักจะคอย
ตรวจดูรายชื่อนามตทปายประจำสัมพันธ์ของสหภาพการไปรษณีย์โทรเลขมหาวิทยาลัย ทดงประกาศ
ไว้ที่โรงอาหารเก่า เพื่อจะได้ไปปรับขนาดติแล้วนำเงินมาใช้คืนเพื่อนที่ขอยืมเงินมา

นักศึกษาชายบางคนมีเงินเพื่อนแล้วไม่ยอมใช้คืน จนกระทั่งเพื่อนสนิทใหม่ต้องมาคอยทวงเอาเงิน
ยืมคนทของของคนนั้นกลับ เนื่องจากนักศึกษาที่ใหม่ไปนั้น ก็ไม่มีเงินใช้หมุนเวียนไปจนถึงสิ้นเดือน
หรือจนกว่าขนาดติของตนเองจะมาถึง เพียงแต่เขามิเงินให้เพื่อนยืมในช่วงที่เพื่อนขาดสนเท่านั้น
นักศึกษาบางกลุ่มจะมีการตกลงร่วมกันในกลุ่มเพื่อให้ทางบ้านส่งขนาดติมาให้ในช่วงระยะเวลา
ที่ทางกัน ไม่ให้ส่งขนาดติมาในเวลาเดียวกัน เพื่อว่าพวกเขาในกลุ่มจะสามารถได้รับเงินและ
มีเงินใช้จ่ายเพียงพอในแต่ละเดือน สามารถมีเงินให้หมุนเวียนกันในกลุ่มเพื่อนใช้ตลอดเดือนได้

นักศึกษาที่ยากจน จะรวมกลุ่มกับเพื่อน เพื่อนำเงินจำนวนหนึ่งมารวมกันซื้อกับข้าวขึ้นมา
รับประทานร่วมกันบนห้องพัก และหมุนเวียนนำข้าวสารมาจากบ้านมาหุงกินเองในห้อง ซึ่ง
นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 กลุ่มหนึ่ง จำนวน 4-5 คน ทักอวยหรือก 2 ได้รวมกลุ่ม
กันทำเช่นนั้น ซึ่งช่วยทำให้ในกลุ่มสามารถประหยัดเงินค่าอาหารได้ นักศึกษาหญิง

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งทักอวยหรือก 3 มักจะทำกับข้าวและหุงข้าว
กินเองเป็นบางครั้ง และมีนักศึกษาหญิงคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ทักอวยหรือก 3 มักจะซื้อขนม
สำเร็จรูปมาตมกินเป็นประจำในห้องพัก บางครั้งเธอรับประทานขนมสำเร็จรูปแทนอาหารเป็น
บางมื้อ เพราะช่วยให้เธอประหยัดเงินค่าอาหารได้ ส่วนนักศึกษาที่ฐานะดี และได้รับเงิน

เพียงพอในการใช้จ่ายแต่ละเดือน จะไม่มีปัญหาด้านการเงิน นอกจากการใช้จ่ายเงินไปในทางที่
ฟุ่มเฟือย เช่น การเที่ยวเตร่ การไปรับประทานอาหารและเครื่องดื่มตามร้านที่ราคาแพง
หรือการใช้จ่ายเงินไปในทางที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น เล่นการพนัน และ สันทนาการ เป็นต้น

5. ชีวิตนักศึกษาด้านการศึกษา

ชีวิตนักศึกษาด้านการศึกษา เป็นชีวิตนักศึกษาจะต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย นับตั้งแต่การลงทะเบียนเรียนในภาคแรกของการศึกษา การจดค่าบรรยายให้ทัน การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การอ่านหนังสือสอบและการแก้ไขปัญหาในด้านการเรียน เป็นชีวิตการเรียนในมหาวิทยาลัยมีความสำคัญต่อคุณลักษณะและคุณภาพของนักศึกษา เมื่อจบการศึกษาและออกไปประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่ตนได้ศึกษาตามหลักสูตรการเรียนการสอน มีปัจจัยและองค์ประกอบหลายประการที่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาสามารถเรียนได้ด้วยดีในมหาวิทยาลัย และที่เป็นผลให้นักศึกษาไม่สามารถจบการศึกษาภายในระยะเวลาหลักสูตรกำหนด หรือทำให้ต้องตกออกไปโดยไม่จบการศึกษาตามต้องการ จากการศึกษาพบว่าชีวิตการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัย มีลักษณะที่น่าสนใจ ดังนี้

นักศึกษารุ่นทดลองปรึกษา

นักศึกษาที่เข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยในปีแรก จะมีปัญหาด้านการเรียนตั้งแต่การลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาแรก นักศึกษาใหม่ไม่เข้าใจว่าจะต้องลงทะเบียนเรียนวิชาใดบ้าง และจะต้องปฏิบัติขั้นตอนอะไรบ้างในการเรียน นักศึกษาใหม่จะวิตกกังวลเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนและการทดสอบภาษาอังกฤษที่กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนจะต้องทดสอบ นักศึกษารุ่นพี่โดยเฉพาะพี่รหัส จะเป็นแบบบทบาทในการให้คำแนะนำปรึกษา และคอยให้ความช่วยเหลือแก่น้องใหม่ที่เป็นน้องรหัสของตนเองเป็นอย่างมาก พี่รหัสจะแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเรียนในเทอมใหม่จะต้องลงทะเบียนครั้งแรก แนะนำรายวิชาต่าง ๆ ที่จะต้องเรียนตลอดจนแนะนำวิธีการและแนวทางการเรียนในแต่ละวิชา โดยอาศัยจากประสบการณ์ที่ได้รับมาแล้ว นักศึกษาใหม่จะมีความวิตกกังวลและมีปัญหามากเกี่ยวกับการลงทะเบียน ถ้าหากพี่รหัสไม่ให้ความช่วยเหลือ และมาติดตามดูแลน้องรหัส นักศึกษาใหม่จะอาศัยคำแนะนำจากเพื่อนในคณะ และชั้นปีเดียวกันสำหรับอาจารย์ปรึกษาของนักศึกษาใหม่ ส่วนใหญ่จะเพียงเป็นคลังลายมือชื่อในเอกสารการลงทะเบียนเรียนเท่านั้น ไม่ได้มีบทบาทต่อการให้คำปรึกษาแนะนำสำหรับนักศึกษา ดังนั้นนักศึกษาใหม่ที่มีพี่รหัสเข้ามาดูแลช่วยเหลือแล้วจะต้องช่วยเหลือตัวเอง และติดตามคำถามจากเพื่อนในคณะและชั้นปีเดียวกัน

นักศึกษาชั้นปีสูง ๆ จะไม่ค่อยมีปัญหามากเกี่ยวกับการลงทะเบียน เนื่องจากมีประสบการณ์ผ่านมาแล้ว อาจจะมีบางคนที่ศึกษาบางคนลงทะเบียนเรียนซ้ำ แล้วต้องตามหาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้ลงลายมือชื่อในเอกสารการลงทะเบียนให้

นักศึกษารุ่นพี่ โดยเฉพาะพรหส์ จะเป็นพี่คอยให้ความช่วยเหลือในด้านแก่น้องรหัส เมื่อเปิดปีการศึกษาใหม่ พรหส์จะจัดหนังสือ เอกสารประกอบการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ตลอดจนข้อสอบเก่าที่เก็บเอาไว้ นำมาให้แก่น้องรหัสของตน นักศึกษารุ่นพี่บางคน ก็จัดเตรียมไว้ให้เป็นอย่างดี และมีการมอบให้สืบทอดกันมาเรื่อย ๆ ตามสายรหัส พรหส์บางคนก็ขอสมัครเรียนไว้ให้น้องรหัสด้วย เมื่อนักศึกษารุ่นน้องหรือรุ่นพี่มีปัญหาทางการเรียน นักศึกษารุ่นพี่หรือพรหส์จะเป็นผู้มาช่วยอย่างมากในการให้คำแนะนำปรึกษาและเป็นพี่แนะแนวทางกับนักศึกษารุ่นน้อง ในช่วงใกล้สอบกลางภาค ของภาคเรียนแรกในแต่ละปี นักศึกษารุ่นพี่แต่ละคณะจะจัดให้มีการติวหรือทบทวนความรู้วิชาต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาชั้นปี 1 ในคณะด้วย แต่ก็ไม่ค่อยได้ผลนัก เนื่องจากระยะเวลาในการติว และการสอนนั้นกระชั้นกระชิดกันเกินไป และน้องใหม่ส่วนใหญ่ไม่ได้อ่านหนังสือและทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะติวนั้นเสียก่อน นอกจากพรหส์จะเป็นผู้ให้คำแนะนำแล้ว นักศึกษารุ่นพี่ที่อยู่ในหอพักเดียวกันกับรุ่นน้อง จะเป็นผู้มาช่วยในการให้คำแนะนำกับนักศึกษารุ่นน้องที่หอพักและหอพักเดียวกันด้วย และในภาคต้นในแต่ละปีการศึกษา นักศึกษาใหม่จะมีกิจกรรมมาก โดยเฉพาะการเข้าหอ เชียร์ในทุกวัน กว่านักศึกษารุ่นพี่จะปล่อยให้กลับจากหอ เชียร์ได้ ก็เป็นเวลาพักแล้วไม่มีเวลาอ่านหนังสือและทบทวนวิชาเรียน เมื่อเข้าชั้นเรียนก็มีแต่ดวง และหลับในชั้นเพราะการพักผ่อนไม่เพียงพอ

นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ คนหนึ่ง ได้กล่าวถึงสภาพการเรียนที่เธอได้คะแนนสอบกลางภาคในระดับต่ำในการสอบกลางภาคของภาคต้น ชั้นปี 1 ที่ เธอกล่าวว่า นักศึกษาชั้นปี 1 ที่เรียนวิชาเดียวกัน จะพากันไปขอก่อนวิชาเรียนบางวิชา เนื่องจากได้คะแนนต่ำในช่วงสอบกลางภาค ตามที่นักศึกษารุ่นพี่ได้ให้คำแนะนำ ซึ่งมีนักศึกษาเป็นจำนวนมากที่ไปขอก่อนวิชาเรียนตามที่รุ่นพี่แนะนำ เพราะกลัวว่าจะสอบตก หรือติด F ในวิชานั้น การขอก่อนวิชาเรียนนี้ สืบเนื่องมาจากการไม่มีเวลาอ่านหนังสือและทบทวนวิชาเรียน อันเนื่องมาจากกิจกรรมนักศึกษา การเที่ยวเตร่ และการแบ่งเวลาไม่ถูกต้องของตัวนักศึกษาเอง

การปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอน

นักศึกษาใหม่ จะต้องปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในระยะแรก ๆ การเรียนในห้องเรียนขนาดใหญ่ และมีผู้เรียนจำนวนมาก ต้องฝึกหัดในการจดคำบรรยาย (lecture) ซึ่งลักษณะเช่นนี้จะแตกต่างไปจากการเรียนในระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาใหม่บางคนจะรู้สึกวิตกกังวลตนเองไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่อาจารย์สอน การจดคำบรรยายไม่ทัน และจะเกิดความรู้สึกเครียดและมีความกดดันมากเมื่อผลการสอบกลางภาคในภาคแรกของการศึกษา ได้คะแนนต่ำ ซึ่งเป็นสาเหตุที่สร้างความวิตกกังวลให้กับนักศึกษาใหม่เป็นอย่างมาก กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นในช่วงต้นปีการศึกษาและกิจกรรมสำหรับนักศึกษาใหม่ต่าง ๆ มีผลให้นักศึกษาใหม่จำนวนไม่น้อยที่เพิ่งเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยต้องขาดเรียนในช่วงเช้าหรือไปนั่งง่วงและนอนหลับในชั้นเรียน จดคำบรรยายไม่ทัน จะต้องไปขอยืมสมุดจดคำบรรยายของเพื่อนมาลอกหรือถ่ายเอกสารมาเก็บไว้อ่านในช่วงใกล้สอบ

นักศึกษานางหนึ่งคณะเทคนิคการแพทย์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้กล่าวถึงการปรับตัวในด้านการเรียนในระยะแรก ๆ ที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยว่า

ข้าพเจ้าต้องปรับตัวกับระบบการสอนด้วยการใช้แผนใส่ ซึ่งจะต้องจดตามให้รวดเร็วทันกับอาจารย์หมดจะชอบดึงแผนใส่ออกเร็ว ในทัศนะของข้าพเจ้านั้น ข้าพเจ้าชอบครูที่สอนด้วยการเขียนกระดานมากกว่าเพราะจะทำให้เด็กตามทัน ทั้งจด lecture ก็ทัน และลำดับความคิดตามอาจารย์พูดทัน ทำให้เรียนเข้าใจและบรรยายภาคศึกษารเรียนเพราะเรียนแล้วรู้เรื่อง การใช้แผนใส่ทำให้เด็กต้องใช้ประสาท 2 ทางทั้งฟังและจด ซึ่งอาจารย์พูดเร็วพร้อม ๆ กับชี้ก้านแผนใส่ออกเร็วด้วย ทำให้ประสาทถูกเร่งรัดทั้ง 2 ทาง ผลสุดท้ายคือเรียนไม่รู้เรื่อง และก้านเข็ดด้วย

ปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนจะมีมากในระยะแรกที่เข้าเรียน แต่ต่อไปนักศึกษาจะปรับตัวได้ดัดจน คงจะเห็นได้จากนักศึกษาชาย คณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งได้กล่าวถึงการปรับตัวและปัญหาในด้านการเรียนของเขาว่า

การเรียนในตอนแรก ๆ ก็มีปัญหา เพราะไม่เคยได้รับการศึกษา ในรูปแบบของมหาวิทยาลัยมาก่อน ก็มีผลต่อการเรียนพอสมควรเพราะยังปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนการสอนยังไม่ค่อยได้ แต่หลังจากเรียนได้สัก 1 เดือน หรือ 2 เดือน ก็เริ่มคุ้นเคยกับระบบการสอน ปัญหาของการเรียนในครั้งแรกเมื่อเริ่มเรียน คือ การท่องเข้าห้องเซียร์

เพราะการเข้าห้องเซียร์ เริ่มประมาณ 18.00-02.00 น. ซึ่งกว่าจะได้เข้านอนก็ประมาณ 03.00น. ทำให้การเรียนในวันต่อไปต้องเสีย เพราะนักศึกษาขง่วงนอนและนอนหลับในเวลาเรียน ซึ่งเป็นผลเสียต่อการสอบ midterm มากเพราะคะแนนที่ได้ส่วนมากจะได้คะแนนไม่ดี การปรับตัวในด้านการเรียนนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะต้องปรับตัวมาก สำหรับนักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะการเรียนการสอนได้ ก็จะมีผลกระทบและมีปัญหาในด้านการเรียนติดตามมา จากการศึกษาพบว่า อดีตนักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ คนหนึ่งที่เธอเคยเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้เพียง 1 ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2523 แล้วตกลูกออกไป (retire) เมื่อสิ้นปีการศึกษา เธอได้กล่าวถึงสาเหตุที่สำคัญทำให้เธอต้องตกลูกออกจากมหาวิทยาลัยคือ การที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยได้ ซึ่งเธอได้เล่าถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการตกลูกของเธอว่า

คิดว่าเป็นตัวของตัวเองมากกว่าที่ไม่เข้าใจระบบการเรียนการสอนของที่นี่ ไม่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนของที่นี่ได้ น่าจะเป็นเหตุจนมากกว่า เช่นตัวเอง ไม่เข้าใจเนื้อหาการเรียน เราตามเนื้อหาวิชาที่เรียนไม่ทัน คนอื่นเขาทันไปหมดแล้ว ในการเรียนที่เรียนและสอนในชั้นเรียนนั้น ตัวเราเองก็นัดวิชาเรียนที่ต้องอ่านไปก่อนเรียนเสร็จแล้วก็กลับมาอ่านทบทวนให้เข้าใจ และเตรียมอ่านเนื้อหาวิชาที่จะต้องเรียนในวันต่อไปด้วย เราต้องทำอย่างนั้นเราจึงจะเข้าใจ พอมาเรียนที่มหาวิทยาลัยนี้ เราไม่สามารถจะทำแบบนั้นได้ เพราะว่าเนื้อหาที่เรียนในมหาวิทยาลัยมันกว้าง เราไม่สามารถที่จะอ่านและทำความเข้าใจของเนื้อหาที่เรียนเมื่อวานนี้ และของวันต่อไป เราจะอ่านไม่ทัน ถ้าอ่านไม่ทัน การเรียนในวันต่อไปก็จะไม่เข้าใจ เราเคยเรียนมาแบบนั้น แล้วพอไม่เข้าใจมันก็จะสะดุ้งไปเรื่อย ๆ แล้วเนื้อหามันกว้างไปและเยอะเสียจนเราเคยเรียนเคยทำมาแบบนั้นแล้วเราก็อ่านไม่ได้ มันก็เกิดปัญหาว่าอันนี้เราไม่เข้าใจ อันนั้นเราไม่เข้าใจ และมันก็ไม่ได้อ่านแล้วแต่เช้าเดี๋ยว แต่ละวิชามันก็เยอะ สมัยเรียน ม.ศ. 4-5 เราเคยทำได้เพราะจะต้องอ่านสิ่งที่เรียนมาแล้ว ไม่เข้าใจก็ไปถามอาจารย์ และเราก็อ่านเนื้อหาที่จะเรียนในวันต่อไปด้วย เพื่อที่เราจะได้ไปทำความเข้าใจในเวลาอาจารย์สอนในห้อง สมัย ม.ศ. 4-5 วิชาที่เรียนมันน้อย เราทำได้ แต่พอมาเรียนในมหาวิทยาลัย ในแต่ละวิชาเนื้อหามันเยอะ อ่านยังงั้นหวาดไหวในคืนหนึ่ง แล้วพรุ่งนี้ก็ต้องไปเรียนอีก แล้วทบทวนก็สะดุ้งไปเรื่อย ๆ แล้วเราจะปรับตัวไม่ทัน แล้วมันก็ค้างอยู่ในใจว่า อันนี้เราไม่เข้าใจ

พอไปเรียนเนื้อหาต่อไปในวันใหม่ เราก็คงจะไม่ยอมรับคือไม่เข้าใจอีก มันคงมาเรื่อย ๆ
ก็เป็นอย่างนั้น คิดว่าเป็นตัวเองมากกว่า ที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับเนื้อหาวิชาที่เรียนได้
แม้แต่เทอมที่สองก็ยังปรับตัวไม่ได้

นักศึกษาจะพยายามปรับตัวในด้านการเรียน ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนกระทั่งในชั้นปีที่ ๓
ไปด้วย เนื่องจากลักษณะการเรียนในแต่ละชั้นปีจะแตกต่างกันออกไป เช่น นักศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ชั้นปีที่ 4 จะมีการออกฝึกสอนตามโรงเรียน นักศึกษาจะต้องเตรียมการสอน
และปรับตัวในการฝึกสอนนักเรียนและยังต้องปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนทั้ง
เด็กนักเรียน และอาจารย์พี่เลี้ยงด้วย ในขณะที่นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์
จะต้องออกฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาที่จัดการเรียนการสอนที่โรงพยาบาล ตามหอผู้ป่วยต่าง ๆ
ในแต่ละชั้นปีตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งนักศึกษาจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับลักษณะการเรียน
ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละคณะวิชาและตามชั้นปีเรียน นักศึกษาหญิง คณะพยาบาลศาสตร์
ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้กล่าวถึงการปรับตัวในด้านการเรียนของเธอตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 2 ซึ่งเธอ
สอบตกหรือได้เกรด F บางวิชา เธอได้บรรยายสภาพการเรียนที่เธอจะต้องปรับตัวอยู่ตลอดเวลาว่า

เริ่มเรียนวันแรกไม่รู้วิชาอะไรเป็นอะไร ตึกกันงงไปหมด อาจารย์ก็รีบสอน นักศึกษา
นั่งฟังซัดตงตงไม่คิด พอหมดชั่วโมงก็ต้องรีบวิ่งจากตึกเคมี คณะวิทย์ฯ ไปคณะมนุษยฯ
พอไปถึง ยังไม่หายเหนื่อย อาจารย์ก็รีบสอน นักศึกษานั่งงง พอหายงง ก็ต้องรีบวิ่งต่อ
อีกแล้ว กว่าจะปรับตัวได้ก็ได้รับ F ไปหลายตัว ตอนแรกข้าพเจ้ารู้สึกท้อแท้และ
หมดกำลังใจ ไหนจะด้านการเรียน ไหนจะด้านหอพัก...อะไรก็ไม่ร้ายเท่าตอนพักดึกถึงบ้าน
ยังเวลาเงินหมดด้วยแล้วคิดถึงไม่เป็นอันที่จะเรียนเลยทีเดียวนะ ปีนึงผ่านไปด้วยความยาก
ลำบาก พอชั้นปี 2 ต้องเผชิญกับปัญหาด้านการเรียนอีกครั้ง ไหนจะเรียนภาคทฤษฎี และ
ภาคปฏิบัติ ไหนจะเป็นรายงานวิชาอื่น ๆ รู้สึกเวลามันค่าเกินไป เกินกว่าคนเรียนอีกด้วยซ้ำ
จะทำอะไร ดูเหมือนจะต้องแข่งกับเวลา และบางครั้งก็ต้องแข่งกับคน เพราะการเรียน
ระดับชั้นทำให้ คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น ทำอะไรต้องตัวใครตัวมัน ทำเพื่อเกรด... สำหรับปี 2 น
ข้าพเจ้าก็ยังไม่ทราบว่า จะต้องใช้เวลาปรับตัวอีกนานเท่าใด หรือจนกว่า F จะมาเยี่ยม
อีกครั้ง ข้าพเจ้าก็อดแต่อดทนและพยายาม พยายามจนถึงที่สุด...

การขาดเรียนหรือ "โศคเรียน"

การเรียนในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะต้องช่วยเหลือตัวเอง การเข้าชั้นเรียน การอ่านหนังสือเรียน จะไม่มีใครมาคอยบังคับเคี่ยวเข็ญ นักศึกษาจะต้องจัดการทุกอย่างด้วยตัวเอง ถึงแม้ว่าระบบการเรียนการสอนจะกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า การเรียนในแต่ละวิชานักศึกษาจะต้องเข้าเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด จึงจะมีสิทธิ์สอบแต่โดยส่วนใหญ่แล้วอาจารย์ประจำวิชามักจะไม่ตรวจรายชื่อนักศึกษาที่เข้าเรียนและขาดเรียน มีบางวิชาเท่านั้นที่อาจารย์เคร่งครัดหรือบางวิชาอาจารย์จะให้บัญชีรายชื่อนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในวิชา ลงลายมือชื่อในแต่ละชั่วโมงไว้เป็นหลักฐาน โดยเอาบัญชีให้นักศึกษาลงชื่อ เวียนส่งตอกนไปขึ้น บางวิชามีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนร้อยกว่าคน และจากการศึกษาพบว่านักศึกษาที่เข้าชั้นเรียนได้ลงลายมือชื่อแทนหขาดเรียนด้วย นักศึกษาหญิง คณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 กลุ่มหนึ่ง ได้กล่าววว่าบัญชีรายชื่ออาจารย์หลงใวนบางหนักศึกษาที่เข้าเรียนลงชื่อแทนเพื่อนที่ "โศคเรียน" ก็มี

อาจารย์บางคนไม่ได้สนใจว่านักศึกษาจะเข้าเรียนและขาดเรียนในวิชาเป็นจำนวนเท่าใด และไม่ได้ให้ความสำคัญว่านักศึกษาจะเข้าเรียนครบตามเกณฑ์ที่กำหนดให้หรือไม่ ถ้าหากถึงเวลาสอบนักศึกษาเข้าสอบและสามารถทำข้อสอบได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เขาก็จะโละคะแนนหรือเกรดตามเกณฑ์ของวิชานั้น อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์คนหนึ่ง ได้กล่าวว่า นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์คนหนึ่งที่เขาเข้ามาเรียนในวิชาที่เปิดสอน และต้องเดินทางไปแข่งขันกีฬาเป็นประจำ ก็จะมีคนเฝ้าคอยลอบดูให้ ไม่ได้เคร่งครัดหรือตัดสิทธิ์การสอบของนักศึกษาและมีความเข้าใจต่อนักศึกษาที่เป็นนักกีฬาต้องไปทำการแข่งขันภายนอกมหาวิทยาลัย

นักศึกษาที่ขาดเรียนหรือโศคเรียนนั้น จะมีเหตุผลแตกต่างกันไป จากการศึกษาดูการพูดคุยซักถามจากนักศึกษาที่ขาดเรียนพบว่า การขาดเรียนของนักศึกษา มีสาเหตุหลายประการคือ

1. ความขี้เกียจและไม่ใส่ใจในการเข้าเรียน บางทีนอนตนนอนหลับด้วยความตั้งใจและไม่ตั้งใจ จึงทำให้ขาดเรียนในชั่วโมงเรียนช่วงเช้า บางครั้งออกไปเที่ยวเตร่กลางคืนกลับเข้าอนตนนอนหลับและไม่ไปเรียน หรือเมื่อกำลังสนุกสนานกับเพื่อนฝูงอากาศหนาวก็นอนตนนอนหลับไม่อยากจะไปเรียนและนอนหลับในห้องพักต่อไปจนพอใจจึงจะลุกขึ้น

2. กิจกรรมนักศึกษาที่จัดขึ้นและเลิกดึก เช่นกิจกรรมการเข้าห้องเชียร์ การจัดงานเลี้ยงและเต้นรำ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีมากในภาคแรกของแต่ละปีการศึกษาบางคณะวิชาจัดกิจกรรมเลิกดึกมาก ทำให้มีเวลาพักผ่อนไม่เพียงพอและทำให้นอนตนนอนหลับไปเรียนไม่ทัน

3. ลักษณะการเรียนการสอน อาจารย์ประจำวิชาไม่ตรวจนับจำนวนผู้เข้าเรียน นักศึกษาไม่ชอบวิธีการสอนและบัคลิกอาจารย์ ทำให้ไม่อยากจะเข้าเรียนและโดดเรียนไปเลย นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 คนหนึ่งได้กล่าวถึงเรื่องการโดดเรียนของเธอว่า "ในการเข้าเรียนในช่วงโมงที่เรียน ไม่มีใครมาสนใจว่าเราจะเข้าหรือไม่เข้า ไม่มีการให้คงไว้ ไม่ต้องมาทวงข้อเหมือนที่อยู่ที่โรงเรียน ข้าพเจ้าจึงชอบโดดเรียนอยู่เสมอ" และนักศึกษ้อีกคนหนึ่งได้กล่าวว่า

ช่วงโมงเรียนเราเรียน (หากขยัน) บางครั้งก็อดที่จะโดดเรียนไม่ได้ ก็อาจารย์ท่าน ไม่เช็คชื่อ และเราก็ไม่ชอบวิธีการพูด ทาทางของอาจารย์สอนด้วย โดยแต่ละครั้งบางที ก็เข้าห้องสมุด ยืมหนังสือตำรากลับมาอ่านกอดท้อ เราสบายใจที่โดดทำตงที่ใจต้องการ เพื่อนนะหรือบางครั้ง เขาก็โดดกับเรา แต่บางครั้งก็โดดคนเดียว

นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ คนหนึ่งได้กล่าวว่า เขาโดดเรียนเนื่องจากเขา ทำงานกิจกรรม กิจกรรมมีมากและทำงานถึงเวลา 01.00-02.00 น. ทำให้เหนื่อยและนอนตื่น สาย บางครั้งก็ขี้เกียจไม่ไปเรียนเฉย ๆ วิชาที่เรียนตอนเช้าในช่วงเวลา 08.00 น. นั้นจะ ขาดบ่อย บางครั้งก็ขออาจารย์ หนึ่งนาทีสอนก็สอน ไม่ได้สนใจนักศึกษาพูดสอนไปเรื่อย ๆ เขาบอกว่า ส่วนใหญ่จะเป็นความขี้เกียจของตัวเองและเข้าเรียนไม่สม่ำเสมอ ทำให้เนื้อหา การเรียนไม่ต่อเนื่องกัน การอ่านเองก็ยากที่จะทำความเข้าใจ เมื่อถึงเวลาสอบก็ไปสอบโดยไม่ ได้อ่านหนังสือ

อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ท่านหนึ่ง ได้กล่าวถึงการขาดเรียนของนักศึกษาว่า นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มักจะขาดเรียนกันเป็นจำนวนมากในช่วงแรก ๆ หนึ่งกิจกรรมในภาคต้นของปีการศึกษา การโดดเรียนนั้น โดยปกติแล้วนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ส่วนมากจะไม่ค่อยโดดเรียนกัน มักจะมาเรียน สม่ำเสมอเป็นส่วนมาก แต่พอนักศึกษาอายุ ชั้นปีที่ 2-3 และปี 4 ขึ้นไปแล้ว มักจะมีการโดด เรียนกันเป็นประจำ เพราะรู้วิธีการเรียนแล้วว่าทำอย่างไรจึงจะทำข้อสอบให้ผ่านได้ ซึ่งอาจารย์ ท่านนี้ได้บอกลักษณะของนักศึกษาชั้นปีสูง ๆ ที่ชอบโดดเรียนว่า เป็นพวกที่ "แกว็ดแกว้า" แล้ว

ลักษณะการเรียนการสอนของอาจารย์ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายไม่อยากจะเข้าเรียน เช่น อาจารย์เข้าสอนไม่ตรงเวลา การงดการเรียนการสอนโดยไม่แจ้งล่วงหน้า นักศึกษาชายคนหนึ่งศึกษาอยู่ คณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปี 4 ได้กล่าวถึงอาจารย์คนหนึ่ง ในขณะที่มัก จะงดสอนโดยไม่บอกล่วงหน้า ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนวิซ่านและกล่าวต่อไปว่า นักศึกษา

อดสำหตันขนมมาและแต่งตัวมาเรียน พอมาถึงชั้นเรียนก็เจอข้อความเขียนประกาศเรียน
 พอวนต่อมาทมิชวโงมเรียนวชานกรสีกเขอทำให้ไมอຍากมาเรียน หรือโอดเรียนไปเลย และ
 นักศึกษาชายคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 คนหนึ่งกมความรูสึกเช่นเดยวกัน เขาไคกล่าวถึง
 รายละเอียดของความรูสึกนวา

เมื่ออยูปี 1 รูสึกวาใชชีวิตทคมคากบการเป็นนักศีกษา มาเรียนสม่าเสมอ คำบรรยาย
 ของอาจารย์มีครบทกวนทกวิชา มีความตงใจเรียนแต่พอปีสอง ปีสาม ประสบการณในคาน
 ต่าง ๆ เหมงมมากจน การเรียนรูสึกวาจะคอบ ๆ หมดความสำคัญไป ทงน ชาพเจ้า
 ไมโทษไครทงนโทษตัวเองทไมพยายามตงใจเรียน แต่ในบางครั้งกรสีกเขอหนายใน
 การเรียน บางครตงใจเรียนเต็มท แตกมการจคสอนบางครั้งเรียนไปจนหมดชวโงม
 ทบทวน ความรูวาไคอะไร แต่เปลาเลยไมมอะไรในชวโงมจนน

ลักษณะการเรียนของนักศึกษา

การปรับตัวเกี่ยวกับการเรียนในมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักศึกษาใหม่
 ส่วนนักศึกษาเก่าหรือนักศึกษารุ่นก่อน สามารถปรับตัวได้มากขึ้นตามลำดับการเรียนในมหาวิทยาลัย
 ช่วงที่นักศึกษาจะต้องเตรียมตัวอย่างมาก คือช่วงของการสอบกลางภาค (midterm) และสอบ
 ปลายภาค (final) ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่สำคัญสำหรับนักศึกษาทุกคนวิชา จากการศึกษาพบว่า
 ในช่วงของการสอบนี้ นักศึกษาจะตั้งใจและเอาใจใส่ในการอ่านหนังสือเป็นอย่างมาก และ
 ส่วนใหญ่จะงดออกเที่ยวเตร่ในเมืองในเวลากลางคืน สภาพหอพักจะอยู่ในความเงียบสงบกว่าปกติ
 นักศึกษาจะอ่านหนังสือจนตคน บางคนมมานะอ่านหนังสือตลอดคืนไม่ได้หลับนอนและดื่มกาแฟ
 แกงวงเพื่ออ่านหนังสือสอบหรือขอย่านหนังสือจนตคน เมื่อรสึกทวก็จะไปซื้อขนมสำเร็จรูปที่
 หองกรรมการหอพัก หรือซื้อมากททนไว้ เพื่อประกอบขนรับประทานในตอนดึก นักศึกษาบางคนจะ
 มนาพิกาปลก ตงเอาไวปลกให้ตคนในเวลาทต้องการตคนขนมมาอ่านหนังสือ ดงนในชวการสอบจะ
 ไคยนเสียงนาพิกาปลกคงลนอยในหองต่างๆ โดยเฉพาะชวกลางคืนเสียงนาพิกาปลกจะตง
 เป็นระยะ ๆ ตามหองต่าง ๆ แลวแต่นักศึกษาจะต้องการตคนในชวเวลาใด นักศึกษาส่วนใหญ่
 ทพบในหอพัก มักจะอ่านหนังสือในช่วงใกล้จะสอบและชวของการสอบเท่านั้น และจะหักโหม
 อ่านเอาจริงเอาจิงในชวสอบ พอหลังจากสอบเสร็จจจะไม่เอาใจใส่อ่านจิงจิงอีกแล้ว
 นอกจากนักศึกษาทงใจเรียนอยสม่าเสมอเท่านั้น หล่นใจอ่านหนังสืออยู่ตลอดเวลาไมว่า

จะเป็นช่วงการสอบหรือไม่ก็ตาม ภายหลังจากที่ทำการสอบเสร็จ นักศึกษาในหอพักมักจะนัดกลุ่มเพื่อนออกไปกินเลี้ยงสังสรรค์กันในกลุ่มหรือนัดกันเที่ยวเตร่ ชมภาพยนตร์คล้าย ๆ เป็นการฉลองสอบเสร็จด้วย

ในช่วงของการสอบ นักศึกษาจะหาสถานที่หรือมุมสงบเพื่อสร้างสมาธิในการอ่านหนังสือ นอกจากจะอ่านหนังสือในห้องพักแล้ว บางครั้งนักศึกษาจะออกมานั่งตามระเบียงหอพักอ่านหนังสือเตรียมสอบหรือใช้ห้องคิโตรีทัศน์เป็นห้องอ่าน นอกจากนี้นักศึกษาจะไปอ่านหนังสือตามสถานที่ต่าง ๆ ภายในบริเวณมหาวิทยาลัย เช่น โรงอาหารเก่า โรงอาหารของโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ ซึ่งนักศึกษานิยมไปกันมากเพราะสงบ เงียบและมีโต๊ะและเก้าอี้ต่าง ๆ และตามอาคารเรียนต่าง ๆ ที่มีโต๊ะ เก้าอี้วางไว้ในตัวอาคาร และรอบบริเวณอาคารเรียน เป็นต้น สถานที่อ่านหนังสือที่สะดวกอีกแห่งหนึ่ง คือ หอสมุด ในช่วงสอบหอสมุดกลางจะเปิดบริการวันปกติ ตั้งแต่ 09.00 - 22.00 น. ในช่วงนี้จะมียุคนักศึกษาไปใช้หอสมุดกลางเป็นห้องอ่านหนังสือเป็นจำนวนมากกว่าทุกช่วง โดยเฉพาะตอนกลางวัน หนังสือในห้องสมุดกลางมีไม่เพียงพอ นักศึกษาบางส่วนจะนั่งอ่านหนังสือตามพื้นที่ต่าง ๆ ด้วย

นักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้แสดงความคิดเห็น และกล่าวถึงประสบการณ์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตนักศึกษาในช่วงของการสอบ ซึ่งทำให้เห็นภาพชีวิตนักศึกษาในช่วงนี้ได้อย่างชัดเจน

นักศึกษาชายคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 คนหนึ่งได้กล่าวถึงสภาพในช่วงการสอบของเขาว่า ในช่วงแรกที่เข้ามาหาวิทยาลัย มีงานกิจกรรมนักศึกษามากมายที่จัดขึ้นโดยมีการกินเลี้ยงและเต้นรำ "เวลานั้นช่างรวดเร็วเหลือเกิน เหลือหนอยเดียวก็สอบหมดหมดแล้ว อ่านหนังสือก็ไม่ทัน... ไม่เคยนอนติดต่องัดนอนติด ตี 1-2 หัวข้าวก็ข้อมามามามากมาย รุ่งเช้าแก้มแดงแก้มม่วงโดยเฉพาะช่วงสอบ" ลักษณะชีวิตนักศึกษาในช่วงสอบ เช่นนี้จะตรงกับสภาพที่นักศึกษาหญิงคณะเกษตรศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่เธอได้บรรยายความรู้สึกว่า "การเข้ามาอยู่มหาวิทยาลัยนั้น ถ้าจะว่าอึดอัดก็สบายเพราะไม่มีงานบ้านที่เคยทำ สบายจริง ๆ มีเวลาว่างมากมายสำหรับช่วงที่ไม่มีมีการสอบ แต่ช่วงสอบอ่านหนังสือหามรุ่งหามค่ำ" นักศึกษาชายชั้นปีที่ 1 อีกคนหนึ่งได้กล่าวว่าประสบการณ์ในการเรียนในมหาวิทยาลัยที่เขาได้รับคือ "การอ่านหนังสือจนสว่าง ทำให้เรารู้จักว่าอ่านหนังสือจนสว่างทำให้ร่างกายเป็นอย่างไร หนักหน่วงไหม" จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จะถือว่าเป็นประสบการณ์ในชีวิตที่ไม่เคยประสบมาก่อนในเรื่องการอ่านหนังสือจนตาคันหรือจนถึงรุ่งเช้า เนื่องจากในช่วงแรกของชีวิตนักศึกษา

จะมีกิจกรรมหลายอย่างสำหรับนักศึกษาใหม่ โดยเฉพาะกิจกรรมเข้าห้องเชียร์ ซึ่งมีบางคณะ
 ที่เลิกตกมาก เช่น คณะเกษตรศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น ทำให้นักศึกษาใหม่
 ไม่มีเวลาเตรียมตัวอ่านหนังสือเพียงพอ ก่อนการสอบกลางภาค ทำให้ต้องอ่านหนังสือ
 "หามรุ่งหามค่ำ" บางคนไม่มีเวลานอนเพราะต้องพยายามอ่านหนังสือให้จบก่อนไปสอบ
 แต่สำหรับนักศึกษารุ่นพี่เคยผ่านประสบการณ์มาแล้วจะเห็นว่า เป็นเรื่องปกติ ที่ปฏิบัติกันมา
 เป็นประจำในช่วงของการสอบ

นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ได้กล่าวถึงสภาพการเรียน
 ในมหาวิทยาลัยและตรงกับสภาพความเป็นจริงว่า

การเรียนเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ แรก ๆ ก็มาเรียนทบทวน พอนานไปต้นไม้ทันก็มี
 มาเข้าห้องเลคเชอร์สายกม บางคนก็ไม่มาเรียน บรรยากาศตอนช่วงสอบน่าหนักใจมาก ๆ
 ห้องสมุดจะเป็นที่ชุมนุมนักศึกษามากที่สุด นอกนั้นก็อ่านหนังสือตามห้องบ้าง ชมรมต่าง ๆ
 บ้าง เป็นช่วงที่มหาวิทยาลัยเงียบที่สุด หลังจากช่วงการสอบผ่านไป ก็เริ่มเรียนกันใหม่
 มีการกินเลี้ยงฉลองสอบเสร็จและนัดกันเที่ยว

ช่วงการสอบนี้ นักศึกษาจะออกไปเที่ยวเตร่กันน้อยมาก ส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือกันอยู่
 หอ เวลาไปรับประทานอาหารที่โรงอาหารก็จะเอาหนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียน
 ไปนั่งอ่าน และท่องจำด้วย นักศึกษาที่เอาใจใส่การเรียนก็จะมัวแต่ไปอ่าน เวลาในช่วง
 การสอบดูจะมีค่ามาก นักศึกษาคณะที่หอ 3 บางคนไม่ยอมออกไปจากหอพัก เวลารับประทานอาหารก็ฝากเพื่อนซื้อข้าวราดแกงใส่ถาดมาให้ เพื่อจะได้นั่งรับประทานในห้องพร้อมกับท่องหนังสือ
 ไปด้วย

การอ่านหนังสือเพียงเพื่อการสอบให้ผ่าน หรือเพื่อบ่งหวังให้ได้เกรดดี เป็นลักษณะที่
 เห็นได้ชัดในหมู่นักศึกษา จากการศึกษาที่หอพักหญิงที่ 3 พบว่ามึนนักศึกษาจำนวนน้อย ที่จะตั้งใจ
 อ่านหนังสือโดยสม่ำเสมอ และอ่านหนังสือเพื่อต้องการแสวงหาความรู้ ช่วงการสอบ และก่อน
 จะถึงวันสอบประมาณ 1-2 สัปดาห์ จะเห็นว่านักศึกษาในหอพักนักศึกษาจึงจะเริ่มอ่านหนังสือ
 อย่างขะมักเขม้น นักศึกษาที่ไม่สนใจอ่านหนังสือ หรือกังวลว่าตัวเองจะทำข้อสอบไม่ได้
 ก็หาวิธีทุจริตในการสอบ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งได้กล่าวถึงความรู้สึก
 ผิดหวังเมื่อเธอคิดว่า เพื่อนนักศึกษาของเธอมักทุจริตในการสอบโดยท้ออาจารย์ไม่ทราบ
 เธอได้กล่าวไว้ว่า

ผลการเรียนของข้าพเจ้าอยู่ในชนปานกลาง ข้าพเจ้าไม่ได้ใส่ใจในเกรด เพราะคิดว่า
 ความรันทงหากทศวรรษจะได้รับมากที่สุดและเรารู้จริงหรือไม่ ข้าพเจ้ายังคาดหวังเมื่อรู้ว่า
 ระดับมหาวิทยาลัยและการสอบก็ยังมีเกรดที่ดี โดยที่อาจารย์จับไม่ได้ ผิดหวังในตัวเพื่อน ๆ
 บางคนเห็นเกรดคิดว่าความรันทง ข้าพเจ้าก็ได้อธิบายอย่างว่า "อย่าให้ความหวังสูงนักกับ
 มหาวิทยาลัย" ในสิ่งที่เรายังไม่รู้ เมื่ออะไรโรมากรคน ข้าพเจ้าอาจจะต้องผิดหวังมากกว่านี้

การทุจริตในการสอบ และการไม่ใส่ใจเรียนอย่างสม่ำเสมอของนักศึกษาที่มีผลต่อ
 คุณภาพนักศึกษาอย่างยิ่ง นักศึกษาหญิงคณะพยาบาลศาสตร์คนหนึ่งได้กล่าวถึงคุณภาพของนักศึกษา
 และการเรียนการสอนในความคิดเห็นและประสบการณ์ที่เธอได้รับว่า

คุณภาพของนักศึกษา รู้สึกว่าไม่ค่อยดีเท่าไร ตรงที่ว่า เราเรียนเพื่อสอบ ไม่ใช่
 เรียนจริง ๆ แล้วไม่ใช่เรียนเพื่อจะนำไปใช้จริง ๆ เช่นเพื่อนที่เรียนในคณะเดียวกัน
 สังเกตว่าหัว curve* บางคนเขาไม่ได้เข้าห้อง lecture แต่เขาจะไปมี lecture
 เพื่อนคนออกมา xerox เขาก็ทำข้อสอบได้ เพื่อนบางคนเขาทำอย่างนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับ
 ตัวเองแล้ว เขาเรียนหนังสือตลอดมา แต่ทำไมการเรียนไม่เคยเรียนได้ดั่งสักที บางทีรู้สึก
 น้อยใจ บางทีเพื่อนเขาก็ไม่เข้าเรียน เขาก็มี lecture เราไป เขาก็ได้เต็ม หรือไม่
 เขาก็ได้คะแนนของเขา มา เขาไม่เข้าเรียนวิชานั้น เขาก็เอา lecture ไป xerox
 มาแล้วเอาชั่วโมงเพื่อนกำลังนั่งเรียน เขาก็ไปอ่านหนังสือของเขาได้และกลางคืน
 เขาก็เหวโศกอย่างนั้นซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้น คุณภาพก็ไม่ค่อยดีหรอก มีความเชื่อว่าคนที่มาเข้าห้อง
 lecture ไม่น่าจะเป็นนักศึกษาที่มั่วคุณภาพ หรือเป็นนักศึกษาที่จะเป็นตัวอยางของเราได้
 แม้เขาจะเรียนโดยหัว curve แต่คุณภาพดำนอน เช่น ด้านจริยธรรม หรืออย่างอื่น
 เขาก็จะไม่ได้เลย ก็เคยลองถามเขาจะเกี่ยวกับเรื่องที่เคยสอบไปแล้ว วันหลัง ๆ
 ลองไปถามเขาดี เขาก็ตอบอะไรไม่ได้เลย ซึ่งแสดงว่าห้องจำแล้วเขาก็เอาไปสอบเลย และ
 แสดงว่าคงจะเป็นคุณภาพที่ไม่ค่อยดี ถึงแม้คะแนนจะอยู่ในหัว curve คือได้คะแนนสูงก็ตาม

มหาวิทยาลัยควรจะดำเนินการให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของ
 อาจารย์ และหาวิธีการส่งเสริมให้เกิดลักษณะการเรียนของนักศึกษาให้มั่วคุณภาพโดยแท้จริง

*curve หมายถึงนักศึกษาที่ได้คะแนนดี และอยู่ในเกณฑ์ได้เกรดดีด้วย

และทำให้นักศึกษาที่รักที่จะเรียนและศึกษาคุณค่าด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น มิใช่เพียงท่องจำไปสอบให้ผ่านเท่านั้น

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย

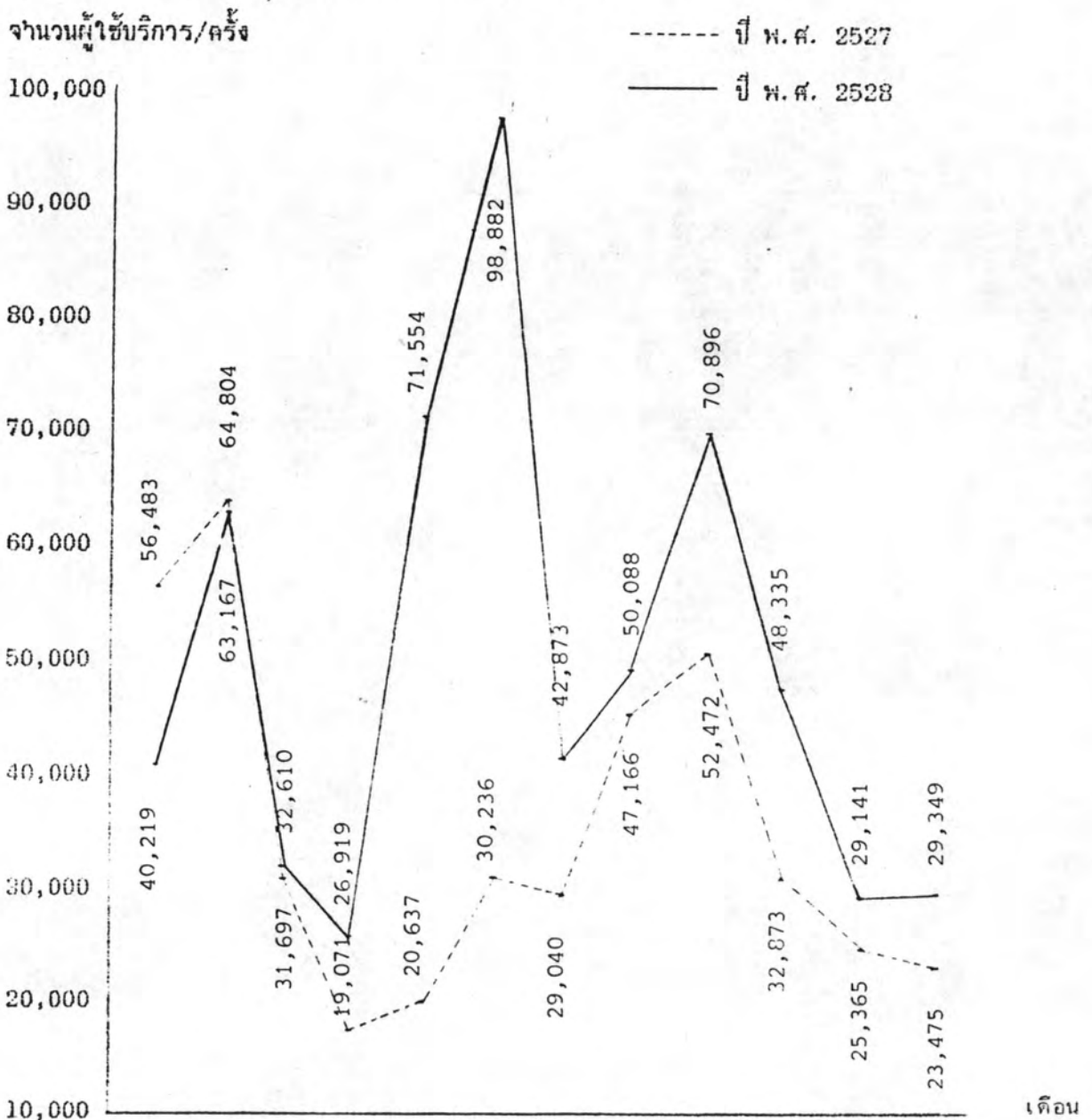
การเรียนในมหาวิทยาลัย นักศึกษามักมีความเข้าใจว่าการเรียนในระดับนี้ นักศึกษาจะต้องศึกษาค้นคว้าวิชาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองอย่างมาก การเรียนการสอนในห้องเรียน อาจารย์เป็นเพียงผู้นำความรู้บางส่วนมาสอนเท่านั้นรายละเอียดและความรู้หลักซึ่งกว้างขวาง นักศึกษา จะต้องขวนขวายศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และแหล่งความรู้ที่นักศึกษาสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้จะอยู่ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ซึ่งมีห้องสมุดประจำคณะวิชา ห้องสมุดกลาง (central library) จากการศึกษาพบว่า ห้องสมุดจะมีนักศึกษาเข้าไปศึกษาค้นคว้าเป็นบางช่วงเท่านั้นส่วนใหญ่มักจะเข้าไปใช้ห้องสมุดเพื่อทำการบ้าน รายงานและอ่านหนังสือสอบ การค้นคว้าหนังสือและเอกสารในห้องสมุดก็เพื่อจะทำรายงาน หรือการบ้านที่อาจารย์มอบหมายให้ทำ นักศึกษาจะเข้าห้องสมุดเพื่อการอ่านวารสารด้านบันเทิง กีฬา และความรู้ทั่วไป เพื่อเป็นการพักผ่อน เช่น วารสารที่มคอกลมนวนนยาย แฟชั่นต่างๆ และยังมีหนังสือนวนิยายออกไปอ่านที่ห้องพัก นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 คนหนึ่งที่ถูกยอหรือ 3 ได้กล่าวว่า หนังสือนวนิยายที่ห้องสมุดกลาง เธออ่านหมดทุกเล่มแล้ว เธอเข้าไปนั่งอ่านนวนิยายที่ห้องสมุดกลาง และยังมีมาอ่านที่ห้อง บางคนอ่านนวนิยายไปจนคิดคนค่อนข้าง และเธอบอกว่า นอกจากนั้นแล้วก็ไม่เข้าห้องสมุด ไม่เคยยืมหนังสืออื่นมาใช้ นอกจากยืมนวนิยายมาอ่าน ส่วนใหญ่เธอจะใช้ห้องสมุดคณะเพื่อศึกษาค้นคว้ามากกว่า

ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัย เป็นสถานที่ที่นักศึกษาชายและหญิงที่เป็นครุภัณฑ์ เข้าไปนั่งหัดคุยหยอกล้อกันเสมอ นักศึกษาบางคนมักจะใช้ห้องสมุดเป็นที่พักผ่อนโดยเฉพาะที่ห้องสมุดกลาง เนื่องจากเป็นห้องสมุดที่ตกแต่งเครื่องปรับอากาศเย็นสบาย บางคนก็เข้าไปนั่งฟังเพลงบนโต๊ะ นักศึกษาบางคนก็จะใช้เป็นสถานที่ทำงานโดยเฉพาะนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มักจะนำเอางานไปทำทั้งเป็นงานกลุ่ม และงานเดี่ยว กางกระดาษแผ่นใหญ่เต็มโต๊ะเลย

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้ห้องสมุดของนักศึกษา ที่เข้ามาใช้บริการที่ห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัย จะพบว่า นักศึกษาจะนั่งอ่านสมุดจดคำบรรยาย (lecture) หรือโน้ตย่อประจำวิชาต่าง ๆ มากกว่าการศึกษาค้นคว้าตำราที่มออยู่ในห้องสมุด

ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย ได้รวบรวมไว้โดยไม่แยกประเภทผู้มาใช้บริการพบว่าผู้มาใช้บริการ
รวมทั้งนักศึกษาด้วย มีดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 3 ปริมาณผู้มาใช้บริการหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ประจำปี พ.ศ. 2527 และ พ.ศ. 2528

มค. กพ. มีค. เมย. พค. มิย. กค. สค. กย. ตค. พย. ธค.

แหล่งข้อมูล : งานบริการ ฝ่ายหอสมุดมหาวิทยาลัย สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จะเห็นได้ว่า จำนวนผู้ใช้บริการหอสมุดกลางมหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2527 มีจำนวน 400,819 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2528 จำนวน 604,033 ครั้ง เพิ่มจากปี พ.ศ. 2527 เป็นจำนวน 170,214 ครั้ง และมีผู้ใช้บริการสูงสุดในเดือนมิถุนายน ซึ่งเป็นเดือนแรกของการศึกษาใหม่ มีนักศึกษาใหม่เข้าไปใช้บริการกันมาก โดยเฉพาะการเข้าไปขอรับทำบัตรห้องสมุด และมีผู้ใช้บริการน้อยที่สุดในเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงภาคฤดูร้อน มีนักศึกษาจำนวนหนึ่งที่ไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนและไม่ใช้บริการจากหอสมุดกลาง นักศึกษานิยมมาใช้บริการหอสมุดกลาง เนื่องจากอยู่ใกล้หอพักสะดวกต่อการใช้บริการ และเป็นห้องสมุดที่ติดตั้งเครื่องปรับอากาศทำให้เย็นสบาย

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาแต่ละคนมักจะใช้บริการจากห้องสมุดในขณะของตนเป็นส่วนใหญ่ ในการศึกษาค้นคว้า เนื่องจากมีหนังสือตรงกับการเรียนในสาขาวิชาซึ่งเฉพาะมากกว่าหอสมุดกลาง คณะพยาบาลศาสตร์ ได้รวบรวมสถิติจำนวนผู้ใช้ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งมีทั้งผู้ใช้ในคณะ (อาจารย์ นักศึกษา) และผู้ใช้ต่างคณะด้วย ดังปรากฏในสถิติที่รวบรวมไว้ดังนี้

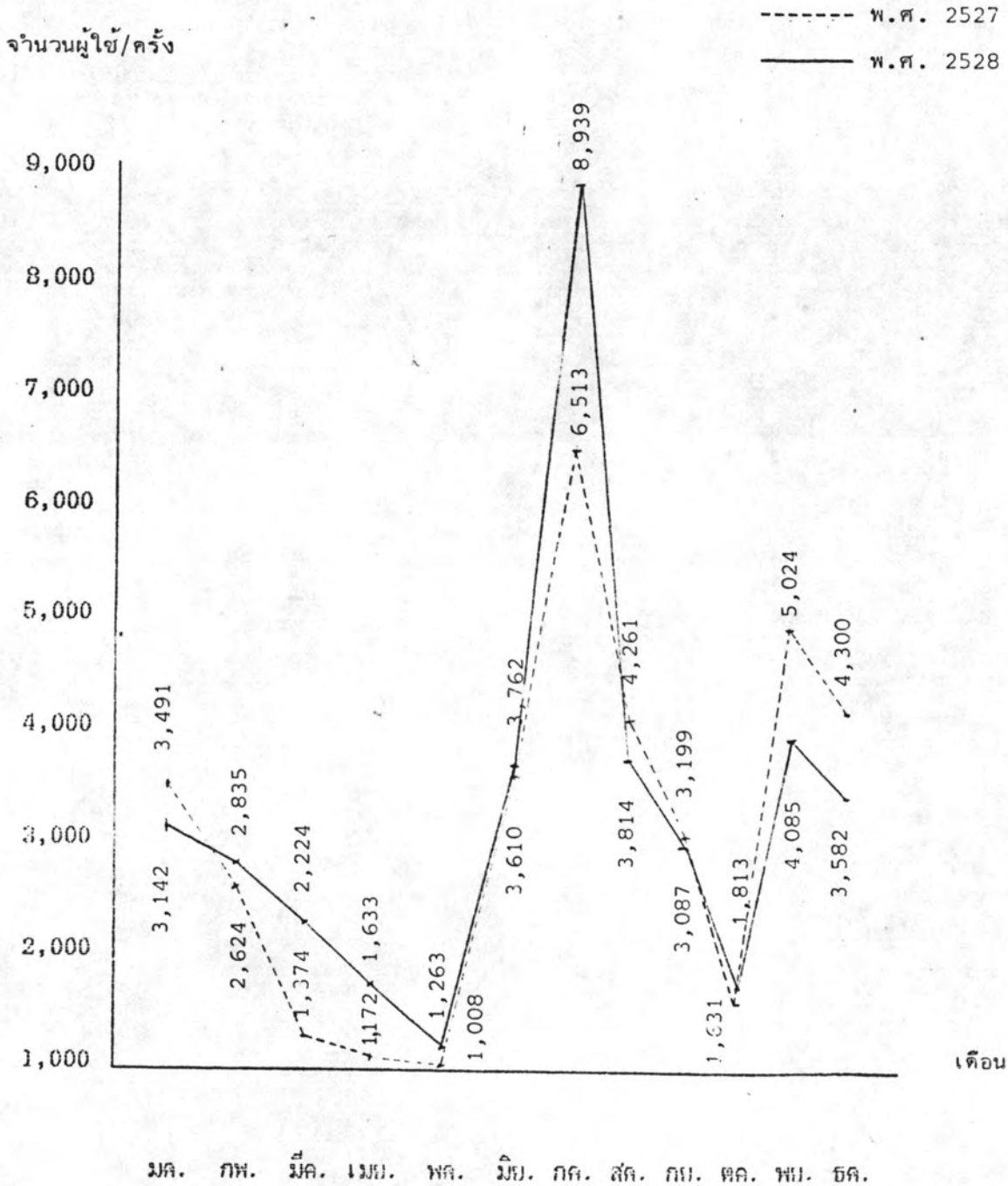
ตารางที่ 6 จำนวนผู้ใช้ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี พ.ศ.
2527 และ พ.ศ. 2528

เดือน	จำนวนผู้ใช้ห้องสมุด / ครั้ง	
	พ.ศ. 2527	พ.ศ. 2528
มกราคม	3,491	3,142
กุมภาพันธ์	2,624	2,835
มีนาคม	1,374	2,224
เมษายน	1,172	1,633
พฤษภาคม	1,008	1,263
มิถุนายน	3,610	3,762
กรกฎาคม	6,513	8,939
สิงหาคม	4,261	3,814
กันยายน	3,199	3,087
ตุลาคม	1,631	1,813
พฤศจิกายน	5,024	4,085
ธันวาคม	4,300	3,582
รวม	38,207	40,179

จากตารางที่ 6 จะพบว่าผู้ใช้ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ ปี พ.ศ. 2527 มีจำนวน 38,207 ครั้ง และ ปีพ.ศ. 2528 จำนวน 41,179 ครั้ง เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2527 จำนวน 1,972 ครั้ง มีจำนวนผู้ใช้ห้องสมุดมากที่สุดในเดือนกรกฎาคม จากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ พบว่า นักศึกษาในคณะจะเข้ามาใช้ห้องสมุดเป็นจำนวนมากในช่วงที่ทำการรายงาน และจำเป็นต้องใช้หนังสือในห้องสมุดเพื่อศึกษาและอ้างอิง ประกอบการทำรายงาน และมีจำนวนผู้ใช้ห้องสมุดน้อยที่สุดในเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ระหว่างปิดภาคการศึกษา

แผนภูมิที่ 4 ปริมาณผู้ใช้ห้องสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปี พ.ศ. 2527 และ พ.ศ. 2528

6 ชีวิตนักศึกษาทางการเมืองและการปกครอง

ชีวิตนักศึกษาด้านการเมืองและการปกครอง เป็นการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตนเกี่ยวกับสิทธิหรือผลประโยชน์ และการเข้าไปมีส่วนร่วมการบริหารงาน ในองค์การนักศึกษาส่วนต่าง ๆ เช่น สโมสรนักศึกษา สำนักศึกษา และกรรมการหอพักนักศึกษา เพื่อการปกครองตนเองและรักษาไว้ซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ของนักศึกษา

นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีบทบาทด้านการเมืองและการปกครองมาโดยลำดับ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2509 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับนักศึกษาเป็นรุ่นที่ 3 และได้ย้ายนักศึกษาที่ฝากเรียนอยู่กรุงเทพฯ มาเรียนที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในเป็นด้วยและมีอธิการบดีคนแรกคือ นายพจน์ สารสิน (ดำรงตำแหน่งวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2509 ถึงวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2512) จากการศึกษาชีวิตนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในด้านการเมืองและการปกครองนี้ พบว่าบทบาทและชีวิตนักศึกษาด้านการเมืองและการปกครองมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานมหาวิทยาลัยมาโดยตลอด นับตั้งแต่ช่วงแรกของการก่อตั้งมหาวิทยาลัย และบทบาทชีวิตของนักศึกษาด้านนี้มีความสัมพันธ์กับสภาพการณ์ของสังคมด้วย ดังปรากฏในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาโดยลำดับ พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2510

การเมืองการปกครองในประเทศ

สภาพการเมืองการปกครองของประเทศภายหลังอนิจกรรมของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ และมีจอมพลถนอม กิตติขจร ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ความกดดันทางการเมืองอ่อนคลายลง ช่วงหนึ่ง การก่อตัวของนักศึกษาเป็นกลุ่ม เป็นชมรมต่าง ๆ ค่อย ๆ ปรากฏขึ้น ประมาณปี พ.ศ. 2508 มีการรวมกลุ่มเพื่อพูดคุยถึงปัญหาสังคม ตกเถียงปัญหาทางปรัชญาการเมือง นักศึกษามีการจัดกิจกรรมออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท กิจกรรมนักศึกษาเริ่มเข้าสู่คึกคักให้ห้องเรียน และมีกิจกรรมทางสังคมที่กว้างขึ้น เช่น มีการเคลื่อนไหวและเดินประท้วงในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นธรรมในสังคมต่อเนื่องกันมาเป็นระยะ ๆ

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

สภาพชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่นก็เกิดขึ้นในลักษณะเช่นเดียวกับกับสภาพการณ
ที่เกิดขึ้นในสังคมของประเทศ คือมีการรวมกลุ่มกัน เคลื่อนไหวและเดินขบวนประท้วงในสิ่ง
นักศึกษาเห็นว่าไม่ถูกต้อง และเกิดความไม่เป็นธรรมขึ้นในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น (ประเสริฐ คำรังชัย, สัมภาษณ์) ได้บอกเล่า
เหตุการณ์การเดินขบวนประท้วงของนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่เกิดขึ้นในเดือนสิงหาคม
พ.ศ. 2510 กรณีทลโสมสรณ์ศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น (สมช.) ซึ่งมีนายอภัย ผ่านเจริญ
นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 เป็นสาราณียกรได้ออกหนังสือพิมพ์นักศึกษา
ชื่อ "กาลพฤษ" และมีการเขียนรูปเหมือนของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเป็นการตบตาผลลง
ในหนังสือพิมพ์ฉบับด้วย ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในช่วงนั้นนายพจน์ สารสิน เป็นอธิการบดี
ศาสตราจารย์พมล กลกิจ เป็นรองอธิการบดี และดร. วิทยา เพ็ญวิจิตร เป็นคณบดีคณะ
วิศวกรรมศาสตร์

การเขียนภาพล้อการตบตาเป็นการเขียนรูปเหมือนบุคคล 2 คน คือ รูปเหมือนของ
นายพจน์ สารสิน อธิการบดีกับศาสตราจารย์พมล กลกิจ รองอธิการบดี ที่เอาเรื่องเท้าคล่อง
แขวนไว้คอ และกำลังเดินโยกโคลนออกจากหอพักนักศึกษาไปเรียนหนังสือ ซึ่งเป็นการล้อเลียน
เสียดสีและสื่อความหมายถึงความลำบากของนักศึกษาในช่วงฤดูฝน ที่ต้องเดินโยกโคลนออกจากหอพัก
นักศึกษาไปเรียนหนังสือ เพราะสภาพความจริงของหอพักนักศึกษาขณะนั้น ยังไม่มีถนนลาดยางเข้า
หอพักและอีกภาพหนึ่งเป็นรูปเหมือนของนายพจน์ สารสิน อธิการบดีที่มีมือขวาถือสไลด์รูล์
(Slide rule) เดินฝ่าละอองฝุ่นออกจากหอพักนักศึกษา ซึ่งเป็นการสื่อความหมายถึง
สภาพหนาแลงทมฝนมาก่อนเนื่องจากสาเหตุเดียวกัน คือ ไม่มีถนนเข้าหอพัก ในเวลาต่อมา
มหาวิทยาลัยได้พิจารณาถึงโทษนายอภัย ผ่านเจริญ ซึ่งเป็นสาราณียกรในข้อกล่าวหาที่ว่า
ออกหนังสือพิมพ์โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นเหตุให้นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ (ซึ่งเป็น
คณะเดียวกับกับนายอภัย ผ่านเจริญ) ไม่พอใจและเดินขบวนเพื่อขอลดหย่อนการลงโทษให้แก่
นายอภัย ผ่านเจริญ

พ.ศ. 2512

การเมืองการปกครองในประเทศ

การเมืองการปกครองระดับประเทศ นิสิตนักศึกษาได้เข้าไปมีบทบาทและเคลื่อนไหวในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เห็นว่าไม่ถูกต้องมาโดยตลอด และในปี พ.ศ. 2512 มีการรวมตัวเป็น "กลุ่มนิสิตนักศึกษาสังเกตการณ์เลือกตั้ง" และในปี พ.ศ. 2513 ได้ประกาศตั้ง "ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย" หรือ ศ.น.ท. อย่างเป็นทางการ กิจกรรมส่วนใหญ่ของนิสิตศึกษาศึกษาจะผ่านบทบาทของศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยด้วย ในการตั้งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ขบวนการแรกมีสถาบันร่วมจัดตั้ง 11 สถาบันคือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน (ชวჭ สจฺริตวรกุล 2521: 162-163)

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ. 2512 การบริหารงานมหาวิทยาลัยขอนแก่น ศาสตราจารย์พิมพ์ กลกิจ ได้รับแต่งตั้งเป็นอธิการบดีคนที่ 2 ต่อจาก นายพจน์ สารสิน (ดำรงตำแหน่งวันที่ 3 กันยายน 2512 ถึงวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2518) นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ยังไม่มีการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการบริหารของมหาวิทยาลัยในช่วง สภาพการณ์ทางสังคมของประเทศ ส่งผลให้นักศึกษาหันไปสนใจในการจัดกิจกรรมด้านค่ายอาสาพัฒนาท้องถิ่น เช่น ในช่วง ปี พ.ศ. 2514 นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดโครงการค่ายอาสาพัฒนา (ครั้งที่ 3) ขนधानหลบเลา ค่าบลกระนวน อำเภอกกระนวน จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น

พ.ศ. 2514

การเมืองการปกครองในประเทศ

ในปีสภาพการเมืองการปกครองของประเทศ จอมพลถนอม กิตติขจร ได้ทำการปฏิวัติรัฐบาลตัวเอง เป็นนายกรัฐมนตรีในวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514 และสถาปนาตัวเองขึ้นเป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ ยกเลิกรัฐธรรมนูญ บัญญัติแทนราษฎร และใช้มาตรา 17 ของรัฐธรรมนูญปกครองจับชั่วคราว สั่งการโดยเด็ดขาด คราวนั้นสโมสรมักศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มีการนำหรือไปวาง ณ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เป็นการประท้วง และไว้อาลัยประชาธิปไตย และถูกตำรวจควบคุมตัวไปสอบสวนที่สถานีตำรวจสำราญราษฎร์ เมื่อมีนักศึกษาทยอยกันไปเยี่ยมมากมายทางการตำรวจก็เลยปล่อยตัวออกมา นอกจากจะวางหรือประท้วงแล้ว ผู้นำนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ยังได้ประชุมกันเพื่อวางแนวทางประท้วง กลุมพลมระบบประชาธิปไตยในครั้งนั้นด้วย (บุญเกิด งามอกคำ 2526: 120-121)

พ.ศ. 2515

การเมืองการปกครองในประเทศ

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2515 นักศึกษาได้มีการรณรงค์และมีการจัดสัปดาห์ไม่ซื้อสินค้า ขึ้น ซึ่งจัดโดยศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (ศ.น.ท.) ซึ่งมีนายธีรยุทธ บุญมี เป็น เลขาธิการศูนย์ฯ ได้มีการชักชวนให้นักศึกษาจากสถาบันต่าง ๆ เข้าร่วมด้วย

สภาพการเมืองการปกครองของประเทศในช่วงนี้ รัฐบาลมีการปกครองในลักษณะเผด็จการ มีการสั่งปิดหนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวเกี่ยวกับการต่อต้านรัฐบาล เช่น การสั่งปิดหนังสือพิมพ์ของทางราชการกรมพาณิชย์สัมพันธ์ ชื่อ "ข่าวพาณิชย์" ที่โด่งดังเกี่ยวกับ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 3 คน คือ นายบุญเกิด หิรัญคำ นายอนันต์ ภักดีประไพ และนายอภัย พิมพ์ใจชน ที่โดนฟ้องจอมพลถนอม กิตติขจร กับพวกฐานเป็นกบฏล้มล้างรัฐธรรมนูญต่อศาล ถกจอมพลถนอม กิตติขจร ใช้อำนาจ ม. 17 สั่งจำคุกบุคคลหนึ่งสามตั้งแต่ 10-15 ปี ชาวชนไม่มองหนังสือพิมพ์ฉบับใดกล่าวล้มล้าง แต่หนังสือพิมพ์ข่าวพาณิชย์โด่งดังในหน้าแรกจึงถูกปิดโดยไม่มีการกำหนด (บุญเกิด งามอกคำ 2526: 126) และการเมืองการปกครองของประเทศในช่วงนี้ยังต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ มีการโฆษณาชวนเชื่อ และให้รายจ่ายสนับสนุนศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อความยุติธรรม และความเอื้อรอดของสังคมก็คือ คอมมิวนิสต์ สภาพประชาชนชาวไทยหมดความศรัทธาเห็นแก่แยกแยะและแบ่งเป็นซ้ายเป็นขวาซึ่งเปรียบเทียบกับและหมายถึงคนยมนากระบอบคอมมิวนิสต์ และทุนนิยม และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันด้วย

บุญเกิด งามอกคำ (2526: 144) ได้กล่าวถึงสภาพการณ์กิจกรรมนักศึกษาและสภาพการณ์ทางสังคมของประเทศในช่วงปี 2515 ซึ่งช่วงปลายปีประธานาธิบดี คณະรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ออก "แถลงการณ์ เรื่องคอมมิวนิสต์ในรั้วเหลืองแดง" ออกมาด้วย

บุญเกิด งอกคำ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งประธานนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กล่าวถึง
สภาพการณ์ช่วงนั้นว่า

... การทบทวนและอุปกรณ์การแสดงนิทรรศการทางเศรษฐศาสตร์ ทวางอยู่
ในห้องเรียนและใต้ถุนตึกคณะเศรษฐศาสตร์ใหม่ ได้ถูกมอมมีคบกเข้าทำลายในตอนดึก
ของวันดังกล่าว ซึ่งทางผู้จัดนิทรรศการกำลังความหาตัวผู้ทำลายอยู่ มันเป็นเรื่องจริงที่
ว่าใคร่ใคร่ประสงค์ร้ายต้องการให้นักศึกษากันเหงงแกลงใจกันจึงได้หาทางก่อให้เกิด
การเข้าใจผิดโดยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้หลงนักศึกษาอ่อนลง เนื่องจากการรวมตัวไม่คิด
การโต้ตอบกันด้วยแถลงการณ์ และการอภิปรายแบบไฮปาร์คมชน
อย่างเอิกเกริกในช่วงนี้ แทนนักศึกษาทั้งหลายกอบุในความสงบ แม้จะมีผคอยล้อมรอบก้อม
เรื่อง ถึงจะมีเรื่องชกตอบกันน้อยบาง ก็เป็นราบบคคล ไม่ถึงกับยกพวกปะทะกันจะมีขอ
นำคดีออบางกตตรงแถลงการณ์ฉบับบทชดเอาคอมมวนลิตเข้าเติมเป่า แต่ชาว
ธรรมศาสตร์ก็ไม่ได้ตกอกตกใจบาจตามไปตวย ออกจะเห็นเป็นเรื่องราวสาระตวยซ้ำ ไม่
เหมือนกับผคนนอกสังคมมธ. ทกมอมเมามาโดยตลอดให้เกิดความรำสึกวาคอมฯ เป็น
ยักขเป็นมารทฆาแล้วไม่บาป แกรมโตนูเหมือนฉาปลาแกงถววยพระ ในทสคกปลกป่นให้
มองเห็นเพื่อนร่วมชาติทตทรนตอสเพื่อความยุติธรรม และความอยุรอดคือคอมฯไปเสีย
หมด การตีความเปะปะเช่นนี้ คนไทยกเลยตองแบงเป็นชายเป็นชวา เป็นคอม เป็น
พวกหนักแผ่นดิน จนถึงกับจับอาวุธเข้าประหตประหารกันเองอย่างน่าอนาก แตกแยกป่น
ป่วนไปทั่วหวัระแห่ง นักศึกษาเองกตกลสาดโคลนอย่างหนัก... คนขนาดประธานเชียร์
ซึ่งเป็นนักศึกษารวมสถาบันเดียวกัน ก็ยงกล่าวหานักศึกษาตวยกันเช่นนี้แล้ว โโรคคอมฯ
ก็ยอมระบาตชนสมองใครต่อใครอีกมาก...

พ.ศ. 2516

การเมืองการปกครองในประเทศ

นับตั้งแต่มีการประกาศตั้ง "ศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย" กิจกรรมนักศึกษาส่วนใหญ่จะเคลื่อนไหวโดยมีศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยเป็นหัวขบวนนำ มีการร่วมกันเคลื่อนไหวคัดค้านเหตุการณ์ที่ไม่ถูกต้องที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น การคัดค้านกรณีลาสัตว์ทองใหญ่ในเรศวร* คัดค้านการลอบฆาตกรรม นักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 9 คน ** จนกระทั่งมีการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ ซึ่งลุกลามไปเป็นกรณี 14 ตุลาคม 2516

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองของประเทศ จอมพลถนอม กิตติขจร จอมพลประภาส จารุเสถียร และ พ.อ.ณรงค์ กิตติขจร เดินทางออกนอกประเทศ และมีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ โดย ฯพณฯ สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรี

* การเปิดโปงและประนามทหาราชาการจำนวนหนึ่งใช้เฮลิคอปเตอร์ของทางราชการไปล่าสัตว์ในป่าสงวนทุ่งใหญ่จังหวัดกาญจนบุรี แล้วเครื่องบินปีกหมุนเก็ดตกหังพินาศที่จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2516 โดยอ้างว่าไปราชการลับ นักศึกษาหลายสถาบันได้ช่วยกันประท้วง

** ในปี พ.ศ. 2516 นายศักดิ์ ผาสุขนิรันดร อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในขณะนั้น ได้ส่งลอบฆาตกรรมของมหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 9 คน ที่เข้าไปเกี่ยวข้องในการประท้วงกรณีลาสัตว์ทองใหญ่ในเรศวร จังหวัดกาญจนบุรี และทำหนังสือ "มหาทมิฬไม่คำตอบ" ออกจากทะเบียนนักศึกษา จนกระทั่งศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย ร่วมกับนักศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวนหลายหมื่นคนเดินขบวนประท้วงและขับไล่ นายศักดิ์ ผาสุขนิรันดร ออกจากตำแหน่งอธิการบดี การชุมนุมประท้วงของนักศึกษาครั้งนั้น ได้ก่อความไม่พอใจให้กับรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร ก็คือ การชุมนุมได้มขอความถากถาง และประชดการต่ออายุราชการของจอมพลถนอม กิตติขจร และจอมพลประภาส จารุเสถียร ทั้งจะต้องออกจากราชการเพราะถึงกำหนดเกษียณอายุตามระเบียบของทางราชการ แต่ยังคงมีการต่ออายุราชการเพื่อสืบทอดอำนาจเผด็จการต่อไปอีกจนในที่สุดก็ลุกลามจนกระทั่ง เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในที่สุด

สภาพการณ์ทางสังคมและชีวิตนักศึกษาด้านการเมืองการปกครองของประเทศ ในช่วงน
 มาณพ สุวรรณวิเศษศรี (วารสาร คีรีบรรณัท, บรรณาธิการ 2529: 70) ได้กล่าวไว้ให้
 เห็นอย่างชัดเจนว่า

หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 กิจกรรมนักศึกษายังขยายกว้างออกไปถึง
 การแก้ปัญหาชาวนาข้าวไร่ กรรมกร การร่างรัฐธรรมนูญ ในระบอบโครงการ
 ร่วมทบทบาหลังของนักศึกษาคือ "โครงการเผยแพร่ประชาธิปไตย" รมรงค์เพื่อใ
 ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในการเลือกตั้งหจะมีชนในปี 2518 หลังจากการจัดตั้ง
 รัฐบาล กิจกรรมของนักศึกษากเป็นการเข้าร่วมกับกรรมกรเรียกร้องค่าแรง
 ร่วมกับชาวนาเรียกร้องการประกันราคาข้าว เรียกร้องให้ถอนฐานทัพอเมริกา ฯลฯ
 ในขณะที่หมกกิจกรรม เช่นเนนการโต้เถียง การศึกษาทางด้านปรัชญาการเมืองมิได้ยุติลง
 ข้อคิด ความเห็นที่ใคร่รับการถกเถียง ค้นคว้าและเผยแพร่ในสมัยของ "กบฏสันติภาพ"
 "คดีศาลาการเลือกตั้งสกปรก" เริ่มถูกนำมาโต้เถียง เพื่อหาข้อยุติครั้งหนึ่ง ประกอบ
 กับประสพการณ์จากกรณี 14 ตุลาคม 2516 และการที่รัฐบาลหลังการเลือกตั้ง
 2518 ไม่สามารถแก้ไข้ปัญหาของประเทศชาติได้ตามที่นักศึกษาคิดว่าควรจะเป็น ส่งผล
 ให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่สมัยอนิจกรรมของจอมพลสฤษดิ์ เริ่มพิจารณาหาวิธี
 ทางแก้ปัญหาใหม่

ภาพพจน์ของนักศึกษาในระยะหลังกรณี 14 ตุลาคม 2516 ในสายตาของ
 รัฐบาลจึงเหมือนเป็นกลุ่มพลังที่คอยขัดขวางการดำเนินงานของรัฐบาล กลุ่มกิจกรรมที่
 ต่อต้านกิจกรรมของนักศึกษาค่อยก่อตัวขึ้น มีการปะทะกันตั้งแต่เวทีอภิปราย จนถึงการ
 ปะทะด้วยอาวุธในบางเหตุการณ์ ข้าราชการลอบทำร้าย ลอบสังหารปรากฏอย่าง
 สม่ำเสมอ

สภาพสังคมโดยส่วนรวมของประเทศ มีแต่การเคลื่อนไหว เดินขบวนประท้วงในเรื่อง
 ต่าง ๆ มากมายมิได้ขาดของนักศึกษาและกลุ่มบุคคลทั้งชาวนา กรรมกร มีกลุ่มบุคคลที่มีความแตก
 ต่างในแนวทางความคิดเกิดขึ้นและเข้ามาต่อต้านการดำเนินงานกิจกรรมของนักศึกษาในโอกาสต่อมา
 เช่น กลุ่มกระหังแดง กลุ่มนวล เป็นต้น

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

ในปี พ.ศ. 2516 นี้ เหตุการณ์ด้านการเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัยขอนแก่น มีสภาพการเป็นไปเช่นเดียวกับสภาพการเมืองภายในประเทศ ความไม่พอใจต่อการบริหารงานมหาวิทยาลัย ทำให้นักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ประท้วงขับไล่ ศาสตราจารย์พิมพ์ กลกิจ อธิการบดี โดยมีเหตุผลการดำรงตำแหน่ง ของศาสตราจารย์พิมพ์ กลกิจ เป็นเวลานานเกินไป ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านการบริหาร ด้านวิชาการและกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ผลจากการประท้วงครั้งนี้นักศึกษาจำนวน 5 คนถูกลงโทษพักการเรียนเป็นเวลา 1 ปี และนักศึกษาทางมหาวิทยาลัยถูกห้ามนัดชนไม่มีการกำหนด

พ.ศ. 2517

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ทำการประท้วงเรียกร้องให้คณะศิลาออกกรณี คณะพิจารณาลงโทษนักศึกษา ขณะนั้นหม่อมราชวงศ์จรัส จักรพันธ์ เป็นคณะบดี คณะวิศวกรรมศาสตร์ นักศึกษาได้เข้าทำการปิดตึกคณะ นายทวี อิศรางกูร ณ อยุธยา ซึ่งเป็น อาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ได้ขับรถผ่านเข้าไปในบริเวณใกล้ตึก เพื่อขับไล่ นักศึกษาออกจากตึก แต่นักศึกษาก็ไม่ยอมออก ในที่สุดหม่อมราชวงศ์จรัส จักรพันธ์ ก็ลาออกจากคณะบดี และโอนไปทำงานที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ประเสริฐ ดำรงชัย, สัมภาษณ์)

นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ได้ออกแบบสอบถามใหม่การแก้ไขและปรับปรุงการดำเนินงาน ภายในคณะ ผลการวิเคราะห์พบว่าข้อบกพร่องส่วนใหญ่อยู่ที่คณะบดี ซึ่งในขณะนั้น ดร.สายสิริ จิตกุล เป็นคณะบดีคณะศึกษาศาสตร์ จึงได้ลาออก จากการศึกษาขอมูลเพิ่มเติมในเรื่องนี้ จากคำบอกเล่า ของอาจารย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นคนหนึ่งได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคณะศึกษาศาสตร์ ครั้งนั้นว่าเหตุผลแท้จริงทำให้เกิดเหตุการณ์นั้น ก็เนื่องมาจากปัญหาการบริหารงานภายใน คณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งคณะบดีเป็นผู้บริหารงานอย่างจริงจัง และมีหลักการปฏิบัติงานที่สนับสนุน บุคลากรหมดความสามารถทำให้บุคลากรบางคนในคณะเกิดความไม่พอใจการบริหารงานของ คณะบดี และมีบุคลากรชายในคณะบางคนเกิดความไม่พอใจที่ถูกกีดกันหมดคณะบดี เป็นผู้หญิงและมีบทบาท ในการบริหารงานภายในคณะ ความไม่พอใจเหล่านี้ ทำให้อาจารย์บางคนในคณะได้เข้าไป สนับสนุนและเกี้ยวของให้นักศึกษาในคณะดำเนินการต่าง ๆ หรือใช้นักศึกษาเป็นเครื่องมือที่จะ

ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อศตวรรษแห่งคณบดี จนกระทั่งนักศึกษาในคณะได้เคลื่อนไหวประท้วง ปิดอาคารเรียนและปิดถนนที่เป็นเส้นทางเข้าออกคณะศึกษาศาสตร์การเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตศึกษาศาสตร์ก็มีผลกระทบด้วย ต้องขายนักเรียนมาทำการเรียนการสอนที่สโมสรอาจารย์และข้าราชการของมหาวิทยาลัยระยะหนึ่ง

นอกจากปัญหาการบริหารงานภายในคณะศึกษาศาสตร์แล้ว อาจารย์ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า เหตุการณ์ครั้งนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากความขัดแย้งในการบริหารงานระหว่างผู้บริหารมหาวิทยาลัยกับคณบดีในขณะนั้นด้วย โดยมหาวิทยาลัยจะมีนโยบายที่จะเอาโรงเรียนสาธิตศึกษาศาสตร์ มาเป็นสวัสดิการด้านการเรียนของบุตรหลานด้านการแพทย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยให้เหตุผลว่า เพื่อตั้งตติให้แพทย์ได้ออกมาปฏิบัติงานที่มหาวิทยาลัย โดยมีโรงเรียนที่มคอภาพัฒนบัตรของแพทย์เหล่านั้นได้ศึกษาเล่าเรียนด้วย ซึ่งนโยบายดังกล่าววนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ไม่เห็นด้วยและไม่ยอมดำเนินการ ดังนั้น จึงได้เกิดปัญหาในเชิงการบริหารงานในระดับมหาวิทยาลัยหรือที่อาจารย์ทบทองเล่าให้ฟังว่า "การเมืองของมหาวิทยาลัยและการแย่งชิงผลประโยชน์ในมหาวิทยาลัย" ปัญหาการบริหารงานทั้งในระดับคณะและระดับมหาวิทยาลัยครั้งนี้ เป็นผลทำให้คณบดีลาออกจากตำแหน่ง และอาจารย์ท่านหนึ่งได้บอกเล่าว่า นักศึกษาศุภโตทำการเคลื่อนไหวประท้วงครั้งนั้นบางคนภายหลังเมื่อจบการศึกษาไปแล้วและได้กลับมาทศศึกษาศาสตร์ ยังได้กล่าวว่า ตัวเองนเมื่อก่อนนช่างโจงเสียบจริงหตคเป็นเครื่องมือของอาจารย์บางคน

พ.ศ 2518

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2518 สภานักศึกษาได้จัดให้มีการหยั่งเสียงคะแนนนิยมที่จะมาดำรงตำแหน่งอธิการบดี เนื่องจากในปี พ.ศ. 2518 นี้เป็นปีศาสตราจารย์พิมล กลกิจ จะหมดวาระในตำแหน่งอธิการบดี ผลการหยั่งเสียงปรากฏว่า ดร.วิทยา เพ็ญวิจิตร ได้รับคะแนนนิยมเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 46.53 ดร. ชวิชัย มกรหงส์ ได้รับคะแนนนิยมเป็นอันดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 20.16 และ ดร. สืบพนนท์ เกตุทัต ได้เป็นอันดับ 3 คิดเป็นร้อยละ 8.01 ส่วนศาสตราจารย์พิมล ได้เป็นอันดับ 4 คิดเป็นร้อยละ 2.52 เมื่อสภามหาวิทยาลัยได้ประชุมสรรหาผู้ที่จะดำรงตำแหน่งอธิการบดีก็ได้ให้ศาสตราจารย์พิมล กลกิจ ดำรงตำแหน่งอธิการบดี

อีกวาระหนึ่ง ทำให้นักศึกษา อาจารย์และข้าราชการในมหาวิทยาลัยไม่พอใจ และ
ทำการประท้วงระหว่างวันที่ 13 กันยายน ถึง วันที่ 2 ตุลาคม 2518

ตัวแทนองค์การนักศึกษาได้พยายามเรียกร้อง และต่อสู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ หนทาง
คณะรัฐมนตรี สภาคณาจารย์และสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งการประท้วงภายในมหาวิทยาลัย
ในสหรัฐอเมริกาได้เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยให้ศาสตราจารย์ฟิล กาลิกซ์ ไปดำรงตำแหน่ง
วุฒิสมาชิก และแต่งตั้งให้ศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หงส์บุตร คณะบดีคณะแพทยศาสตร์
มารักษาการในตำแหน่งอธิการบดี (12 ธันวาคม 2518 ถึง 4 มิถุนายน 2519)
และมีการประกาศใช้ระเบียบการสรรหาอธิการบดีฉบับใหม่โดยให้นักศึกษา อาจารย์
และข้าราชการ-ลูกจ้าง ในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการสรรหาอธิการบดีด้วย การประท้วงของ
นักศึกษาครั้งนั้นประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ และได้มีการรวมกลุ่มกันกล่าวคำไว้อาลัยให้กับ
อธิการบดี ที่ลาออกจากมหาวิทยาลัยในครั้งนั้นด้วย

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2518 หัวหน้านักศึกษาคณะ 6 คณะ [หัวหน้านักศึกษาคณะคือ
ตำแหน่งที่เรียกว่านายกสโมสรคณะในปัจจุบัน-หวัจย] ได้แก่ หัวหน้านักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์-อักษรศาสตร์
และรองหัวหน้านักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ได้ลงนามในเอกสารแผ่นปลิวเพื่อเผยแพร่
บทวิเคราะห์สถานการณ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สยามรัฐฉบับประจำวันที่
9-10 และ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2518 โดยนำเนื้อหาในหนังสือพิมพ์มาถ่ายเอกสารในแผ่นปลิวแล้ว
ลงนามต่อท้ายทั้งหมด 6 คณะ บทสรุปตอนท้ายของแผ่นปลิวหัวหน้านักศึกษาทั้ง 6 คณะได้กล่าวว่า
จากบทวิเคราะห์ดังกล่าว จะเห็นว่าบทวิเคราะห์นั้นได้วิเคราะห์เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน
มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ใกล้เคียงกับสภาพความจริงของมหาวิทยาลัยมากที่สุด
ทางหัวหน้านักศึกษาทุกคณะตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อการรักษาชื่อ
เสียงของมหาวิทยาลัยของมวลหมื่นนักศึกษา และจะพยายามใหม่การเร่งการแก้ปัญหาต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นให้เร็วที่สุดโดยวิธีสงบและชอบธรรม

พ.ศ. 2519

การเมืองการปกครองในประเทศ

สภาพการเมืองการปกครองของประเทศ มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา มาโดยตลอด นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 และในปี พ.ศ. 2519 มีนายสุธรรม แสงประทุม เป็นเลขาธิการศูนย์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย และรัฐบาลในขณะนั้น หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช เป็นนายกรัฐมนตรี และนักศึกษาได้มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองมาโดยตลอด ระหว่างที่นักศึกษาเคลื่อนไหว ก็ปรากฏว่าในระยะนั้นมีการเมืองต่าง ๆ เกิดขึ้นด้วย เช่น กลุ่มกระทิงแดง กลุ่มวิหคสาส์ฟ้า กลุ่มกล้วยไม้ไทย กลุ่มชมรมแมงป่อง กลุ่มทักทายไทย กลุ่มนพพล ความเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาซึ่งบางครั้งมีประชาชนร่วมด้วย กลุ่มการเมืองดังกล่าวมักจะเคลื่อนไหวในทางตรงกันข้ามกับความเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษา ประชาชน และเมื่อนิสิตนักศึกษามีการชุมนุมเคลื่อนไหว เคยมีการขว้างปาระเบิดจนถึงแก่ความตาย ในการเคลื่อนไหวชุมนุม เช่น การปาระเบิดเมื่อนักศึกษาเคลื่อนไหวคัดค้านฐานทัพอเมริกัน โดยปาระเบิดทถนนหน้าสยามสแควร์ มีผู้เสียชีวิตหลายคน และมีผู้ออกปิดโปสเตอร์นครปฐม แล้วถูกฆ่าตาย 2 คน (วิชิต สุจริตกุล 2521: 199-200)

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2519 นิสิตนักศึกษาและประชาชนได้ชุมนุมคัดค้านการกลับเข้าประเทศของจอมพลถนอม กิตติขจร และนับว่าเป็นกิจกรรมเคลื่อนไหวของนักศึกษาที่กระทำอย่างเปิดเผยครั้งสำคัญ ก่อนที่จะจบลงในช่วงที่มีการปราบปรามอย่างรุนแรง และจับกุมคุมขังผู้ต้องหาครั้งใหญ่เป็นประวัติการณ์ถึงมากกว่า 3,000 คน (วราภรณ์ ศรีบริวรรณ์, บรรณาธิการ 2529: 70)

ภายหลังจากการเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 มีนิสิตนักศึกษาและประชาชน เดินทางเข้าร่วมปฏิบัติงานกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีความคิดเห็นด้านการเมืองการปกครองที่แตกต่างจากการบริหารงานของรัฐบาล หม่อมยานันท์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรี

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

เหตุการณ์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่นักศึกษาได้เคลื่อนไหว และเรียกร้องเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมในการสรรหาอธิการบดีที่ดำเนินมาโดยลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 จนกระทั่งในปี พ.ศ.

2519 นี้ มีเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย และมีความสัมพันธ์กับสภาการเมืองการปกครองประเทศ พอสรุปได้ดังนี้

วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2519 มีการหยั่งเสียงสรรหาอธิการบดีจากบุคคล 3 ฝ่าย ซึ่งประกอบด้วย คณาจารย์ ข้าราชการและลูกจ้าง และนักศึกษา ผลของการหยั่งเสียง ปรากฏว่า นายชวชีพ มกรพงศ์ ได้คะแนนมากเป็นอันดับหนึ่ง คือได้จากคณาจารย์ คิดเป็นร้อยละ 70.8% ข้าราชการและลูกจ้าง ร้อยละ 65.40 นักศึกษาร้อยละ 92.90 ศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หงษ์บุตร ได้คะแนนเสียงเป็นอันดับสอง คือได้จากคณาจารย์ ร้อยละ 23.82 (71 เสียง) ข้าราชการและลูกจ้าง ร้อยละ 22.17 (100 เสียง) นักศึกษาร้อยละ 4.69 (77 เสียง) (สยามจดหมายเหตุ 2519: 310)

วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2519 เวลา 20.00 น. สภานิติวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ได้ออกข่าวเกี่ยวกับการแต่งตั้งอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2519 สโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ออกแผ่นปลิวตอบโต้ในรายละเอียดต่าง ๆ (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร "วิเคราะห์การสรรหาอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น" ในภาคผนวกหน้า 368-369)

วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2519 มีลูกเสือชาวบ้านจากจังหวัดอุดรธานี ประมาณ 400 คน ได้รับแจ้งให้มารักษาหอสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่น แต่พอมาถึงกลับมกรัดคิดเครื่องขยายเสียงโจมตีนักศึกษา และดร.ชวชีพ มกรพงศ์ ว่าเป็นคอมมิวนิสต์ และวันเสาร์สโมสรนักศึกษา ได้ออกแถลงการณ์ "เหตุการณ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น" ถึงชาวจังหวัดขอนแก่น เพื่อรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัย (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร "เหตุการณ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น" ในภาคผนวกหน้า 370)

วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2519 สภามหาวิทยาลัยมีมติแต่งตั้งให้ศาสตราจารย์ นายแพทย์กวี หงษ์บุตร ซึ่งได้คะแนนอันดับ 2 เป็นอธิการบดี ทำให้เป็นที่ไม่พอใจแก่อาจารย์ ข้าราชการและนักศึกษาเป็นอย่างมาก และวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2519 เวลา 20.00 น. สภานิติวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ได้ออกข่าวว่านักศึกษามหาวิทยาลัยได้มีการปิดล้อมตึกอธิการบดี บ้านพักศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หงษ์บุตร ยึดตึกพยาบาลตลอดจนมีการปิดประตูเข้ามหาวิทยาลัย 4 ด้าน ในเวลาต่อมา และสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

ได้ออกแผนปลิวแกลงการผัดขาน (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร
ในภาคผนวกหน้า 371-372)

วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2519 องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น (อมช.) ได้
ยื่นหนังสือถึงสำนักราชเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี นายสภามหาวิทยาลัยเพื่อให้ขอยกการแต่งตั้ง
อธิการบดี และในเดือนพฤษภาคมมีคณะที่ 5 คณะในจำนวน 6 คณะ ของมหาวิทยาลัย ลาออกจาก
ตำแหน่งเพื่อแสดงการคัดค้านการแต่งตั้งอธิการบดี คณะจารย์ข้าราชการและลูกจ้างจำนวนมากขอ
ลาออก และนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัยยังคงต่อทะเบียในปการศึกษาต่อไป

วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2519 สภาคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่น
และนายแพทย์กวี หงส์บุตร รักษาการอธิการบดี ได้พบปะปรึกษาหารือกันที่ห้องประชุม
สำนักงานอธิการบดี เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อกรณีสภามองครุของมหาวิทยาลัย
ซึ่งประกอบด้วย สภาคณาจารย์ สภาข้าราชการและลูกจ้าง และองค์การนักศึกษา ได้คัดค้าน
มติสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เสนอแต่งตั้งนายแพทย์กวี หงส์บุตร เป็นอธิการบดี หงส์บุตร
ได้อธิบายถึงปัญหาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางในโอกาสสนทนากับนายแพทย์กวี หงส์บุตร ก็ได้ตอบข้อซักถาม
ของสมาชิกสภาคณาจารย์โดยได้ให้ข้อคิดเห็นและเสนอเพื่อประนีประนอม (รายละเอียดปรากฏ
ในสำเนาเอกสาร ในภาคผนวกหน้า 373-376)

วันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2519 องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ออกหนังสือ
ถึงนักศึกษาใหม่ในหัวขอมว่า "สำสันจาก อมช. ชัดพิเศถึงนักศึกษาใหม่" โดยเสนอรายละเอียด
ข้อเท็จจริงและสภาพของมหาวิทยาลัยที่เกิดขึ้นมาโดยลำดับในกรณีสภามองครุของนักศึกษาได้เคลื่อนไหว
และเรียกร้องเกี่ยวกับวิธีการสรรหาอธิการบดี (รายละเอียดปรากฏในสำเนา เอกสาร
ในภาคผนวกหน้า 377-380)

วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2519 มีการขวางระเบิดใส่ักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นที่
สถานีรถไฟขอนแก่น ขณะมีการรับน้องใหม่ มีนักศึกษาเสียชีวิต 2 คน บาดเจ็บกว่า 50 คน เหตุ
การณ์เกิดขึ้นในวันทัศนศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยจำนวนประมาณ 700 คน เดินทางจากสถานี
รถไฟหัวลำโพงกรุงเทพฯ เวลา 06.20 น. โดยขบวนรถไฟเร็วสายกรุงเทพฯ-หนองคาย โดยจอด
โบกหนงเป็นการเฉพาะ 5 หลังและในขณะเดียวกันมีนักเรียนการช่างขอนแก่นหรือการช่าง สโป.
เดิมประมาณ 300 คน ซึ่งเดินทางมาประท้วงการย้ายอาจารย์ใหญ่กับให้ยกฐานะโรงเรียน
เป็นวิทยาลัย ได้เดินทางกลับขอนแก่นในรถขบวนเดียวกัน โดยนั่งปะปนกับผู้ที่โดยสารทั่วไป

เมื่อรถไฟออกจากสถานีหัวลำโพงนักเรียนการช่างขอนแก่นไดร้องเพลง "หนักแผ่นดิน" พร้อมทั้งแจกใบปลิวโจมตีนักศึกษาและคณาจารย์มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่เลือก ดร.ชวชัย มกรพงศ์ เป็นอธิการบดี และกล่าวหาอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นคอมมิวนิสต์

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีรายละเอียดดังนี้ (สภามหาวิทยาลัยขอนแก่น 2519: 567-569)

เมื่อรถไฟเร็วสายกรุงเทพฯ-หนองคาย ถึงสถานีรถไฟขอนแก่นเมื่อเวลา 15.45 น. วันเดียวกัน ที่ผ่านเข้าลานมีนักศึกษารุ่นของมหาวิทยาลัยขอนแก่นจำนวนหนึ่งคอยต้อนรับและมีเจ้าหน้าที่ตำรวจในจังหวัดขอนแก่นรักษาความสงบ ทั้งนี้เนื่องจากได้รับแจ้งจากสถานีรถไฟขอนแก่นว่าอาจจะมีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้น เมื่อรถไฟเข้าเทียบชานชาลา ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ขอร่องให้นักศึกษาทั้ง 2 ฝ่ายแยกกันลงคนละด้าน แต่นักเรียนการช่างขอนแก่น ไม่ยอมลงอีกด้านหนึ่ง พร้อมทั้งขว้างปาขวดน้ำอัดลมหลายขวดเข้าไปในกล่มนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจพยายามเข้าห้ามปราม ในช่วงเวลานั้นได้เกิดระเบิดขึ้นในบริเวณที่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นยืนอยู่ เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงยิงปืนขึ้นฟ้าเพื่อระงับเหตุ ทำให้ผู้อยู่ในบริเวณสถานีไฟขอนแก่นแตกตื่น วุ่นวาย เหตุการณ์ครั้งนี้ปรากฏว่า มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 52 คน บาดเจ็บสาหัส 18 คน รักษาตัวอยู่ในห้องฉุกเฉิน 2 คน เสียชีวิต 1 คน คือนายไพโรจน์ พงษ์วิริยวงศ์ นักศึกษาคณะเกษตรศาสตร์ปีที่ 2 ในจำนวนนี้มีอาจารย์ในมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับบาดเจ็บ 2 คน คือนายวิฑริย์ อร่ามพงษ์พันธ์ และนายพงศ์ศักดิ์ ศรีวิฑานันท์ ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจได้รับบาดเจ็บ 2 คน นักศึกษาชายช่วยกันลำเลียงคนเจ็บส่งโรงพยาบาลประจำจังหวัดขอนแก่น

วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2519 นายสกิจ จุลละนันท์ ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ได้เชิญ พันเอกสุรพล สุวรรณานภา ผู้บังคับการจังหวัดทหารบกขอนแก่น นายหนผล ทองโสภิต รักษาการอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์โรงเรียนการช่างขอนแก่น และพันตำรวจเอกสมชาย ไซบเวช ผู้กำกับการค้าตรวจจังหวัดขอนแก่น ร่วมหารือกัน เพื่อกำหนดมาตรการรักษาความสงบ และหาทางระงับเหตุมิให้ลุกลามต่อไป ที่ประชุมได้มติให้ตั้งศูนย์ประสานงานชั่วคราวขึ้น ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ตำรวจ อาจารย์ นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น อาจารย์และนักเรียนการช่างขอนแก่น ร่วมกันปฏิบัติการรักษาความสงบเรียบร้อยจนกว่าเหตุการณ์จะคลี่คลาย และทางโรงเรียนการช่างขอนแก่นได้ส่งปิดโรงเรียนต่อไปอีก 4 วัน จนถึง 20 มิถุนายน 2519 นอกจากนี้ที่ประชุมขอให้คณะกรรมการสอบสวน

ซึ่งมีหน้าตำรวจโทมณฑล ข้าประกรม รองผู้กำกับการตำรวจภูธรขอนแก่นเป็นประธาน สืบหาตัว
ผู้วางระเบิดกลางโทษ

วันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2519 องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น
ได้ยื่นหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ท้าเนียบรัฐบาลโดยชี้แจงพร้อมตั้งข้อสังเกตในเหตุการณ์
ที่เกิดขึ้น 3 ข้อคือ

ข้อแรก ก่อนเกิดเหตุ 1 วัน เจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่สามแสนได้จับกุมนักเรียน
การช่างขอนแก่น 3 คน ในข้อหาพากระเบิดและอาวุธใช้ในราชการสังครวม และต่อมา
โทรศัพท์จากพันเอกสวดสาย หัสติน ให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาทั้ง 3 โดยอ้างว่านักเรียนทั้ง 3
ถูกส่งมาสร้างสถานการณทางการเมือง

ข้อสอง จากการให้สัมภาษณ์ นายสวัสดิ์ ไชยคณา รองอธิบดีกรมอาชีวศึกษา ทราบว่า
นักเรียนอาชีวะกลมนพยายามบายเบียงไม่ยอมกลับรถขบวนซึ่งทางกรมอาชีวศึกษาจัดเตรียมไว้ให้
แต่รถกลับขบวนเดียวกับนักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ข้อสาม ก่อนเดินทางได้มีใบปลิวจากนักเรียนการช่างขอนแก่น โจมตีนายอวัช
มกรพงศ์ อาจารย์และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยขอนแก่น นอกจากนักศึกษาขอนแก่นที่เดินทางใน
ขบวนรถไฟทั้งหมดเป็นนักศึกษาใหม่ พร้อมด้วยผู้ปกครอง ไม่เคยมีเรื่องราวใด ๆ กับนักเรียน
การช่างขอนแก่นมาก่อน

ตอนท้ายของหนังสือสรุปว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็นการสร้างสถานการณ์
ทางการเมือง เพื่อหวังผลอย่างแน่นอน โดยเฉพาะต้องการบิดเบือนประเด็นการเรียกร้องของ
นักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดี

ในวันเดียวกัน นักศึกษา 10 สถาบัน กับกรรมการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษา
แห่งประเทศไทย ได้เดินทางไปมหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อยืนยันการสนับสนุนและให้กำลังใจ
นักศึกษาในการต่อสู้ต่อไป

หม่อมราชวงศ์เสนีย์ ปราโมช นายกรัฐมนตรี กล่าวเกี่ยวกับการปะระเบิดที่ขอนแก่น
ว่า เท่าที่ใครบรรยายงานล่าสุดไม่ได้รายละเอียดมาก และรู้สึกหนักใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การแก้
ปัญหาเฉพาะหน้า จะต้องหาตัวกระทำผิดกลางโทษตามกฎหมาย ส่วนในระยะยาวจะต้องให้การ
อบรมนักเรียน ไม่ให้ใหม่ปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้นอีก เกี่ยวกับข้อเบี่ยงหลังการปะระเบิดนี้

นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า จะมีส่วนสนับสนุนของหลังก็เป็นได้ เพราะมีการปลุกระดมกันมาก อย่างไรก็ตามจะส่งเจ้าหน้าที่ไปศึกษาขอเท็จจริง

วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2519 นายตา เพ็ชรอภิธรรม ประธานสภาการรองคณาธิการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และนายเจษฎา อังวิยาธร กรรมการบริหารศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทยและตัวแทนนักศึกษาขอนแก่นอีก 2 คน ได้ขอพบอธิบดีกรมตำรวจเพื่อขอรับทราบนโยบายเกี่ยวกับกรณี ปาระเบิดนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น แต่ไม่พบ พลตำรวจโทจรัส มังคลารัตน์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจออกมาพบแทน พลตำรวจโทจรัส ยอมรับว่า ตนเชื่อว่าเหตุการณ์ครั้งนี้ของหลังไม่ใช่สาเหตุธรรมดา และจากการพิสูจน์ร่องรอยที่เกิดเหตุของการปาระเบิดครั้งนี้พบว่ากระสุนระเบิดตกอยู่ห่างจากจุดระเบิดประมาณ 25 เมตร และจุดตกกระสุนตกเป็นจุดที่อยู่ใกล้กับกลุ่มนักเรียนช่างขอนแก่นมากที่สุด ส่วนการสืบสวนในเรื่องนี้ พลตำรวจโทจรัส กล่าวว่า ได้สั่งการให้นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สอบสวนเหตุการณ์บนรถไฟตั้งแต่เริ่มโดยจะนำพยานที่อยู่ในเหตุการณ์ เช่น อาจารย์ที่ถูกกระสุน นายตำรวจที่โดนบาดเจ็บซึ่งพักรักษาตัวอยู่มาสอบสวนปากคำ พร้อมทั้งจะเรียกตัวตำรวจรถไฟ ซึ่งควบคุมขบวนรถมาสอบสวนด้วย นอกจากนี้ ตนอาจจะเดินทางไปจังหวัดขอนแก่นอีกครั้ง เพื่อสอบสวนขอเท็จจริง แต่ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมตำรวจเสียก่อน ส่วนการดำเนินงานในเรื่องนี้เท่าที่ทำได้คือ ได้สั่งการให้ พลตำรวจตรีวิชัย พิทักษ์ ผู้กำกับการสืบสวนสอบสวนกองปราบปราม จังหวัดนครราชสีมา ร่วมกับพลตำรวจตรีแสวง หงษ์นคร ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 2 เข้าควบคุมการทำสำนวนคดีอย่างใกล้ชิด และเชื่อว่าตำรวจคงไม่มีส่วนรู้เห็นในเหตุการณ์ แต่อาจจะคาดการไม่ถึงว่าจะรุนแรงถึงขั้นนี้

นายตา เพ็ชรอภิธรรม ประธานสภาการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น กล่าวว่า การต่อสู้เพื่อความเป็นธรรมจะดำเนินต่อไปโดยยึดหลักการประท้วงอย่างสงบ สำหรับนักศึกษาปีที่ 1 ต้องการให้นักศึกษาขอมูลเอง เพื่อตัดสินใจว่าจะร่วมการต่อสู้ด้วยหรือไม่

นายสุธรรม แสงประทุม ตัวแทนแนวร่วมต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ให้ทัศนะว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ขอนแก่น รัฐบาลจะต้องมีมาตรการจัดการต่อกลุ่มผู้คุกคามสวัสดิภาพของประชาชนและกลุ่มผู้ทนนหลังอย่างเจ็บขาด

นายธีรชัย มฤคพิทักษ์ รองเลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย แถลงว่า ได้ติดตามข่าวการปาระเบิดนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นมาตลอด และสืบทราบว่า

มีกลุ่มกระทิงแดงที่ส่งมา เพื่อก่อการในกลุมนักเรียนการช่างขอนแก่นโดยเฉพาะประมาณ 3 คน เหตุการณ์ทั้งหมดสอดคล้องกับกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจจับวัยรุ่นได้ 3 คน ซึ่งพกอาวุธร้ายแรง มีทั้งระเบิดที่ใช้ในสงครามและระเบิดขวดอยู่ในครอบครอง แต่มีสมาชิกที่เป็นพันเอกสัสสาย หัสติน โทรศัพท์มาขู่ตำรวจให้ปล่อยตัวผู้ต้องหาทั้ง 3 คน มิฉะนั้นจะหาทางย้ายตำรวจที่โรงพัก และนายธีรชัยได้ตั้งข้อสังเกต ไว้ 2 ประการคือ

1. ขณะเป็นช่วงใกล้วันที่ 4 กรกฎาคม ซึ่งตรงกับวันชาติสหรัฐ เมื่อปีก่อนก็เกิดเหตุการณ์ร้ายขึ้นในช่วงเดียวกัน โดยมีนักเรียนเทคนิคปะทะกับนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยสร้างสถานการณ์ให้ปั่นป่วนวุ่นวาย เพื่อขัดขวางความเคลื่อนไหวของนักศึกษาทมิฬกรรมต่อต้านสหรัฐพร้อมกันทั่วประเทศ

2. กลุ่มก่อการหวังผล เพื่อล้มประชามติในการสรรหาอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งนี้โดยวางแผนบิดเบือนให้เห็นว่านักศึกษาวิวาทก่อความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง แต่ในข้อ ฝ่ายนักศึกษาไต้หวันไม่ยอมตอบโต้ด้วย แม้จะมีนักศึกษาตาย 1 คน และบาดเจ็บจำนวนมากก็ได้แต่อดทน ไม่ยอมตกหลุมพราง

วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2519 นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งได้รับบาดเจ็บเสียชีวิต เพราะทนพิษบาดแผลไม่ไหว เพิ่มอีก 1 คน คือ นายสรราช จันทไชย อายุ 22 ปี นักศึกษาปีที่ 2 คณะเกษตรศาสตร์ ศพของผู้เสียชีวิตยังคงอยู่ที่โรงพยาบาลขอนแก่น ในวันเดียวกัน นายวิฑริย์ อร่ามพงษ์พันธ์ อาจารย์คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้รับบาดเจ็บ ปราบกฏาอาการอยู่ในชั้นอันตราย คณะแพทย์จึงนำส่งมารักษาที่โรงพยาบาลรามาศิบัติ โดยเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ของกรมตำรวจ

นายนิพนธ์ ศศิธร รัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ชี้แจงว่าจะมีการประชุมสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของมหาวิทยาลัย และพิจารณาตำแหน่งอธิการบดีด้วย

วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2519 ดร. ธวัช มกรหงส์ ประกาศถอนตัวจากการที่จะเข้ารับตำแหน่งอธิการบดี โดยให้เหตุผลว่ากลัวความรุนแรงจะเกิดมากยิ่งขึ้น และสภามหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งให้ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล รักษาการอธิการบดี (5 กรกฎาคม 2519 - 3 พฤศจิกายน 2519) และในเวลาต่อมาสภามหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งให้ศาสตราจารย์ ดร.กำจร มนูญู รักษาการอธิการบดี (4 พฤศจิกายน 2519-20 กุมภาพันธ์

2521) จนเกิดเหตุการณ์วุ่นวายในมหาวิทยาลัย ศาสตราจารย์ ดร. กัจจกร มนุญปิฎ
จึงขอย้ายตัวเอง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็นความขัดแย้งเกี่ยวกับบริหารงานในมหาวิทยาลัย
ความขัดแย้งในมหาวิทยาลัยทำให้ศาสตราจารย์ ดร. กัจจกร มนุญปิฎ อธิการบดี
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่ง (สยามจดหมายเหตุ 2521: 203-204)
พร้อมด้วยคณะบุคคลต่าง ๆ อีก 5 คณะ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เข้มแข็ง สีตะธิน
คณะศึกษาศาสตร์ รองศาสตราจารย์จำลอง เกิดพิทักษ์ คณะศึกษาศาสตร์
รองศาสตราจารย์สายหยุด นิยมวิภาต คณะศึกษาศาสตร์ ศาสตราจารย์นายแพทย์กวี
ทั้งสับตร คณะศึกษาศาสตร์ และนายปรีชา คัมภีระปรกรณ์ คณะศึกษาศาสตร์
โดยศาสตราจารย์ ดร. กัจจกร มนุญปิฎ ได้ให้เหตุผลในการลาออกครั้งนี้ว่า

1. ในการบริหารงานเมื่ออธิการบดี มอบหมายงานให้คณะกรรมการพิจารณาทำ
รายละเอียด และผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะแล้ว เมื่อถึงสภามหาวิทยาลัย นายชัย
ภาณุจนประกร นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นแทนที่จะทำตัวเป็นกลางในฐานะประธาน ก็กลับ
อภิปรายชักจูงให้คณะกรรมการเข้าใจไขว้เขวและสรุปความคิดเห็นด้วยตนเองไปในทางที่ต่อต้าน
และไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอทางอธิการบดีได้เสนอไป

2. นายภสภฯ มีเจตนาไม่ดี และไม่ให้ความเป็นธรรมต่ออธิการบดี ทั้งยัง
แสดงออกไปในทางที่ไม่เหมาะสม คือการนำเอาสาระในบัตรสนเท่ห์หรือใบปลิว เข้าชักจูง
อธิการบดีในที่ประชุมสภาฯ เมื่อมีการสอบสวนแล้ว ไม่ปรากฏว่าอธิการบดีมีความผิดอย่างใด

3. นายภสภามหาวิทยาลัย ฯ บางครั้งได้เชิญพรรคพวก ซึ่งเป็นคนภายนอกเข้ามา
ร่วมประชุมสภาฯ โดยผลการ และให้บุคคลผู้น่ามากล่าวโจมตีอธิการบดี และผู้บริหารงานใน
มหาวิทยาลัยอย่างไรมารยาท

4. นายภสภามหาวิทยาลัยฯ ได้มีหนังสือถึงทบวงมหาวิทยาลัยฯ เกี่ยวกับปัญหาของ
มหาวิทยาลัย โดยกล่าวโจมตีอธิการบดีไม่มีเหตุผลและหลักฐาน

5. นายกสภาฯ ได้เคยให้สัมภาษณ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ ทำให้เกิดความเสื่อมเสีย ชื่อเสียงต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นและยืนยันไม่ยอมแก้ไขข่าว ใด ๆ ที่มีหนังสือทักท้วงจาก อาจารย์ ข้าราชการ และนักศึกษาอย่างมากมาย ขอให้นายกสภาฯ แก้อ้าว ในตอนนั้นเมื่ออาจารย์ ข้าราชการ ร่วม 400 คน เข้าชื่อเห็นใจและสนับสนุนอธิการบดี

สำหรับคณบดีที่ขอลาออกจากตำแหน่งได้ให้เหตุผลว่า ในสภาพของมหาวิทยาลัย ที่เป็นอยู่ขณะนี้ ไม่สามารถช่วยกันแก้ไขปัญหาในการบริหารที่มออยู่ได้ จึงขอลาออก

วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 ได้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการ โดยมีนายชัย กาญจนประกร นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นประธาน และมีกรรมการเข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 10 คน ทั้งคณบดีคณะต่าง ๆ ที่ได้ยื่นใบลาออก ต่างพร้อมใจกันไม่ร่วมประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งนี้เพราะถือว่าตัวเองได้พ้นหน้าที่ไปแล้ว

ศาสตราจารย์ ดร. ก้าวร มนูญิจ อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เผยภายหลัง การประชุมว่า นายกสภามหาวิทยาลัยฯ ได้ทำหนังสือถึงรัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย และทำสำเนา แจกจ่าย ไปยังกรรมการสภามหาวิทยาลัยฯ กล่าวหาตนหลายประการ เมื่อมีการประชุมตนจึงได้ มาประชุมชี้แจง ชี้แจงกล่าวหาดังกล่าว นอกจากนั้นศาสตราจารย์ ดร. ก้าวร มนูญิจ ยังเผยว่า ตนได้ทำงานที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นมาปีเศษ ปรากฏว่ามีเรื่องอยู่เสมอ จะทำงานอะไรก็จะถูก นายกสภามหาวิทยาลัยฯ คอยโจมตีและขัดขวาง มหาวิทยาลัยจะเสนอเรื่อง เพื่อดำเนินการ ในการบริหารก็จะถูกสภามหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงแก้ไขจนไม่อาจทำงานได้ ตนจึงตัดสินใจรายงาน ไปยังทบวงมหาวิทยาลัย และเมื่อมหาวิทยาลัยมหิดล มีหนังสือควมมาขอตัวคืนกลับไปสังกัด ภาควิชาเคมีมหาวิทยาลัยมหิดล ทบวงก็มีคำสั่งให้ตนกลับไปสังกัดเดิมแล้ว ส่วนการลาออกจาก คณบดีคน ทางทบวงฯต้องการจะปรับปรุงการบริหารงานของมหาวิทยาลัยใหม่ คณบดีเหล่านั้น จึงมีความเห็นว่าควรที่จะเปลี่ยนแปลงทั้งผู้บริหาร เพื่อใหม่การเลือกเข้ามาใหม่ ผู้บริหารทั้งหมด จึงยื่นใบลาออก

สำหรับนายวีรพงษ์ โทษเมือง คณบดีคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นคณบดีคนเดียวที่ยัง ไม่ได้ลาออก ในการประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งนี้ นายวีรพงษ์โดยยื่นใบลาออกต่อนายกสภา มหาวิทยาลัยด้วย โดยให้เหตุผลว่าเพื่อใหม่มหาวิทยาลัยขอนแก่นทำการปรับปรุงตัวผู้บริหารอย่างเต็มที่

ศาสตราจารย์ดร.เกษม สุวรรณกุล รัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย เผยว่า ความขัดแย้งในมหาวิทยาลัยขอนแก่นสืบเนื่องมาจาก พระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่จำกัดอายุทำงานในตำแหน่งคณบดี แค่ 4 ปี เหมือนมหาวิทยาลัยอื่นๆ แต่กลับให้ทำงานไปเรื่อย ๆ ทำให้เกิดการขัดแย้งกันอยู่เสมอ การลาออกของคณบดีต่าง ๆ จึงเป็นการลาออก เพื่อให้เกิดการเลือกตั้งใหม่ และให้เป็นประชาธิปไตยในมหาวิทยาลัยขอนแก่น

สภามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้มีมติให้ นายวิจิตร ศรีสอาน เป็นรักษาการในตำแหน่งอธิการบดีก่อนจะมีการเลือกตั้งถาวร ซึ่งนายวิจิตรจะรับตำแหน่งนี้โดยมีเงื่อนไขว่า

(1) จะขอสอบถามเรื่องนโยบายทบวงมหาวิทยาลัยเสียก่อน เพราะขณะนั้นกำลังดำรงตำแหน่งเป็นรองปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการ และ (2) จะไปรับตำแหน่งเป็นอธิการบดีเพียงสองเดือนเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อรอเวลากรรมการแต่งตั้งอธิการบดีตัวจริง ก็จะขอตัวกลับมาที่ประชุมตกลงเห็นด้วยตามเงื่อนไขของนายวิจิตร และในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ นายกำจร มัญญะปิฎ จะได้ประชุมนักศึกษา ข้าราชการมหาวิทยาลัย ซึ่งแจ้งเกี่ยวกับการลาออกจากตำแหน่งของตน

พ.ศ. 2521

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2521 ศาสตราจารย์ดร.วิจิตร ศรีสอาน เข้ารับตำแหน่งรักษาการอธิการบดี (21 กุมภาพันธ์ 2521-13 กันยายน 2521) และได้ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยฉบับใหม่ กำหนดให้สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในการเลือกสรรและแต่งตั้งอธิการบดี โดยให้อธิการบดีอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี และให้ดำรงตำแหน่งต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ

วันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2521 สภามหาวิทยาลัยเสนอแต่งตั้งศาสตราจารย์
 ดร. วิทยา เพ็ญวิจิตร เป็นอธิการบดี และดำรงตำแหน่งอธิการบดีได้เพียง 1 ปี
 (14 กันยายน 2521-21 ตุลาคม 2522) ก็ย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการประสานภูมิภาค
 หง ๆ หงไม่ครบวาระ

พ.ศ. 2522

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร. เทอด เจริญวัฒนา ได้รักษาการอธิการบดี (22 ตุลาคม
 2522-11 พฤศจิกายน 2522) และในขณะที่เดียวกันนักศึกษาได้เสนอสภามหาวิทยาลัยให้มีการ
 แก้ไขระเบียบการเลือกสรรอธิการบดี โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมหนึ่งเสียง
 ด้วยแต่สภามหาวิทยาลัยไม่เห็นด้วย คงให้แต่กรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่านั้น และผลการเลือก
 สรรปรากฏว่าศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หังสบุตร ได้เป็นอธิการบดี และรับตำแหน่งรักษาการ
 อธิการบดีในช่วงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2522 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2523

พ.ศ. 2523

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

วันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2523 มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง
 ศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หังสบุตร เป็นอธิการบดี (2 มกราคม 2523-2 มกราคม 2526)

พ.ศ. 2524

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524 ฝ่ายกิจการนักศึกษาได้ออกประกาศเรื่อง ช้แจงเกี่ยวกับนโยบายหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และแจกตามหอพัก เนื่องจากองค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำหนังสือ ให้มหาวิทยาลัยชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับหอพัก ทว่าจะให้นักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จับฉลากเพื่อเข้าอยู่หอพัก ส่วนนักศึกษาที่มกราคมในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น ก็ขอให้ออกไปพักนอกมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งหมดจะจัดให้อยู่ในหอพักมหาวิทยาลัย ยกเว้นนักศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมกราคมอยู่ในเขตเทศบาลเมืองขอนแก่น

การดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ที่ไม่สามารถจัดนักศึกษาเข้าพักในหอพักมหาวิทยาลัยได้ทั้งหมด จนต้องใช้วิธีจับฉลากโดยให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ขึ้นไปจับฉลากสร้างความไม่พอใจให้กับนักศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากนักศึกษาชายและหญิงส่วนหนึ่ง ทจับฉลากไม่ได้ จะต้องออกไปอยู่นอกมหาวิทยาลัย

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524 สโมสรนักศึกษาร่วมกับนายกสโมสรนักศึกษาคณะและตัวแทนคณะ 10 คณะ เข้าพบรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และได้เสนอข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนเตียงที่มอยู่ในหอพักทั้งหมดที่สโมสรนักศึกษาได้สำรวจ (สำรวจครั้งแรกประมาณ 1,757 เตียง ครั้งที่ 2 ประมาณ 1,770 เตียง) ซึ่งมีเพียงพอสำหรับการจัดให้นักศึกษาหญิงเข้าพักในหอพักได้ไม่จำเป็นต้องจับฉลาก และได้เสนอให้สำนักงานหอพักร่วมกับสโมสรนักศึกษาร่วมกันสำรวจจำนวนเตียงใหม่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาขอประชุมปรึกษากับสำนักงานหอพักนักศึกษาก่อน และจะแจ้งให้ทราบในวันเดียวกันนี้ ปรากฏว่า ตอนเย็นในวันนั้นสำนักงานหอพักนักศึกษาได้ประกาศว่าการจับฉลากของนักศึกษาหญิงจะดำเนินไปตามปกติ ดังนั้นในวันนั้นสโมสรนักศึกษาจึงออกไปปลิวนัดชมรมนักศึกษา โดยมีข้อความในใบปลิวว่า "ด่วนที่สุด ดจับฉลาก เพื่อนักศึกษาหญิงได้อยู่หอพักทุกคน 15 กุมภาพันธ์ พบกันเพื่อพิสูจน์ความจริงที่สโมสร เวลา 08.00 น."

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524 ซึ่งกำหนดให้มีการจับฉลากของหอพักนักศึกษาหญิง แต่ไม่มีใครไปจับฉลาก แต่มีนักศึกษาหญิงจำนวนหนึ่งไปชมรมเรียกร้องงดการจับฉลาก และให้มหาวิทยาลัยจัดหอพักให้นักศึกษาหญิงได้เข้าพักทุกคนในปีการศึกษา 2524 และเดินขบวนไปชมรมที่หน้าตึกอธิการ และยื่นข้อเรียกร้องต่อมหาวิทยาลัย 2 ข้อ (สโมสรนักศึกษา องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น 2524:2) คือ

1. นักศึกษาหญิงทุกคนที่สมัครเข้าอยู่หอพักสามารถเข้าอยู่หอพักได้ทุกคนโดยไม่ต้องจับฉลาก และการจับฉลากวันนี้เป็นโมฆะ
2. ไม่เอาความผิดกับนักศึกษาในการชุมนุมครั้งนั้นไม่ว่ากรณีใด ๆ
 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการซึ่งรักษาการแทนอธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา ได้ลงมาพบนักศึกษาที่ชุมนุมกันและรับข้อเสนอนี้ในข้อ 2 ส่วนข้อ 1 นั้นจะต้องมีการสำรวจจำนวนเตียงก่อน ดังนั้นจึงร่วมกันสำรวจจำนวนเตียงทั้งหมดในห้องพักนักศึกษาหญิงทั้งหมดโดยสโมสรนักศึกษาร่วมกับรองอธิการบดีทั้ง 2 ท่าน ผลพบว่ามีจำนวนเตียงทั้งหมด 1,929 เตียง ซึ่งต่างจากข้อมูลของสำนักงานหอพักนักศึกษา 354 เตียง (ข้อมูลสำนักงานหอพักฯ มีเพียง 1,575 เตียง ส่วนของสโมสรฯ สำรวจได้ 1,770 เตียง เพราะสำรวจเฉพาะห้องที่มีคนอยู่และไม่ได้รวมเตียงจำนวน 32 เตียงที่อยู่ใน 1 ของหอ 19 และ 20) ทำให้มหาวิทยาลัยขอมรับการจับฉลากให้นักศึกษาหญิงได้อยู่หอพักโดยไม่ต้องจับฉลาก

พ.ศ. 2525

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

เนื่องจากการดำรงตำแหน่งอธิการบดีของศาสตราจารย์นายแพทย์กวี ทัตสบุตร จะหมดวาระลงในวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2526 และจากผลงานที่ผ่านมาการพัฒนามหาวิทยาลัยไม่เป็นไปเท่าที่ควร และไม่กระจายทุกด้านทุกสาขา คณะทางวิชาการตกต่ำ เกิดความแตกแยกในหมู่บุคลากรที่ดำเนินการบริหารงานของฝ่ายบริหาร บุคลากรทุกฝ่ายจึงเห็นควรว่าอธิการบดีน่าจะมาจากความเห็นชอบของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง เพื่อความสามัคคีและร่วมกันพัฒนามหาวิทยาลัย โดยสโมสรนักศึกษาประกาศเจตนารมณ์ที่จะโหม่การแก้ไขระเบียบการสรรหาในปี พ.ศ. 2521

วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2525 สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น สโมสรนักศึกษา 11 คณะ พรรคสายใย พรรคมอดินแดงสามัคคีได้ ออกแถลงการณ์ให้สภามหาวิทยาลัยแก้ไขระเบียบการสรรหา และในเวลาต่อมาได้มีการเคลื่อนไหวเรียกร้องเพื่อให้สภามหาวิทยาลัยแก้ไขระเบียบการสรรหาอธิการบดีโดยยึดหลักการ 2 ประการคือ

1. ให้อาจารย์ ข้าราชการ-ลูกจ้าง และนักศึกษา มีส่วนร่วมในการเลือกสรรอธิการบดี

2. ให้สภามหาวิทยาลัยเสนอแต่งตั้งบุคคลที่ได้รับคะแนนสูงสุดจากทั้ง 3 ฝ่ายรวมกัน
เป็นอธิการบดี

สภามหาวิทยาลัยไม่ยอมรับฟังข้อเสนอจากนักศึกษาและอาจารย์และประกาศใช้ระเบียบ
ปี พ.ศ. 2521 ในการสรรหาอธิการบดี

วันที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2525 คณะกรรมการปกครองได้เรียกนายสโมสร์นักศึกษา
(นายสมเกียรติ คนชาญ) และสภาราษีกร (นายปราโมทย์ ตรีไพรวงศ์) ไปชี้แจงเรื่องการจัดทำ
หนังสือพิมพ์รวมกาลพฤกษ์ ซึ่งมีข่าวเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดี (มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
สโมสร์นักศึกษา 2525)

วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2525 สภามหาวิทยาลัยมีมติเสนอแต่งตั้งศาสตราจารย์
นายแพทย์กวี หงส์บุตร เป็นอธิการบดีคนแรก

วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 นายสโมสร์นักศึกษายื่นหนังสือถึงนายสภา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อให้ทบทวนมติ และสโมสร์นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
และสโมสร์นักศึกษา 11 คณะ ได้ร่วมวางหรือจัดทำ "ไว้อาลัยแด่ประชาธิปไตย มข."
ที่สำนักงานอธิการบดี

วันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 สโมสร์นักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่นและสโมสร์
นักศึกษา 11 คณะ ได้ออกแถลงการณ์ฉบับที่ 1/2525 และช่วงวัน เวลาต่อมาได้ออกแถลงการณ์
ฉบับต่อมาอีกเรื่อย ๆ (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร ในภาคผนวกหน้า 381)

วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 นักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้มีการชุมนุมกันที่สโมสร์
นักศึกษา เพื่อฟังคำชี้แจงจากกรรมการสโมสร์นักศึกษาและร่วมแสดงความคิดเห็น และวันที่ 15
พฤศจิกายน สโมสร์นักศึกษา (สมข.) และสโมสร์นักศึกษาคณะ 11 คณะจัดให้มีการลงประชามติ
เกี่ยวกับมติของสภามหาวิทยาลัยที่เสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หงส์บุตร เป็น
อธิการบดี นักศึกษาส่วนใหญ่คัดค้านมติสภามหาวิทยาลัย และในวันต่อมาตัวแทนนักศึกษาได้เดิน
ทางเข้าพบรัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย (ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล) เพื่อให้ยับยั้งการ
เสนอแต่งตั้งอธิการบดี แต่ได้รับคำตอบว่าไม่สามารถแก้ไขได้และยืนยันมติเดิม

วันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 หัวหน้ากองกิจการนักศึกษาและเจ้าหน้าที่รักษา
ความปลอดภัย (รปภ.) ได้เข้าจับกุมนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ขณะกำลังคิดแผนปลิวแสดง
ความคิดเห็นและคัดค้านมติสภามหาวิทยาลัยโดยอ้างว่าเป็นบุคคลภายนอก ทำให้เหตุการณ์การคัดค้าน

เรื่องดำเนินการต่อไปอีกในวันที่ 27 พฤศจิกายน นายกสิมสรณ์นักศึกษา (สมช.) และนายกสิมสร
 11 คณะเข้าชี้แจงกับนักศึกษาทุกคณะในชั้นเรียนเกี่ยวกับการดำเนินการคัดค้านมติสภามหาวิทยาลัย
 วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2525 นายกสิมสรณ์นักศึกษา (สมช.) และตัวแทนนักศึกษา
 11 คณะ ได้เข้าชี้แจงต่อที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นถึงข้อเรียกร้องของนักศึกษา
 แต่สภามหาวิทยาลัยยังยืนยันมติเดิม วันที่ 6 ธันวาคม นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้นัดชุมนุม
 พร้อมกันที่สโมสรนักศึกษากลางคึกเนื่องจากความไม่พอใจมติจากสภามหาวิทยาลัย ที่ไม่เปิดโอกาส
 ให้บุคลากรทุกฝ่ายในมหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการเลือกสรรอธิการบดี และนักศึกษาได้มีมติ
 ประกาศหยุดเรียนและหยุดสอบในวันที่ 7 ธันวาคม เป็นต้นไปโดยไม่มีกำหนดจนกว่าจะได้รับคำตอบ
 เป็นที่น่าพอใจจากสภามหาวิทยาลัย และมีการเคลื่อนไหวเรียกร้อง และการนัดชุมนุมใน
 มหาวิทยาลัยและพร้อมกันนอกสังกัดตัวแทนนักศึกษาจำนวน 42 คน เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อน
 หนังสือต่อนายกรัฐมนตรีให้ทบทวนความเห็นของคณะรัฐมนตรีก่อนการนำเสนอโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง
 ศาสตราจารย์นายแพทย์กวี ทัตสบุตร เป็นอธิการบดี วันที่ 8 ธันวาคม ตัวแทนนักศึกษาจำนวน
 42 คนขอเข้าพบนายกรัฐมนตรีเพื่อนขอเสนอให้ยับยั้งการนำเสนอโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง
 อธิการบดี แต่ไม่ได้พบเนื่องจากนายกรัฐมนตรีติดราชการ จึงได้ขอติดต่อเข้าพบศาสตราจารย์
 ดร. เกษม สุวรรณกุล รัฐมนตรีทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่สามารถช่วยอะไรได้ ดังนั้น
 ในคืนวันที่ 8 ธันวาคม นักศึกษาในมหาวิทยาลัยที่ชุมนุมกันอยู่หอสโมสรนักศึกษาจึงมีมติร่วมกัน
 เดินทางไปประท้วงที่หน้าทำเนียบรัฐบาล และออกเดินทางกันในคืนวัน การเดินทางลงกรุงเทพฯ
 ของขบวนนักศึกษารุ่งขึ้น เดินทางโดยทางรถไฟและรถโดยสารประจำทาง มีจำนวนนักศึกษา
 ประมาณ 2,000 คน และเมื่อเดินทางถึงกรุงเทพฯ แล้วได้จัดให้มีการชุมนุมเรียกร้องที่หน้าทำเนียบ
 รัฐบาลและนิสิตนักศึกษาทั้งในสถาบันส่วนกลางและภูมิภาคได้จัดให้มีการประชุมและลงมติสนับสนุน
 การเคลื่อนไหวของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นในครั้งนั้นด้วย ในวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2525
 นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นกลุ่มหนึ่งได้จัดอภิปรายไม่เห็นด้วยกับนักศึกษาส่วนใหญ่ที่เรียกร้อง
 คัดค้านมติของสภามหาวิทยาลัยและได้ออกกระจายเสียงชักชวนนักศึกษาที่ยังอยู่ในหอพัก
 มหาวิทยาลัยให้ไปฟังการอภิปรายที่หน้าอาคารสำนักงานอธิการบดี และได้มีชาวบ้านจำนวนหนึ่ง
 ได้เดินทางโดยสายรถยนต์สองแถวเข้ามาในมหาวิทยาลัย จากการสอบถามชาวบ้านกลุ่มหนึ่ง
 ซึ่งเดินทางมามหาวิทยาลัยครั้งนั้นได้รับคำตอบว่า "เดินทางมารับเสด็จในหลวง" และในช่วงบ่าย
 วันนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัยและเจ้าหน้าที่ตำรวจพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.)

ได้ไปให้สโมสรนักศึกษาและขอใช้เครื่องกระจายเสียงของเสียงตามสายสโมสรนักศึกษา ทำการกระจายเสียงออกประกาศสั่งปิดมหาวิทยาลัยและให้นักศึกษาทุกคนออกจากหอพักมหาวิทยาลัย และจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยรายล้อมสโมสรนักศึกษา ในคืนนั้นนักศึกษาประมาณ 200 คน เดินทางเข้าสมทบกับเพื่อนหน้าทำเนียบรัฐบาล

วันที่ 9 ธันวาคม นักศึกษา 13 สถาบันมีมติสนับสนุนการเคลื่อนไหวของนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น นอกจากนั้นสันนิษฐานนักศึกษาสถาบันต่าง ๆ ก็ได้ออกแถลงการณ์และแผ่นปลิว เพื่อเป็นการให้กำลังใจและสนับสนุน เช่น "แถลงการณ์ฉบับที่ 1" จากองค์การนิสิต (พรรคชาวดิน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสารในภาคผนวกหน้า 389) และ "ฝากไว้.....แต่อย่าเขิน" จากกลุ่มอิสระ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร ในภาคผนวกหน้า 390-391)

วันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2525 มีการตรวจค้นทำการศึกษาและ พรรคมอดินแดงสามัคคี นำโดยรองผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น ฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัย สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจภูธรเมืองขอนแก่น และได้รายงานว่าพบเอกสารของฝ่ายตรงข้ามอยู่ใน อาคารสโมสรนักศึกษา และในวันที่ 10 ธันวาคม สโมสรนักศึกษาได้ออกแถลงการณ์เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวและสรุปเหตุการณ์ของการเคลื่อนไหวเป็นจำนวน 3 ฉบับ (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร ในภาคผนวกหน้า 392-395) และออกแถลงการณ์ฉบับที่ 4 ในวันที่ 13 ธันวาคม (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร ในภาคผนวกหน้า 396) ในวันที่ 10 ธันวาคม นักศึกษา จำนวน 200 คนที่เดินทางจากมหาวิทยาลัยไปร่วมสมทบกับเพื่อนหน้าทำเนียบรัฐบาล และได้เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยให้เพื่อนๆใคร่รู้ นักศึกษาพร้อมชมมอยุนั้นจึงประกาศอดอาหารและโกนหัวประท้วงและมีนักศึกษาชายจำนวนหนึ่งถึงกับกระโดดน้ำคร่ำทดลอง ผดุงกรงเกษมด้วย และในวันนั้น นายสโมสรนักศึกษาและตัวแทนนักศึกษาได้ขอเข้าพบและ ยื่นหนังสือต่อศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หังสบุตร ที่บ้านพักในกรุงเทพฯ แต่ไม่พบ

วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2525 ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น และรองอธิการบดี ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ได้ออกชี้แจงเหตุการณ์และการเคลื่อนไหวของนักศึกษาทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 4 ขอนแก่นในรายการ "มหาวิทยาลัยขอนแก่นวันนี้" และได้กล่าวว่านักศึกษากำลังใช้ กฎหม่อมกฎหมาย และหน้าทำเนียบรัฐบาลวันนี้ นักศึกษาชายจำนวน 17 คน ได้โกนหัวหนึ่งขา ห่มขาวเพื่อประท้วงฝ่ายบริหารมหาวิทยาลัย และหวังเกิดข้อทักท้วงของ

วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2528 จังหวัดขอนแก่น ได้มีหนังสือชาวบ้านและ
 ไทยอาสาสมัครป้องกันชาติ (ทส.ปช.) ได้มาชุมนุมที่หน้าเทศบาลเมืองขอนแก่นและมีกลุ่มนักศึกษา
 ทดค้านการชุมนุมของนักศึกษาที่หน้าทำเนียบรัฐบาลภายใต้ชื่อ "กลุ่มทฤษฎีสัจธรรม" ได้มาร่วม
 ในการชุมนุมด้วย ในการชุมนุมครั้งนี้ได้มีการอภิปรายคัดค้านถึงการชุมนุมประท้วงของนักศึกษาที่หน้า
 ทำเนียบรัฐบาล

ในขณะจังหวัดขอนแก่นมีการชุมนุมวอลซันที่หน้าเทศบาลเมืองขอนแก่น นักศึกษาที่อยู่
 หน้าทำเนียบรัฐบาลก็ได้ทำดอกไม้และท่อนธงสีออกจำหน่าย เพื่อหารายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายใน
 การชุมนุมประท้วง พร้อมทั้งออกแถลงการณ์ชี้แจงแก่ประชาชนในกรุงเทพฯ
 (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสารในภาคผนวกหน้า 397-398) และได้เบนจดหมายถึง
 ศาสตราจารย์นายแพทย์กวี หงส์บุตร ให้ถอนตัวจากการเป็นอธิการบดีในวาระที่ 2 เพื่อ
 เปิดโอกาสให้สภามหาวิทยาลัยดำเนินการได้โดยสะดวกในการสรรหาอธิการบดีใหม่ตามวิธีการ
 ที่เป็นประชาธิปไตยตามรูปแบบขอเรียกร้องที่ได้เสนอนั้น และได้มีนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย
 รวมคำแห่ง คือ พรรคนักศึกษา 7 คณะประมาณ 50 คน ได้มาให้กำลังใจกับผู้ร่วมชุมนุม และมอบ
 ขาวสารสนับสนุนการเคลื่อนไหวครั้งนด้วย

วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2525 มีการชุมนุมประชาชนเป็นจำนวนมากหน้าทำการ
 เทศบาลเมืองขอนแก่น มีวิทยากรจากกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)
 จังหวัด เข้าหน้าทำการตรวจฝ่ายการศึกษาอภิปรายกล่าวโจมตีนักศึกษาทำการประท้วง นอกจากนี้
 ยังมีอาจารย์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่นเข้าร่วมการอภิปรายในครั้งนด้วย ส่วนที่กรุงเทพฯ
 ในช่วงบ่ายวันมีการประชุมสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น ทหาการสำนักงานอธิการบดี
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสนัสการประชุมประมาณเที่ยงคืน

วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2525 เวลา 01.10 น. ศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร
 ศรีสอาด นายกสภามหาวิทยาลัยขอนแก่น และพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารบกและ
 ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ได้เดินทางมาชี้แจงผลการประชุมสภามหาวิทยาลัย ทมมติให้พิจารณา
 ปรับปรุงแก้ไขระเบียบการสรรหาอธิการบดี โดยรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ และ
 ร่วมหารืออย่างใกล้ชิดเพื่อเลือกสรรตามระเบียบวาระและให้รองศาสตราจารย์ ดร. เทอด
 เจริญวัฒนา รักษาการในตำแหน่งอธิการบดีต่อไปจนกว่าการสรรหาอธิการบดีตามระเบียบใหม่จะ
 เสร็จสิ้น นักศึกษาชุมนุมอยู่นั้นยังไม่พอใจในคำชี้แจงของนายกสภามหาวิทยาลัย เนื่องจากยัง

คลุมเครือไม่ชัดเจน จนพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ต้องกล่าวขำขันเรียกร้องเงินเป็นหมื่นใจของนักศึกษาในชุมนุม หลังจากนักศึกษาสายการชุมนุมประท้วง และเดินทางกลับมหาวิทยาลัยในตอนเช้าวัน โดยรัฐบาลได้จัดรถโดยสารส่งถึงมหาวิทยาลัยในตอนเย็นวันเดียวกัน นักศึกษาและบัณฑิตหรือรายนามมหาวิทยาลัย ได้ร่วมจัดงานบายศรีส่งขวัญให้แก่นักศึกษาที่เดินทางไปประท้วงที่กรุงเทพฯ ในตอนเย็นของวันด้วยและมปลายแผ่นผ้าเขียนต้อนรับว่า "รับขวัญเพื่อนศกภา กลับมาพร้อมชัยชนะ"

ในขณะที่นักศึกษาเดินทางไปประท้วงการเลือกสรรอธิการบดีมหาวิทยาลัยทำเนียบรัฐบาลนั้น "กลุ่มอาจารย์รักความเป็นธรรมในมหาวิทยาลัยขอนแก่น" ก็ได้ออกแถลงการณ์เรื่อง "ขอเท็จจริงบางประการเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดีขอนแก่น" ซึ่งมีรายละเอียดที่เกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดีและการบริหารงานของนายแพทย์กวี ทั้งสิ้น ในขณะดำรงตำแหน่งอธิการบดี (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร ในภาคผนวกหน้า 399-402) และมหาวิทยาลัยได้เสนอ "บทความเรื่อง การคัดค้านการเลือกสรรอธิการบดีของสมช." ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงของมหาวิทยาลัยด้วย (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร ในภาคผนวกหน้า 403-405)

การชุมนุมประท้วงของนักศึกษาครั้งนั้น ทำให้ศาสตราจารย์นายแพทย์กวี ทั้งสิ้นถูกย้ายไปช่วยราชการที่ทบวงมหาวิทยาลัย และนักศึกษาได้เข้าไปมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณากำหนดแนวทางการแก้ไขระเบียบการสรรหาอธิการบดี ในเวลาต่อมา

การชุมนุมประท้วงของนักศึกษาเกี่ยวกับการสรรหาอธิการบดีและเดินทางไปชุมนุมประท้วงกันที่หน้าทำเนียบรัฐบาล ตั้งแต่วันที่ 9-14 ธันวาคม พ.ศ. 2525 นี้ เป็นเหตุการณ์ที่นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเรียกกันสั้น ๆ อย่างเข้าใจว่า "ธันวาคมหน้าทำเนียบ"

พ.ศ. 2526

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

หลังจากการชุมนุมประท้วงของนักศึกษาผ่านไปแล้ว สภามหาวิทยาลัยก็ได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและเสนอแนะเกี่ยวกับการได้มาซึ่งผู้บริหารและการบริหารมหาวิทยาลัย โดยในอำนาจหน้าที่สภามหาวิทยาลัย (ซึ่งมีศาสตราจารย์ ดร. สิบพันท์ เกตุทัต เป็นประธานกรรมการ) และได้มีการประชุมร่วมกับตัวแทนกลุ่มนักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการ เพื่อพิจารณาเสนอแนวทางการแก้ไขระเบียบ

วันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2526 มีการประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการศึกษาและ
เสนอแนะเกี่ยวกับการได้มาซึ่งผู้บริหารและการบริหารมหาวิทยาลัยที่อยู่ในอำนาจหน้าที่
สภามหาวิทยาลัยกับตัวแทน 3 ฝ่าย คือ นักศึกษา ข้าราชการและอาจารย์ คณะกรรมการดังกล่าว
แสดงท่าทีไม่เห็นด้วยที่จะให้ทุกฝ่ายมีการเลือกสรรแต่เห็นด้วยกับการเสนอชื่อ

วันที่ 18 มกราคม 2526 พรรคมอดินแดงสามัคคี (ซึ่งเป็นพรรคนักศึกษา)
ได้ออกแผ่นปลิว "บทวิเคราะห์เรื่อง อชก." กล่าวถึงการดำเนินงานของสภามหาวิทยาลัยและ
คณะกรรมการศึกษาฯ ซึ่งเห็นว่ามีการดำเนินงานหยดเยื่อ (รายละเอียดปรากฏในสำเนาเอกสาร
ในภาคผนวกหน้า 406-407)

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526 มีการประชุมร่วมระหว่างกรรมการศึกษาปัญหาฯ กับ
ตัวแทนนักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการ ตัวแทนทั้ง 3 ฝ่ายเสนอแนวทางการแก้ไขระเบียบโดย
ให้เป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. ขนเสนอชื่อ ให้บุคลากร ในมหาวิทยาลัยขอแนะนำร่วมเสนอชื่อผู้ที่จะมารับการ
หยั่งเสียงเป็นอธิการบดีโดยเสรี
2. ขนหยั่งเสียง ให้บุคลากรทั้ง 3 ฝ่าย มีส่วนในการหยั่งเสียงแล้วเสนอชื่อผู้ใด
คะแนนสูงสุดให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้ง

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2526 นักศึกษาประกาศงดสอบโดยไม่มีการกำหนดเพื่อรอฟัง
คำตอบจากสภามหาวิทยาลัย ในการพิจารณาร่างระเบียบการสรรหาอธิการบดี

ในเวลาต่อมา สภามหาวิทยาลัยได้พิจารณาตกลงให้คณะกรรมการดำเนินการกำหนด
วิธีการให้ได้มาซึ่งอธิการบดี และเปิดโอกาสให้บุคลากร 3 ฝ่ายมีส่วนร่วมในการหยั่งเสียง แล้ว
นำผลการดำเนินการและรายชื่อเสนอต่อสภามหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า 3 ชื่อ เพื่อให้พิจารณาแต่งตั้ง
เป็นอธิการบดีต่อไป

การหยั่งเสียงเลือกตั้งอธิการบดีในปี พ.ศ. 2526 นี้ มีผู้สมัครและเสนอชื่อเข้ารับการ
หยั่งเสียงจำนวน 7 คน เรียงลำดับตามหมายเลขดังนี้ 1. ศาสตราจารย์ ดร. กำจร มนูญปิฎ
2. รองศาสตราจารย์นายแพทย์นพดล ทองโสภิต 3. นายอภิรักษ์ ประกอบผล
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. หวีสุข แสนหวีสุข 5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เข้มแข็ง สีตะธนี
6. รองศาสตราจารย์ ดร. กวี จิตกุล 7. นายแพทย์สมบัติ ชัยเพชร ผลการหยั่งเสียงเลือกตั้ง
ดังปรากฏว่ารองศาสตราจารย์นายแพทย์นพดล ทองโสภิต ได้รับคะแนนเสียงอันดับหนึ่ง โดยได้

คะแนนจากฝ่ายอาจารย์ ร้อยละ 100 ฝ่ายข้าราชการและลูกจ้าง ร้อยละ 100 และฝ่ายนักศึกษา ร้อยละ 75.02 และศาสตราจารย์ ดร. กำจร มนูญปีจ ได้รับคะแนนเป็นอันดับสอง จากฝ่ายนักศึกษาร้อยละ 100 จากอาจารย์ร้อยละ 82.47 และจากข้าราชการและลูกจ้าง ร้อยละ 21.02

การหยั่งเสียงเลือกตั้งครั้งนี้ มีจำนวนผู้ไปลงคะแนนเลือกตั้งดังนี้ ฝ่ายอาจารย์ร้อยละ 86.32 นักศึกษา ร้อยละ 84.36 ข้าราชการและลูกจ้าง ร้อยละ 76.17 ของจำนวนผู้มีสิทธิทั้งหมด

การเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น

ประมาณกลางปี พ.ศ. 2526 ได้มีการจัดประชุมครั้งที่ 1 เพื่อรื้อฟื้นจัดตั้งสหพันธนิสิตนักศึกษาภาคอีสาน (สนอ.) ขึ้นมหาวิทยาลัยขอนแก่น สหพันธนิสิตนักศึกษาภาคอีสานจะประกอบไปด้วยนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม และนิสิตครู 8 แห่งในภาคอีสาน และมีการประชุมครั้งที่ 2 ในเรื่องการจัดตั้ง สนอ. มหาวิทยาลัยครูอุดรธานี แต่ในที่สุดก็ไม่สามารถจัดตั้งได้ เนื่องจากความคิดเห็นแตกต่างกันและความลำบากในการติดต่อประสานงานระหว่างสถาบันเนื่องจากตั้งอยู่ห่างไกลกัน

การเมืองการปกครองระดับประเทศ

นอกจากนักศึกษาจะใช้ชีวิตเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัยและในส่วนท้องถิ่นแล้วยังได้เข้าไปดำเนินชีวิตนักศึกษาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของประเทศด้วย ดังจะเห็นได้ในช่วงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วประเทศที่ประชุมในวันที่ 18 เมษายน 2526 นิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ได้เข้าร่วมโครงการรณรงค์ให้ประชาชนมาลงคะแนนเลือกตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับโครงการรณรงค์มาดำเนินการด้วย นักศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ออกไปรณรงค์ให้ประชาชนในบริเวณจังหวัดต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมาลงคะแนนเลือกตั้งด้วย

พ.ศ. 2527

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

ในช่วงเดือน มกราคม 2527 มีการเลือกตั้งคณะกรรมการองค์การนักศึกษาชั้น [จะจัดใหม่การเลือกตั้งองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชุดใหม่เป็นประจำในเดือนมกราคมของทุกปี - สุวิชัย] ในปีนั้นนักศึกษา 2 กลุ่ม สมัครเข้ารับเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสโมสรนักศึกษา (สโมช.) คือ กลุ่มสายใยมอดินแดง และกลุ่มก้าวหน้าใหม่ ปรากฏว่ากลุ่มก้าวหน้าใหม่ได้รับการเลือกตั้ง เข้าบริหารงานสโมสรนักศึกษาทำให้นักศึกษาทำกิจกรรมในช่วงนั้นมีความคิดเห็นและแนวทางการทำกิจกรรมแตกต่างกันออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ได้รับเลือกเข้าไปบริหารงานสโมสรนักศึกษาที่เรียกว่า กลุ่มตะวัน และนักศึกษากลุ่มสายใยมอดินแดง ทำให้มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบวิธีการที่แตกต่างกันและดำเนินไปในเชิงแข่งขันกันด้วย เช่น สโมสรนักศึกษาจัดงานรื่นเริงก่อนสอบ นักศึกษาอีกกลุ่มที่แนวความคิดตรงกันข้ามกับสโมสรนักศึกษาจะจัดกิจกรรม "52 ปีประชาธิปไตยไทย"

นักศึกษาหญิงคนหนึ่งทำกิจกรรมอยู่ในกลุ่มสายใยมอดินแดง ได้ให้สัมภาษณ์และกล่าวถึงการจัดกิจกรรมนักศึกษาในช่วงนั้นว่า "...แม้ว่านักศึกษาจะดูเหมือนว่าเขาจะเฝ้ามองกิจกรรมที่เป็นการเมือง กิจกรรมที่หม่นเป็นการเสนอเนื้อหาหนัก ๆ นั้ แต่จริง ๆ แล้วเขาก็งพอใจที่หาตัวแทนของเขาจะเสนออะไรที่เป็นนำเป็นเนือมากกว่า แม้ว่าเขาจะต้องการความรื่นเริงอยู่" ซึ่งการจัดกิจกรรมของกลุ่มกิจกรรม กลุ่มสายใยมอดินแดง นี้เป็นการเตรียมตัวเพื่อรวมกลุ่มนักศึกษา ในการสมัครรับเลือกตั้งสโมสรนักศึกษาในปีการศึกษา 2528 ภายใต้ชื่อกลุ่มว่า "กลุ่มตะวัน"

ในช่วงปีการศึกษา 2527 นี้ สโมสรนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้พิมพ์แผนปลิวจดหมายเปิดผนึก ถึงเพื่อนนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับการย้ายทำการสโมสรนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จากที่เดิมที่เคยใช้ค้อห้องของตึกเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มาอยู่ที่ห้องสโมสรนักศึกษา ท่ออาคารคณะหลังใหม่ซึ่งสโมสรนักศึกษาได้กล่าวไว้ในจดหมายเปิดผนึกว่าห้องสโมสรนักศึกษาคณะเป็นศูนย์รวมของนักศึกษาทั้งคณะ ได้ประกอบกิจกรรมพบปะพูดคุยสังสรรค์ระหว่างนักศึกษา และพักผ่อนในช่วงเวลาว่างจากการเรียน ถ้าหากมีการย้ายห้องสโมสรนักศึกษาคณะ หรือขอคืนห้องทำการสโมสรห้องนี้ไปใช้เพื่อกิจการอื่น นักศึกษาคงจะต้องลำบากในการติดต่อประสานงานกิจกรรม และยังมีปรากฏแผนปลิวที่ออกเป็น

แถลงการณ์กล่าวถึงการบริหารงานของบริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้ทบบาท
 เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมของนักศึกษาในคณะ เช่น การไม่อนุญาตให้ใช้ห้องประชุมคณะเพื่อการ
 ต้อนรับนักศึกษาใหม่ รวมถึงการไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมนักศึกษาในด้านอื่น ๆ ด้วย

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527 สโมสรนักศึกษา สภานักศึกษา และกลุ่มสามัคคี 14
 ชุมรม ได้จัดอภิปราย "กรณีกระดาษโศกสฤหยาบ" ซึ่งเป็นเหตุการณ์สืบเนื่องมาจากการดำเนิน
 งานขององค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้รับความอนุเคราะห์กระดาษอัดสำเนา
 เครื่องหมายการค้าของน้ำอัดลมบหือโลก ของบริษัทไทยน้ำทิพย์ จำกัด สาขาขอนแก่น เป็น
 ประจำทุกปีการศึกษา เพื่อใช้ในกิจกรรมขององค์การนักศึกษาและสโมสรนักศึกษาจะมหน้าหรับ
 ผิดชอบกระดาษที่ได้รับความอนุเคราะห์มาจัดสรรแก่องค์กรนักศึกษาต่าง ๆ หลังกตสโมสรนักศึกษา

ความเป็นมาของเหตุการณ์สืบเนื่องมาจากการปีการศึกษา 2527 น สโมสรนักศึกษาได้
 รับความอนุเคราะห์ "กระดาษโลก" เป็นจำนวน 550 รีม ในวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2526
 สโมสรนักศึกษาได้รับกระดาษงวดแรก จำนวน 420 รีม และต่อมาสโมสรนักศึกษาได้ไปติดต่อขอ
 เบิกกระดาษที่เหลือ จากบริษัทอีกจำนวน 130 รีม ปรากฏว่าบริษัทได้แจ้งให้สโมสรนักศึกษาทราบ
 ว่าได้ม้เบิกกระดาษไปแล้วเป็นจำนวน 200 รีม ซึ่งเกินกว่าโควตาที่กำหนดไว้ถึง 70 รีม

จากหลักฐานพบว่า เจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นค้ไป
 ติดต่อบริษัทกระดาษ 200 รีม ในวันที่ 14 พฤศจิกายน 2526 และจากการสืบสวนข้อมูลของ
 สโมสรนักศึกษาที่พบหลักฐานยืนยันแน่ชัดว่าได้ม้เบิกกระดาษไปทำการเบิก
 กระดาษดังกล่าวจากบริษัทและปรากฏว่า "พรรคนักศึกษาบางพรรคและกลุ่มอิสระบางกลุ่มมี
 กระดาษองค์การนักศึกษาและกระดาษโลกอย่างเหลือเฟือในขณะทั้ชุมนุม ชุ้มนมต่าง ๆ
 มีกระดาษโลกใช้้อย่างกระเบียดกระเสียนเต็มทน" (จากคำแถลงจากสโมสรนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น องค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น เรื่อง กรณีกระดาษโศกสฤหยาบ)
 และในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2527 มีค้แจ้งให้สโมสรนักศึกษาทราบว่ามีการเบิกกระดาษองค์การ
 นักศึกษาและกระดาษโลกจำนวนมากไว้ในบริเวณหอพักชายที่ 4 ค้แทนจากองค์การนักศึกษาจึงได้เข้าพบ
 นายสมนึก ปันทอง หัวหน้าสำนักงานหอพักนักศึกษา เพื่อขอตรวจคนบริเวณหอพักชายที่ 4
 ในขณะทั้มีการเจรจายุ้มนั้น ได้ม้นักศึกษาจำนวนหนึ่งนำโดยนายสฤทธิศิลป์ สิงหวิโรจน์ นักศึกษา
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 กระทำการเคลื่อนย้ายกระดาษจำนวนมากขึ้นรถ
 โดยสารกำลังจะหลบหนี ค้แทนจากองค์การนักศึกษาจึงได้รับไปบขบงมิให้รถสองแถวเคลื่อนย้าย

นักศึกษากลุ่มดังกล่าวจึงได้นำรถสองแถวพร้อมกระต่ายไปเก็บไว้ทำการพรรคแกนประจำอธิปไตย
 ในขณะที่เหตุแทนจากองค์การนักศึกษากำลังเจรจากับหน่วยรักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัยให้ทำ
 การอายัดรถดังกล่าวพร้อมกบห้ามเคลื่อนย้ายกระต่ายออกนอกพรรคแกนประจำอธิปไตยอยู่นั้น
 นักศึกษากลุ่มดังกล่าวมักได้ขนกระต่ายของกลางหลบหนีไป

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งนั้นสโมสรนักศึกษาเห็นว่าไม่ใช่เป็นเพียงการข่มขู่หรือขู่ข่ม
 เท่านั้นเพราะเป็นสมบัติของส่วนรวมและมีการแอบอ้างชื่อขององค์การนักศึกษาไปใช้ในทางมิชอบ
 ซึ่งถือเป็นความผิดทางกฎหมายและทางวินัยนักศึกษาด้วย จึงเสนอเรื่องใหม่มหาวิทยาลัยพิจารณา
 ดำเนินการ โดยนายกลีสโมสรนักศึกษาคือ นายราชพร ปทุวานิช ได้ทำหนังสือถึงมหาวิทยาลัยให้
 สอบสวนข้อเท็จจริงกรณีกระต่ายหาย

วันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2527 มหาวิทยาลัยได้ทำหนังสือถึงประธานสภานักศึกษา
 แจ้งข้อเท็จจริงให้ทราบว่าคณะกรรมการสอบสวนเรื่องน โดฬจารณาแล้วตามหนังสือฝ่ายกิจการ
 นักศึกษาที่ นม 0501.7/0873 ลงวันที่ 24 เมษายน 2527 ได้กล่าวไว้ว่า

พิจารณาจากเหตุผลและประจักษ์พยานแวดล้อมน่าจะเชื่อได้ว่า นายจูเกียรติ ต้นตสมบูรณ์
 ซึ่งยื่นข้อร้องกระต่ายเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2526 ได้รับกระต่ายจากบริษัทไทยน้ำทิพย์
 จำนวน 200 ไร่ไปจริง ส่วนจะมีนักศึกษาผู้ใดร่วมกระทำการดังกล่าวด้วยหรือไม่
 การสอบสวนไม่สามารถกระทำต่อไปได้ เนื่องจากนายจูเกียรติ ต้นตสมบูรณ์ ให้การปฏิเสธ
 ว่าไม่ได้รับกระต่ายไป

คณะกรรมการปกครองของมหาวิทยาลัย ได้รับพิศชอบพิจารณาสอบสวนเรื่อง
 ในเวลาต่อมา จากการศึกษาข้อมูลจากหัวหน้างานวินัยและปกครอง กองกิจการนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2531) ซึ่งได้กล่าวถึงผลการสอบสวนเรื่องนว่า

คณะกรรมการปกครองได้สอบสวนข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่ามีหลักฐานไม่เพียงพอกับการ
 นำสืบ จึงขอให้นายกลีสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ส่งพยานหลักฐานเพิ่มเติม
 เพื่อให้ข้อมูลชัดเจนเพียงพอต่อการพิจารณาสอบสวน แต่ทางนายกลีสโมสรนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยขอนแก่นไม่สามารถจัดหาให้ได้ คณะกรรมการปกครอง จึงสรุปผลว่า กรณี
 หลักฐานไม่เพียงพอต่อการพิจารณาสอบสวน จึงยกเลิกและยุติการสอบสวน เนื่องจาก
 นายกลีสโมสรนักศึกษา และประธานสภานักศึกษาไม่สามารถหาพยานหลักฐานมาเพิ่มเติมได้

การเมืองการปกครองระดับประเทศ

วันที่ 12-15 มกราคม พ.ศ. 2527 มหาวิทยาลัยขอนแก่นและทบวงมหาวิทยาลัย เป็นเจ้าภาพจัดสัมมนาองค์การนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และขอนแก่น (มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527) โดยผู้นำนักศึกษาจาก 12 สถาบันคือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประมาณ 170 คน และอาจารย์ที่ปรึกษาองค์การนักศึกษาจากสถาบันดังกล่าวและจากทบวงมหาวิทยาลัยอีกประมาณ 30 คน โดยองค์การนักศึกษาทวีเริ่มการจัดสัมมนาครั้งนี้ คือ สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น

กัญญา ทองตะนอม ประธานสภานักศึกษา ปีการศึกษา 2528 ได้ให้ข้อมูลว่า การประชุมสัมมนาที่จัดขึ้นครั้งนี้ มีจุดเริ่มต้นมาจากการติดต่อประสานงานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ที่มีขึ้นในระหว่างนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นเดินทางไป เรียกร้องและประท้วงเกี่ยวกับการแต่งตั้งอธิการบดีในช่วงปลายปี พ.ศ. 2525 หรือ "เหตุการณ์อินทรีหน้าทำเนียบ" ซึ่งในขณะนั้นเริ่มมีแนวความคิดที่จะจัดตั้งสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) ขึ้นมาใหม่

พ.ศ. 2528

การเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย

ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2528 มีการเลือกตั้งกรรมการองค์การนักศึกษาซึ่ง "กลุ่มตะวัน" ได้รับคะแนนนิยมและได้รับเลือกตั้งเข้าบริหารงานสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น นายสุรสิทธิ์ บุปผา นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 ดำรงตำแหน่งนายกสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นและนักกิจกรรมคนหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า "กลุ่มตะวัน" มีแนวความคิดตรงกันข้ามกับกลุ่มนักศึกษาที่ได้รับเลือกตั้งเข้าบริหารสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปีที่ผ่านมา ซึ่งหมายถึง "กลุ่มก้าวหน้า"

ชีวิตนักศึกษาด้านการเมืองการปกครองในช่วง ปี พ.ศ. 2528 มีการดำเนินงานองค์การนักศึกษาโดยปกติ ไม่มีเหตุการณ์การรวมกลุ่มเคลื่อนไหวจากนักศึกษาการจลาจลกิจกรรมที่สำคัญ คือ

วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2528 สภานักศึกษาได้จัดกิจกรรมที่ชื่อว่า "วันนัดพบผู้บริหาร" ขนทสโสมสรณ์ศึกษา โดยเชิญผู้บริหารมหาวิทยาลัย มีอธิการบดี รองอธิการบดีฝ่ายต่าง ๆ และผู้บริหารระดับสูงบางท่าน มาพบปะและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรับทราบถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแนวนโยบาย 22 ข้อ ที่อธิการบดีได้แถลงไว้เป็นประจักษ์ฎยาประชาคมในคราวหาเสียงเลือกตั้งอธิการบดีในปี พ.ศ. 2526 ซึ่งปรากฏว่า การจัดกิจกรรมครั้งนี้ ได้รับความสนใจจากนักศึกษา อาจารย์ และข้าราชการ ในมหาวิทยาลัยเป็นจำนวนมาก

ยุทธวิธีในการดำเนินงานการเมืองการปกครองของนักศึกษา

ชีวิตและบทบาทด้านการเมืองการปกครองของนักศึกษา มียุทธวิธีในการดำเนินงานหลายประการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ของตนเอง เช่น การรวมกลุ่มสมัครรับเลือกตั้งเข้าไปบริหารงานในองค์การนักศึกษา ชมรมและชมรมต่าง ๆ และกลุ่มอิสระ การออกสิ่งพิมพ์ การใช้เสียงตามสาย และการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวเรียกร้องโดยสันติวิธี เป็นต้น จากการศึกษาในรายละเอียดพบว่ายุทธวิธีที่นักศึกษาใช้ในการจัดกิจกรรมทางการเมือง มีดังนี้

1. การรวมกลุ่มรับสมัครเลือกตั้ง เข้าบริหารงานองค์การนักศึกษาและองค์การนักศึกษาในส่วนอื่น การดำเนินงานด้านการเมืองการปกครองด้วยวิธีการนี้ นักศึกษาจะต้องมีการจัดตั้งและรวมกลุ่มกันเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเข้าเป็นกรรมการองค์การนักศึกษา ตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดให้มีการเลือกตั้งองค์การศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นครั้งใหม่ในช่วงเดือนมกราคม ของทุกปี องค์การนักศึกษาจะแยกการบริหารงานออกเป็น 2 ส่วน คือ สโสมสรณ์ศึกษา และสภานักศึกษา และทั้ง 2 ส่วนนี้ จะได้มาด้วยการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งจากนักศึกษาของมหาวิทยาลัยตามข้อบังคับที่กำหนดไว้ ในปีการศึกษา 2528 นี้ "กลุ่มตะวัน" ได้รับเลือกในส่วนของสโสมสรณ์ศึกษา และในส่วนของสภานักศึกษา มีพรรคนักศึกษา 2 พรรคได้รับเลือกเข้ามาบริหารงาน คือ พรรคมอติณแดงสามัคคี และพรรคสายใย

นอกจากการเลือกตั้งในส่วนขององค์การนักศึกษาแล้ว นักศึกษาแต่ละคณะยังมีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารสโสมสรณ์ศึกษาในคณะของตนด้วยและบางคณะยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาในคณะเลือกตั้ง ประธานเชียร์ของคณะด้วยนอกจากนี้ นักศึกษาที่เป็น

สมาชิกของชมรม และชมรม ต่าง ๆ ยังมีสิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารชมรมและชมรม
ที่ตนสังกัดด้วย

จากการศึกษาพบว่า ชีวิตนักศึกษาด้านการเมืองการปกครองการดำเนินงานล้วนต้อง
ผ่านองค์การนักศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่จะนำการเคลื่อนไหว โดยมีการประสานงานร่วมกับ
สโมสรนักศึกษา คณะ หรือชมรมต่างๆ ดังจะเห็นได้จากการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิในการ
เข้าไปมีส่วนร่วมในการสรรหาอธิการบดี ในปี พ.ศ. 2518 -2519 และเหตุการณ์ " อินวาทนา
ท่าเนียบ" ปี พ.ศ. 2525 สโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น สภานักศึกษา และสโมสรนัก
ศึกษา คณะ ต่างก็ได้ร่วมมือกันเคลื่อนไหวประท้วง โดยในปี พ.ศ. 2525 นมลักษณะพิเศษคือ
กลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการโดยผ่านประธานเชียร์ของแต่ละคณะ ที่ประธานเชียร์
และทีมงานเชียร์ (staff cheer) ได้เข้ามามีบทบาทในการเรียกร้องนักศึกษาชั้นปีที่ 1
และนักศึกษารุ่นพี่แต่ละคณะให้ลงมาร่วมกัน เพื่อชั่งรายละเอียดยุทธศาสตร์การประท้วง
และกำหนดการเคลื่อนไหวเรียกร้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ของฝ่ายนักศึกษา

2. กลุมจัดตั้งอิสระ วิธีการจัดกิจกรรมด้านการเมืองการปกครองในมหาวิทยาลัย
นอกจากการรวมกลุ่มเข้ารับสมัครเลือกตั้งองค์การนักศึกษาหรือองค์กรกิจกรรมอื่น ตามระเบียบข้อ
บังคับของมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีการรวมกลุ่มจัดตั้งกันขึ้นโดยอิสระ ไม่อยู่ในสังกัดใด ๆ
กลุ่มอิสระจะกำหนดวัตถุประสงค์ และมีรูปแบบ วิธีการดำเนินงานของกลุ่มเอง ตลอดจนมี
อาจารย์ที่ปรึกษาโดยเชิญเข้ามาเอง ไม่ขึ้นกับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า ในปี 2528 มีกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาจัดตั้งเป็นกลุ่มอิสระที่สำคัญ
คือ กลุ่มศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน 17 จังหวัด เรียกชื่อย่อว่า ศ.ป.น.อ. โดยกลุ่มได้
ดำเนินงานกิจกรรมที่สนใจตามลำดับ ดังต่อไปนี้

วันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2528 มีการตั้งกลุ่มนักศึกษาขึ้นโดยใช้ชื่อกลุ่มว่า
"ศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน 17 จังหวัด" และเรียกชื่อย่อว่า "ศป.น.อ." เพื่อเป็น
ศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น 17 จังหวัด และเป็นสื่อกลางในการ
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเพื่อหล่อหลอมความตัดสินใจว่าสู่จุดหมายเดียวกัน (จากหนังสือ
รับเพื่อนใหม่"28" ศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน 17 จังหวัด)

ศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน 17 จังหวัด หรือ ศ.ป.น.อ. นมนายเปรมศักดิ์
เพ็ญประเสริฐ นักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 3 เป็นเลขาธิการจากการเลือกตั้งคณะกรรมการ

บริหารงานประจำปีการศึกษา 2528 ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 และต่อมาในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2528 กลุ่มประสานงานชมรมได้มีการประชุมตกลงจัดสรรห้องทำการบัณฑิตกิจกรรมใหม่ ผลการประชุมเห็นควรจัดสรรห้องให้ สป.นอ. 1 ห้อง บัณฑิตกิจกรรมเป็นที่ทำการของ สป.นอ. และปลายเดือนมีนาคม พ.ศ. 2528 ก็เปิดทำการ สป.นอ. บัณฑิตกิจกรรมหลังใหม่

การดำเนินงานกิจกรรมของ สป.นอ. จะดำเนินงานในลักษณะการเผยแพร่ข่าวสารสังคมบ้านเมืองทั่วไป โดยจัดพิมพ์เป็นแผ่นปลิวและเขียนติดไว้ตามบอร์ด เช่น แถลงข่าว การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดยโสธร และจัดกิจกรรมอื่น ๆ เช่น

วันที่ 5-8 พฤษภาคม พ.ศ. 2528 จัดงาน "รำลึกวันจักร ภูมิศักดิ์" ร่วมกับชมรม ทักษิณมอดินแดง

วันที่ 19-21 พฤษภาคม พ.ศ. 2528 จัดสัมมนากรรมการบริหาร สป.นอ. และออกค่ายย่อยที่บ้านดอนหัน ต. สว่าง อ.บ้านแท่น จ. ชัยภูมิ

วันที่ 12-17 พฤษภาคม พ.ศ. 2528 ร่วมกับสโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสนนท. เคลื่อนไหวกรณีครูสมใจ อุดรวิเชียร

ในต้นเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2528 สป.นอ. ได้จัดทำ "หนังสือรับเพื่อนใหม่ 28" โดยให้ชื่อก่อนหน้า "บริสุทธ" และได้แจกให้นักศึกษาใหม่ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยในป็นด้วย

ในปี พ.ศ. 2528 นี้ กลุ่มศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน 17 จังหวัด ได้ออกหนังสือของกลุ่ม ชื่อว่า "คนไท" เพื่อเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย และสังคมบ้านเมือง ตลอดจนกิจกรรมของกลุ่ม ทำให้กลุ่มมีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับผลงานจากนักศึกษาทั่วไป เมื่อกลุ่มศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน 17 จังหวัดได้รวมตัวกันเข้าสมัครรับเลือกตั้ง สโมสรนักศึกษา ปีการศึกษา 2529 ในนาม "กลุ่มคนไท" ก็ปรากฏว่าได้รับความไว้วางใจจากนักศึกษาจากการเลือกตั้งให้เข้ามาบริหารงาน จากการศึกษาพบว่า การเลือกตั้งกรรมการบริหารงานสโมสรศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2529 ซึ่งจัดให้มีการลงคะแนนเลือกตั้ง

ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2529 มีกลุ่มนักศึกษาสมัครรับเลือกตั้ง 3 กลุ่ม คือ กลุ่มคนไท หมายเลข 1 กลุ่มพรรคมอดินแดงสามัคคี หมายเลข 2 และกลุ่มเปลวเทียน หมายเลข 3 ปรากฏว่ากลุ่มคนไท ได้รับเลือกตั้งเข้ามาบริหารงานและนักศึกษาที่ลงคะแนนเลือกกลุ่มคนไทได้ให้

เหตุผลในการเลือกคนไทยเพราะมีผลงานมาก มีการออกหนังสือพิมพ์และมีการทำกิจกรรมมา โดยตลอด ซึ่งจะเห็นได้ว่ากลุ่มคนไทยเป็นกลุ่มนักศึกษาทำงานร่วมกันภายใต้ชื่อกลุ่มศูนย์ประสานงานนักศึกษาอีสาน 17 จังหวัด หรือ สปนอ. ท่ออกสิ่งพิมพ์ชื่อคนไทย และลงสมัครรับเลือกตั้งได้ชื่อกลุ่ม "คนไทย" นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ ตำแหน่ง เลขธิการ สปนอ. กลางสมัครในตำแหน่งนายกสโมสรนักศึกษาของกลุ่ม "คนไทย" ด้วย

3. ประกาศและสิ่งพิมพ์นักศึกษา การดำเนินงานด้านการเมืองการปกครองของนักศึกษา นอกจากมีการรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างพลังและอำนาจในการเคลื่อนไหวเรียกร้อง เพื่อให้ได้มา ซึ่งสิทธิและผลประโยชน์แล้ว นักศึกษายังมีวิธีการดำเนินงานด้วยการออกสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้เพื่อนนักศึกษาและบุคคลอื่น ๆ ได้รับความเข้าใจด้วย จากการศึกษา รูปแบบสิ่งพิมพ์นักศึกษาพบว่า นักศึกษามีรูปแบบวิธีการ ดังต่อไปนี้

3.1 แผ่นปลิว จัดพิมพ์และอัดสำเนาในกระดาษสีตามห้องพักนักศึกษาและติดประกาศตามหอพัก โรงอาหาร และตามคณะต่าง ๆ โดยเฉพาะในช่วงที่เหตุการณ์เคลื่อนไหวช่วงตึงเครียด นักศึกษาจะออกแผ่นปลิวเป็นจำนวนมาก บางครั้งก็ออกติดประกาศแผ่นปลิวในเวลากลางวัน และยังกล่าวว่าเป็นเรื่องที่เป็นความขัดแย้งระหว่างนักศึกษากับบริหารมหาวิทยาลัย การติดประกาศแผ่นปลิวนี้จะก่อให้เกิดเหตุการณ์อื่น ๆ ตามมา เช่น การเคลื่อนไหวในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการสรรหาอธิการบดีในปี พ.ศ. 2525 ได้เกิดเหตุการณ์กรณีหัวหน้ากองกิจการนักศึกษาและหัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัย พร้อมกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจำนวนหนึ่ง ได้จับกุมนักศึกษาที่กำลังติดแผ่นปลิว (plate) คัดค้านมติสภามหาวิทยาลัยในคืนวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 โดยอ้างว่าเป็นบุคคลภายนอก เหตุการณ์ครั้งนี้ นำไปสู่การจัดอภิปรายของนักศึกษา "จับกลางคืนคนส์." ที่บริเวณสโมสรนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาได้เรียกร้องสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการเขียน การติดประกาศของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

3.2 ป้ายประกาศ เขียนลายมือลงในกระดาษแผ่นใหญ่แล้วนำไปติดไว้ที่ป้ายประกาศตามจุดและสถานที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ที่โรงอาหาร 1 และ 2 และถ้าเป็นเหตุการณ์สำคัญ นักศึกษาจะประชาสัมพันธ์ ข้อความสำคัญในแผ่นไม้กระดาน (cut out) แล้วนำไปติดตงไว้ในจุดที่นักศึกษาผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณสามแยกถนนหน้าหอพักหญิงที่

13 สามแยกบริเวณสโมสรนักศึกษา ซึ่งอยู่ตรงกันข้ามกับคณะเกษตรศาสตร์ และ บริเวณป้ายรถประจำทางหน้าสหกรณ์ร้านค้า ของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3.3 จุลสาร และหนังสือพิมพ์นักศึกษา หจคทำเป็นรูปเล่ม สัปดาห์ประเภทนี้จะจัดทำเป็นรูปเล่มมีหลายขนาด แล้วแต่ความสะดวกและงบประมาณของกลุมนักศึกษาจะทำออกมาตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มแล้วแจกฟรีให้กับนักศึกษาทั่วไป หรือแจกให้กลุ่มกิจกรรมนักศึกษาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาพบว่า ในปี พ.ศ. 2528 นักศึกษากลุ่มต่าง ๆ ได้ออกส่งพิมพ์นักศึกษาเป็นจำนวนหลายฉบับ แต่ละฉบับก็ได้อะทอนความคิดเห็นเกี่ยวกับชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย และสภาพเหตุการณ์ทางสังคมด้วย จากการศึกษาดูรวบรวมส่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่ออกในปี 2528 พอสรุปได้ดังนี้

1. ชวัญมอ เป็นหนังสือพิมพ์รายเดือนมี 8 หน้า ของฝ่ายสาราณียากร สโมสรนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น ฉบับแรกออกเดือนกันยายน พ.ศ. 2528 เป็นส่งพิมพ์ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมที่สำคัญของนักศึกษา และมหาวิทยาลัย เช่น สรุปข่าวกิจกรรมวัน "นัดพบผู้บริหาร" ที่จัดขึ้นในวันที่ 17 กันยายน ศ. 2528 (ชวัญมอฉบับปฐมฤกษ์ ประจำเดือนกันยายน 2528 หน้า 1,2) เป็นต้น
2. คนไท เป็นสิ่งพิมพ์ของกลุ่มศูนย์ประสานงานนักศึกษา 17 จังหวัด (ศปนอ.) ที่พิมพ์ออกเป็นประจำทุกเดือนโดยในช่วงแรกจะพิมพ์โรเนียวเย็บเล่ม ต่อมาในช่วงหลังจึงจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเหมือนหนังสือพิมพ์ เช่นเดียวกับชวัญมอแต่มี 4 หน้า 16 หน้า มีรูปแบบการพิมพ์จัดพิมพ์โรงพิมพ์คอมสัน ขอนแก่น เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาและการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยเป็นส่วนมาก การเสนอเนื้อหาในสารคนไทมีการเสนอเนื้อหาสาระที่ชัดเจนและน่าสนใจ เช่น คอลัมน์ "น่าน้ำที่สะท้อนเหตุการณ์ประวัติศาสตร์เดือนตุลาคม" (คนไท ฉบับปีที่ 1 เดือนตุลาคม 2528) ที่ได้สะท้อนเกี่ยวกับเหตุการณ์เดือนตุลาคม ของนักศึกษา ข้าราชการ และคณาจารย์ ในมหาวิทยาลัยมาเสนอไว้และคอลัมน์ "มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับปัญหาอธิการบดี" "หอพักใหม่...หมายเลข 21" "โรงอาหารอาคารงอก...ดอกผลของชาว มข." และ "ใครจะแก้ปัญหาโภชนาการมข." (คนไทฉบับที่ 1 ฉบับที่ 6 เดือนธันวาคม 2528-มกราคม 2529) ซึ่งเป็นข้อเขียนของนักศึกษาเกี่ยวกับการเสนอแนวคิดและการตั้งข้อสังเกตการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย ในด้านต่าง ๆ

3. สารสภา เป็นหนังสือพิมพ์ของฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่เสนอเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับกิจกรรมของสำนักศึกษาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เช่น คอลัมน์ "งบประมาณประจำปีคลอดแล้วกว่าหกแสน" (สารสภาปีที่ 2 ฉบับที่ 2 เดือนกันยายน 2528 หน้า 1, 8) เป็นการนำเสนอรายละเอียดเงินงบประมาณองค์การนักศึกษาที่สำนักศึกษาได้พิจารณาอนุมัติในปีการศึกษา 2528 และการเสนอรายละเอียด "วันนัดพบผู้บริหาร" (ในฉบับเดียวกัน) ที่สำนักศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดงานนั้น เป็นต้น

4. จุลสารชมรมอาสาสมัครฯ เป็นจุลสารสิ่งพิมพ์ของชมรมอาสาสมัครฯ ที่เสนอเนื้อหาสาระความรู้ด้านสาธารณสุขและกิจกรรมด้านอาสาพัฒนาชนบทของชมรม เช่น คอลัมน์ "นอนอย่างไรจึงจะให้หลับสบาย" และ "ค่าย" ในจุลสาร ฉบับที่ 2 เดือนกันยายน 2528 เป็นต้น

5. โช้สีอิฐ เป็นสิ่งพิมพ์ของกลุ่มประสานงาน ชมรม, ชมรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นจุลสารที่จัดทำและออกสำเนาออกมา เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในหมู่นักศึกษาที่ทำกิจกรรม มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยและกิจกรรมของชมรมและชมรมต่าง ๆ การจัดทำและออกสำเนาออกมาไม่ประณีตและไม่มียารายละเอียดของวัน เดือน ปี จัดทำหยาบๆ

6. สารเสียงชน เป็นสิ่งพิมพ์ที่เป็นเอกสารอวดสำเนา เย็บเล่มของชมรมคุ้มครองผู้บริโภค โดยออกฉบับแรกในเดือนกุมภาพันธ์ 2528 เป็นข่าวสารและสาระที่น่าสนใจเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคและสิ่งที่น่าสนใจในมหาวิทยาลัยขอนแก่น และจัดพิมพ์เป็นประจำทุกเดือน เช่น คอลัมน์ "รายงานพิเศษผู้บริโภค มข. เปิดศึกโรงอาหาร" และ "ทรศณะ 5 นาที : Expo' 85 กับเจตนานิยมไทย" (สารเสียงชนปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เดือนกุมภาพันธ์ 2528) และ คอลัมน์ "บริโภคในวัน : เมื่อสมตำคืออาหารหลัก" และ รายงานพิเศษ: แสกลบพด RE มีผลต่อนักศึกษาอย่างไร " (สารเสียงชน ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-พฤษภาคม 2528) เป็นสิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้ดีมาก

4. เสียงตามสาย วิธีการดำเนินงานทางการเมืองการปกครองของนักศึกษาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การออกกระจายเสียงตามสายของสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัย เสียงตามสายเป็นเครื่องส่งกระจายเสียงที่อยู่ในการดำเนินงานควบคุมของสโมสรนักศึกษา ที่ติดตั้งลำโพงไว้ตามจุดต่าง ๆ ให้นักศึกษาสามารถรับฟังการส่งกระจายเสียงได้ทุกหอพักด้วย รายการที่ออก

เสี่ยงตามสายโดยปกติจะมีการจัดรายการบันเทิง สารความรู้ การประชาสัมพันธ์กิจกรรม นักศึกษาและการออกประกาศประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลที่ทางการติดต่อคณาจารย์กับนักศึกษา ในมหาวิทยาลัย

การดำเนินงานด้านการเมืองการปกครอง เสี่ยงตามสาย จะเป็นเครื่องมือหน้ามาใช้ใน การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ความคิดทางการเมืองขององค์การนักศึกษาด้วย โดยเฉพาะ ในช่วงที่เกิดเหตุการณ์การเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิ และผลประโยชน์ของนักศึกษา เสี่ยงตาม สายจะมีความสำคัญในการสื่อสารถึงถึงนักศึกษาได้อย่างสะดวกและรวดเร็วกว่าวิธีการอื่น ๆ ด้วย และบางครั้งยังเกิดความขัดแย้งระหว่างสโมสรนักศึกษา กับผู้บริหารมหาวิทยาลัยในกรณีการ ใช้เครื่องกระจายเสียงของเสี่ยงตามสาย เพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองการปกครองของ แต่ละฝ่ายดังจะเห็นได้จากกรณีการเคลื่อนไหวของนักศึกษาในเหตุการณ์ "อินทรีหน้าทำเนียบ" ในปี 2525 อธิการบดีและคณะได้เข้ามาขอใช้เครื่องกระจายเสียงของเสี่ยงตามสายในวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2525 โดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบการใช้บริการเสี่ยงตามสาย และใช้กำลัง ข่มขู่บังคับนักศึกษาที่รับผิดชอบการกระจายเสียง โดยใช้อำนาจอธิการบดีแล้วทำการออกกระจาย เสียงด้วยตนเอง ส่งปิดมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาทยอยตามหอพักออกจากหอพัก นอกจากนี้ ยังใช้อำนาจสั่งห้ามมิให้ผู้ใดเข้ามาในอาคารบริเวณอาคารสโมสรนักศึกษาโดยเด็ดขาด และมี หน่วยรักษาความปลอดภัยติดอาวุธรายล้อมสโมสรนักศึกษาด้วย (มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สโมสร นักศึกษา 2525: 83)

5. การรวมกลุ่มเคลื่อนไหวเรียกร้องโดยสันติวิธี วิธีการดำเนินงานกิจกรรม ด้านการเมืองการปกครองโดยการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวเรียกร้องโดยสันติวิธี เป็นรูปแบบวิธีการ สำคัญที่ศึกษานำมาใช้ในเหตุการณ์ทางการเมืองการให้โตมาซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ เมื่อการ ดำเนินงานวิธีการอื่น ๆ นำมาใช้แล้วไม่บังเกิดผลตามต้องการ จึงใช้วิธีการรวมกลุ่มเคลื่อนไหว ร่วมกันเป็นจำนวนมาก ๆ วิธีการนี้จะทำให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและผู้บริหารระดับประเทศหันมา ให้ความสนใจต่อข้อเรียกร้อง และนำไปสู่การยอมรับพิจารณาหรือเปลี่ยนแปลงหลักการเดิมตาม ข้อเสนอและการเรียกร้องของนักศึกษา การเคลื่อนไหวเรียกร้องนี้จะดำเนินการโดยสันติวิธี และองค์การนักศึกษาและสโมสรนักศึกษาจะเป็นผู้นำสำคัญร่วมกันในการกำหนดรูปแบบ วิธีการรวมกลุ่ม และการเคลื่อนไหว ดังจะเห็นได้จากการรวมกลุ่มนักศึกษาในการเคลื่อนไหวในปี พ.ศ. 2518-2519 และเหตุการณ์ "อินทรีหน้าทำเนียบ" ปี พ.ศ. 2525

การรวมกลุ่มเคลื่อนไหวเรียกร้องโดยสันติวิธี เป็นวิธีการที่จะต้องมีการดำเนินงาน
 วิชาอื่น ๆ ด้วย เช่น การออกแผ่นปลิว การทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่การจลาจล การทำหนังสือเป็น
 ทางการเสนอข้อเรียกร้องของกบฏเหตุการณ์ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การติดต่อประสานงาน
 กับองค์การนิสิตนักศึกษาสถาบันอื่นเพื่อร่วมสนับสนุนด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ เช่น เหตุการณ์
 "อินทรีหน้าทำเนียบ" ปี 2525 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ได้พิมพ์แผ่นปลิวเพื่อเป็น
 กำลังใจและสนับสนุนนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่นใน "แถลงการณ์ฉบับที่ 1" และแผ่นปลิว
 "ฝากไว้ .....แด่มาเยือน" จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น นอกจากนี้ นักศึกษายัง
 ดำเนินการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ตามทฤษฎีการต่อสู้ด้วยวิธีการนัด
 หยุดเรียน ประกาศงดสอบ และการรวมกลุ่มเข้าพบบุคคลสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือการยื่นหนังสือ
 อย่างเป็นทางการต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น การเคลื่อนไหวในปี พ.ศ. 2519 องค์การนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยยื่นหนังสือถึงสำนักราชเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี นายกษัตริย์มหาวิทยาลัย
 เพื่อหยุดยั้งการการแต่งตั้งอธิการบดี เป็นต้น

ผลกระทบที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเมืองการปกครองของนักศึกษา

จากการศึกษาพบว่า การจัดกิจกรรมการเมืองการปกครองของนักศึกษาทั้งหมด
 ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย มีผลกระทบต่อนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ที่เห็นได้ชัดเจนดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาได้รับสิทธิและผลประโยชน์เพิ่มขึ้น การเคลื่อนไหวเรียกร้องในปี
 พ.ศ. 2525 มีผลให้นักศึกษาได้รับสิทธิการมีส่วนร่วมในการหยั่งเสียงเลือกตั้งอธิการบดี ซึ่งจัดให้
 มชนครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2526 การหยั่งเสียงเลือกตั้งอธิการบดีจากบุคลากรในมหาวิทยาลัย ทำให้
 นักศึกษาได้รับผลประโยชน์เพิ่มขึ้นจากสิทธิที่ได้รับด้วย เพราะผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งจะต้อง
 คำนึงถึงสัญญาประชาคมที่ให้ไว้เมื่อตอนหาเสียงเลือกตั้ง และพยายามดำเนินการบริหารงาน
 มหาวิทยาลัยโดยคำนึงถึงความต้องการของนิสิตเลือกตั้งด้วย ดังจะเห็นได้จากการก่อสร้างหอพัก
 นักศึกษาเพิ่มขึ้นตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ คือ หอพักหญิงที่ 21 และจากการสอบถามนักศึกษาที่ทำ
 กิจกรรมพบว่า ผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งให้ความเอาใจใส่ และเอาอันวยความสะดวกใน
 การทำกิจกรรมมากกว่าที่เป็นมา

2. การพัฒนาคุณภาพทางการเมืองการปกครอง เป็นต้นซึ่งความการจัด

กิจกรรมด้านการเมืองการปกครองของนักศึกษาที่เกิดขึ้นทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัยนั้น มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างและช่วยให้เกิดการพัฒนากิจการทางด้านการเมืองการปกครองให้กับนักศึกษา การจัดตั้งกลุ่มนักศึกษาที่เข้าทำงานสโมสรนักศึกษา การตั้งพรรคนักศึกษาเข้าทำงานสภานักศึกษาและกลุ่มนักศึกษาที่ปฏิบัติงานกิจกรรมตามชมรม และชมรมต่าง ๆ เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีโอกาสมากที่สุดในการพัฒนากิจการทางด้านการเมืองการปกครอง จากการศึกษาพบว่า ในการเคลื่อนไหวเรียกร้องของนักศึกษา ปี พ.ศ. 2525 นักศึกษาที่มีแนวความคิดก้าวหน้า และมีระบบการรวบรวมข้อมูลในการเคลื่อนไหวเรียกร้องครั้งนี้ เป็นกลุ่มนักศึกษาที่สังกัดพรรคอินแดงสามัคคี (ราชพร ปะวะวานิช, สัมภาษณ์) นักศึกษาจะมีการรวมกลุ่มประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนการถ่ายทอดแนวความคิดของตนเองไปยังเพื่อนนักศึกษาร่วมงานกัน นักศึกษารุ่นพี่ จะมีการถ่ายทอดแนวความคิด รูปแบบวิธีการทำงานไปสู่รุ่นน้อง จากการศึกษากรณีศึกษาชีวิตนักศึกษาในบทที่ 6 กรณีศึกษาที่ 2 จะเห็นได้ว่านักศึกษารุ่นพี่ได้มีการพิจารณาเลือกนักศึกษารุ่นน้องเพื่อให้เป็น "ทายาททางการเมือง" ซึ่งวิธีการเช่นนี้จะเกิดขึ้นในกลุ่มองค์กรนักศึกษาทุกกลุ่ม และเป็นผลสืบเนื่องทำให้เกิดการฟឹกหัก และการถ่ายทอดคุณภาพจากนักศึกษารุ่นพี่ไปยังนักศึกษารุ่นน้องและรุ่นต่อไป จะเห็นได้จาก การเดินทางเคลื่อนไหวเรียกร้องเมื่อปี พ.ศ. 2525 นักศึกษาปัจจุบันของมหาวิทยาลัยได้เดินขบวนไปประท้วงและเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีเป็นนายกรัฐมนตรีของมหาวิทยาลัยและเป็นอดีตนายกสโมสรศึกษามหาวิทยาลัยได้เข้ามา ให้การช่วยเหลือแก่นักศึกษารุ่นน้องในการกำหนดวิธีการเรียกร้องวิธีการให้ข่าวแก่นักข่าวต่าง ๆ ดังนั้น มหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงมีนักศึกษาที่พัฒนากิจการทางด้านการเมืองการปกครองอย่างต่อเนื่องกลุ่มนักศึกษาที่ทำการกิจกรรมจะดำเนินชีวิตด้านการเมืองการปกครองมาโดยลำดับ และสามารถจัดกิจกรรมการเมืองด้วยรูปแบบวิธีการที่ได้รับการถ่ายทอดเรียนรู้มาจากนักศึกษารุ่นพี่เพื่อเรียกร้องและรักษาไว้ซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ของนักศึกษาเอง

3. การแทรกแซงกิจกรรมนักศึกษาจากบุคคลอื่น การที่นักศึกษาสามารถรวมกลุ่ม

เคลื่อนไหวจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น แสดงให้เห็นถึงพลังนักศึกษาที่มอญ ดังนั้นจึงทำให้บุคคลอื่นที่ปรารถนาจะได้รับผลประโยชน์อันเกี่ยวของกับการเคลื่อนไหวเรียกร้องของนักศึกษา ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับนักศึกษาด้วยรูปแบบวิธีการต่าง ๆ จากการสัมภาษณ์

นักกิจกรรมคนหนึ่งได้กล่าวถึงเรื่องนวัตกรรมการดำเนินงานรับสมัคร เลือกตั้งองค์การนักศึกษา มีอาจารย์มหาวิทยาลัยบางคนได้เข้ามาแทรกแซงด้วยการให้เงินงบประมาณกลุ่มนักศึกษาใช้จ่ายในการหาเสียงและมีศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยเคยมีบทบาทด้านกิจกรรมนักศึกษามาก่อน และจบการศึกษาไปแล้ว ได้เข้ามาแทรกแซงกิจกรรมนักศึกษาด้วยการเข้ามาชักนำความคิดรุ่นน้อง เพื่อให้ศึกษารุ่นน้องให้การสนับสนุนอาจารย์หรือผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ของตน นักกิจกรรมคนยังได้กล่าวถึงนักศึกษารุ่นพี่ไปแล้ว และได้เข้ามาแทรกแซงในกลุ่มกิจกรรมนักศึกษาปัจจุบันว่า "...นักศึกษาบางคนที่เคยมีบทบาทด้านกิจกรรม พอจบออกไปแล้วไม่ได้ไปไหนไกลจะอยุ่ทนทำงานแถว ๆ นี้ คอยเป็นลูกมอลูกตนของผู้บริหารของอาจารย์ของพวกหมนคอยคว่ำตำแหน่ง คอยรวมมอกับนักศึกษารุ่นน้อง และใช้น้องเป็นเครื่องมอแนะแหละ คือความสกปรก ทำให้นักศึกษาตั้งใจทำงานกิจกรรมทนมไม่ได้จะทำต่อไป.."

ราชพร ปะวะวานิช (2531) ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นและเคยดำรงตำแหน่งนายกสโมสรนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2526 ได้ยืนยันว่า การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา มีอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเข้ามามีบทบาทแทรกแซงกิจกรรมนักศึกษาเพื่อหวังผลประโยชน์ของตนเองและนักศึกษาบางกลุ่มจะเป็นเครื่องมือให้ขออาจารย์ทั้งโดยรู้ตัว และไม่รู้ตัว วิธีการและรูปแบบที่อาจารย์บางคนใช้นักศึกษาเป็นเครื่องมือของตน ราชพร ปะวะวานิช ได้ให้ขอมูลอีกว่า มีอยู่หลายวิธีการ เช่น การให้เงินนักศึกษาใช้จ่าย การเลี้ยงคณศึกษา การจัดตั้งนักศึกษาเป็นกลุ่มเพื่อต่อต้านและก่อวุ่นทะเลาะวิวาทกับนักศึกษาอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นต้น และรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาท่านหนึ่งยังได้กล่าวกับราชพร ปะวะวานิชไว้ว่า การแทรกแซงกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้เกิดขึ้นมานานแล้วด้วย

4. การเรียน นักศึกษาทำกิจกรรมในด้านการเมืองการปกครอง ถ้าหากไม่มีการจัดการทดในด้านการเรียนแล้ว จะส่งผลกระทบต่อการเรียนด้วย เช่นอาจจะไม่สามารถทำคะแนนได้ดี หรือไม่สามารถจบการศึกษาตามทลลสตร์ที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องลงทะเบียนเรียนต่อในปีการศึกษาต่อไป นักศึกษาทำกิจกรรมด้านการเมืองการปกครอง หรือนักศึกษาที่มประสัการณเกี่ยวกับ การเข้าร่วม เคลื่อนไหวประท้วงเพื่อสิทธิและผลประโยชน์ และมักจะท่มเทเวลา และมัจตใจที่เสียสละผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อให้ได้ซึ่งผลประโยชน์ของส่วนรวม แม้ว่าจะต้องขาดเรียน หรือมีการเตรียมตัวสอบน้อยก็ตาม